

Riksdagens protokoll

2006/07:44

Onsdagen den 20 december

Kl. 09.00 – 20.15

20.45 – 22.44

Protokoll
2006/07:44

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 14 december.

2 § Hänvisning av ärenden till utskott samt beslut om förlängd motionstid

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2006/07:29 till socialförsäkringsutskottet
2006/07:31 till trafikutskottet
2006/07:37 till socialutskottet

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående propositioner skulle förlängas till *torsdagen den 18 januari 2007*.

3 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Finansutskottets betänkanden 2006/07:FiU2–FiU5

4 § Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete

Föredrogs
civilutskottets betänkande 2006/07:CU3
Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete (prop. 2006/07:6).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 8 §.)

5 § Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Föredrogs

arbetsmarknadsutskottets betänkande 2006/07:AU3

Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen (prop. 2006/07:15).

Anf. 1 SVEN YNGVE PERSSON (m):

Herr talman! Regeringen lämnade i mitten av november en proposition till riksdagen som heter *En arbetslöshetsförsäkring för arbete*. Redan vid det tillfället uppstod en liten remissdebatt i kammaren med deltagande av utskottets ordförande och vice ordförande. De var överens om att det fanns ett gemensamt intresse av att vara ödmjuka och lyhörda i den kommande beredningen av ärendet.

Utskottet har haft en öppen hearing i frågan, och vi har mottagit flera skrivelser med synpunkter. Ärendet har även förekommit flitigt i den allmänna samhällsdebatten. De flesta har nog hört något diskuteras i det här ärendet.

Med anledning av propositionen har det väckts 19 motioner. Detta betänkande tar därutöver med några andra motioner från den allmänna motionstiden som knyter an till frågan.

Oppositionen yrkar helt avslag på propositionen, och jag är övertygad om att de kommer att förklara varför under debattens gång. De har även beskrivit detta i sina reservationer.

Herr talman! Propositionen lägger fram förslag om ändringar i två lagar, nämligen lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor. I den första lagen handlar det om vissa skärpningar i kraven för att uppfylla arbetsvillkoret samt på vilken nivå ersättningarna ska ligga efter olika antal dagar i arbetslöshet. I den andra lagen finns förslag om en förhöjd finansieringsavgift till staten samt en högre grad av egenfinansiering från medlemmarna i en a-kassa.

Herr talman! Utskottet har i princip beslutat i enlighet med propositionens förslag. Två ändringar har dock gjorts. Den ena är att ikraftträdandet av ersättningsnivån sker den 5 mars i stället för den 1 januari 2007 – detta främst av administrativa skäl och för att undvika risker ur kvalitets- och rättssäkerhetssynpunkt. Den andra ändringen är att förtydliga att personer som är arbetslösa och tar ett arbete inte ska förlora på detta på grund av att det nya arbetsvillkoret skulle ge sämre villkor än det blivit om personen varit i fortsatt arbetslöshet.

Herr talman! Om detta är ett bra eller dåligt nytt förslag om en arbetslöshetsförsäkring för arbete kommer förhoppningsvis att framgå av den nu följande debatten.

Anf. 2 PATRIK BJÖRCK (s):

Herr talman! Det går uselt för högerregeringen – en historiskt dålig start, visar SCB:s stora novembermätning. Samtidigt går Socialdemokraterna starkt framåt och ökar med 5,2 procentenheter. Oppositionspartierna får tillsammans 51,3 % av rösterna. Det här är historiskt sett en stor svängning.

Orsakerna till den här utvecklingen är naturligtvis flera: allmän klan- tighet, inkompetens från regeringen, konstiga ministerutnämningar etce-

tera. Men jag tror att man utan att tveka kan peka ut dagens ärende som den stora orsaken till nedgången i regeringens opinionssiffror.

Valet gav Sverige en högerregering, och en högerregering har börjat föra högerpolitik. Attacken på de arbetslösa visade plötsligt regeringen Reinfeldts rätta ansikte, och det ansiktet gillade inte det svenska folket.

Herr talman! Inom läkarvetenskapen talar man om olika dödsbegrepp. Man talar om hjärndöd och hjärtdöd. När det gäller förslaget om en ny arbetslöshetsförsäkring, som vi i dag har att ta ställning till, kan jag konstatera att det inte föreligger några svårigheter att dödförklara förslaget. Oavsett vilket dödsbegrepp man använder blir resultatet detsamma.

Förslaget är nämligen både hjärtlöst och hjärndött. Det är hjärtlöst eftersom man från högerregeringen väljer att attackera de arbetslösa i stället för arbetslösheten. Man krossar enskilda människors liv. Man skuldbelägger den enskilde för problem som vi har ett gemensamt ansvar för i samhället. Med total respektlöshet för dem som befinner sig i arbetslöshet hävdar man att orsaken till den enskildes situation är att den arbetslöse valt att vara arbetslös då ersättningen är för generös. Om det bara svider lite i skinnet på de arbetslösa så kommer de att ta sig upp ur sofforna och ta de lediga jobb som väntar.

Det är extra hjärtlöst då man inte bara försämrar arbetslöshetsförsäkringen. Man genomför samtidigt kraftiga neddragningar i arbetsmarknadspolitiken som tar ifrån de arbetslösa möjligheten till utbildning, som skulle kunna matcha dem till de jobb som finns men som kanske kräver en annan kompetens.

Herr talman! Jag skulle vilja att högeralliansens riksdagsledamöter läste sina egna förslag. De säger klart och tydligt att man anser att arbetslösheten beror på den arbetslöses lathet. Sedan är frågan: Vågar man åka hem till sin valkrets och upprepa det bland sina väljare?

Förslaget är hjärndött eftersom det kommer att få kraftigt negativa effekter på det svenska samhället och den svenska ekonomin. Sverige har haft konkurrensfördelar av den svenska modellen där rimlig balans mellan löntagare och arbetsgivare givit ett arbetsmarknadsklimat med en omställningsbenägenhet som gjort att vi kunnat genomföra svåra strukturrationaliseringar som varit nödvändiga och ibland smärtsamma. Vetenskapen om att den enskilde inte lämnas i sticket har gjort att löntagarna och deras organisationer har kunnat medverka konstruktivt i svåra processer och förbättrat vår ställning jämfört med omvärlden. Flexibiliteten kommer nu att minska. Konfrontationen kommer att öka med den nya högerpolitiken. Vi står inför en avtalsrörelse som redan har påverkats negativt. Det här kan bli slutet för en period med fungerande lönebildning, som i Sverige givit löntagarna reallöneökningar och arbetsgivarna förutsägbarhet och rimliga kostnadsökningar.

Allt detta sätts på spel när högern ger sig ut på jakt efter de arbetslösa med syfte att förändra balansen i det svenska samhället, att ställa dem som har arbete mot dem som inte har, att försvaga fackföreningarna och tvinga fram lägre löner för de redan lågavlönade och därmed större inkomstklyftor, och att på sikt driva fram en låglönearbetsmarknad, som vi i Sverige har lämnat bakom oss men som man fortfarande kan hitta i mindre utvecklade länder.

Herr talman! Jag ska göra en kort redogörelse för kritiken av de försämringar som nu föreslås av högerregeringen. Skärpningen av arbets-

villkoret innebär att kravet ökar från 70 till 80 timmars arbete per månad, och det är ett exempel på hur förslagen särskilt drabbar kvinnor. Kvinnor har i betydligt högre grad deltidsarbete, och personer med deltid kommer att ha svårt att över huvud taget kvalificera sig för försäkringen. Tidsbegränsat anställda får generellt en ännu mer osäker situation, och förslaget kommer även att slå mot studenter som försöker etablera sig. Andra grupper som drabbas är kulturarbetare, som trots att de är etablerade kan ha så oregelbundna arbetsförhållanden att de har svårt att uppfylla arbetsvillkoren.

Enligt vår mening är regeln om överhoppningsbar tid en viktig del av försäkringen. Den nuvarande tidsgränsen på sju år är rimlig. Den föreslagna förkortningen till fem år kommer främst att drabba personer som satsar på långa utbildningar, personer som kombinerar utbildning med familjebildning och personer med rehabiliteringsbehov. Det missgynnar även kvinnor som får barn under utbildningstiden. Det faktum att kvinnor tar ut den absolut största delen av föräldraledigheten leder också till att de drabbas i högre grad än män av en förkortad tid.

Studerandevillkoret är en viktig del av försäkringen och arbetsmarknadspolitiken. Det finns nyutexaminerade akademiker som har problem att få arbete. Om möjligheten att kvalificera sig för ersättning genom studier tas bort kommer många att bli hänvisade till försörjningsstöd.

De sänkta ersättningsnivåerna innebär att vid ikraftträdandet kan personer direkt behöva gå från 80 till 65 % i ersättning. Sänkta ersättningsnivåer drabbar särskilt personer med låg inkomst, det vill säga de som i dag har en faktisk ersättning på 80 % av den tidigare förvärvsinkomsten. Behovet av försörjningsstöd kommer att öka. Enligt reglerna ska en arbetslös vara beredd att ta ett arbete med en lön som ligger 10 % under arbetslöshetsersättningen. Till exempel kommer en heltidsarbetande undersköterska med ca 20 000 kr i månaden, inklusive ob-tillägg, att ha en ersättning på 13 000 kr efter 300 ersättningsdagar. Hon måste då vara beredd att acceptera ett arbete med 11 700 kr i månaden. Regeringens syfte står helt klart. Man är ute efter att skapa en låglönemarknad.

Begreppet normalarbetstid kan framstå som lite tekniskt. Men sättet att beräkna normalarbetstiden har stor inverkan på den faktiska ersättningen. Den förändring som nu genomförs, och som innebär att allt arbete under ramtidens tolv månader ska beaktas, får särskilt negativa effekter för personer som är deltids- och visstidsanställda, det vill säga att återigen drabbas kvinnor, unga och invandrare. Den som bara arbetar sex månader under året, till exempel en säsongarbetare, får halverad ersättning jämfört med i dag. Som framhållits av företrädare för kulturarbetarna – vi har haft många uppvaktningar och det har säkert alla partier haft – blir ersättningen för många i den yrkesgruppen betydligt lägre. Detta kommer att befästa existerande strukturella orättvisor.

Den förhöjda finansieringsavgiften har regeringen tänkt sig att under 2007 få in 10 miljarder till statskassan på. Den ska delfinansiera det så kallade jobbskatteavdraget. Oavsett vad regeringen säger i den frågan kommer det att betyda mest för dem som redan tjänar bra. Det kommer att bli en kraftigt höjd avgift för alla. Vi kan befara att den som inte har råd med både a-kasseavgift och fackföreningsavgift kanske avvecklar sitt medlemskap antingen i facket eller i a-kassan. Även detta förslag drabbar i högre grad kvinnor negativt eftersom deltidsarbetslösa enligt reglerna

ska betala full avgift. Bestämmelserna bygger på en helt ny definition av begreppet arbetslös som inte används i något annat sammanhang. Förslaget kan också bli helt kontraproduktivt. Bland annat Lagrådet pekar i sitt yttrande på att förslaget har tröskeeffekter. En arbetslös som accepterar ett par timmars arbete ska ändå betala den fulla förhöjda finansieringsavgiften.

Herr talman! När det gäller beredningen vill vi socialdemokrater uttrycka vårt starka ogillande över den bristfälliga och, som vi ser det, ansvarslösa beredning som från början till slut har präglat ärendet. Arbetsmarknadsutskottets återkallande av betänkandet, som justerades den 30 november, visar hur befogad vår kritik är.

Utskottsmajoritetens förslag innebär att välbehövliga resurser flyttas från anslaget för arbetsmarknadsutbildning. När man på detta sätt och i sista stund försöker att lösa den uppkomna situationen med arbetslöshetsförsäkringen innebär det att ännu flera kommer att bli öppet arbetslösa. Det leder också till att Ams möjlighet att bereda arbetslösa plats i olika program begränsas ytterligare.

Regeringen föreslår en omläggning av politiken som de säger sig ha gått till val på och därför har mandat att genomföra. Regeringen är i sin fulla demokratiska rätt att föreslå reformer om de anser det befogat, och det är vår uppgift som opposition att reagera och argumentera mot framlagda förslag. Men i de demokratiska spelreglerna ingår också att förslag ska vara väl förberedda. Enligt vår uppfattning framstår det som särskilt angeläget med en omsorgsfull beredning när det är fråga om förslag som får stora konsekvenser för enskilda.

Arbetslöshetsförsäkringen omfattar 3,8 miljoner personer. Hundratusentals av dem uppbär ersättning varje år. Många är beroende av försäkringen för sin försörjning. Det är ett komplicerat regelverk som till fullo behärskas bara av personer som nära och frekvent kommer i kontakt med det. Redan dessa förhållanden talar för att viktigare förändringar av försäkringen alltid bör föregås av ett omsorgsfullt remissförfarande. De berörda ska ges praktiska möjligheter att analysera förslagen och konsekvenserna och att framföra sina synpunkter. Ska en remissomgång fylla en verklig funktion måste det också ges utrymme för regeringen att överväga det som där har framkommit.

Det har framförts mycket stark kritik i remissvaren. Även statliga organ hör till kritikerna.

Det demokratiska systemet bör ha en viss tröghet i processen. En omsorgsfull beredning värd namnet ökar kvaliteten i lagstiftningsarbetet. Behövliga konsekvensanalyser kan genomföras och alternativa lösningar övervägas. Det kommer att vila ett tungt ansvar på regeringen om den forcerade beredningen leder till problem i den praktiska hanteringen efter ikraftträdandet. I slutändan kan det komma att drabba enskilda personer och störa enskilda personers ekonomi och försörjning.

Förslaget från högerregeringen om dyrare och sämre arbetslöshetsförsäkring slår stenhårt mot de arbetslösa, både genom att krossa deras ekonomi och genom att skuldbelägga den enskilde för ett problem som alla i samhället delar ansvaret för.

Förslaget är löntagarfientligt, det råder det ingen tvekan om. Genom sänkt a-kassa utsätts lönerna för en press nedåt. De som arbetar ställs mot de arbetslösa för att genom konkurrens pressa ned lönenivån. Det gäller

särskilt de som redan tjänar lite. Löntagarnas rätt till skattereduktion för a-kasse- och fackföreningsavgifter tas bort, men arbetsgivarna kan fortfarande dra av sina kostnader.

Förslaget är kvinnofientligt. På punkt efter punkt är det utformat så att det slår extra hårt mot kvinnor.

Kulturarbetarna är en av många grupper på den svenska arbetsmarknaden som drabbas hårt. Trots det vägrade högermajoriteten i kulturutskottet att yttra sig om förslaget.

Genom förhöjda finansieringsavgifter skapar förslaget en helt orimlig och snedvriden konkurrens mellan olika a-kassor inom samma avtalsområde. Det blir olika pris för samma försäkring.

Kostnaderna för kommunerna kommer att öka när de arbetslösa inte längre kan försörja sig på sin a-kassa.

Herr talman! Förslaget är orättfärdigt, oklokt och orimligt. Det är orättfärdigt genom att det skapar ökade klyftor och fattigdom. Det är oklokt för att det skadar svensk ekonomi. Det är orimligt eftersom de som ska genomföra det, det vill säga a-kassorna och Försäkringskassan, upprepade gånger har förklarat att så som förslaget är berett och utformat går det inte att genomföra på ett tillförlitligt och rättssäkert sätt.

Herr talman! Jag yrkar därför i första hand på att förslaget återförvisas till utskottet för fortsatt beredning. I andra hand yrkar jag bifall till reservation 1.

(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Luciano Astudillo, Catharina Bråkenhielm, Agneta Gille, Lars U Granberg, Monica Green, Hans Hoff, Inger Jarl Beck, Ann-Kristine Johansson, Jan-Olof Larsson, Lars Mejern Larsson, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Nikos Papadopoulos, Marina Pettersson, Kristina Zakrisson, Christina Zedell, Maria Öberg och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 3 JOSEFIN BRINK (v):

Herr talman! Jag vill inleda med att instämma i den kritik av beredningen av a-kasseärendet som Patrik Björck framförde nyss. Det är minst sagt anmärkningsvärt att en så stor reform med så stora konsekvenser för både enskilda och hela samhällsekonomin hanterats på ett så nonchalant sätt av regeringen. Vänsterpartiet har redan lämnat in en anmälan till konstitutionsutskottet om den undermåliga beredningen. Jag vill härmed också yrka bifall till kravet på återförvisning av ärendet till utskottet.

Herr talman! Kanske känner en del av de borgerliga ledamöterna en smula skamsenhet över den hafsiga hanteringen av ärendet. Frågan är om det också finns några som känner en viss tvekan inför själva innehållet i förslaget.

Vid den kommande omröstningen om förslaget räcker det med att åtta ledamöter från de borgerliga partierna lägger ned sina röster för att förslaget ska falla. Det är värt att besinna den möjligheten när vi ska trycka på voteringsknapparna, för som LO:s ordförande Wanja Lundby-Wedin sade vid den stora a-kassemanifestationen den 14 december är det ju de enskilda riksdagsledamöterna som i sin vardag, när de ska gå och handla på Ica eller hämta sina barn på dagis, kommer att få möta vreden och frustrationen över de orättvisor som förslaget kommer att skapa.

Kanske kommer några av de borgerliga ledamöterna i den här kammaren från orter som drabbats av stora nedläggningar, där ett Electrolux, ett Autoliv eller ett Duni har försvunnit och hundra- eller tusentals arbetstillfällen med dem.

Kanske känner några av de borgerliga ledamöterna någon av alla dem som efter ett långt arbetsliv plötsligt anses oattraktiva på arbetsmarknaden. De kämpar sig igenom komvux, datakurser och praktikplatser men lyckas trots alla sina ansträngningar inte hitta ett jobb. De har dragits in i den onda cirkel av minskad attraktionskraft på arbetsmarknaden som ofta drabbar den som förlorat jobbet och som accelererar ju längre arbetslösheten varar.

Om några av de borgerliga ledamöterna tar en minut och reflekterar över detta scenario som är ett av många i arbetslöshetens Sverige kanske det blir lite svårare att med en enda knapptryckning reducera arbetslösa människors vardag till abstrakta resonemang om incitament och margina-leffekter.

Herr talman! Det lönar sig redan i dag betydligt bättre att arbeta än att vara arbetslös. Att påstå något annat är retoriskt trams. Ännu viktigare och helt grundläggande och ett faktum som helt har kommit bort i Rege-ringskansliets ekvationer är att människor faktiskt inte sitter hemma och kalkylerar med ekonomiska för- och nackdelar med att arbeta. Att arbeta är inte bara ett sätt bland många att skaffa pengar. Att arbeta är också en social aktivitet som ger människor sammanhang och gemenskap, obero-ende och i bästa fall stolthet.

Människor vill faktiskt arbeta, men inte med vilket skitjobb som helst och inte till vilka villkor som helst. Det är därför som kravet på full sysselsättning alltid har gått hand i hand med kraven på goda arbetsvill-kor och rimliga löner genom arbetarrörelsens historia.

Att på det sätt som regeringen gör ifrågasätta människors vilja att ar-beta är både okunnigt och oförskämt. I en situation där tio personer söker samma jobb kommer nio att få nej oavsett hur mycket de har ansträngt sig och alldeles oavsett om hotet om kraftigt försämrade levnadsvillkor hänger över dem.

Arbetslöshet, herr talman, är först som sist en fråga om brist på ar-betstillfällen. Den fråga man måste ställa är om flera arbetstillfällen kan skapas genom sänkta ersättningsnivåer, högre avgifter och hårdare kvali-ficeringskrav i a-kassan. Det är det övergripande syftet med reformen som ska kompensera för alla försämringarna, enligt regeringen.

Om detta har det debatterats och resonerats mellan ministrar och le-damöter i denna kammare. Även för den som har följt debatterna flitigt är det nog fortfarande ganska dunkelt hur regeringen menar att sambandet ser ut mellan försämrade a-kassa och flera jobb. Det sägs helt enkelt väl-digt sällan rent ut.

Tack och lov att det finns rakryggade och hederliga ledamöter som Folkpartiets Carl B Hamilton. Under en debatt här i kammaren den 4 december talade han faktiskt ur skägget om hur det borgerliga resone-manget ser ut. Jag citerar: ”Arbetslösa är beredda att ta en något lägre lön än annars, och kollektivavtalsnivåerna påverkas sannolikt också.”

Se där! Lägre löner är alltså nyckelordet. Jag förstår att det är jätte-pinsamt för regeringen att rakt ut säga att vad man är ute efter är att sänka folks löner, men det är faktiskt precis det som är hela poängen.

Nivån på ersättningen från a-kassan utgör ju golvet för de lägsta lönerna på arbetsmarknaden. För att ha rätt till ersättning från a-kassan måste man vara beredd att ta ett jobb som ger en lön som motsvarar 90 % av ersättningen. Redan i dag måste alltså den som är arbetslös vara beredd att sänka sin lön. Sänker man ersättningsnivån ytterligare till så lite som 65 % sjunker ju också den lön som man som arbetslös måste acceptera om man inte vill bli utsparkad ur försäkringen.

För att få ytterligare snurr på den här lönespiralen nedåt skär regeringen samtidigt ned kraftigt på de arbetsmarknadspolitiska programmen. Det kommer att innebära tiotusentals flera öppet arbetslösa som ska konkurrera om de lediga jobben i en desperat kamp för att slippa hinnas i fatt av nedtrappningen av ersättningen.

I en så uppskruvad konkurrenssituation kommer det att bli mycket svårt för de fackliga organisationerna att hålla lönerna uppe. Människor kommer, precis som Carl B Hamilton sade, att vara beredda att jobba för betydligt lägre löner eftersom det helt enkelt inte kommer att gå att klara sig på ersättningen från a-kassan. Det är just tanken.

Den ekonomiska teori som ligger bakom regeringens försämringar i a-kassan går nämligen ut på att arbetslöshet egentligen bara är en fråga om hur högt priset på arbete är. Sänker man lönerna blir det flera jobb.

Så fungerar det ju inte i verkligheten. Arbete är ju inte vilken vara som helst där efterfrågan på ett enkelt sätt styrs av priset. Vore det så enkelt skulle ju det land som har de lägsta lönerna också ha den lägsta arbetslösheten, men så ligger det faktiskt inte till.

Arbetslöshetsnivån påverkas av en mängd sammansatta faktorer. Många av dem kan vi fatta beslut om i den här riksdagen. Vi kan välja att prioritera full sysselsättning framför inflationsbekämpning. Vi kan välja att investera offentliga överskott och produktionsvinster i flera jobb i den gemensamma välfärdssektorn. Vi kan välja att bedriva en aktiv regionalpolitik och en aktiv arbetsmarknadspolitik som underlättar omställning på arbetsmarknaden och håller undan låglönekonkurrens. Men en sådan politik där jobb och välfärd, konkurrenskraft och rättvis ekonomisk fördelning går hand i hand väljer regeringen och allianspartierna bort därför att man har andra mål med sin politik. Det målet är att inrätta en helt ny arbetsmarknad här i Sverige där vi ska ta upp kampen om marknadsandelar med länder som präglas av usla löner och arbetsvillkor, svaga fackförbund och stora klasskillnader. Det kan låta drastiskt, men det är om just detta som kampen står.

När regeringen försöker tona ned betydelsen av sin historiska omläggning av a-kassan och arbetsmarknadspolitiken och reducerar frågan till att handla om procentsatser osynliggör man inte bara enskilda människor, man försöker också medvetet dölja sina mer långsiktiga motiv.

Självklart är det inte för några procentsatser som hela den svenska fackföreningsrörelsen enhälligt avvisar förslagen om försämringar av a-kassan. Det är ju för att den svenska fackföreningsrörelsen har insett att a-kassefrågan är ett av många slag som kommer att stå i kampen om framtidens arbetsmarknad. Det är inte bara lönerna utan också de anställdas trygghet, fackets förhandlingsstyrka och i förlängningen hela den svenska modellen som ligger i vågskålen.

Risken finns att den enorma avgiftshöjningen som dessutom kombineras med slopad avdragsrätt för medlemskap i a-kassa och fackförbund

driver människor med små marginaler att lämna antingen a-kassan eller facket. Eftersom a-kassan även i framtiden kommer att ge ett visst skydd vid arbetslöshet är det troligast att det i så fall är fackmedlemskapet som ryker. Färre medlemmar ger naturligtvis facket försämrad kraft att upprätthålla kollektivavtalen och se till att nya avtal tecknas.

Om villkoren blir sämre, avtalen mindre heltäckande och de fackligt förtroendevalda färre på arbetsplatserna är risken naturligtvis stor att färre i framtiden väljer att ansluta sig till facket. Då vittrar den svenska modellen sakta men säkert ned.

Den här utvecklingen är givetvis inte ödesbestämd. Den fackliga rörelsen mobiliserar nu för fullt för att hålla medlemstalet uppe. Det blir självklart svårt att övertyga alla dem som har mycket små marginaler, det vill säga just dem som är i allra störst behov av fackets förmåga, att säkra löner och arbetsvillkor.

Om alliansen inte har som mål att försvaga facken och kollektivavtalen, vilket man så gärna och ofta påstår, måste man fråga sig varför man genomför de här förändringarna trots fackföreningsrörelsens högljudda protester och varningsrop.

Herr talman! Jag inledde med att vädja till de borgerliga ledamöternas samveten. Det är möjligt att jag har gjort en kullerbytta genom att därefter gå in på de mer långsiktiga konsekvenser som jag anar bakom regeringens förslag. Det kanske låter lockande med både lägre löner och svagare fackförbund för en hel del av de borgerliga ledamöterna.

Låt mig därför avslutningsvis återvända till de mer omedelbara konsekvenserna av regeringens förslag.

En av de mest grundläggande orättvisorna i samhället är den att kvinnor systematiskt diskrimineras på arbetsmarknaden. Vid sidan av undervärderingen av kvinnors arbete, det vill säga lönerna, är arbetstiderna och anställningsvillkoren de mest uppenbara och utbredda av dessa orättvisor. Av landets minst 250 000 deltidsarbetslösa är över 70 % kvinnor. Kvinnor, och i synnerhet unga kvinnor i LO-yrken, är dessutom överrepresenterade bland dem med tillfälliga anställningar.

Allra mest överrepresenterade är kvinnorna i gruppen med behovsanställning, den allra mest otrygga och oförutsägbara anställningsformen av alla. Denna stora grupp, som alltså till större delen är kvinnor med redan låga löner, kommer att drabbas oproportionerligt hårt av försämringarna i a-kassan. Eftersom de inte kommer att betraktas som arbetslösa i lagens mening kommer de att tvingas betala hela den höjda avgiften. Procentuellt sett får de en höjning som är betydligt högre än alla andras. Den dag som deltidsjobbet eller den tillfälliga anställningen tar slut är det inte ens säkert att de får ut några pengar från denna kraftigt fördyrade försäkring.

Eftersom arbetsvillkoret skärps från 70 till 80 timmars arbete i månaden kan en enda sjukdag göra att rätten till ersättning helt brinner inne. För dem som har ett heltidsmått som ligger under 40 timmar i veckan – och det är inte så få – innebär en tjänst på 50 % eller mindre automatiskt att man inte klarar arbetsvillkoret. Man kommer alltså att få betala mer för en försäkring som inte bara är sämre utan som över huvud taget inte finns där.

De som redan har de minsta ekonomiska marginalerna och den mest otrygga positionen på arbetsmarknaden ska alltså ges ytterligare en snyting genom regeringens försämringar av a-kassan. Det är en politik som

borde väcka skam även i de borgerliga leden. Jag hoppas, herr talman, att det finns några borgerliga ledamöter som inte är beredda att dela ut den här snytingen till tjejen i snabbköpskassan därhemma, till morsans kvällssköterska, till servitrisen på stamkrogen eller till städerskan i det egna tjänsterummet.

Skulle det ändå bli så att detta djupt orättfärdiga förslag röstas igenom ska varenda ledamot som har röstat för det veta att mobiliseringen mot den här orättvisa politiken bara har börjat. Jag tror inte att regeringen anar hur förbannade folk kommer att bli, men jag lovar att den kommer att märka det.

Jag vill härmed yrka bifall till reservation 1 om avslag på regeringens proposition om förändringar i arbetslöshetsförsäkringen.
(Applåder)

I detta anförande instämde Marianne Berg, Torbjörn Björlund, Ros-sana Dinamarca, Marie Engström, Egon Frid, Siv Holma, Jacob Johnson, Kalle Larsson, Hans Linde, Eva Olofsson, Lena Olsson, Gunilla Wahlén, Pernilla Zethraeus och Alice Åström (alla v).

Anf. 4 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Jag ska inleda med att säga att jag för Miljöpartiet yrkar avslag på hela den proposition som är inlämnad av den nya regeringen. Däremot yrkar jag bifall till reservation 1.

Man kan väl sammanfatta hela det här förslaget med en mening: Hets mot arbetslösa. Det är egentligen det som det handlar om. Det intressanta är inte exakt hur den nya regeringen har kommit fram till de här siffrorna, därför att jag tror inte att de har tänkt på det. Det här är ett sätt att räkna bakåt.

Sveriges nye arbetsmarknadsminister heter faktiskt Anders Borg. Det är finansministern som har bestämt att för att genomföra skattesänkningar för vissa grupper måste man spara på något. Och vem sparar man då på? Ja, man sparar på dem som vanligtvis har svårt att göra sin röst hörd i samhället, svaga grupper.

Det är precis det man gör med detta förslag. För att få igenom skattesänkningar för dem som redan har jobb, har höga inkomster och bor på ställen med villor måste man naturligtvis sänka bidragen och ersättningsarna i vissa andra kategorier. Det är de arbetslösa som drabbas än en gång.

Regeringen säger att det ska löna sig att arbeta. Men då måste man först konstatera att det inte lönar sig att vara arbetslös.

Vem tar ett jobb på heltid och tjänar 23 000 och sedan sitter och kalkylerar: Ja, men jag tjänar ungefär lika mycket om jag är arbetslös. Man gör inte det. Man får en sänkt inkomst om man är arbetslös. Det är ingen som frivilligt väljer att bara sitta hemma. Det är inte så. Arbetslivet betyder så väldigt mycket för människor. Människor är i grunden kreativa och vill göra någonting, vill skapa någonting. Sedan kanske inte alla har drömyrket, och det var just därför som vi i Miljöpartiet kom på det här med friåret, att man ska ha en chans att pröva någonting annat under en tid för att se om det kan vara roligare. Därmed får vi en ökad förändringsbenägenhet på arbetsmarknaden.

Det är ingen som frivilligt väljer att vara arbetslös. Det är tyvärr någonting som man blir i vissa situationer. Det är inte heller en särskild kategori, utan vem som helst av oss kan bli arbetslös. I vårt fall handlar det om att vi inte blir omvalda till nästa mandatperiod. Det är förmodligen ganska många som inte kommer att bli det med det här förslaget, på den borgerliga sidan, därför att jag tror inte att människor kommer att glömma detta förslag.

De som tjänar på förslaget är vi här inne, som har en hög inkomst. Vi får 1 196 kr mindre per månad i skatt nästa år på den statliga sidan. Det kommer vi att tjäna jättemycket på. Frågan är: Kommer vi att jobba mer? Jag tror inte det. Vi har vårt på det torra. Men de som har en låg inkomst och kanske blir arbetslösa får ingenting. De får bara sänkt ersättning. Utanförskapet för denna grupp av människor blir ännu större, därför att samhället slår hårdare mot dem igen och igen.

Är det ett sådant samhälle vi vill skapa? Nej, jag tror inte det. Vi vill ha ett samhälle med solidaritet, där vi tar hand om varandra och där vi har ett skyddsnät från samhället i olika situationer i livet. En sådan situation är när man blir arbetslös, och därför har vi en a-kassa och en försäkring. Men nu vill den nya regeringen tjäna in 10 miljarder, och det tar man på detta.

Det är en smäll på käften, herr talman, mot den svenska modellen. Den svenska modellen bygger till exempel på att vi har starka parter på arbetsmarknaden som fastställer löner i kollektivavtalen, som har ordning och reda så att vi politiker inte lägger oss i det alltför mycket utan att det är de som berörs av förslagen som i första hand gör upp om detta.

Detta är en attack mot den svenska modellen. Det är en attack mot en av parterna i den svenska modellen, nämligen fackföreningsrörelsen, som nu riskerar att förlora väldigt mycket inflytande. Det är mycket möjligt att det är meningen från högern, Moderaterna, som styr i den nya regeringen.

Vi är väldigt många som är mycket oroade över detta. Vi är väldigt många som är engagerade i Fairtrade, det vill säga att vi ska köpa produkter från länder där man respekterar de mänskliga rättigheterna. Kraven på fattigas rättigheter är en grundbult i Fairtradearbetet.

Men nu är inte bara kampen för fackliga rättigheter i andra länder någonting som vi måste börja bekymra oss för. Vi har också kampen i Sverige, därför att den fackliga rörelsen kommer med detta förslag att bli svagare. Jag tror att det blir så, och det är säkert meningen. Men det handlar om människor. Vi står här och pratar om att det är 10 miljarder som kommer att tas bort, att det blir 65 % ersättning och så vidare. Det är ju människor vi pratar om!

Framför allt kommer vissa grupper av människor att drabbas hårdare än andra av det här förslaget. Framst är det kvinnor som drabbas, eftersom de oftare är hänvisade till deltidsarbete, tillfälliga anställningar och låga löner.

Man kan säga att det är något strukturellt fel på den svenska arbetsmarknaden där kvinnor är överrepresenterade i de här grupperna. Ja, vi håller med om det! Och därför lade vi i våras – när Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet var i majoritet – fram förslag för att rätta till detta. Det handlade om rätten till heltid och arbetet för jämställda löner.

Men alla de förslagen är nu borttagna. Nu attackerar man bara genom att sänka a-kassan och ta bort alla andra förslag. För i budgetpropositionen finns inga andra förslag om att komma till rätta med de strukturella problemen på den svenska arbetsmarknaden där framför allt kvinnor har en utsatt position.

Det finns *inga* förslag från regeringen! Detta blir verkligen ett dubbelslag mot kvinnorna. Dels gör regeringen inte någonting för att komma till rätta med de strukturella problemen, dels sänker man a-kassan. Det kommer framför allt att drabba kvinnor, på grund av de skärpta reglerna gällande arbetsvillkoret, på grund av att kvinnor i stor utsträckning har deltidsanställningar och så vidare.

Den andra gruppen som drabbas är studenterna. Det livslånga läranudet får vi ofta höra statsministern prata om, och om hur viktigt det är att vi utbildar oss för att kunna möta den nya arbetsmarknaden och den globala utvecklingen. Vi måste konkurrera med kunskap i Sverige.

Men vad gör man då? Jo, man tar bort studerandevillkoret. Det har hittills varit en garanti för att man inte ska ställas på bar backe när man väl har pluggat klart. Man ska kunna ha en chans att få en ersättning om 320 kr per dag tills man har hittat ett jobb. 2005 fick 38 000 personer denna ersättning. Den möjligheten tas nu helt och hållet bort.

Återigen vill jag säga: Ja, man kan ha en diskussion om att a-kassan kanske inte ska vara uppbyggd på det viset. Studerandevillkoret ska kanske inte finnas. Men då måste man se till att lägga fram ett förslag som kompenserar för detta i stället för att ställa studenterna på bar backe och säga: *Good luck*, vi bryr oss inte.

För det är precis vad den nya regeringen säger: Vi bryr oss inte. Vi måste få ihop till skattesänkningarna. Vi måste spara in de 10 miljarderna.

Det är ett svek mot de här grupperna. Och det är framför allt ett svek mot Sveriges kommuner, som nu förmodligen kommer att få ta på sig försörjningsbördan för dessa studenter. Det blir med andra ord socialbidrag som studenterna får försörja sig med. Vem betalar det?

Det är inte den nye finansministern Anders Borg som ansvarar för det. Det är landets alla kommuner som nu kommer att få bära bördan för att vi riksdagsledamöter ska få 1 196 kr i sänkt statlig skatt varje månad från och med den 1 januari.

Det tycker vi från Miljöpartiets sida är fullständigt felaktigt. Vi tycker också att hanteringen av ärendet är osmakligt. Vi visste om att förändringarna skulle komma. Det sades i valrörelsen att ni ville göra förändringar av a-kassan.

Men förändringar som sker i det här landet brukar föregås av en lång remissrunda. Man brukar gå igenom och bereda ärendet, se på vilka förändringar som kan göras och vad som kan hända. Men det har man inte gjort nu, utan det har gått snabbt.

Arbetsmarknadsutskottet blev inkallat till ett extramöte för att man upptäckte att det fattades några kronor. Då fick man flytta fram det hela till den 5 mars för att det inte var praktiskt möjligt. Praktiskt möjligt! Om det är möjligt att genomföra en förändring i praktiken borde väl vara det första man kollar!

Men det hoppade man över, för man hade så bråttom att få igenom skattesänkningen till den 1 januari. Det är osmakligt att det går till på det sättet.

Jag hoppas därför att den nya regeringen lär sig en läxa. Jag hoppas också att väljarna inte ska glömma detta de närmaste åren. Många kommer att komma ihåg det väldigt tydligt eftersom de blir personligt drabbade. Vi är också många som står för det solidariska samhället och tycker att vi ska vara solidariska med våra medmänniskor som någon gång kan hamna i arbetslöshet. Vi kommer att komma ihåg detta till valet 2010 – det lovar jag!

Med detta vill jag yrka bifall till reservation 1. Jag håller visserligen med om det som jag har skrivit i reservation 2 också, men för tids vinning yrkar jag inte bifall till den.

Anf. 5 TOMAS TOBÉ (m):

Herr talman! Jag vill inledningsvis meddela att jag har noterat ett stort engagemang från oppositionen när det gäller propositionen *En arbetslöshetsförsäkring för arbete*. Det gläder mig. Det hade varit klädsamt om dessa partier hade haft ett lika stort engagemang för arbetsmarknadsfrågor när de satt vid makten. Då hade vi kanske inte haft ett Sverige där drygt en miljon svenskar i arbetsför ålder står utanför arbetsmarknaden. Då kanske Göran Perssons bord hade varit lite bättre dukat. Då kanske viktiga välfärdsverksamheter inte hade fått stå tillbaka under många år till förmån för höga kostnader i socialförsäkringssystemen.

När jag lyssnade till oppositionens företrädare här försökte jag räkna hur många gånger de talade om det svenska utanförskapet. Jag räknade till noll gånger. Det är rätt talande, tycker jag.

Herr talman! Yrkandet om återremiss är det överflödigt att ta en debatt om. Det är givetvis en rättighet som oppositionen har, men man kan ändå undra vad oppositionen tror sig uppnå. Man använder möjligheter som konstitutionen medger endast för att man inte gillar förslaget och vill obstruera. Det tycker jag är anmärkningsvärt. Men jag väljer i övrigt att avstå från att kommentera det. Däremot tänker jag kort återkomma till beredningen lite längre fram.

Herr talman! Alliansregeringen lägger nu om politiken och genomför flera åtgärder för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen. Vi konstaterar att den hittillsvarande politiken haft en övertro på arbetsmarknadspolitiska åtgärder och en annan syn på hur utformningen av arbetslöshetsförsäkringen faktiskt påverkar arbetsmarknaden. Den politiken har nu prövats på både längden och tvären, men framför allt är den bortröstad.

Vi i alliansen menar att en väl utformad arbetslöshetsförsäkring som är generös vid kortvarig arbetslöshet bidrar till flexibilitet genom att människor vågar pröva nya arbeten. Men vi kan också konstatera att dagens regler innebär att samma nivå på ersättningen ges under för lång tid. Försäkringen fungerar då mer som ett allmänt försörjningsstöd än som ett ekonomiskt stöd under en omställningsfas, vilket underminerar försäkringen.

I propositionen tas nu nödvändiga steg för att arbetslöshetsförsäkringen ska bli en tydligare omställningsförsäkring mellan arbeten. Förändringarna är väl kända, men jag vill ändå påminna om att de måste ses i sin helhet. Jobbavdrag och sänkt arbetslöshetsersättning stimulerar utbudet av arbetskraft, men det är när vi samtidigt gör det enklare och billigare att anställa som de nya arbetstillfällena skapas. För detta finner vi stöd både i forskning och i exempel från andra länder.

Herr talman! Något som också måste klargöras är att även efter de förändringar som aviseras i propositionen kommer den svenska arbetslöshetsförsäkringen att vara en av de mest generösa i hela världen. Det är först efter 200 ersättningsdagar som nedtrappningen inleds. Precis som arbetsmarknadsministern brukar säga vill vi inte att någon ska ha vare sig 80, 75 eller 65 % i ersättning – utan man ska ha 100 % av en egen lön. Jag är medveten om att detta stör den bild som oppositionen försöker ge av majoritetens företrädare, där olika slutsatser om ersättningsnivåer kläs i målande beskrivningar som om det gällde skillnaden mellan himmelrike och helvete.

Det är faktiskt både onyanserat och upprörande.

Det skulle vara intressant om Patrik Björck från Socialdemokraterna kunde utveckla hur han ser på det faktum att vi med detta förslag nu går ned till nivåer som är i linje med det som gällde 1997 och 1998. Anser Björck rent av, herr talman, att Göran Persson då sparkade på de arbetslösa? Eller kanske Josefin Brink från Vänsterpartiet kan utveckla om det skapades en låglönemarknad i Sverige under denna period, med tanke på hennes empiriska analysförmåga i övrigt när det gäller vad konsekvensen av propositionen kommer att bli?

Herr talman! Det är även felaktigt och cyniskt att ge en bild av att oppositionen vill ge en livslångrätt till en ersättningsnivå om 80 %. Säg det till de över 500 000 svenskar som ni har skickat ut i förtidspension medan ni har hållit i taktpinnen. Nej, jag talar inte om dem som har slitit ut sig i vården och har rätt till förtidspensionering. Jag talar om den grupp som på grund av att de inte fick en möjlighet till rehabilitering och inte hade några nya jobb att söka blev för dyra att gömma undan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och som ni valde att förtidspensionera. Den stora vinsten i detta för den tidigare majoriteten, herr talman, handlade om att gruppen inte behövde redovisas som arbetslösa, men framför allt kunde ersättningen sänkas från 80 till 64 %. Herr talman! Oppositionen ska inte komma och peka finger åt oss vad gäller ersättningsnivåer.

Den tidigare majoriteten har under tolv år befast ett utanförskap som just nu klyver Sverige. Jag ser det på nära håll. Min egen valkrets Gävleborg brukar i hård konkurrens med Norrbotten toppa listan över arbetslöshet. Där ser vi vad utanförskapet kostar samhället men framför allt de enskilda. Det är ungdomar som inte får sitt första jobb och tvingas bo kvar i sina föräldrahem i vuxen ålder. Det är invandrare som inte blir en del av samhället, eftersom vi inte ger chansen till ett eget arbete. Det är de i min föräldrageneration som blivit friställda från ett jobb som aldrig kommer tillbaka, hänvisade till åtgärder utan en rejäl chans till ett jobb, och så vidare. Med handen på hjärtat borde även oppositionen kunna erkänna att väldigt många i dag lever i utanförskap. Det är ett misslyckande som kräver kraftfulla reformer.

Herr talman! I valrörelsen träffade jag många som levde i det utanförskap som vi politiker ofta beskriver. Deras primära budskap till mig var inte att höja taket eller att höja ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen. Visst finns det säkerligen de som önskar det. Men det var inte det dominerande budskapet. Det som fastnade hos mig var en önskan om att få komma tillbaka, en egen ekonomi, en egen personlig utveckling och självförtroende. Att bryta det svenska utanförskapet är alliansregeringens löfte till svenska folket. Där kommer den att vara ivrigt understödd av majoriteten i utskottet.

Föregående talare riktade som bekant en del kritik mot propositionen. Jag avser nu att försöka att gå igenom den punkt för punkt. Jag hinner nog inte med alla, men åtminstone det mest centrala.

1. Dålig beredning. Nej, låt mig påminna om att detta var kärnfrågan i valet. Förslaget utformning har pågått i två och ett halvt års tid. I det arbetet har bland annat arbetsmarknadens parter deltagit. Givetvis är de som inte var nöjda före valet inte heller nöjda nu efter valet. Men det förvånar nog få. Visst innebär den nya regeringsformen att en nyvald regering måste hålla ett högt tempo och att allt kanske till och med inte hinner komma på plats. Men på arbetsmarknadspolitikens område stod vi rejält förberedda.

I utskottets hantering av propositionen har vi agerat på ett korrekt sätt. Vi öppnade tidigt för att flera av dem som var kritiska till förslaget skulle komma till tals. Vi har dessutom lyssnat till kritiken och agerat utifrån informationen. Det gäller till exempel information från Arbetslöshetskassornas Samorganisation, SO. Där valde vi att skjuta fram ikraftträdandet av nedtrappningen av ersättningsnivåerna till den 5 mars för att underlätta kassornas arbete. En sådan lyhördhet är inte direkt något som den tidigare majoriteten gjorde sig känd för under den förra mandatperioden.

2. Kommunernas kostnader ökar kraftigt. Nej, förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen får en begränsad effekt på kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd. Att effekten blir begränsad beror på att nästan alla som får arbetslöshetsersättning kommer att få högre ersättning än vad som betalas ut i ekonomiskt bistånd även när ersättningsnivåerna sänks. Det bör även påtalas att prognoserna för kommunernas skatteintäkter år 2007 är 474 miljarder kronor. Det är en ökning med 19 miljarder jämfört med år 2006, vilket beror på att sysselsättningen väntas öka.

3. Studenterna förlorar a-kassan. Ja, det är sant att det kommer att leda till att färre personer nybeviljas en arbetslöshetsersättning. Syftet är att göra arbetslöshetsersättningen till en tydligare omställningsförsäkring för att försäkra mot inkomstbortfall från ett arbete som en individ redan har. Den ska inte vara för studenter som inte har arbetat tidigare. Att studenter har mötts av en dålig arbetsmarknad ska inte mötas av arbetslöshetsförsäkringen utan av en bättre arbetsmarknad.

Det kan även nämnas att studenter redan i dag har en karenperiod på över tre månader direkt efter studierna. Tänk om oppositionen i stället för att fokusera på att studenterna ska ha så lite som möjligt att göra med arbete i stället kunde medverka till att studenterna får bättre möjligheter att dryga ut de knappa resurserna under studietiden genom arbete. Då skulle vi komma någonvart i dessa frågor.

4. Kvinnorna är de stora förlorarna. Nej, återigen är det viktigt att se helheten i politiken. Jobbavdraget riktar sig mest just till kvinnor eftersom tyngdpunkten ligger på låginkomsttagarna. För en kvinna som arbetar deltid tas nu de marginaleffekter som tidigare förelåg bort.

Herr talman! Om oppositionen inte har förmåga att se helheten i förslagen borde den egentligen i konsekvensens namn tala om den diskriminering av män som inträffar med anledning av sänkningen av taken i arbetslöshetsersättningen. Nej, förslagen måste ses i sin helhet. Jag är övertygad om att kvinnorna blir de stora vinnarna under mandatperioden med mer pengar i plånboken tack vare jobbavdraget, bättre förutsättningar att gå från deltid till heltid och större möjligheter att också få ihop familjeliv med jobb.

5. Kulturarbetare kan drabbas negativt. Ja, det kan bli fallet för enskilda kulturarbetare. Det kommer vi att följa noga. Men vi anser inte att arbetslöshetsförsäkringen ska vara det som löser problemet på arbetsmarknaden för kulturarbetare. Förändringen av arbetslöshetsförsäkringen berör ca 3,8 miljoner arbetstagare. I det sammanhanget är kulturarbetarna en mycket liten del av arbetstagarna. Lösningen på problemet ligger därmed inte i denna proposition. Men jag vet att kulturministern har frågan uppe på sin agenda.

6. Det skapas en låglönamarknad. Nej, det stämmer inte. Historiskt har förändringar i arbetslöshetsförsäkringen i Sverige inte visat på några sådana utfall. De eventuella effekter som verkar i den riktningen tas tillbaka dels av sänkta arbetsgivaravgifter där vi får en lägre total lönekostnad, dels av jobbavdraget. Jag vill också understryka att den efterfrågan på arbetskraft som vi skapar snarare får motsatt effekt på lönebildningen.

Jag vill avslutningsvis säga att jag har respekt för dem som känner en oro över sin situation och vad förändringarna i politiken kommer att innebära. Om ni lyssnar till oppositionen får ni en bild som jag anser vara både onyanserad och orättvis. Det är dagens situation med stort utanförskap som skapar otrygghet i samhället. Det ökar klyftorna och ger inte alla rätt att bygga sin framtid.

Från alliansens sida är vi nu fast bestämda att återupprätta arbetslinjen. Sverige ska återigen bli ett land där de som vill och kan bidra genom eget arbete tillåtas göra det.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Annicka Engblom, Walburga Habsburg Douglas och Göran Pettersson (alla m).

Anf. 6 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Först gäller det Tomas Tobés demokratisyn. Tomas Tobé kallar det för att obstruera när vi begär att få förslaget återförvisat till utskottet. Jag tyckte att jag på ett ganska noggrant och utförligt sätt beskrev varför vi begär detta.

Det handlar om den urusla och ansvarlösa beredningen av ärendet. Att ett antal personer och organisationer har fått uttrycka sin förtvivlan över förslaget, och att man sedan har lämnat det utan något som helst gehör, innebär inte att man på något sätt kan anse att det är klart.

Det är därför vi anser att förslaget ska återförvisas. Det finns inget annat i detta.

När det gäller kritiken av den hittillsvarande förda politiken blir det också lite lustigt, Tomas. Jag vet inte om du har noterat det, men faktum är att svensk ekonomi just nu går för högvarv. Vi anställer folk överallt i landet, och arbetslösheten minskar. Jag tror inte alls att det beror på den föreslagna sänkning av a-kassan som ni håller på med här.

Framför allt skulle jag vilja fråga dig: Anser du att det behövs bättre incitament för den som är arbetslös för att den arbetslöse ska söka arbete? Skulle du kunna utveckla det lite grann? Det är ändå det som på något sätt är själva cloun i hela er arbetsmarknadspolitik.

Anf. 7 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Ni har givetvis möjligheten att återförvisa förslaget, och det har ni valt att göra här i dag. Jag vill bara påtala att jag tycker att vi inom utskottet har valt att till exempel lyssna på kritiken från Arbetslöshetskassornas Samorganisation, SO. Det har också visat sig att beredningen har fått en effekt.

Jag tycker i övrigt att det här är förslag som var väl kända inte bara för politiker i den här församlingen utan även för hela svenska folket när man gick till valurnorna den 17 september. Därmed tycker jag att om ni vill återförvisa förslaget i dag så kan man ställa sig frågan: Vad är det ni vill uppnå med det? Tror ni att det kommer att förändra någonting i sak?

Svensk ekonomi går bra. Det stämmer, och det kan vi båda vara glada för. Problemet är att vi trots denna brinnande högkonjunktur inte får flera ut i arbete. Det är hela anledningen till att svenska folket har röstat fram den här regeringen. Vi måste nu säkerställa reformer som gör att vi bryter det svenska utanförskapet med en miljon svenskar som står utanför arbetsmarknaden.

Man undrade om jag tror att incitamentet påverkar arbetet. Jag tror att det i grunden är många i dag som över huvud taget inte har en möjlighet att söka några jobb. Cloun i vår politik handlar om att säkerställa att det blir enklare att anställa och att till exempel hjälpa dem som står långt ifrån arbetsmarknaden till ett arbete. Där är nystartsjobben ett otroligt bra exempel där vi kan se att personer som har stått långt från arbetsmarknaden under lång tid nu äntligen ges ett ordentligt förhandlingskort till en väg tillbaka in i arbete.

Det är klart att arbetslöshetsförsäkringen kan påverka incitamentet, men det är inte huvuddelen i politiken. Det är en del av flera delar som kommer att bidra till att bryta det svenska utanförskapet.

Anf. 8 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Om förslagen nu var så väl kända sedan två år tillbaka är det konstigt att för bara några dagar sedan kunde inte ens utskottets borgerliga ledamöter svara på frågor som ställdes om förslagen. När man ringer utifrån, från a-kassor och a-kassehandläggare, och ställer en massa frågor om hur detta kommer att slå och drabba så kan inte ledamöterna svara. De har ingen aning. När förslaget återförvisades för att det inte fungerade eftersom det fattades 300 miljoner hade de ingen aning om det. De hade ingen aning om att det fanns en budgetpåverkan i detta. Utskottets egna ledamöter kände inte till sitt eget förslag, och så påstår

man att det har varit väl känt i två år. Jag tycker att det är anmärkningsvärt.

Jag återgår till cloun i detta. Jag försökte använda lite grann av den nysvenska som ni använder när ni pratar om att de arbetslösa behöver incitament. Men jag kan ställa om frågan på vanlig svenska: Anser Tomas Tobé att det stora problemet i svensk politik i dag är att det finns ett antal lata arbetslösa människor som ligger på soffan och inte söker alla de arbeten som finns och att om man bara låter det svida lite mer i skinnet på dem så kommer de att söka jobb? Anser Tomas Tobé att det är det problemet som är det viktigaste att lösa? Det är faktiskt det som står i alla era texter och handlingar. Det ser man när man läser era propositioner och betänkanden. Där står svart på vitt att de arbetslösa är lata och att vi behöver pigga upp dem genom att sänka ersättningen. Då kommer de att söka jobb. Är det din uppfattning?

Anf. 9 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag beklagar att Patrik Björck upplever det som att majoritetens ledamöter inte kan svara tillräckligt bra på frågor om arbetslöshetsförsäkringen. Det kanske snarare beror på att han inte gillar de svar som vi ger. Om man ska vara seriös får man naturligtvis säga att det är en enorm detaljrikedom i förslaget. Det har varit en stor utmaning för alla i utskottet att sätta sig in i exakt alla detaljer.

Anser vi att arbetslösa i dag är lata? Nej, absolut inte – men vi tycker att de är hänvisade till en situation där de inte har tillräckligt många jobb att söka. De har mötts av en arbetsförmedling som inte har gett dem jobb i tillräckligt hög utsträckning. Anser jag att arbetslöshetsförsäkringen kan påverka? Jag tror absolut att utformningen med en nedtrappning kan påverka och öka incitamenten för att söka ett arbete.

Men i grunden handlar hela vår politik om att titta på alla de olika delar som bidrar till att reformerna kommer att bryta det svenska utanförskapet, och det är också det vi gör nu.

Anf. 10 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Tomas Tobé sade: Nej, människor är inte lata – problemet är i stället till exempel att de inte får jobb när de går till arbetsförmedlingen.

Det är helt riktigt. Men är det då verkligen a-kassan du vill förändra? Vore det inte bättre att se till att vi får flera olika aktörer som matchar arbeten, att bemanningsföretag och sociala arbetskooperativ får större möjligheter att förmedla jobb? Detta behandlas i nästa ärende, och där har regeringen inte ett enda förslag.

Det är just det som är problemet. Du säger att regeringen fick majoritet för att man ville skapa jobb. Det kan jag delvis hålla med om. Man fick i alla fall inte majoritet för att man ville försämla a-kassan. Problemet är återigen på vilka sätt man skapar jobb. Det enda förslag som regeringen har lagt fram är att man tar bort stimulansen för enmansföretagare, det 5-procentiga avdrag som fanns för att stimulera småföretagare att skapa jobb.

Vilka andra förslag har regeringen på hur man ska stimulera nyskapandet av jobb? Det finns inga sådana förslag. Det enda förslaget är att

sänka skatterna för höginkomsttagare och dra ned a-kassan för dem som är arbetslösa.

Tomas Tobé sade också angående jämställdheten att vi måste skapa bättre förutsättningar att gå från deltid till heltid; det är en viktig fråga för kvinnor. Vilket förslag är detta? Moderaterna var helt emot det förslag som vi – s, v och mp – lade fram i våras om att skapa rätten att gå från deltid till heltid. Det gjorde ni tummen ned för. Har ni ändrat er nu?

Men framför allt: Var finns förslagen? Det finns inga förslag från regeringen.

Anf. 11 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag kan börja med det sista. Problemet med det förslag som ni lade fram om rätten till heltid är att det inte blir någon rätt till heltid – det blir en rätt till nolltid. Det blir konsekvensen av förslaget.

Det vi gör i vårt förslag är att minska de marginaleffekter som i dag föreligger när man ska gå från deltid till heltid. Det gäller framför allt jobbskatteavdraget, som främst riktar sig till låg- och medelinkomsttagare. Vi gör det mer lönsamt att arbeta. Det är ett ben av den politik som vi nu lägger fram, det vill säga:

1. Gör det mer lönsamt att arbeta.
2. Gör det enklare och billigare att anställa.
3. Förändra arbetsmarknadspolitiken i övrigt, så att arbetslinjen slår igenom på ett tydligare sätt.

Det är helheten i vår politik.

Anf. 12 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! På vilka sätt gör ni det billigare att anställa, Tomas Tobé? Det stöd till småföretagarna genom stimulans på arbetsgivaravgifterna som s, v och mp drev fram när vi hade majoritet har ni tagit bort. De har ingen stimulans längre. Den enda stimulansen nu är att ni gör livet ännu hårdare för dem som är arbetslösa.

Du sade inledningsvis att utanförskapet måste brytas. Jag håller med dig fullständigt. Det är ingen som vill vara i utanförskap. Men problemet med att slå på dem som redan är arbetslösa, genom att ge dem lägre ersättningar och ändra arbetsvillkoren, är att det ger större osäkerhet på arbetsmarknaden, flera som är otrygga och ännu större utanförskap för dem som hamnar i utanförskapet. Ni gör livet djävligare för dem som redan har det jäkligt.

Det är det som är grundproblemet med förslaget. Det har inte någon solidarisk klang alls.

Slutligen: Det finns fortfarande inga förslag på hur man skapar arbeten.

Anf. 13 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att komma ihåg bakgrunden till alla de reformer som den här regeringen lägger fram. Det handlar om att en miljon svenskar i arbetsför ålder befinner sig i utanförskap och inte har ett arbete att gå till. Att i det läget, såsom oppositionen vill, bara

fortsätta som om ingenting har hänt är rätt häpnadsväckande. Jag hoppas att övriga förändringar i oppositionen kanske kan väcka en del självkritik och en del förnyelse på det området.

Vi gör inga förändringar för att göra det lättare att anställa, säger Ulf Holm. Låt oss jämföra nystartsjobben med anställningsstöden. Nystartsjobben riktar sig till klart många flera, och framför allt under en längre period. De innebär inte heller några begränsningar när det gäller lönenivån. Det är en stor skillnad jämfört med anställningsstödet, och det är en otroligt viktig hjälp för dem som i dag står långt från arbetsmarknaden.

I övrigt ber vi att få återkomma både när det gäller hushållsnära tjänster och skattesänkningar för tjänsteföretagen.

Anf. 14 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Det är festligt att Tomas Tobé upprepar orden ”marginaleffekter” och ”incitament”. Det betyder i praktiken att folk är lata och kalkylerar med fördelarna av att vara arbetslösa jämfört med att arbeta. Det är det man säger i klarspråk.

Jag tycker faktiskt att Tomas Tobé borde förklara på vilket sätt man anser att det kommer att skapas flera jobb genom att man sänker a-kassan. Det går inte att bara hänvisa till andra förslag i all oändlighet. Man måste se varje förslag för sig. Sänkningen och förändringen av a-kassan i sig har ju lanserats som en del i ett paket för att skapa flera jobb. Då måste det ju finnas någon substans i att en sänkt ersättningsnivå, höjda avgifter och svårare inträdesvillkor till a-kassan i sig ska skapa flera jobb. Jag vill hemskt gärna ha svar på hur detta samband ser ut.

Dessutom vill jag upprepa den fråga som Ulf Holm ställde alldeles nyss. Det gäller de deltidsarbetslösa, personer som själva vill jobba heltid men som inte har rätt till det. De tjänsterna kommer ju att finnas kvar även framöver eftersom ni inte vill ändra lagstiftningen. På vilket sätt kommer dessa människors möjligheter att få ett jobb på heltid att förbättras genom att deras möjligheter att få a-kassa i praktiken avskaffas?

Anf. 15 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Det här förslaget kommer inte enskilt att leda till flera jobb, utan det är ett förslag av flera som kommer att leda till att bryta det svenska utanförskapet. Det handlar om att stärka arbetslinjen och arbetslöshetsförsäkringen, om att göra det billigare att anställa och framför allt om att det ska löna sig bättre att arbeta. Men det är klart att utformningen av arbetslöshetsförsäkringen har en påverkan på arbetsmarknaden. Det vore naivt att tro någonting annat.

En viktig sak som vi kan göra nu när det gäller deltiden är att tillföra mer resurser till viktiga välfärdsverksamheter. Det har man inte klarat av tidigare på grund av att vi har fått prioritera höga kostnader i socialförsäkringssystemen. Vi kommer exempelvis att kunna tillföra mer inom vården än vad den tidigare majoriteten har klarat av att göra.

Anf. 16 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Nu fick vi något slags halvt besked om att a-kassans utformning självfallet har en betydelse för arbetsmarknaden. Då undrar jag: Vilken betydelse är det?

Jag skulle vilja fråga om Tomas Tobé ansluter sig till den analys som Carl B Hamilton förde fram här i kammaren när han sade att det handlar om att flera jobb eventuellt kan skapas genom att lönerna sänks och att det därmed skulle göra att företagen av någon anledning skulle anse att man kan anställa några till därför att det blir billigare. Är det den analysen som Tomas Tobé står bakom, så kan jag väl få höra det nu. Du kan väl säga rakt ut att sambandet är att lönerna ska sjunka och att det på så sätt kan skapas möjligheter till flera jobb. Är det inte detta som är syftet?

Anf. 17 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Syftet med vår politik är att bryta det stora svenska ut-
anförskapet och inte någonting annat.

Vi tror att utformningen av arbetslöshetsförsäkringen påverkar ar-
betsmarknaden, men det kommer inte att leda till lägre löner. Det mot-
verkas dels av jobbavdraget, dels av att arbetsgivaromkostnaden minskar.

Anf. 18 ANNIKA QARLSSON (c):

Herr talman! Det är en het debatt som väcker otroligt många känslor.
Vi har diskuterat de här frågorna under en lång valrörelse, och diskuss-
ionen fortsätter och leder ända fram till skarpa förslag. Jag är helt överty-
gad om att den här debatten även kommer att fortsätta senare, och det är
bra.

Senare tror jag att det kommer fram en betydligt mer nyanserad bild
än den vi har hört från vänsteroppositionen här i dag. Vi har hört om den
vrede och frustration som finns. Jag undrar var vänsteroppositionens
vrede och frustration fanns under alla de år när vi fick alltfler arbetslösa,
alltfler sjukskrivna och när antalet förtidspensionerade ökade med 175
personer varje dag. Var fanns vreden och frustrationen då? Var fanns
demonstrationerna? Var fanns upproppen? Jag har inte hört talas om dem.

Men det var detta som vi i Allians för Sverige såg och kände en vrede
och frustration över och faktiskt gick till val på. Vi har sett alla dem som
har stängts ute av den förra regeringens politik.

Vad har vi då för skarpt förslag i dag? Det känns inte helt tydligt när
man lyssnar på Patrik Björck, Josefin Brink och Ulf Holm. Det känns
som om det är de stora förändringarnas tid. Vi sänker ersättningen efter
200 dagar, men det är samma ersättning de första 200 dagarna. Det hand-
lar om ungefär nio månader. Sedan har vi ytterligare 100 dagar med
70 % innan vi går över i jobb- och utvecklingsgarantin som kommer
under nästa år. Javisst, ersättningen är 65 %, men vi kopplar ihop den
med rejäla åtgärder för att man faktiskt ska komma tillbaka till arbete.
Man ska få en chans att komma tillbaka i stället för att förtidspension-
eras, som skedde under den förra regeringens.

Under debatten här i dag tror jag att det enda vi i kammaren är över-
ens om är att vi inte är överens. Jag ska försöka förklara. Jag tror inte att
vi kommer att vända här. Om vi återförvisar ärendet kommer det inte att
vara ett förändrat förslag som kommer tillbaka eller en annan majoritet
som lägger ett annat förslag.

Jag ska i stället försöka förklara för dig som sitter hemma och lyssnar
på den här debatten vad det är som ligger bakom. Vad är det vi grundar
våra förslag till beslut på? Här slår man bara mot varandra och frågar vad

det kommer att bli. Men vad grundar sig de olika förslag som vi har lagt fram på?

Det finns en klar skiljelinje när det gäller hur man ser på hur det blir jobb. Hur blir det jobb i samhället? Den förra regeringen använde sig av den metod som de tror på och känner till. Man beslutade om plusjobb inne i Rosenbad. Man ökade medfinansieringsansvaret. Man gjorde det besvärligare att vara arbetsgivare, att anställa och att ta risken och möjligheten som det innebär att utvidga sitt företag. Man höll kvar ett mycket högt, ett av världens högsta, skattetryck på dem som har de lägsta inkomsterna. I flera undersökningar visade det sig att det faktiskt inte alltid lönade sig att gå upp i arbetstid. Vi har också sett det i valrörelsen där man använde sig av förslag som 200 000 nya jobb inom offentlig sektor. Det är samma syn. Man tror att jobben skapas i Rosenbad. Och en hel del jobb skapas i Rosenbad, framför allt för tjänstemän och nya statsråd. Det Rosenbad kan göra och det vi här i Sveriges parlament kan göra är att skapa förutsättningar och möjligheter att få jobb. Det är människor som skapar de nya jobben. Det är människor som driver företag. Det är människor finns i förmedlande organisationer, antingen det är bemanningsföretag eller arbetsförmedlingar, som kopplar ihop rätt person med rätt jobb.

Det handlar också om villkoren för företagen. Jag tror inte att jag har varit på något enda ställe där man inte sagt: Jo, här finns precis hur mycket jobb som helst. Vi skulle ha användning för så många flera händer.

Vare sig vi ser det inom vården eller industrin eller vi ser det på mitt gamla jobb på Ica i Sollebrunn finns det alltid behov av flera som är med och arbetar och delar på arbetet. Det finns alltid arbete som inte blir gjort, som hänger efter. Detta är en del i att vi har sjukskrivningar och höga tal på det området.

Om synen är att det ska beslutas i Rosenbad, vad är det då som ligger till grund bland annat för det förslag om ändringar i arbetslöshetsförsäkringen som vi debatterar här i dag? Det här är nämligen bara en del av en helhet.

Det handlar om synen att det faktiskt är människor som skapar jobb. Det handlar om dem som är arbetssökande och om företagarna men också om att se till att rigga en organisation som knyter ihop de här delarna, om att det finns någon som ser dig och kan hjälpa dig så att du kopplas ihop med rätt företag, någon som ser din kunskap och din erfarenhet och som vet att det här kommer att leda till ekonomisk vinst för företaget, att du kommer att få lön och att det här kommer att löna sig.

När det gäller de här delarna kan vi se villkoren för de enskilda, villkoren för företagen men också villkoren för arbetsförmedlandet. Det är tre viktiga ingredienser. Alla tre behövs för att vi ska få det här att fungera.

I villkoren för de enskilda ligger vårt jobbavdrag. Vi sänker skatten, allra mest för dem med de lägsta inkomsterna, för dem med de låga marginalerna.

A-kassenivån är en del. Sett i ett vänsterperspektiv – där tror man ju att det är Rosenbad som bestämmer om antalet jobb – är det klart att slutsatsen blir att vi slår på de arbetslösa. Men jag vet att det handlar om incitament för människor att både söka jobb och kanske skapa sig ut-

rymme – att tillsammans med en coach eller arbetsförmedlingen hitta det där företaget som har ett utrymme och där det behövs en till som fyller upp med två händer.

Sedan har vi den andra delen, villkoren för företagen. Den 1 januari tar vi bort sjuklöneansvaret igen. Det förs tillbaka till Försäkringskassan. Detta är en viktig del för att det inte ska vara en risk att anställa. I stället ska det faktiskt öppna upp för möjligheter. Vi lägger också in nystartsjobben. Det blir en generell sänkning för dem som i dag står längst bort från arbetsmarknaden. Dem som den förra regeringen gärna ville låsa in i plusjobb, i jobben med de allra lägsta lönerna och med garantier om att det inte blir någon fortsättning, ger vi alltså en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden med bibehållen lön – till sänkta kostnader eftersom vi sänker arbetsgivaravgiften.

Den tredje delen handlar om att knyta ihop de två delarna. Vi ser att coachning och många flera aktörer måste in. Det handlar om flera försök – försök som pågår redan i dag och där vi ser att det här får effekt. Man går in i ett tidigare skede, kanske redan innan man blir arbetslös, och hittar nya vägar för att komma vidare.

Det skapas också utrymme för nya tjänster. Bemanningföretagen kommer där att vara en viktig del. Detta kommer också att ske via de traditionella arbetsförmedlingarna och andra aktörer som riktar in sig på de grupper som står längst bort från arbetsmarknaden och på utbildningar med inriktningen att faktiskt leda till jobb. Det kommer att prioriteras under nästa år.

Med dessa tre delar ihop är det inte bara så att vi ska få de arbetslösa att söka de jobb som finns. Det finns också en enorm dynamik i att många olika aktörer ger sig på att faktiskt skapa jobb – nya jobb. Jag kan känna att det någonstans ligger till grund när man hamnar i det ena eller det andra resonemanget.

Sett från en vänsteropposition som tror att det är i Rosenbad antalet jobb beslutas kan man komma till slutsatsen att det är cyniskt att göra den här förändringen. Men har man tron på att det handlar om en dynamik och att det handlar om människor som skapar jobb och om att vi kan ge förutsättningar, blir det här *en* logisk del.

Vi kan också se – den debatten kommer vi tillbaka till – att vi har haft en regering som har påstått att det går bra för Sverige och som samtidigt utökat antalet arbetsmarknadsåtgärder. Man har inte sett att jobben kommer fram på annat sätt. Jag kan bara känna en frustration – den kan jag alltså dela med Vänsterpartiet – över att man från den förra regeringen och den nuvarande oppositionen inte har sett de människor som man varit en del i att låsa utanför arbetsmarknaden.

(Applåder)

I detta anförande instämde Jörgen Johansson och Sofia Larsen (båda c).

Anf. 19 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Visst låter det bra att vi ska skapa förutsättningar för jobb. Men fortfarande finns det inga förslag i den helhet som Annika Qarlssoon pratar om. Läser man regeringens budgetproposition ser man att det fortfarande inte finns några konkreta förslag om att skapa förutsätt-

ningar för jobb. De förslag som tidigare fanns, till exempel om att stödja småföretagare och om att stimulera soloföretagare genom sänkt arbetsgi-
varavgift, tar den nya regeringen bort. Är det detta som är helheten?

Nej, i stället pratar Annika Qarlssoon om framtiden. Framtida förslag kan man mycket väl prata om, men samtidigt finns det inga förslag. Jag kan hålla med om att det kanske hade varit en lite annan diskussion om det samtidigt hade kommit andra förslag – förslag som faktiskt skulle ha skapat jobb. Då hade vi kanske haft en lite annan debatt. Men det finns, som sagt, inga andra förslag. Det är bara det aktuella förslaget och förslaget om skattesänkningar för dem som redan har ett arbete som finns. Det är de enda två förslag som finns.

Du pratar också om problemen tidigare och tar upp till exempel medfinansieringen. Men snälla, Annika Qarlssoon, var har du varit de senaste åren? Har du helt missat den ohälsodiskussion vi haft i Sverige? Kvinnor har ju blivit utbrända och mått dåligt på sina arbetsplatser därför att det har varit stressigt, mycket att göra och så vidare. Vi skapade medfinansieringen just för att sätta en press i det avseendet. Vi undantog framför allt småföretagen. De som särskilt drabbades var landstingen. Det är de som har fått betala mycket. Det kan inte ha varit ett problem. Nu vill ni ta bort detta, vilket kan få effekten att ohälsan återigen ökar därför att det inte finns någon drivkraft i företagen för att komma till rätta med detta. Om det är det här som är helheten, Annika Qarlssoon, blir jag ännu mer förfärad.

Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Ulf Holm har nog inte läst igenom förslaget. Jag pratade både om jobbavdraget och om a-kassenivån. Jag pratade också om sjuklöneansvaret och om nystartsjobb. Vi har med alltihop det där.

När det gäller coachningen lägger vi ett tydligare uppdrag på Ams att jobba med detta. Men vi återkommer och utvecklar också den delen mer.

Jo, här finns det förslag. Här finns det en helhet. Vi kommer att fylla på med ännu mer.

Det som är bekymmersamt är att se att man från Miljöpartiet inte kan se den här delen. Jag kan känna att Miljöpartiet i resonemangen ofta ändå kan se dynamiken i det hela. Friåret är ett exempel. Även om man inte tycker att man ska betala för att inte jobba fanns det en tanke på att de personer som kom in också kunde se till att få ett utrymme och få plats.

Det fanns alltså tankar och idéer i närheten av de här resonemangen, så jag kan känna att dynamiken är en viktig drivkraft både för enskilda människor och för företag.

När det gäller dynamiken för företag nonchalerar du medfinansieringen. Du säger att det var bara problem för kommuner och landsting. Ja, det kan jag hålla med om. Det är väl de som är våra stora syndabockar när det gäller att vara arbetsgivare. Där finns det mycket att göra.

Det du då inte tar med är den risk som småföretagaren uppfattar det som. Det handlar inte om det faktiska utfallet utan om risken. Det är en del som också ingår som en dynamisk faktor och därför spelar roll.

Anf. 21 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! När det gäller företagen förstår Annika Qarlssoon tydligt att det kan finnas en risk. Men bara känslan att det skulle kunna

drabba mitt företag är allvarligt nog, även om det i lagtexten finns ett undantag för småföretagare. Det är just det som är problemet, Annika Qarllsson. 3,8 miljoner arbetstagare känner att de skulle kunna bli arbetslösa och drabbas av försämringsarna. Det skapar osäkerhet i samhället, och med osäkerhet i samhället får du inga dynamiska effekter. Om du inte gör något annat vågar ingen ta en ny anställning eller starta ett grönt företag för att pröva en ny marknad. Ni gör ju ingenting annat.

Det är denna osäkerhet som är så allvarlig med förslaget, och den drabbar 3,8 miljoner arbetstagare. Det känns som om det kan drabba just mig. Osäkerhet i samhället är ingenting vi behöver. Det är ingenting vi behöver inför en stor avtalsrörelse under våren, och heller ingenting vi behöver för att klara den gröna omställningen.

Därför känns det ännu mer allvarligt när den nya regeringen stoppar den gröna skatteväxlingen där det ingick sänkta arbetsgivaravgifter och där man stimulerade gröna företag att växa så att vi ska kunna leva miljövänligt. Det stoppas helt. Småföretagarundantaget vad gäller arbetsgivaravgifterna tas bort helt.

Det finns inga förslag om nya jobb. Det enda ni gör är att slå på dem som redan blivit av med sina arbeten, på dem som är arbetslösa. De framtida förslagen ska komma någon gång senare, utan att detta preciseras närmare. Här ligger grundproblemet, Annika Qarllsson, och du måste hålla med om att det finns ett problem.

Anf. 22 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Problemet är att Ulf Holm just sade att det inte finns några förslag till nya jobb. Jag har stått i talarstolen och i nästan tio minuter talat om hur de nya jobben kommer. Det blir inte jobb inom Rosenbad, om det är det Ulf Holm efterlyser när han säger att de hade velat ha 10 000 jobb där och 10 000 där. Det är inte så jobb skapas. Det är det som är grundtanken och också skillnaden.

Jag kan se, höra och förstå att människor kan vara oroliga, men det handlar också om att se den situation som fanns fram till dess att vi tog över efter valet i höst. Då fanns inte bara risken utan då blev man arbetslös, och när man väl blivit arbetslös fanns det ingen som ställde upp och hjälpte en tillbaka till arbetet. I möte efter möte fick man i stället höra att det kanske var dags att gå i förtidspension. 175 personer flyttades varenda dag över i ett utanförskap utan att få hjälp med rehabilitering för att kunna komma tillbaka till nytt jobb.

Det har vi att hantera nu. Och ja, det finns ett stort hopp och en ljus framtid. Vi kommer att se till att jobben blir flera, men de skapas inte genom beslut i Rosenbad.

Anf. 23 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! En sak är vi överens om, Annika, och det är när du säger att du är övertygad om att debatten kommer att fortsätta. Det är också det enda. Sedan är vi egentligen inte överens om någonting.

Du undrar var vreden över att sjukskrivningarna ökade fanns hos oss. Jag kan säga att vreden över att ni kommer att slå sönder hela arbetslivsforskningen, arbetsmiljöarbetet och allt det som kommer att förstöra möjligheterna att arbeta är mycket stark hos oss. Men er förståelse för de problemen är lika med noll.

Du sade att de förändringar som ni föreslår inte är så farliga. Samtidigt sköt ni upp ikraftträdandet med några veckor eftersom det väl förberedda förslaget inte fungerade. Då kostade det 300 miljoner. På några veckor får de arbetslösa 300 miljoner som de egentligen inte skulle ha fått. Det är en, mellan tummen och pekfingret, ganska tydlig markering av att det är fråga om oerhört kraftiga förändringar för den enskilde som drabbas.

Annika Qarllsson pratar om att skapa förutsättningar för jobb. Där kan vi möjligen vara lite överens, om jag ska vara generös. Jag håller med dig om att vi genom politiken kan skapa förutsättningar för jobb, men vi kanske inte skapar jobben på det sättet. Hur gör man det? Jo, bland annat genom en lönebildning som fungerar, stabilitet i samhället, trygghet och liknande, allt det som gör att det nu kommer en mängd jobb beroende på den politik som den tidigare regeringen förde.

Vad jag framför allt skulle vilja fråga dig om, Annika Qarllsson, gäller något som du inte nämner. Kvinnorna missgynnas konsekvent i era förslag, men det går du förbi. Jag kan förstå varför du gör det, men jag skulle ändå vilja ha en liten kommentar till hur du ser på det kvinnofientliga förslag som ni i dag lägger fram.

Anf. 24 ANNIKA QARLLSSON (c) replik:

Herr talman! Jag skulle behöva be Patrik Björck förklara vad han menar med att förslaget är kvinnofientligt, för a-kasseförslaget i sig är inte det. Däremot har vi en situation i Sverige med en mycket ojämsställd arbetsmarknad. Vi har en av Europas mest könssegregerade arbetsmarknader. På de områden där kvinnor mestadels finns har det, tills den nuvarande regeringen tillträdde, inte funnits några öppningar för att få alternativa arbetsgivare. Jag tog upp detta med Ulf Holm i ett tidigare replikskifte, alltså att det är de arbetsgivarna som ställer till det genom att ha den sämsta arbetsmiljön och de sämsta arbetsvillkoren. I den delen har det inte funnits några öppningar över huvud taget.

Vi kan också se på arbetet i Regeringskansliet vad gäller jämställda löner; det togs upp av någon i ett tidigare anförande. Jens Orback lade fram en skrivelse som egentligen inte sade någonting. Där fanns inte ett enda skarpt förslag. Med tanke på den situation som råder på arbetsmarknaden känns det skönt att Patrik Björck har så stor tilltro till den nya regeringen att han tror att den snabbt ska kunna förändra den situation som rått under lång tid. Vi har inte hunnit komma så långt i det arbetet ännu.

Återigen: Det som a-kassan gjort är att den täckt defekter på en mängd olika områden. När vi rengör detta kommer det fram en hel del som den förra regeringen valt att ha på det viset. Jag är helt övertygad om att det kräver att vi jobbar både tydligare och hårdare med de frågorna, men då blir de åtminstone synliga och klara. Det problemet finns dock inte i a-kasseförslaget.

Anf. 25 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Det var mycket prat men inget som helst svar på frågan. I och för sig hade jag kanske inte heller väntat mig att få något svar. Det här är en fråga där vi kommer att fortsätta att jaga er, och ni kommer inte att slippa undan. Det räcker faktiskt att läsa i ert eget betänkande. Där

sägs nämligen att ”som framhålls i propositionen kan vissa av förslagen, trots att de är neutralt utformade när de betraktas var för sig, medföra konsekvenser som inte är helt neutrala ur ett jämställdhets- eller diskrimineringsperspektiv”.

Det är visserligen en snäll formulering om mycket giftiga och skarpa förslag, men det visar på er egen insikt om att detta är ett kvinnofientligt förslag. Det är ni själva som skriver så. Jag kommer väl inte, som sagt, att få något som helst svar, men kritiken är väl känd sedan tidigare. Den har även framförts i dagens debatt.

En annan sak som Annika Qarlsson var inne på i sitt anförande gällde skattesänkningar och att de gynnade låginkomsttagare. Då vill jag fråga: Hur resonerar du, Annika Qarlsson? Effekten av skattesänkningarna blir ju att 88 % av dem går till den halva av befolkningen som tjänar mest medan 12 % går till dem som tjänar minst. Det är så att säga fördelningsprofilen. Man får vara rätt vidlyftig med sanningen om man kan säga att det på något sätt gynnar låginkomsttagarna.

Vi kommer inte att släppa vare sig den ena eller den andra konsekvensen av dessa förslag, utan vi kommer att jaga er vidare. Sedan får vi se. Verkligheten kommer väl att bli svar nog så småningom.

Anf. 26 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Slutrepliken kan jag faktiskt hålla med om. Det kommer att visa sig så småningom att mängden och helheten av de förslag vi nu lägger fram faktiskt kommer att spela roll och kommer att få effekter.

Jag måste bara säga att med statistik kan man egentligen bevisa allting. Vi vet att det är de med de lägsta lönerna som får den procentuellt högsta delen, och de kommer också att få ett större utrymme. Det vi också kan se, och det har man pratat väldigt tyst om, handlar om att den förra regeringens arbetsmarknadspolitik ledde till att så många hamnade i utanförskap och stod utanför den reguljära arbetsmarknaden. Det gjorde att det blev arbetsgivarens marknad när det gällde att plocka in folk på olika villkor, med olika löner och så vidare. Självklart inom kollektivavtalets ram.

Men det vi ser till exempel i södra delen av Sverige i dag är att det börjar bli ett tryck på arbetsmarknaden. Det är faktiskt svårt att få de arbetstagare som man behöver. Det handlar om både bussförare och andra. Det blir helt plötsligt ett tryck. Det blir arbetstagarens marknad, där arbetstagarna kan se till att både få bra anställningsförhållanden och även få upp sina löner. Det är det vi är på väg att åstadkomma.

Vi kommer att stärka arbetstagarnas situation på arbetsmarknaden. Jag hoppas att vi tillsammans med facken kan se till att det blir bra och rimliga villkor och en bra arbetsmiljö som gör att man kan få ett hållbart arbetsliv i stället för att brännas ut och hamna vid sidan om.

Anf. 27 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Att ha ett jobb är en viktig del av livet för de allra flesta av oss. Att ha ett jobb innebär förutom möjligheten att få försörjning också att vi blir sedda och blir en del av en social gemenskap. Vårt jobb kan bland annat innebära att vi får nya vänner. Att få ett jobb innebär för de unga att de kan ta steget ut i vuxenlivet genom att få en egen inkomst med alla möjligheter det för med sig, som till exempel möjligheten att

hyra sin egen lägenhet. Att ha ett jobb ger oss helt enkelt möjligheter till ett rikare och mer stimulerande liv, där vi på ett bättre sätt kan få möjlighet att ta till vara våra livschanser. Om detta är vi alla eniga här i kammaren.

Debatten i dag är viktig, för den gäller hur vi ska utforma en arbetsmarknadspolitik så att alla ska få detta jobb. Jag är därför lite förvånad över oppositionens envisa försvar av en politik som i mångt och mycket har misslyckats i tolv år. Det har skapat mycket utanförskap, trots att det har varit högkonjunktur.

Man får säga att vi i arbetsmarknadsutskottet nu har väldigt mycket att göra. Det kan vara ett tecken i tiden att vi nu har en ny regering som jobbar väldigt hårt med fokus på just de här frågorna som ska leda till nya och flera arbeten.

Folkpartiets politik är inriktad på flera jobb, så att de som i dag är arbetslösa kan få 100 % av en lön, för det är ju det som det handlar om. Alla vi som finns här och utanför denna kammare vill ha 100 % av en lön. Politiken som vi för innebär att det ska löna sig att arbeta, och det ska bli billigare för företagen att anställa och ha anställda. Arbetsmarknadspolitik ska fokusera på matchningsfunktionen genom bland annat de lärlingsutbildningar med hög träffsäkerhet som ofta leder till jobb för de arbetssökande.

Det här uppskattas också av många som jobbar på arbetsförmedlingarna. De har själva sagt att det här är någonting de gillar och tycker är bra. Vi har lärlingsutbildningar som har en träffsäkerhet på åtta av tio. Åtta av tio som går dem får jobb. Sådana utbildningar ska det förstås jobbas med på våra förmedlingar.

Herr talman! Jag vill också säga att i Folkpartiet finns en stor förståelse för den oro som många människor känner inför förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Det är många siffror i omlopp liksom debattartiklar och insändare med olika avsändare. Det gör att många upplever att det har varit svårt att skapa sig en hel bild av hur det kommer att bli med förändringarna för den egna privata ekonomin.

När arbetslöshetsförsäkringen diskuteras ges inte alltid hela bilden heller av vad förändringarna kommer att leda till. Det blir ganska vinklade åsikter som kommer från olika håll. Därför vill jag återigen säga att det är väldigt viktigt att se helheten i förslaget och också titta på bakgrunden till detsamma, att det i Sverige är för många som inte har ett arbete att gå till. Detta trots att vi har haft en lång högkonjunktur. Visst, jobben kommer, men i alltför långsam takt fortfarande.

Regeringen har konstaterat, liksom vi i utskottet, att den hittillsvarande politiken har präglats av en övertro på arbetsmarknadspolitiska insatser och på en arbetslöshetsförsäkring på dagens nivå som ett sätt att bryta de arbetslösas utanförskap. Det har inte fungerat i den utsträckning som tidigare regeringar har hoppats på. Situationen på den svenska arbetsmarknaden har under det senaste decenniet präglats av ett växande utanförskap. Alltför många människor tvingas ut i arbetslöshet, i många fall också ut i förtidspension.

Försäkringskassan har nyligen konstaterat att unga förtidspensionärer, de som är under 29 år, är tre gånger så många nu som för tio år sedan. Det är ju inte bra. Det är fruktansvärt. De här personerna har också en låg ersättning. Och de här personerna talar aldrig ni i oppositionen om fak-

tiskt. Det är väldigt sällan man hör er nämna de här personerna. Men dem tänker vi på i den nya regeringen. Vi vill ha in även dessa människor, som i många fall ofrivilligt har hamnat i utanförskap som förtidspensionärer, i jobb.

Därför satsar regeringen på de förutsättningar som saknats för nya arbeten. Vår politik ger förutsättningar för att flera kan erbjudas ett arbete samtidigt som det finns starka incitament att ta de lediga jobben. Det blir också ett sätt att bryta utanförskapet. Det var också detta budskap vi drev hela valrörelsen. Det var det vi fick en majoritet av väljarna att rösta på.

Herr talman! Jag vill också säga att höjningen av a-kasseavgiften med som mest 300 kr i månaden kompenseras av den skattesänkning som kommer medborgarna till del genom jobbskatteavdraget som införs 2007. Nästan alla som arbetar kommer därmed att få mer pengar i plånboken efter årsskiftet. Framför allt kommer faktiskt de som inte jobbar heltid att få behålla mer av sin lön om de jobbar några timmar mer i veckan än de gör i dag. Det gynnar faktiskt även de kvinnor som jobbar deltid.

Jag vill också säga att hela 75 % av de 40 miljarder kronor som jobbskatteavdraget kostar går till låg- och medelinkomsttagare. På så vis har det en hög träffsäkerhet när det gäller fördelningseffekten.

Sedan vill jag också konstatera att forskningen visar att den trappa i arbetslöshetsförsäkringen, som vi och regeringen nu vill genomföra, leder till sänkt arbetslöshet. Det finns mycket internationell forskning som visar på det.

Det är också i sammanhanget viktigt att ta hänsyn till det som man har talat om tidigare i debatten, att de medel som frigörs vid a-kasseförändringarna ska användas till att öka företagens möjligheter att anställa, bland annat genom att arbetsgivarnas medfinansiering av sjukförsäkringen tas bort. Den har gjort att arbetsgivarna har tvekat att anställa. De har känt att det har varit oroande att ta på sig ett långsiktigt ansvar för personer som kan bli långtidssjuka.

Vi tar också bort företagets regelkrångel. Och vi inför den 1 januari nystartsjobb.

Nystartsjobben innebär att den som anställer någon som har varit utan arbete i mer än ett år slipper betala arbetsgivaravgift. Ungdomar mellan 20 och 24 år som har varit arbetslösa i ett halvår omfattas också av nystartsjobben.

Jag vill också säga att nystartsjobben till skillnad från plusjobben är helt reguljära jobb med avtalsenliga villkor. De omfattas också av reglerna i LAS, vilket inte plusjobben, som vi nu tar bort, har gjort. Nystartsjobben är faktiskt ett extra argument att anställa den som har varit långtidsarbetslös. Enligt en undersökning som Företagarna gjorde i november i år tror också de flesta av de tillfrågade företagen att nystartsjobben kommer att leda till att viljan att anställa ökar. Detta nämns också av enskilda arbetsförmedlare som en bra sak som de tror mycket på.

Vi inför också en jobb- och utvecklingsgaranti för långtidsarbetslösa 2007. Syftet är att med individuellt utformade åtgärder så snabbt som möjligt få in deltagarna på den reguljära arbetsmarknaden. Garantin ska säkerställa att ingen under lång tid förlorar kontakten med arbetslivet genom långvarigt utanförskap.

Målet med vår politik är att a-kassan ska bli den omställningsförsäkring den är avsedd att vara – en omställningsförsäkring man behöver när

man söker jobb och utbildar sig för ett nytt jobb. Sedan vill vi att man ska kunna få ett jobb med 100 % i lön.

Jag vill också nämna att i dag på förmiddagen har Konjunkturinstitutet presenterat sin senaste prognos. Där skriver de bland annat att den starka konjunkturen samt den nya regeringens reformer gör att sysselsättningen väntas öka med 142 000 personer mellan 2006 och 2008. Den öppna arbetslösheten faller till 4,5 %, och den reguljära sysselsättningen ökar till 80,3 % år 2008. Analyser visar att reformerna på lång sikt sammantaget medför att den potentiella arbetskraften ökar med 1,3 %, att jämviktsarbetslösheten blir 0,2 % lägre och att den potentiella sysselsättningen ökar med 1,5 %.

Redan nu syns det positiva effekter av den politik vi för. Och det är faktiskt någonting som man inte ska glömma. Det har framgått av en del repliker här att man inte har sett detta. Men så är faktum enligt dagens prognos från Konjunkturinstitutet.

När det gäller lönenivåerna, som oppositionen oroar sig för i samband med förändringen av arbetslöshetsförsäkringen, vill jag återigen hänvisa till artikeln av professorn i nationalekonomi Lars Calmfors i Dagens Nyheter den 6 november. Han skriver följande:

”När man bedömer effekterna av regeringens politik på de anställdas inkomster, måste man ta hänsyn till att lägre a-kassa bara är en åtgärd av många. Lägre arbetsgivaravgifter för ungdomar och senare förmodligen också i vissa tjänstesektorer, liksom avdrag för hushållsnära tjänster, kommer att verka i riktning mot högre löner. Jobbavdraget kan höja lönen efter skatt även om den skulle falla före skatt.”

Till sist vill jag säga att vi i Folkpartiet är övertygade om att vår politik med förändringar av a-kassan, tillsammans med jobbskapande åtgärder som nystartsjobb, kommer att leda till en arbetsmarknad med flera jobb och minskad arbetslöshet. Tecken på det finns redan i dag, som jag tidigare sade, enligt Konjunkturinstitutets presentation. Och när detta händer kan också skatteintäkterna öka i kommunerna, och behovet av försörjningsstöd kan på sikt minska.

Jag yrkar bifall till förslaget i arbetsmarknadsutskottets betänkande 3. (Applåder)

I detta anförande instämde Gunnar Andrén och Christer Nylander (båda fp).

Anf. 28 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Hans Backman inledde sitt anförande med att säga att den förra regeringen hade misslyckats under tolv år. Jag kan hålla med om det lite grann eftersom Miljöpartiet inte ingick i den regeringen, även om vi hade önskat att göra det.

Det är märkligt att han talar om att utanförskapet är stort för att i slutklämmen säga att det är den här nya politiken som har minskat arbetslösheten. Ursäkta, men riksdagen har inte klubbat beslutet än. Vi diskuterar det.

Det är den förra riksdagsmajoritetens – s, v och mp – politik som nu ger effekter. Detta började på allvar redan i somras, men nu har det accelererat, och nu skapas jobben. Om Annika Qarlsso från Centern har rätt

så skapas det inte några jobb i Rosenbad, så er politik kan ju inte ha gjort någonting.

Men jag hävdar att den förra majoriteten skapade förutsättningar för arbeten och skapade också en trygghet bland anställda, så att de vågade ta chanser i livet.

Jag vill fråga dig, Hans Backman: Tror du verkligen att 3,8 miljoner arbetstagare känner en större trygghet i arbetslivet när de vet att om de blir arbetslösa kommer de inte att få mycket i ersättning, trots att de ska betala in mer till försäkringen? Tror du verkligen att det skapar en trygghet på arbetsmarknaden? Utanförskapet är det ju väldigt väsentligt för Folkpartiet att bekämpa. I stället för att minska utanförskapet vill jag bestämt hävda att man ökar andelen som känner utanförskap och som känner osäkerhet i samhället. Och det kan inte vara rätt politik, Hans Backman.

Anf. 29 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Man kan inte säga att vi ökar utanförskapet genom att genomföra reformer som leder till flera jobb. Det är sant att antalet jobb har börjat öka. Men samtidigt är det allmänt känt att antalet jobb har ökat alltför långsamt. Därför är det viktigt att de åtgärder som vi kommer att vidta kan spä på denna ökning.

Vi har kunnat läsa att sannolikheten i dag är större än för några år sedan att hitta arbeten. Det gör att det är rätt tid att genomföra de reformer som kan spä på utvecklingen, så att vi kan få in alla de människor som trots en lång högkonjunktur inte har fått jobb.

Jag tror att den stora tryggheten kommer när man som arbetstagare känner att man har ett jobb. Och om man skulle vara tvungen att sluta på sitt jobb, eller om man vill sluta på sitt jobb, vet man att det finns gott om jobb att söka. Det blir på något sätt arbetstagarens marknad, lite grann som det var på 80-talet, och man vet att det finns möjlighet att få ett nytt jobb om man förlorar det gamla. Och man kan också byta jobb om man inte trivs med det jobb som man har. Jag tror att det är där som tryggheten finns.

Anf. 30 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Nu var det inte fel på den svenska arbetsmarknaden, utan nu var felet i fråga om att skapa jobb att det går för långsamt. Det var det som var det stora problemet. Men då förstår jag inte varför man ska vända hela skutan när det gäller den svenska modellen och förstöra den svenska modellen. Jag ska inte säga att man förstör den, men man går i en sådan riktning att det blir ett slag mot den svenska modellen med starka avtalsparter och så vidare. Det är ju det som man de facto gör. Men det var ju inte där som problemet var enligt Hans Backman, utan problemet var bara att de nya jobben skapas för långsamt.

Men i så fall måste ni fortsätta med de reformer som s, v och mp föreslog under den förra mandatperioden. Det handlar om grön skatteväxling, att stimulera den gröna näringen, att skapa arbetstillfällen vid den nya gröna omställningen och att sänka arbetsgivaravgifterna som en del i den gröna skatteväxlingen. Men det har ni helt tagit bort. Den enda sänkningen av arbetsgivaravgifter som ni talar om har ni tagit bort, nämligen den som stimulerar småföretagare att anställa en person. Dessa 5 % har

ni tagit bort. På vilket sätt skapar detta nya arbetstillfällen, Hans Backman? Vilka förslag finns det i regeringens budget som skapar förutsättningar för småföretagare att våga anställa?

Anf. 31 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Jag ska börja med att säga att nystartsjobben kommer först i januari, och de kommer att ha en bra effekt. Det säger även arbetsförmedlare som jag själv känner. De visar stort intresse för dessa jobb och kommer direkt att besluta om att personer ska få tillgång till dem. Så här kommer det positiva effekter.

Man kan väl ändå inte nonchalera, vilket jag tycker att Ulf Holm gör, att det i ökad takt kommer nya jobb nu. Men, som sagt, det sker alltför långsamt. Det har varit stora problem med den svenska arbetsmarknadspolitiken. Trots en jättelång högkonjunktur har man i årtal stängt människor ute. Under tolv år har man misslyckats med arbetsmarknadspolitiken. Först nu börjar det komma lite positiva effekter. Och det här är något som man måste spä på, så att vi inte under nästa lågkonjunktur drabbas av en riktig smäll igen och står där med ännu mer än en miljon arbetslösa som vi har haft under en högkonjunktur.

Visst finns det stora problem när det gäller arbetsmarknadspolitiken, och det är därför som vi nu lägger om den, så att vi kan spä på den effekt som vi nu antligen har lyckats uppnå efter en lång högkonjunktur.

Anf. 32 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Det är intressant att alliansens företrädare konsekvent talar om i princip allting annat än just förslaget om a-kassan eftersom det är precis det som vi diskuterar här. Det talas om skattesänkningar, bantad arbetsmarknadspolitik, skattesubventioner för hushållsnära tjänster och jag vet inte allt. Men nu är det faktiskt förslaget om a-kassan som vi diskuterar här.

Jag undrar om Hans Backman kan tänka sig att svara på lite frågor om just a-kasseförslaget och på vilket sätt som det ska minska det stora utanförskapet. Han kanske kan förklara på vilket sätt utanförskapet minskar genom att färre kommer att omfattas av den trygghet som arbetslöshetsförsäkringen innebär. Han kanske kan förklara på vilket sätt utanförskapet minskar genom att färre personer får rätt till 80 % ersättning om de blir arbetslösa. Och han kanske kan förklara på vilket sätt utanförskapet minskar när stora grupper kommer att ställas helt utanför försäkringen och i stället vara hänvisade till socialbidrag.

Om det vore så att det kommer att skapas så många jobb med alla de andra åtgärder som ni talar om, då vore det rimligare att ni faktiskt föreslog att man skulle höja ersättningen till a-kassan och göra den mer generös. Det skulle man ju ha råd med eftersom ingen ändå skulle behöva utnyttja den.

Logiskt hänger det inte ihop någonstans. Varför måste ni sänka a-kassan när ni säger att jobben kommer att komma alldeles oavsett detta och att detta inte har någonting med saken att göra? Jag skulle gärna vilja höra hur sambandet egentligen ser ut.

Anf. 33 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Nu visar ändå forskning att utformningen av a-kassan har en effekt på hur jobben kommer. Bland annat OECD har visat att en sänkning av a-kassan leder till att flera kommer i arbete. Incitamenten tycks vara sådana.

Jag måste också säga att man ändå måste ta in helheten. A-kasseförändringarna finansierar ju flera av de åtgärder som vi vidtar för att skapa nya jobb, exempelvis nystartsjobben. Sammantaget ger det här en positiv effekt, så att flera kommer in i innanförskapet, kan man säga. Flera får jobb.

Jag vänder mig också mot Vänsterpartiets och Josefin Brinks sätt att tala om bidrag och bidrag. Vi vill inte att folk ska gå på bidrag hela tiden. Vi vill att folk ska få en möjlighet att få jobb. Vi vill få bort det stora utanförskapet.

Jag kände att Josefin Brink var inne på det här med att en del i dag inte når upp till arbetsvillkoret. Exempelvis kommuner och landsting kommer förstås att anpassa sig efter det system som råder, som nu kommer, och öka arbetstiden för en del personer som de har anställda. Jag är övertygad om att det kommer att bli så. Det kommer att gynna de här personerna, och antalet arbetade timmar i samhället kommer också att öka.

Anf. 34 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Det var ett lite märkligt svar. Det finns alltså ett samband mellan att man försämrar villkoren i a-kassan och sänker ersättningsnivån och att flera människor kommer i arbete. Är det då så, Hans Backman, att sambandet i er logik ser ut så som din partikamrat Carl B Hamilton sade, att det kommer att sätta en press nedåt på lönerna och urholka kollektivavtalsnivåerna, att priset på arbete kommer att sjunka och att det är det som är själva tanken? Det är det jag undrar. Och, återigen, på vilket sätt menar man att det i sin tur per automatik leder till flera jobb?

Anf. 35 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Jag vet inte var märkligheten i svaret låg. Jag sade ju att a-kasseförändringen är en del i att finansiera de jobbskapande åtgärder vi inför, exempelvis nystartsjobb. Detta ger pengar till satsningar som gör att personer kan få jobb och slipper vara arbetslösa. Där finns ett samband.

När det gäller det här med lönenivåerna vill jag återigen hänvisa till det som jag sade i mitt anförande. Bland annat Lars Calmfors säger att det inte alls är säkert att det blir sådana förändringar av lönenivåerna. Han säger själv i sin DN-artikel – det kan jag upprepa:

När man bedömer effekterna av regeringens politik på de anställdas inkomster måste man ta hänsyn till att lägre a-kassa bara är en åtgärd av många. Lägre arbetsgivaravgifter för ungdomar och senare förmodligen också i vissa tjänstesektorer, liksom avdrag för hushållsnära tjänster, kommer att verka i riktning mot högre löner. Jobbavdraget kan höja lönen efter skatt även om den skulle falla före skatt.

Anf. 36 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Då är vi tillbaka vid en artikel av Lars Calmfors som måste vara den här kammarens mest välciterade. Den här artikeln är ju spännande. Jag brukar börja med att läsa inledningen till artiklar, och inledningen till den här artikeln tycker jag är höjdpunkten på artikeln. Det står nämligen så här: Tung nationalekonom underkänner regeringens förslag.

Så inleds Lars Calmfors väl citerade artikel, och just det hör man säl- lan någon från regeringens företrädare citera. Sedan kan man fortsätta att citera Calmfors. Han är precis lika tydlig i den här frågan som Backmans partikamrat Hamilton. Här är ett ordagrant citat av Calmfors: ”Den viktigaste effekten är förmodligen på lönebildningen. Arbetslösa får anledning att ta arbeten med lägre lön än de annars skulle göra. Det är också rimligt att tro att lönerna i kollektivavtal på olika områden påverkas, så att det blir lönsamt för arbetsgivarna att skapa fler jobb.”

Det är det enda som man i forskningen faktiskt är helt överens om. Det finns forskning som stöder det påståendet. Det stöds inte bara av Calmfors utan också av andra.

Men Hans Backman säger i en annan artikel i någon högertidning – jag kommer inte på vad den heter – att sänkt a-kassa ger flera jobb. Hans Backman yttrar sig i den här artikeln – jag vet inte om den är korrekt citerad – och säger så här: All forskning visar att sänkta ersättningsnivåer leder till att flera kommer i arbete.

Det är och förblir en lögn. Det finns ingen forskning som visar på att sänkt a-kassa ger flera jobb på det sättet. Det enda man i forskningen är helt överens om är att det leder till sänkta löner. Det kan naturligtvis sedan indirekt skapa en låglönemarknad och eventuellt nya jobb. Det är den helheten i er politik som vi är så rädda för.

Anf. 37 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Ja, först gäller det lönenivåerna. När man har infört de förändringar som vi gör kommer det på sikt – det är jag övertygad om – att leda till en ökad efterfrågan på arbetskraft, som också Calmfors säger. Och vad innebär det? Jo, det innebär att lönerna pressas uppåt. Det är det som på sikt blir effekten av våra åtgärder.

Herr talman! Jag har en starkare tilltro till framtiden än vad Patrik Björck visar. Jag tror att det när våra åtgärder får effekt blir flera jobb. Det kommer också att leda till att lönerna pressas uppåt. Då blir ju efterfrågan så stor på arbetskraften att man från arbetsgivarna måste ha gynnsamma villkor för dem man anställer. Det är också en poäng med vår politik, och det är en sak som vi i Folkpartiet tycker är mycket viktig.

Vår bild är att de här åtgärderna har en positiv effekt på sysselsättningen, och det är grunden för hela det här förslaget.

Anf. 38 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Hans Backman var i sitt huvudanförande inne på det här med incitament. Den frågan har också varit uppe tidigare, men jag vill bara ställa frågan: Delar Hans Backman då den borgerliga regeringens uppfattning att de arbetslösa är lata? Det är en enkel fråga som man kan besvara med ja eller nej.

Och sedan undrar jag: Hur många jobb tror ni att de här nystartsjobben kommer att ge? Vad är ditt svar på det? Det är också en enkel fråga att besvara. Då kanske vi kan få ett konkret svar och inte bara en massa ord.

Anf. 39 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! När det gäller nystartsjobben och en konkret bedömning har vi bedömt att detta i ett ingångsskede ska ge 10 000 nya jobb. På sikt tror jag att det kommer att ge många flera med tanke på de positiva signaler som kommer från inte minst de arbetsförmedlare som ska jobba med det här.

Den första frågan tycker jag snarast är kränkande. Självklart tycker vi inte att de arbetslösa är lata. Jag tycker att det är fruktansvärt att göra ett sådant påstående. Vi jobbar ju dag och natt här för att ge möjligheter för människor att få ett arbete. Vi vet att människorna tycker att det är viktigt att ha ett arbete. Som jag sade i min inledning är det en så viktig del av vårt liv, vår sociala gemenskap, att vi har ett arbete. Då kommer man och säger att vi skulle tro att folk skulle vara lata. Det är ju helt tvärtom. Vi tror att folk brinner av lust att få ett arbete, brinner av lust att komma i sysselsättning. Det är där som ni faktiskt har misslyckats i tolv år. Det måste man ändå konstatera. Ni har kört här i tolv år med en politik som ni fortfarande försvarar och vill fortsätta med. Vi säger: Vi måste lägga om det här nu. Vi måste göra nytt. Och det gör vi nu, precis som väljarna har bett oss att göra. Väljarna kan ha tilltro till att vi är övertygade om att människorna i Sverige är mycket ambitiösa och mycket inriktade på att få ett jobb. Det är svaret på din fråga.

(Applåder)

Anf. 40 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Herr talman! Alliansen gick ju, som ni säkert har hört många gånger, till val på att få ned arbetslösheten. Syftet var att bryta utanförskapet, som drabbade alltfler under den förra regeringen Persson.

Det förslag som vi nu behandlar avseende förändringar i arbetslöshetsförsäkringen ska ses i ett större sammanhang. Den nya majoritetens politik består av ett brett program för arbete och företagande. Målsättningen är att minimera antalet personer som ska behöva utnyttja försäkringen, och vi betonar att arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring, en försäkring när man går från jobb till ett annat jobb.

Vårt mål är att korta den här omställningstiden. Varför gör vi då det som kan uppfattas som försämringar i goda tider? Ja, svaret finns när vi analyserar den tid som vi nu är inne i. Oppositionen har helt rätt när man säger att man inte kan kommendera fram jobb. Men vi kan skapa ett annat företagsklimat, och vi kan se till att människor matchas ihop med rätt jobb.

Just nu går Sveriges ekonomi bra, och arbetslösheten sjunker dramatiskt. Det innebär att vi får en stor efterfrågan på arbetskraft. Då kan vi inte ha människor inlåsta i åtgärder, utan vi måste få ut arbetslösa i riktiga jobb, och vi måste se till att det lönar sig att gå från arbetslöshet till arbete. Så är inte alltid fallet i dag.

Det ligger i vårt intresse som ansvariga för Sveriges ekonomi att göra de nödvändiga åtgärder som krävs för att skatteintäkterna ska öka så att vi kan finansiera vård, skola och omsorg.

Men finns det verkligen jobb, eller är det bara något som alliansen hittar på? I en artikel i Svenska Dagbladet den 8 december kan man läsa: ”Bemanningsföretag värvar företag vid pendeltågen.” Och i en TT-nyhet från den 5 december säger Amschefen Bo Bylund att sysselsättningsökningen i år och nästa år på ungefär 175 000 personer bara har överträffats två gånger de senaste 50 åren. Vad säger Företagarna om läget i dag?

Herr talman! På den hearing som vi hade nyligen i arbetsmarknadsutskottet om arbetslöshetsförsäkringen sade Johan Kreicbergs från Företagarna: ”Från vår utgångspunkt är det väldigt viktigt att flera av de här åtgärderna genomförs så fort som möjligt. Vi tycker att det är viktigt att man ökar intensiteten i jobbsökandet på arbetsmarknaden. Vi har redan nu ett väldigt prekärt läge där många av våra medlemmar har svårt att hitta arbetskraft. Många gånger är det för att det är kompetensbrist, men det är också så att av dem som har sökt nya medarbetare under det senaste halvåret är det en femtedel som inte har fått några sökande alls.”

Med detta i minne kan väl ändå inte oppositionen anse att det nu är viktigast att höja taket i arbetslöshetsförsäkringen, att ha högre ersättningsnivåer, att ha längre ersättningsperioder och att inte dra ned på arbetsmarknadsåtgärder.

Herr talman! Påverkar då arbetslöshetsförsäkringen arbetsmarknaden? Det har pågått en ganska omfattande debatt på olika tidningars debattsidor om förändringarna i a-kassan. TCO:s samhällspolitiska chef Roger Mörtvik hade en artikel inne på DN Debatt senast i fredags där han menade att det är en stor omvandling på gång på arbetsmarknaden och en globalisering som nu sker, där människor går ut och in i arbete, och därför är försäkringen en viktig trygghet inför omställningsperioder.

Det är just det vi menar. Vi vill betona att det är en omställningsförsäkring, där vi har kvar 80-procentsnivån de 200 första dagarna. Mediantiden för arbetslöshet var 74 dagar för kvinnor och 78 dagar för män under 2005. Det innebär att vi täcker in det stora flertalet i den högre nivån.

Utförningen av arbetslöshetsförsäkringen påverkar arbetsmarknaden. Det visar flera forskningsresultat. Men det väljer vänsterkartellen att bortse från.

Vi lägger i budgeten för 2007 över 62 miljarder på arbetsmarknadspolitik – 62 miljarder. Av det går 38 miljarder till utbetalningar i arbetslöshetsförsäkringen och till aktivitetsstöd. 12 miljarder går till Samhall och lönebidragsutbetalningar. 3 ½ miljard köper vi arbetsmarknadsutbildningar och andra åtgärder för. Det är ingen liten andel av budgeten, herr talman. En viktig målsättning är naturligtvis att minska den här budgetposten. Det gör vi genom att se till att vi får i gång jobben och att människor kan försörja sig på egen hand.

När man talar om höjningen av a-kassan måste man ta med att vi också inför ett jobbavdrag. Det innebär att flertalet får mer kvar i plånbocken under nästkommande år.

Vi kristdemokrater anser ändå att det är viktigt att vi nu följer hur den nya jobbpolitiken slår mot olika grupper. Det är en politik med jobblinjen i fokus. Det innebär att de som tjänar mest på den är de som har ett jobb.

Det är viktigt att betona i det här sammanhanget att vi i betänkandet har sagt att vi ska följa vilken effekt förslagen får på olika grupper. Det handlar om långtidssjukskrivna, deltidsarbetande och långtidsarbetslösa. Det handlar också om effekten på kulturarbetarna. De har inte en helt vanlig arbetsmarknad. Vi får följa hur det här slår.

I debatten har jämställdhetsargument också använts. Ibland har det för mig som kristdemokrat känts lite som uppochnedvända världen att socialdemokrater och vänsterpartister står och försvarar att kvinnor förutsetts fortsätta arbeta deltid och helst kort deltid, det vill säga mindre än 50 %. Vart har alla era röster för att kvinnor ska gå upp i arbetstid tagit vägen? Här får ni ju viktiga påtryckningsmedel gentemot arbetsgivarna för att trycka på om att öka arbetstiden och att få åtminstone 50-procentsnivån. Gäller inte arbetslinjen längre för oppositionen?

Herr talman! Sammanfattningsvis vill vi öka arbetskraftsutbudet, vilket är viktigt i de här tiderna när ekonomin går bra. Vi vill öka incitamenten att bryta en a-kasseperiod och öka viljan att ta ett jobb. Vi vill öka egenavgiften till a-kassan så att statens subvention minskar. Den är i dag 90 %, vilket är en ganska hög nivå, och det får staten skjuta till a-kassan.

I jobbpolitiken ingår också att sänka skatterna för alla arbetstagare. Vi återför 15 miljarder till hushållen, vilket kommer att sätta ytterligare fart på Sverige men också ge människor mer pengar kvar i plånboken. Även med ökade kostnader för a-kassan får man mer kvar i plånboken.

Fackförbunden känner en oro för vad de här förslagen ska innebära och är rädda för att de ska minska deras makt. Det är förstäligt. Men jag tycker att det är obehagligt när man använder skrämselpropaganda som gör att enskilda medlemmar känner en stor oro.

Vi minns åren med den borgerliga regeringen då facken ställde upp och demonstrerade mot sänkningar i ersättningsnivåer. Sedan kom den socialdemokratiska regeringen och sänkte mer än vad den borgerliga regeringen hade gjort. Men då är man i allians med Socialdemokraterna, och då blev det tyst hos facken.

Herr talman! Den tidigare regeringen förmådde inte bryta utanförskapet och ge människor riktiga jobb. Vi har mött många besvikna människor i valrörelsen, de som undrade vad Socialdemokraterna menade med ”Alla ska med”.

Vi vill nu försöka med andra vägar att klara framtiden. I det ingår förändringen i den i dag debatterade arbetslöshetsförsäkringen. Alliansen har en politik för jobb, medan oppositionen klamrar sig fast vid en hopplös politik som betyder ökad arbetslöshet och ökat utanförskap.

(Applåder)

Anf. 41 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Désirée Pethrus Engström avslutade med att hon hade mött många besvikna väljare i valrörelsen. Jag kan hålla med om att det var många besvikna i valrörelsen som hade åsikter. Men jag måste ändå säga att det finns ännu flera besvikna väljare efter valet, de senaste månaderna, när de har fått reda på vad förändringarna konkret kommer att innebära när det gäller till exempel a-kassan. Det är egentligen det enda skarpa beslut som finns i budgeten, förutom skattesänkningarna. Några andra skarpa förslag finns ju inte i budgeten.

Då kommer vi tillbaka till det som jag har ställt frågor om tidigare till dina kolleger i alliansen, nämligen hur detta slår mot olika grupper och den otrygghet som väldigt många känner nu. Om de förlorar jobbet kommer de att få lägre ersättningar. Det är en otrygg arbetsmarknad som din politik kommer att leda till.

Du nämnde också att ni skulle följa hur detta slår mot olika grupper. Just ordvalet ”slår” är ju ganska talande. Det är just det som det innebär. Det innebär att det slår mot olika grupper. Ni erkänner detta, men drar inte några konsekvenser av det.

Ni erkänner till exempel att jämställdheten kan drabbas, och kulturarbetare. Men varför lägger ni då inte fram några förslag för att undvika de fällorna? Ni ska följa och se *hur* hårt det slog mot dem, och sedan får ni göra en bedömning. Det viktigaste tycks vara sänkta skatter för dem som redan har jobb. Ni bryr er inte om dem som tyvärr har mist ett jobb och är arbetslösa. Var är de konkreta åtgärderna för att skapa arbetstillfällen?

Anf. 42 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag glömde att yrka bifall till förslaget i betänkandet, vilket jag naturligtvis skulle ha gjort.

Det valet handlade om, Ulf Holm, var vilken vision vi ska ha för framtiden och vilken målsättning vi har. Den vision som vi förmedlade och som vi står för är att människor ska gå från utanförskap till arbete. Vår målsättning är inte att människor ska använda arbetslöshetsförsäkringen. Vår målsättning är att människor ska ha ett jobb, och det var det vi fick vårt mandat på.

Nu ser vi att jobben kommer. Du sade tidigare att det handlar om att ni faktiskt har haft en jättebra politik innan. Jag tror i stället att det handlar väldigt mycket om psykologi. Nu vågar företagen börja anställa. Man vet att det är en ny politik på gång, och man ser med framtidstro och framtidshopp på att vi ska kunna lösa deras situation för att kunna nyanställa. Väldigt många företagare har velat nyanställa men har inte vågat.

Det ni gjorde var att satsa alla resurser på arbetsmarknadsåtgärder och därmed hindra de riktiga jobben från att komma. Det är ju det som har varit det stora problemet och som jag försökte ta upp i mitt anförande. Trots att ekonomin under 2005 gick upp satsade ni på ännu flera arbetsmarknadsåtgärder i stället för att se till att skaffa riktiga jobb. Det är det vi nu kommer att göra med nystartsjobben, där människor kan gå till riktiga jobb och erbjuda arbetsgivaren en skatterabatt.

Nu kommer jobben. Det kan du vara ganska säker på.

Anf. 43 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! En vision om att skapa arbetstillfällen har nog alla partier i den här riksdagen. Det är inget speciellt för Kristdemokraterna.

Jag blir dock förvånad över att du i ditt inledningsanförande plötsligt pratade väldigt mycket om kompetensbristen, att det saknas arbetskraft och så vidare. Det kan jag hålla med om, men det hör inte riktigt ihop med a-kassan. Det slår ju mot dem som inte kan få ett jobb. Därför satsade vi tidigare mycket på arbetsmarknadsutbildning för att bidra till att höja kompetensen och skaffa rätt kompetens till den arbetskraft som behövs i Sverige.

Det drar ni nu ned på väldigt kraftigt, senast i förra veckan när ni skulle skjuta upp ert förslag i två månader därför att ni hade kommit på att det inte gick att genomföra tekniskt. Då tog ni plötsligt 285 miljoner från just arbetsmarknadsutbildningarna utan att veta exakt vad det drabbar. Det är ju just kompetenshöjande åtgärder för att arbetslösa ska kunna matchas in och få de rätta jobben som behövs! Nu kommer i stället personer som inte har chansen att få en arbetsmarknadsutbildning inte att få den rätta kompetensen och heller inget arbete. Då kan vi börja prata om att man slår mot en grupp som redan är utsatt i samhället. Den slår du hårdare mot. Det är möjligt att det är Kristdemokraternas politik att slå på de svaga i samhället, men jag tror inte att dina väljare har uppfattat det budskapet.

Anf. 44 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Det våra väljare har sagt att de vill att vi ska genomföra är att öka antalet jobb i samhället. Man vill inte gå på bidrag. Man vill inte vara utanför arbetsgemenskapen.

Det märkliga är att Miljöpartiet här tar upp frågan om arbetsmarknadsutbildning. Vad jag kan se har ni ju inte mer pengar än vad vi har att lägga på till exempel arbetsmarknadsutbildningar. Jag förstår alltså inte varför Ulf Holm tar upp just den delen. Ni har ju inte mer pengar. Vi har fortfarande ganska många miljarder – trots att vi är inne i en högkonjunktur där vi måste få människor att gå ut och söka de riktiga jobben i stället för att fastna i arbetsmarknadsåtgärder. Är man i arbetsmarknadsåtgärder minskar sökaktiviteten för de riktiga jobben. Det vet vi enligt forskning.

Nu ger vi dem en möjlighet att, i stället för att sitta på arbetsförmedlingen och vänta på att få en åtgärd, ta med sig sin skatterabatt till arbetsgivaren och säga: Jag har varit arbetslös. Du får en skatterabatt om du anställer mig.

Vi ger den enskilde ett ökat handlingsutrymme och en ökad möjlighet att själv styra över sitt liv. Är det inte bra, Ulf Holm?

Anf. 45 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! När det gäller jämställdhetsaspekten av det här förslaget tycker jag att det är egendomligt att Désirée Pethrus Engström hävdar att vi förutsätter att kvinnor ska fortsätta att jobba deltid i otrygga anställningar. Det är ju precis tvärtom! Det är ju vi i Vänsterpartiet som har tjatat oss blå om att vi ska lagstifta om rätt till heltid, eftersom vi vet att minst 250 000 personer på arbetsmarknaden i dag jobbar deltid därför att arbetsgivaren vägrar att bevilja dem heltid. Det finns varken incitamentsstrukturer eller något annat bakom det. Det handlar bara om arbetsgivarernas ovilja.

Det är vi i Vänsterpartiet som har velat driva på för kraftiga begränsningar i de tillfälliga och otrygga anställningarna som ytterst mest drabbar kvinnor, framför allt kvinnor i låglöneyrken. Det är vi som vill satsa mer pengar på arbetsmiljöarbete, på arbetstidsförkortning och på flera anställda i välfärdssektorn, där väldigt många kvinnor arbetar och upplever en alldeles för hög belastning. Det är vi i Vänsterpartiet som har lagt fram alla konstruktiva förslag som över huvud taget har tagits upp här i kammaren – förslag som faktiskt skulle leda till att kvinnor kan utöka sin

arbetstid, orka jobba heltid och dessutom ha rätt att kräva att få jobba heltid även om arbetsgivaren vägrar det.

Alla de här förslagen avfärdas av alliansen. Icke ett enda av de här förslagen ställer man upp på. Man vill utöka rätten att anställa folk i korta visstidsanställningar. Man vill inte lagstifta om rätt till heltid. Man vill skära ned på arbetsmiljöarbetet, och man vill definitivt inte anställa flera i den offentliga sektorn.

Då undrar jag: På vilket sätt rättfärdigar då ni i alliansen att ni vill slänga på dessa kvinnor, som även fortsättningsvis kommer att ha en mer utsatt position på arbetsmarknaden, ett sämre skydd i arbetslöshetsförsäkringen?

Anf. 46 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Argumentationen här faller i hög grad tillbaka på frågeställaren. Som jag har förstått det har ju Vänsterpartiet varit med under förra mandatperioden. Varför införde ni då inte rätten till heltid under den perioden? Den frågan tycker jag ändå att man måste ställa sig. Vad jag har förstått har de fackliga organisationerna sagt nej till det förslaget.

Jag tror att många av dem som jobbar till exempel kort deltid i dag finns i vård- och omsorgssektorn, och det tycker jag är fel. Jag tycker att man ska förändra det. Men jag tycker att det är landsting och kommuner som nu ska agera. Den nya arbetslöshetsförsäkringen fungerar som ett argument för att vi nu måste få slut på de här korta deltiderna som många kvinnor inte vill ha. Jag är helt med Josefin Brink på att det är något som bör försvinna. Men frågan är om det är rätt att gå lagstiftningsvägen.

Sedan undrar jag än en gång varför inte Josefin Brinks parti införde detta under den förra mandatperioden.

Anf. 47 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Till skillnad från hos alliansen fanns det i den förra majoriteten ett visst intresse av att utreda konsekvenserna och ta reda på hur landet låg innan man lade fram olika förslag. Därför hann vi inte genomföra förslaget om rätt till heltid innan alliansen vann valet. Men det fanns faktiskt en färdig utredning och ett förslag om rätt till heltid som alliansen mycket väl hade kunnat lyfta fram och driva igenom här i kammaren. Den frågan tycker jag definitivt studsar tillbaka på frågeställaren själv. Det man inte har genomfört behöver inte vara någonting som man har struntat i, utan det kan ju vara något som har varit på väg. När det gäller just rätten till heltid har det definitivt varit det, och det vet Désirée Pethrus Engström mycket väl.

Det intressanta i sammanhanget är ändå detta: Om man inte vill vidta några åtgärder som kan utöka rätten för kvinnor, som vi vet i dag är systematiskt missgynnade på arbetsmarknaden, att öka sin arbetstid, om man inte vill att de ska ha rätt till fasta jobb på heltid och heller inte vill ge dem möjlighet att orka jobba heltid med hjälp av ett systematiskt arbetsmiljöarbete och genom mer personal i hårt belastade verksamheter – om man inte vill genomföra några sådana åtgärder, Désirée Pethrus Engström, måste man ju också se att det är väldigt orättvist att i stället säga till dessa kvinnor att de åtminstone ska få betala riktigt dyrt för a-kassan och inte kunna få en ordentlig ersättning. Ni fördjupar ju orättvisorna på det här sättet, men erbjuder inga lösningar.

Anf. 48 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag kan garantera Josefin Brink att vi i alliansgruppen i utskottet har tittat på de olika förslagen. Vi har bett om olika beräkningar för hur den nya politiken slår. Vi kan konstatera att majoriteten får mer pengar kvar i plånboken, trots höjningar i a-kassan. De som möjligtvis inte får så mycket är de som inte jobbar så mycket. Det är den jobbpolitik vi har, det vill säga att gynna att människor går upp i arbetstid. Det är vår politik.

Jag trodde att vi delade den politiken med oppositionen, det vill säga att människor ska jobba mer. Det ligger i hela EU:s arbete just nu. Hela Lissabonstrategin går ut på att vi ska öka andelen arbetade timmar i samhället. Vi kompenserar den höjda a-kasseavgiften med jobbvadraget.

Många förslag ligger på departementen. De verkar ha varit obehagliga att ta i för den förra regeringen och stödpartierna. Där ligger bland annat rätten till heltid. Frågan kvarstår. Den frågan har drivits under lång tid. Att det skulle vara en ny idé som har kommit under de senaste åren – ”Vi hann inte fatta beslut.” – är en bortförklaring, herr talman.

Anf. 49 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Désirée Pethrus Engström undrade i sitt anförande varför vi socialdemokrater är så upprörda över de kvinnofientliga inslagen i betänkandet. Det gjorde mig lite förvånad. Jag var lite mer beredd på hur övriga talare från alliansen har hanterat problemet. Med någon sorts tystnadens förskräckta rodnad har man försökt att gå förbi den delen och undvikit att prata om problemet. Jag kan förstå det. Det är naturligtvis ett av de många svåra problemen i förslaget.

Återigen undrar jag hur man från alliansens sida ser på de uppenbart kvinnofientliga inslagen i a-kasseförslaget? Ni har till och med erkänt själva, om än mycket modest, i både proposition och betänkande att det är precis så det kommer att bli. Tidigare replikant Josefin Brink argumenterade på ett bra sätt i frågan. Men svaret återstår. Vi kommer naturligtvis inte att få svar här heller. Men jag vill ändå förklara att vi är upprörda, och vi kommer fortsättningsvis att vara upprörda, över dessa aspekter på förslaget. Vi kommer att fortsätta att jaga er i frågan.

Anf. 50 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Frågeställaren tar upp hur vi ska lösa situationen för en stor grupp. Det är 3,8 miljoner som berörs av förslaget.

Låt oss se på konstruktionen. Tanken är att det ska löna sig att gå upp i arbetstid. Patrik Björck kan naturligtvis undra hur många som befinner sig i kort deltid. Ja, det är ett antal kvinnor som är där. Men ska vi då konservera det hela? Ska vi säga att vi inte vill göra förändringar eftersom det är en grupp som vi tycker ska vara kvar i kort deltid? Ska vi fortsätta att driva att det skulle vara ett bra förslag?

Vi måste titta på vad som är fokus. Fokus är arbetslinjen. Det är det som jag har trott att vi har varit överens om med oppositionen. Hur ska vi gynna dem som jobbar lite? Nej, förslaget gör inte det. Det ska vi vara ärliga med. Det gynnar inte dem som jobbar lite. Förslaget gynnar att man går upp i arbetstid. Det är så förslaget ser ut. Det har varit uppenbart.

Anf. 51 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Om jag förstår Désirée Pethrus Engström rätt innebär hennes förslag i så fall att det inte bara är arbetslösa i allmänhet som är lata utan att framför allt kvinnor är lata. Det blir konsekvensen av Désirée Engströms resonemang. På något annat sätt kan man inte förstå det.

Du kommer undan med att säga att det inte rör sig om så många. Det är en försumbar mängd, 10 000 eller 100 000 personer. Men för den det drabbar – det är oerhört viktigt att komma ihåg – är det alltid 100 %. För den som drabbas av arbetslöshet och som drabbas av förslagen och den förhöjda finansieringsavgiften är det fråga om 100 %. Det är den ensamstående kvinnan i deltidsarbetslöshet som får de förhöjda finansieringsavgifterna och den försämrade ersättningen. För henne är det 100 %.

Anf. 52 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Det var tur att jag hade en replik kvar. Det är högst anmärkningsvärt att över huvud taget påstå att det här skulle innebära att vi tycker att kvinnor är lata. Hela jämställdhetsdebatten handlar om att det inte är kvinnor som ska ta ut hela deltiden, att det inte är kvinnor som ska vara ensamma hemma och sköta barnen. De ska öka sin andel på arbetsmarknaden. I stället kanske männen måste dra ned på sin arbetstid. Är det inte det som är målsättningen? Är målsättningen att konservera kvinnorna i de korta deltiderna? Det är det frågan handlar om. Jämställdhetsarbetet har aldrig handlat om att konservera kvinnor i korta deltider.

Vi ska följa kvinnorna och se hur detta slår. Vi ska se till att kvinnor får en bättre arbetsmarknad, och vi ska erbjuda kvinnor riktiga jobb. Det är en ny politik som ska öka möjligheterna för kvinnor till eget företagande och till flera riktiga jobb än vad ni har kunnat erbjuda. Det ni föreslår – som, herr talman, inte går att utläsa eftersom Socialdemokraterna inte har några egna förslag i fråga om ekonomin på den utskottsdelen – är att vi ska säga nej till alla förändringar och att vi ska ligga kvar där vi har legat. Det är en gammal arbetsmarknadspolitik, och den innebär inga förändringar för kvinnorna. Vad vill ni egentligen?

Anf. 53 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Herr talman! Nästan en miljon svenskar i vuxen ålder står utanför den reguljära arbetsmarknaden eller arbetar mindre än han eller hon skulle vilja. 52 000 personer är långtidsarbetslösa. 100 000 ungdomar under 24 års ålder är utan ett reguljärt arbete. Hade arbetskraftsdeltagandet varit detsamma bland invandrare som bland infödda svenskar hade vi haft ytterligare 100 000 flera sysselsatta.

Jobben kommer, säger Socialdemokraterna. Men arbetskraftsdeltagandet i oktober 2006 var lika stort, eller litet, som i oktober 2005. Det är lika många utanför.

Allt detta sker mitt i en brinnande högkonjunktur. Det duger inte. Vi måste återupprätta arbetslinjen i svensk politik. Sverige har nu en regering som tar jobben på allvar.

Patrik Björck menade i sitt inlägg att politiken är både hjärndöd och hjärtdöd. Jag skulle säga att det är socialdemokratien som är tondöv för utanförskapet. Denna tondövhet ledde till det sämsta valresultatet för Socialdemokraterna sedan 1914. Tondövheten har uppenbarligen fortsatt

efter valet. Det är samma politik som ledde till massarbetslösheten som också ska gälla för den mandatperiod vi nu är i, om Socialdemokraterna hade fått välja.

Regeringens mål är full sysselsättning. Alla som vill och kan arbeta ska ha möjlighet att vara med på arbetsmarknaden. För att det ska fungera måste hela den ekonomiska politiken vara inställd på arbetslinjen. Politiken bygger, som jag har sagt så många gånger förr, på tre tydliga ben.

För det första måste det löna sig att arbeta. Pomperipossa som spökade i skattedebatten för 30 år sedan befann sig då bland de högsta inkomsttagarna. I dag återfinns hon längst ned. Bland de sämst betalda på den svenska arbetsmarknaden finns i dag en alldeles för liten ekonomisk vinst i att röra sig från utanförskap och in på arbetsmarknaden.

Trams, säger Josefin Brink, när nio av tio kvinnor i vården förlorar ekonomiskt på att jobba jämfört med att inte jobba. Det tycker jag är cyniskt. Vi föreslår därför ett jobbavdrag som procentuellt sett mest gynnar de sämst betalda. Att alla, oavsett inkomst, från årsskiftet kan tjäna de första 31 800 kronorna utan att betala skatt kommer att betyda mest för dem med små löner, framför allt lågavlönade kvinnor.

För det andra måste det bli enklare och billigare att starta och driva företag, anställa och ha anställda. Här har regeringen, Ulf Holm, levererat en lång rad förslag för att underlätta för företagsamheten i Sverige. Det handlar om såväl sänkta eller avskaffade arbetsgivaravgifter som enklare regler, lättare tillgång till riskkapital och andra liknande förslag för att underlätta såväl företagande som anställningar.

För det tredje måste arbetsmarknadspolitikerna i övrigt stödja arbetslinjen. Det sker dels genom att vi återupprättar arbetslinjen i a-kassan, dels genom att åtgärderna i till exempel Ams fokuserar på den helt avgörande matchningsfunktionen och på dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden: de långtidsarbetslösa, människor med funktionshinder och de med invandrarbakgrund.

I varenda debatt och vid vartenda arbetsplatsbesök jag var på i valrörelsen togs frågan om a-kassan upp. Jag debatterade den med Wanja Lundby-Wedin i Haparanda, med Marita Ulvskog i Umeå och med flera av kammarens ledamöter runt landet under hela valrörelsen. Förslaget var inget vi hymlade om eller mörkade med. Vi var tydliga med att prata om såväl förändringar i a-kassan som jobbavdraget.

I varje debatt menade mina meningsmotståndare att vi inte skulle kalla a-kassan bidrag när det är en försäkring, och jag kan bara hålla med. Men a-kassan är tänkt att vara en omställningsförsäkring. I ordet finns två led: omställning, det vill säga att a-kassan inte ska vara en permanent försörjningskälla, och försäkring, det vill säga att det rimligen ska finnas något samband mellan premie, ersättningsnivå och arbetslöshet.

I dag är försäkringsmässigheten nästan totalt borta ur systemet. Som Désirée sade täcks 90 % av arbetslöshetsersättningen av skattemedel som till ingen del är öronmärkta i några arbetsgivaravgifter, som ibland antyds i debatten. Bara 10 % täcks av medlemsavgifter. Arbetslösheten inom den egna kassans verksamhetsområde påverkar i dag i stort sett inte den enskilde medlemmens avgift alls. Genom förslaget ser vi till att försäkringsmässigheten ökar.

Herr talman! Som jag har sagt många gånger förut: Jag vill självklart inte att någon ska behöva leva på vare sig 80 %, 70 % eller 65 % ersättning utan på 100 % av en lön. Det är självklart – det inser jag också – en uppfattning som jag tror att jag delar med både oppositionen och parterna på arbetsmarknaden. Men att det i politiken och på andra håll i samhällsdebatten verkar finnas en total omedvetenhet om att ersättningsnivåerna påverkar arbetslösheten är förvånande, eller för att citera Lars Calmfors i DN: ”En sådan bristande insikt om att försäkringsförmåner har effekter på försäkringstagarnas beteende måste vara helt unik i försäkringsverksamhet.”

För att återupprätta arbetslinjen också i arbetslöshetsförsäkringen behöver vi minska ersättningsnivåerna, skärpa kvalifikationskraven och höja egenavgifterna. Det är tuffa besked, men helt nödvändiga om vi vill göra vad vi kan för att få människor tillbaka i arbete. Låt mig konstatera, som jag gjort så många gånger förr, att för den enskilde med ett arbete innebär våra samlade förslag ett kraftigt positivt netto i plånboken. För den enskilde utan arbete innebär den samlade politiken att vi tar krafttag för flera jobb och minskat utanförskap.

Herr talman! Låt mig slå fast två saker. För det första: Vi föreslår inte dessa förändringar i arbetslöshetsförsäkringen därför att vi vill jäklas med folk – ursäkta språket – utan därför att vi är helt övertygade om att det är en viktig pusselbit i vårt totala jobbprogram.

För det andra: Vi tror inte att folk är arbetslösa för att de vill det eller för att de skulle vara lata eller någonting sådant som vi har hört i debatten. Tvärtom. Men jag ber att åter få citera Lars Calmfors i DN: ”Självklart skulle det bästa vara om det gick att öka sysselsättningen kraftigt utan att minska förmånerna i arbetslöshetsförsäkringen. Men det är vad socialdemokratiska regeringar försökt göra i ett drygt decennium utan att lyckas.”

Så är det. Den socialdemokratiska vägen till full sysselsättning är prövad och i allmänna val funnen misslyckad. Var femte står utanför. Det duger inte. Det är ett hån mot de arbetslösa att tro att mer av den politik som ledde till massarbetslösheten skulle vara bättre på att lösa problemet än den politik som erfarenhetsmässigt visat sig bättre på att få människor tillbaka i arbete. Eller för att återigen citera Lars Calmfors: Det är ”helt klart att åtgärderna ...”, det vill säga regeringens politik, ”... sammantaget kommer att ha positiva sysselsättningseffekter.”

Herr talman! Under hösten har rests frågor om hur den förändrade arbetslöshetsförsäkringen kan skapa nya jobb och i så fall var de kommer. Det har också rests frågor, också här i kammaren nu, om det inte egentligen är regeringens avsikt att skapa en låglönesektor i ekonomin som ett resultat av dessa förändringar. Låt mig först konstatera att höga skatteklivar på arbete och höga marginaleffekter på arbete naturligtvis först tränger ut arbetstillfällena i de branscher där personalintensiteten är som högst. Det är också omvänt så att det förmodligen är där jobben kommer först. Det handlar alltså om tjänstebranscher och tjänstejobb i ett brett perspektiv.

Det handlar också förmodligen om jobb i mindre företag. De större konkurrensutsatta företagen har varit extremt bra på produktivitetsförbättringar de senaste decennierna. Det är viktigt och bra för att de ska kunna konkurrera internationellt. Men dessa företag har inte ökat antalet

anställda och kommer sannolikt inte heller att göra det framöver. Det är de mindre och medelstora företagen som är räddningen när det gäller jobben, och det är bra.

När jag läste ekonomi trodde många av oss att forskningsfronten bestod av tusen ingenjörer i vita rockar som marscherade fram med bunsenbrännare och provrör i händerna. Men i dag vet vi mer. Vart tredje läkemedel som når marknaden lär vara framforskat i mikroföretag med färre än fem anställda. Mindre företag tenderar också att vara bättre på att hantera förändringar i ekonomin. Man är snabbare på att ställa om affärsidéer och prismodeller än större företag, vilket i sin tur leder till att man är mindre snabb på att säga upp när ekonomin förändras. En samhällsekonomi med många mindre företag är dessutom mindre sårbar av den anledningen att konjunkturcyklerna för olika branscher ser olika ut, vilket gör att konjunktursvängningarna ur arbetsmarknadssynpunkt blir mindre problematiska.

Ur detta perspektiv: Vad betyder då arbetslöshetsförsäkringen för jobbskapande? Ja, det första vi vet är resultatet av de senaste två decenniernas forskning på det här området. I OECD:s jobbstudie från tidigare i år sammanfattas erfarenheterna, och med alla de reservationer som förstås följer på sammanvägda forskningsresultat visar OECD att 10 % sänkning av ersättningsnivåerna leder till en sänkning av arbetslösheten med 1,2 procentenheter.

Men vad är det då för mekanismer som leder till detta resultat? Fackföreningsrörelsen liksom en del här i kammaren varnar för en utveckling av en låglönemarknad, en oro som jag inte delar av tre skäl.

För det första täcks 94 % av löntagarna på svensk arbetsmarknad av kollektivavtal. Det är bra, och det är viktigt, och jag är övertygad om att facket aldrig kommer att gå med på en utveckling åt det håll som man nu varnar för. Det är också därför jag så starkt försvarar kollektivavtal och svensk arbetsrätt.

För det andra: Redan i dag måste man ju ta ett jobb till 90 % av ersättningen. Har man då en lön som är ganska hög jämfört med många andra, säg på 18 000 kr, så får man en ersättning på 14 400 kr. Då måste man alltså redan i dag ta ett jobb med 12 960 kr i månaden. Den typen av jobb finns inte i Sverige, och det är bra att det är på det sättet.

För det tredje: När Socialdemokraterna sänkte ersättningsnivåerna 1996 från 80 % till 75 % såg vi inte en löneutveckling av det slag som LO, Patrik Björck, Josefin Brink med flera nu varnar för. Det blev inte en låglönemarknad, utan tvärtom steg reallönerna.

Det är inte ersättningsnivåerna i a-kassan som avgör löneutvecklingen, utan de makroekonomiska förutsättningarna i ekonomin – i huvudsak produktivitet och konkurrenskraft. Att vi nu återupprättar arbetslinjen i a-kassan påverkar inte lönerna annat än möjligen den totala löneökningstakten, på marginalen och över tiden. Här vill jag poängtera att det inte handlar om ett inlägg i avtalsrörelsen utan ett påpekande som bygger på internationella erfarenheter. Med jobbavdraget kommer dessutom resultatet för den enskilde att bli mycket gott. Jobbavdraget ger mer än två genomsnittliga avtalsrörelser – bara som en liten jämförelse.

Ett annat argument man ofta hör är att omställningen skulle försvåras av regeringens förslag. Jag håller inte alls med om det. Arbetslöshetspe-

riodens mediantid är, som Désirée Pethrus Engström sade, ungefär 75 dagar. Då ligger nivån kvar på 80 %.

Problemet är inte omställningarna utan massarbetslösheten. Vi har haft tolv år av misslyckad politik som har lett oss till den situation vi nu befinner oss i. Då kan vi inte bara stå vid sidan av och låtsas som ingenting och driva mer av samma politik som har lett till de problem som finns. Dessutom är det så att när vi ser en politik som leder till att flera arbetstillfällen växer fram, ja, då underlättas ju samma omställning. När det finns många lediga jobb i kombination med en väl fungerande matchning, då fungerar också omställningen smidigare.

Herr talman! Det har under beredningsprocessen förekommit kritik mot att det har gått för fort och att förslaget skulle vara omöjligt att genomföra. Ja, den som märker att kritiken i sak inte biter kommer naturligtvis att anföra förmässig kritik i stället: Det håller inte, det går för snabbt eller det är hafsigt gjort. Men det är inte sant.

Som jag konstaterat har förslagen i sig debatterats, diskuterats, stötts och blötts i två och ett halvt års tid och var huvudfrågan i årets valrörelse. Vi har haft två hearingar och en remissrunda, även om den var kort. Vi har haft en hearing i arbetsmarknadsutskottet. Alla har kommit till tals.

Jag konstaterar att Lagrådet i sitt remissyttrande kallar beredningsprocessen godtagbar mot bakgrund av den korta tid en nytillträdd regering har på sig för att lägga fram en ny statsbudget. Jag konstaterar också att oppositionen inte har en egen samlad budgetpolitik.

Den kritikpunkt som handlar om att förslagen är tekniskt komplicerade att genomföra har jag respekt för, men att systemet skulle braka ihop den 1 januari är naturligtvis inte sant. Vi har haft ett gott samarbete med Arbetslöshetskassornas samorganisation, Försäkringskassan och andra myndigheter under arbetets gång. En och annan kanske inte har gillat våra förslag eller arbetstakten men har ändå förstått syftet och riktningen. Arbetsmarknadsutskottet har också i sitt betänkande skjutit upp nedtrappningen i ersättningsnivåerna till den 5 mars nästa år för att säkerställa rättssäkerhet i betalningarna, och det är bra.

Herr talman! Närmare 250 000 namnunderskrifter har via LO samlats in som protest mot förslaget. Även andra fackförbund har engagerat sig mer eller mindre ljudligt. Jag har respekt för dem som engagerat sig och som vill göra sin röst hörd. Och tagen ur sitt sammanhang kan jag förstå förstå kritiken. Vem vill ha höjd premie och sänkt ersättningsnivå om man kan slippa det?

Men den som har ett arbete får också jobbavdraget och går netto med plus i plånboken, som LO-tidningen i sitt senaste nummer så tydligt visar. Den som inte har ett arbete slipper avgiftshöjningen, och därtill kommer nedtrappningen först efter 200 dagar.

För den som är långtidsarbetslös kommer nystartsjobben från den 1 januari och under nästa år jobb- och utvecklingsgarantin, som kommer att ersätta aktivitetsgarantin, liksom förstärkta insatser inom ramen för Ams verksamhet för dem som har varit borta länge från arbetsmarknaden. Därtill ställs som sagt alla ekonomiska system in på samma mål: att skapa förutsättningar för nya jobb.

Herr talman! Jag har i debatten en hel del gånger fått höra att våra förändringar i arbetslöshetsförsäkringen skulle vara ett systemskifte i den svenska arbetsmarknadspolitiken. Så är det naturligtvis inte. Vi går ned

till de nivåer som i grund och botten gällde 1997. Det stora systemskiftet i svensk politik stod Socialdemokraterna för när de gav upp arbetslinjen. Med var femte svensk i arbetsför ålder utanför måste vi få arbetslösa tillbaka i arbete. Det är där den stora skillnaden ligger mellan dem som har och dem som inte har ett arbete. En politik för arbete innebär att flera kan känna arbetsgemenskap, känna hopp för framtiden, känna sig behövda och delaktiga och genom en arbetsinkomst, eller åtminstone ett hopp om en inkomst, känna oberoende, trygghet och framtidstro.

Men mer av samma medicin som ledde oss in i massarbetslösheten, en politik som accepterar utanförskapet och som så effektivt visat sig verkningslöst för att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten, är fel väg att gå. Varför är oppositionen så förälskad i en politik som har lett till att över en miljon svenskar saknar ett jobb att gå till? För mig är det obegripligt. Vad är då oppositionens förslag? Jo, att det ska vara samma som förut. Men låt mig påpeka att gör man som man har gjort, kommer det också att gå som det har gått.

Herr talman! Allians för Sverige gick till val på en politik för arbete. De förändringar i arbetslöshetsförsäkringen som vi nu debatterar är en viktig del för att återupprätta arbetslinjen och få flera i arbete. Vi sade före valet vad vi skulle göra, och nu gör vi det som vi har sagt.

Slutligen, herr talman, är att ta politiskt ansvar att leva upp till väljarnas förväntningar – trots mediestormar, debatter och mothugg – inte blind för problemen utan tvärtom med vidöppna ögon därför att stora samhällsproblem ibland också kan kräva besvärliga beslut. Vi som har det ansvaret får inte backa utan göra det som vi måste göra för att lösa de problem väljarna bad oss att lösa.

(Applåder)

I detta anförande instämde Annicka Engblom (m).

Anf. 54 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Det stämmer att jag sade i mitt inledningsanförande att det redan i dag lönar sig att arbeta och att allt annat bara är retoriskt trams. På det svarar arbetsmarknadsministern, häpnadsväckande, att för nio av tio kvinnor i den svenska vården lönar det sig bättre att inte arbeta än att arbeta.

Herr talman! Jag tror att det är flera än jag som faktiskt vill ha en förklaring på detta mycket egendomliga påstående. Jag tror att det blir svårt för arbetsmarknadsministern att hävda att det stämmer. Men det säger något om det resonemang som ligger bakom förslagen i a-kassan, det som föregående talare, Désirée Pethrus Engström, var inne på, att det är för generösa ersättningsnivåer i a-kassan som gör att kvinnor jobbar deltid och att folk väljer att vara arbetslösa i stället för att arbeta. Jag undrar om det är arbetsmarknadsministerns mening att det ligger till på det sättet. Det vore bra att få höra det.

När det sedan gäller kollektivavtalen, som arbetsmarknadsministern säger sig värna, hävdar han att det inte alls finns någon tanke på att lönerna ska pressas ned och att kollektivavtalen minsann kommer att se till att lönerna hålls uppe. Ja, men avtalen tecknas ju inte i ett vakuum. Nivåerna i avtalen avgörs av styrkeförhållandena på arbetsmarknaden. Och det handlar om antalet medlemmar i facket, om antalet arbetslösa och om

hur många som faktiskt konkurrerar om varje jobb. Det är i det sammanhanget som vi menar att era förslag om försämringar i a-kassan och dyrare medlemsavgift riskerar att försvaga fackföreningarna och göra det svårare att teckna bra kollektivavtal.

Anf. 55 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik:

Herr talman! Det här med att nio av tio kvinnor i vården förlorar på att arbeta kommer från en rapport, publicerad i februari 2005, som det skrevs om på DN Debatt i samma veva. Man vägrade samman skatter, bidrag, löner och ersättningar och konstaterade att det är på det sättet. Om man inte tror att det sammanvägda ekonomiska utfallet för varje hushåll spelar någon roll är det klart att man kan ha vilken politik som helst utan att det leder till något resultat.

Det är därför som vi lägger fram jobbvadraget, just för att de med låga inkomster, framför allt kvinnor, ska få mer pengar över i plånboken. Jag undrar lite grann hur Josefin Brink kan tycka att det är en dålig idé att man ska få mer över i plånboken och att det ska löna sig bättre att arbeta. Det har vi lite ett svar på.

När det gäller kollektivavtalsdiskussionerna är det naturligtvis så att det vi har sett i den ekonomiska utvecklingen under de senaste decennierna är att när vi har ungefär samma vakansgrader i ekonomin, vilket har hänt några gånger, år 2000, 2002 och nu, har vi varje gång haft en högre arbetslöshet. Det betyder att matchningen på arbetsmarknaden fungerar sämre. Det är allvarligt att det är på det sättet. Det är därför vi försöker se till att göra arbetsmarknadspolitiken i övrigt bättre, för att få denna matchning att fungera.

Jag ska träffa LO den 12 januari för att just diskutera detta och se hur vi inom ramen för Ams till exempel kan få matchningsfunktionen att fungera bättre.

Låt mig knyta an till Josefin Brinks sista diskussionspunkt om vad som händer i kollektivavtalsförhandlingarna. Får vi färre arbetslösa blir det ett tryck uppåt på löneläget, precis som Calmfors har resonerat i sina debattartiklar. Det är bara att konstatera att det är på det sättet. Därmed tycker jag att de farhågor som Josefin Brink ger uttryck för känns hanterade.

Anf. 56 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Sanningen är att fler kommer att bli öppet arbetslösa med regeringens politik. Det säger ni själva i budgetpropositionen. I storleksordningen 55 000 platser i arbetsmarknadspolitiska åtgärder kommer att försvinna i och med årsskiftet. Det innebär att betydligt fler personer kommer att vara öppet arbetslösa och konkurrera om jobben i stället för att exempelvis genomgå utbildningar för att höja sin kompetens eller skaffa sig ny och aktuell arbetslivserfarenhet för att ha större chans att komma tillbaka. Att arbetslösheten skulle minska genom era åtgärder är helt enkelt fel.

Jag skulle dessutom vilja ha svar på en fråga som arbetsmarknadsministern nästan aldrig vill ta i. Vad menar regeringen med att ni vill ha en politik för full sysselsättning? Så vitt jag har sett tänker regeringen inte prioritera full sysselsättning framför inflationsbekämpning, vilket betyder att vi framöver kommer att ha en fortsatt hög arbetslöshetsnivå. I den

OECD-rapport som det refereras till är utgångspunkten att sänka löner kan medge utrymme för något lägre jämviktsarbetslöshet givet att man håller ett konstant inflationsmål.

Vilken nivå menar arbetsmarknadsministern och alliansen att jämviktsarbetslösheten ska ligga på? Är det den nivån som regeringen menar med full sysselsättning?

Prot. 2006/07:44
20 december

*Ändringar i
arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 57 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik:

Herr talman! Det blir flera öppet arbetslösa, säger Josefin Brink. Ams senaste prognos som kom för två veckor sedan säger inte det. Den säger att det blir oförändrad öppen arbetslöshet under det år som kommer trots att vi gör neddragningar i programåtgärderna.

Poängen är att för den som är arbetslös och utanför spelar det ju ingen roll vilken kolumn i statistiken man står i. Man vill ha ett jobb att gå till. Den politik som Josefin Brink har medverkat till har varit totalt verkningslös i den delen.

Det vi ser både i prognoserna och i budgeten är att det totala antalet arbetslösa sjunker med minst en procentenhet under det år som kommer. Det är ett bra betyg.

När det gäller diskussionen om full sysselsättning och inflationsbekämpning skulle det vara intressant att höra Socialdemokraterna fundera över om man vill ha stöd från ett parti som tycker att det är okej att kissa i sängen. Det är så det är när man säger att inflationsbekämpningen inte ska vara aktuellt. Det är i höginflationsekonomier som vi ser att reallöneutvecklingen sjunker.

Full sysselsättning innebär för mig att alla som vill och kan vara med på arbetsmarknaden ska ha möjlighet att vara det. Om jag satte upp ett mål för sysselsättningen – 4 eller 80 % i arbetskraftsdeltagande – skulle man naturligtvis omedelbart ställa frågan: Är det okej att 4 % står utanför? Av politiska skäl tycker jag inte att det är okej.

Målet måste vara full sysselsättning. Kommer vi att nå dit? Nej. Jag är ärlig nog att erkänna att jag inte tror det. Men vi måste ha alla de ekonomisk-politiska systemen inställda på att det är i den riktningen vi ska vandra.

Vi ska mäta denna utveckling noga. Därför kommer vi att skrota öppen arbetslöshet som mått. Sverige är, förutom Kanada, det enda land som använder sig av det begreppet. Vi kommer i stället att använda samma begrepp som man använder i alla andra länder i Europa, nämligen harmoniserad arbetslöshet, ILO-måttet på arbetslöshet. Det är ett sätt att försöka jämföra på ett bättre sätt.

Vi kommer dessutom att ha tillsatt en statssekreterargrupp för att ta fram ytterligare mätinstrument för att kunna följa upp regeringens ekonomiska politik. Det kommer naturligtvis också Josefin Brink att dra fördel av.

Anf. 58 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Arbetsmarknadsministern sade många saker. Jag ska kommentera några av dem.

Arbetsmarknadsministern sade framför allt att det ska löna sig att gå upp i arbetstid. Det är klart att man kan hålla med om det. Jag tycker att

det än en gång bevisar att arbetsmarknadsministern inte har förstått den svenska arbetsmarknaden.

Kvinnor i vården är inte deltidsanställda för skojs skull, utan för att deras arbetsgivare inte tillåter dem att arbeta mer. Det finns mängder av företag där arbetsgivaren bestämmer hur många timmar en person får jobba och som anställer på deltid. Ditt recept är att de ska gå upp några timmar. De har kanske inte chansen.

Det var det som lagförslaget om rätten att gå upp till heltid handlade om. Det krävdes ett skarpt beslut om detta för att man skulle få den möjligheten. Arbetsmarknadsministern verkar ha glömt det fullständigt.

Detta drabbar särskilt kvinnor eftersom de många gånger är deltidsarbetande. Ni skärper dessutom arbetsvillkoret ganska ordentligt. Det kommer att drabba den gruppen ännu mer.

Ta jobben på allvar. Du pratar om småföretagarpolitik och riskkapital. Problemet är att det inte är några skarpa förslag. Det är tankar ni har om sådant som ni skulle vilja genomföra. Men det är inga skarpa förslag från den 1 januari 2007. När det gäller a-kassan är det däremot pang på meddetsamma, samtidigt som man ska sänka skatten för dem som redan har ett jobb och tjänar väldigt mycket.

Slutligen har vi beskedet till studenterna gällande studerandevillkoret. Jag kan förstå att man vill ta bort det och göra något annat, men vad är alternativet för studenter innan de får ett jobb?

Anf. 59 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik:

Herr talman! Ulf Holm pratar om deltidare och tar upp kravet på lagstadgad rätt till heltid. Låt oss konstatera att 24 remissinstanser av 30 sade nej till detta, bland annat TCO, Saco och Ams.

Lag på rätt till heltid leder varken till heltid eller deltid, utan till nolltid. Det är huvudargumentet mot det. Det blir inte flera jobb. Tvärtom. Företagen avstår från att anställa.

Den mörka bild som man tecknar är inte alltid rätt. På Pågen i Skåne till exempel har företagsledningen erbjudit alla en heltidsanställning, men där sade facket nej. Jag bara konstaterar att det också finns andra verklighetsbilder än den som Ulf Holm ger uttryck för.

När det gäller förutsättningar för jobb i övrigt ska jag nämna några som kommer.

Det är sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar från den 1 juli, nystartsjobb den 1 januari, sänkt arbetsgivaravgift i tjänstesektorn förhoppningsvis den 1 januari 2008, avskaffad förmögenhetsskatt, uppskjuten reavinstskatt, förbättrade fåmansbolagsregler, garantilånesystem, regel-förenklingar – 25 % bort under mandatperioden – avskaffad revisionsplikt för de allra minsta företagen utreds, ny konkurslagstiftning, förbättrad konkurrenslagstiftning, lärlingsutbildning, 1 miljard kronor mer till forskning och utveckling, förbättrade incitament för kommersialisering av forskningsresultat, entreprenörskapsutbildning, 37 miljarder i jobbavdrag, 14 miljarder i lägre skatter för företagen till riktade åtgärder för att få flera i arbete.

Med all respekt – men det är faktiskt ett jobbprogram till skillnad från den majoritet som Ulf Holm tidigare tillhörde.

När det gäller studenterna tycker jag att man ska utbilda sig för ett arbete och inte för a-kassa. Vi sänker arbetsgivaravgifterna för ungdomar

Anf. 60 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Listan blev lång. Jag noterade att det var datum från den 1 januari 2008 och att frågor skulle utredas. Min fråga var varför inte förslagen kommer den 1 januari, samtidigt som man gör förändringarna i a-kassan. Det är ju det som är problemet. Ni skapar inga nya arbetstillfällen. Ni slår bara mot dem som är svaga i samhället. Det är dem ni slår på mest för att få pengar till finansministern så att han kan sänka skatten för dem som tjänar mycket redan i dag.

Det är grundproblemet. Det skapar osäkerhet på arbetsmarknaden.

Det är inte så att många kvinnor väljer deltidsarbete för skojs skull. Det är för att de inte har möjlighet att få flera timmar på den arbetsplats där de är. Till de kvinnorna säger du att de ska fråga efter flera timmar. Tror du inte att de har gjort det? Har du varit ute på de här arbetsplatserna?

Det kanske går att hitta exempel i något speciellt företag. Men vi pratar om den generella arbetsmarknaden där kvinnor tyvärr är mer utsatta. Det var därför vi funderade på ett lagförslag. Det var inte det bäst utformade, men vi hade en beredning med lång remisstid och seminarier där synpunkterna samlades in. Vi tog dem till oss och lade inte fram något förslag.

När ni bereder ärenden gör ni det på så kort tid som möjligt och ändrar i smådetaljer och går vidare snabbt som tusan så att ingen förstår vad som egentligen händer – allra minst ni själva. Ni fick dra tillbaka förslaget och föra över ytterligare 285 miljoner och skjuta fram ikraftträdandet till den 5 mars. Det är en dålig beredningsprocess i ett så här stort och viktigt besked som gäller 3,8 miljoner arbetstagare. Det skapar osäkerhet på arbetsmarknaden. Det är ett dåligt förslag. Ni borde dra tillbaka det meddetsamma.

Anf. 61 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik:

Herr talman! Jobbavdraget och nystartsjobben kommer den 1 januari samtidigt som denna förändring genomförs. Det omfattar väldigt många och stora belopp.

Ams reviderar ju upp sin prognos för jobb som kommer. Det är klart att det finns en orsak till att man gör det. Politiken spelar naturligtvis en roll för om de nya jobben kommer i de prognoser som finns.

Frågan om deltid är en intressant och viktig diskussion. De som tjänar mest på jobbavdraget är de som har de lägsta inkomsterna, procentuellt sett. Frågan är om lagstiftning är rätt väg att gå för att se till att flera har möjlighet att arbeta heltid. Jag tycker ju inte det av de skäl som jag förut anförde. Jag tar gärna en fortsatt debatt om detta och en konstruktiv diskussion om hur vi ska bereda flera möjlighet att arbeta heltid. Jag tror att ekonomiska incitament spelar roll. Det är viktigt att man ser att kostnaderna för att anställa sjunker. Då har man möjlighet att erbjuda flera heltid.

Anf. 62 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Då har vi fått ännu ett besked om en grupp i samhället. Det är inte bara de arbetslösa och kvinnorna som är lata, nu är det även studenterna som är lata och utbildar sig för arbetslöshet. Det är ett ganska häpnadsväckande påstående. De kontakter vi har haft med studerande och deras organisationer uttrycker en genuin oro för de här försämringarna. Det är ett mycket knepigt uttalande, tycker jag.

När det gäller anförandet från arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin är det mycket dimridåer, mycket inkonsekvenser och mycket som blir väldigt ologiskt. Det blir väldigt svårt att förstå. Man skriver mångordigt i både proposition och betänkande att man måste sänka arbetslöshetsersättningen för att få ut folk på arbetsmarknaden – den är för generös i dag. Det står klart och tydligt, svart på vitt. Det är bara att läsa. Då kommer man ofrånkomligen till slutsatsen att de arbetslösa väljer att vara arbetslösa och att inte söka de jobb som finns, för de stannar kvar i försäkringen.

Om det är så att arbetsmarknadsministern inte har läst propositionen eller betänkandet är det anmärkningsvärt. Om det är så att arbetsmarknadsministern har läst propositionen och betänkandet och fortfarande kan säga sådana saker från riksdagens talarstol är det också anmärkningsvärt. Jag vet inte riktigt vilket som är värst.

Sedan till frågan om forskning, som vi har diskuterat förut. Det enda forskningen är absolut entydig på är att sänkt a-kasseersättning påverkar lönerna nedåt. Det är klart och tydligt, och det är det enda man är överens om. Det finns ingen som säger att nivån på a-kasseersättningen skapar flera jobb i någon annan betydelse än att den skulle kunna skapa en låglönearbetsmarknad. Det är det enda sättet som den effekten skulle kunna uppstå på.

Min fråga blir i så fall till arbetsmarknadsministern: Vilken nivå tycker arbetsmarknadsministern att vi ska ha på a-kassan? Är det möjligt en så att vi ska lämna över makten över a-kassenivån till Riksbanken i fortsättningen?

Anf. 63 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik:

Herr talman! Nej, jag återupprepar det som jag sade i mitt huvudanförande: Det handlar inte om att någon är lat eller om att skuldbelägga någon. Men om man gör som man har gjort kommer det att gå som det har gått. Om vi fortsätter med den politik som Patrik Björck och hans partikamrater står för kommer vi att cementera det utanförskap vi har på arbetsmarknaden.

Problemet som jag ser det är att socialdemokratin är lika tondöv nu som före valet. Det är samma gamla visa återigen: Ingenting handlar om hur man ska komma till rätta med utanförskapet.

Jag konstaterar, liksom OECD:s jobbrapport, att 19 av de senaste 20 akademiska studierna på det här området visar ett entydigt samband mellan försäkringsnivå och arbetslöshet och sysselsättningsgrad. Man kan inte vara alldeles döv för den samlade forskningen på detta område.

Slutsatsen är att vi måste göra någonting, att vi måste göra någonting ganska ordentligt. Då frågar Patrik Björck mig vilken nivå på a-kassan som är rimlig. Ja, det är den nivå som finns i propositionen. Det är det vi föreslår. Det motsvarar ungefär 1997 års nivåer. Då hette statsministern

Göran Persson. Då hade vi inte en låglönemarknad. Då hade vi inte en politik för utanförskap, säger säkert Patrik Björck. Nej.

Prot. 2006/07:44
20 december

Låt oss bara konstatera att det systemskifte som man nu försöker måla upp, de hemska resultat som vi har hört om från talarstolen under den här debatten och de hemskheter som detta ska leda till – det är sannoligen att måla på egen dörr.

Anf. 64 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Herr talman! Då kan jag bara citera direkt ur betänkandet, där man säger att ”dagens generösa system med långa ersättningsperioder och hög ersättningsgrad medför att tiden för att hitta ett nytt arbete kan bli onödigt lång”. Det står svart på vitt. Det innebär alltså att människor självmant stannar kvar i arbetslöshet. Det är det ni påstår, ingenting annat.

Sedan tillbaka till det här att nivån på arbetslöshetsförsäkringen minskar arbetslösheten. Det fanns någon procentsiffra med i sammanhanget, att om man sänkte nivån med 10 % skulle arbetslösheten gå ned med ca 1 %.

Just i dagarna har Riksbanken ett resonemang om att vi har en överhettning i ekonomin, och man går in och höjer räntan. Då är funderingen återigen: Skulle man ha någon sorts logisk konsekvens av arbetsmarknadsministrarnas resonemang borde man rimligen höja nivån i arbetslöshetsförsäkringen i dagens ekonomiska situation. Annars blir frågan: Hur ska man göra när man har hamnat i en lågkonjunktur, och vilken nivå är det då man vill ha på a-kassan? – om man nu vill arbeta med a-kassan, med ett sådant instrument.

Vi tror inte att det är det som är tanken med en a-kassa. Vi tror att tanken med en a-kassa som fungerar och upplevs som rimlig av de flesta är att vi ska kunna upprätthålla en situation där vi har en god lönebildning och där vi har en stark omställningsbenägenhet i samhället. Vi har en utveckling som gör att Sverige i dag är ett land som går väldigt bra ekonomiskt, där jobben kommer inte beroende på de förslag som vi eventuellt kommer att ta i kammaren i dag utan beroende på den politik som regeringen har fört under de år som har varit och som nu får effekt.

Där har arbetslöshetsförsäkringen en väldigt viktig funktion i att upprätthålla de här goda krafterna för att skapa arbete. Det är det som vi är så rädda för att ni ska slå sönder.

Ni brukar alltid säga att man ska se till helheten. Helheten är att era partikamrater är ute och jagar kollektivavtalen och fackens rätt att teckna kollektivavtal.

Anf. 65 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik:

Herr talman! Tror Patrik Björck att det inte finns ett samband mellan ersättningsnivå, premie och arbetslöshet? Det är det som antyds i Patrik Björcks inlägg. Ja, men varför då inte ha 100 % ersättningsnivå i a-kassan? Det blir naturligtvis den logiska följd. Är det detta Socialdemokraterna föreslår, kan man fråga sig.

Nej, jag lyssnar hellre på en socialdemokratisk debattör av Widar Anderssons snitt, som i en krönika i Folkbladet skrev någonting i stil med detta – jag har inte det exakta citatet: Man kan naturligtvis diskutera procentsatser, ersättningsnivåer, beredningstider och processer, men att det är rätt riktning är ändå rimligt att säga.

Slutligen vill jag tacka för en bra debatt och diskussion. De debattörer som jag har mött här möter jag ofta i olika typer av debatter, interpellationsdebatter och annat, och det blir väldigt trevliga, intressanta, roliga och livfulla debatter. Jag tackar för det.

Jag ber samtidigt att få passa på att önska alla en god jul och ett gott nytt år. Jag ser fram mot fortsatta debatter i denna och andra frågor framöver.

(Applåder)

*Ändringar i
arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 66 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s):

Herr talman! Jag hoppas att det här a-kasseförslaget slängs i papperskorgen. För oss socialdemokrater är det inte bara siffror i arbetslöshetsstatistiken. För oss är det människor, människor som ofrivilligt är arbetslösa och som inget annat vill än att ha ett jobb. Under den tid som de är arbetslösa tycker vi att de ska ha rätt till en bra a-kassa.

Den nya regeringen har lagt fram ett förslag om en mycket stor förändring i a-kassan, ett förslag som vi socialdemokrater avstyrker, ett förslag som gör det mycket dyrare, som gör att det blir lägre ersättningsnivåer och som gör det svårare att komma in i försäkringen. I alla de här tre delarna kommer det att slå hårdare mot kvinnor än mot män.

Det är särskilt allvarligt att förslaget inte är neutralt från jämställdhetssynpunkt. Det är inte ens analyserat ur ett jämställdhetsperspektiv, som alltid ska finnas med i ett beslutsunderlag. Regeringen medger i och för sig detta, men trots det vill man genomföra förslaget. Det visar vad jämställdhetspolitiken är för den nya regeringen.

Flera regeländringar slår hårdare mot grupper av kvinnor, eftersom kvinnor oftare än män är hänvisade till tillfälliga anställningar, deltidsanställningar och låga löner. Även pressen nedåt på lägstralöner drabbar främst kvinnor. Den strukturella löneskillnad som redan finns blir större.

Inte bara kvinnor utan även andra med svag ställning på arbetsmarknaden kommer att drabbas. Det gäller bland annat invandrare, funktionshindrade och unga personer.

Den sammantagna effekten är att kvinnor kommer att drabbas betydligt hårdare än män. Några exempel på regeländringar som drabbar kvinnor extra hårt är arbetsvillkoret, som innebär att kravet ökar från 70 till 80 timmars arbete per månad. Det är ett exempel på hur förslaget särskilt drabbar kvinnor, som i högre grad än män har deltidsarbete. Det innebär att till exempel ett vårdbiträde som jobbar natt och har nattjänst eller någon som jobbar deltid i vården med oregelbundna arbetstider inte kommer att kunna kvalificera sig till försäkringen. Eller om man har en deltidstjänst och tvingas att vara hemma på grund av att man har ett sjukt barn eller att man själv råkar bli sjuk. Då kommer man också att få problem att kvalificera sig till försäkringen. Och tidsbegränsat anställda får generellt en ännu mer osäker ställning.

Regeln om överhoppningsbar tid är en annan viktig del av försäkringen. Att den nu ska förkortas missgynnar kvinnor som kombinerar utbildning med att bilda familj, liksom personer med rehabiliteringsbehov.

Det faktum att kvinnor tar ut den absolut största delen av föräldradigheten leder också till att de drabbas i högre grad än män av en förkortad överhoppningsbar tid.

Den överhoppningsbara tiden försvårar också för den individ som har varit frånvarande länge på grund av sjukdom att söka sig tillbaka till arbetsmarknaden. Extra knasigt är att försämringen knappast innebär någon större besparing men betyder mycket för den som berörs.

Regeringen föreslår också att ändra på normalarbetstiden från sex månader till tolv månader. Det betyder att tiden för att kvalificera sig för full inkomstbortfallsförsäkring fördubblas.

De som arbetar i sex månader, som säsongsanställda gör, får bara hälften så hög ersättning som i dag.

Jag kan ta ett annat exempel som LO har räknat fram. Den som får ett jobb på 50 % i ett halvår och resterande delen av året arbetar heltid och som har en heltidslön på 17 000 kr – en lön som är ganska vanlig inom LO-kollektivet – får enligt dagens system 13 600 kr i a-kasseersättning. Men med det nya förslaget blir beloppet 10 200 kr bara för att det räknas på tolv månader. Det är en minskning med 3 400 kr per månad i a-kasseersättning. Och det är en minskning med 6 800 kr jämfört med tidigare lön.

Det drabbar många som arbetar inom Kommunals, Handels och Hotell och restaurangs områden, eftersom man ofta får börja arbeta på så kallade timanställningar som senare kanske övergår i vikariat. I första hand är det unga människor och självklart kvinnor som drabbas.

Vi kan ju bara se oss omkring. Nu i jultid ser man många som har så kallade timanställningar eller säsongsanställningar i affärer och på restauranger. Inom vård och omsorg ser man dem ofta hela året.

Som om inte allt detta var nog så får dessa deltidsarbetande betala full a-kasseavgift enligt det nya förslaget som ger en försämrade arbetslöshetsförsäkring med sänkta ersättningsnivåer. Det drabbar personer med låg inkomst särskilt hårt.

Ett annat exempel på hur de sänkta ersättningsnivåerna slår är en undersköterska eller en vaktmästare som jobbar heltid och som tjänar ca 20 000 kr – för en undersköterska är det inklusive ob-ersättning, alltså att man jobbar på obekvämt arbetstid. Regeringens förslag innebär att ersättningen sänks till 14 929 kr i månaden, och det är endast under de 100 första dagarna. Efter 200 dagar sjunker ersättningen från 80 till 70 %. Då blir ersättningen 14 000 kr i månaden, och efter ytterligare 100 dagar sänks den till 13 000 kr i månaden.

Enligt a-kassereglerna ska hon eller han vara beredd att ta ett arbete med en lön som ligger 10 % under ersättningen från arbetslöshetsförsäkringen, det vill säga 11 700 kr. Det är nästan en halvering av hennes eller hans tidigare inkomst.

Observera att detta exempel var räknat på en heltid och på en lön som inte var den lägsta. Syftet står därmed klart: Den moderatledda regeringen vill skapa en ny låglönemarknad. Nästa år, kan det meddelas, kommer bara de som tjänar upp till 18 700 kr i månaden att ha ett 80-procentigt inkomstskydd i 100 dagar.

Herr talman! Om några dagar är det julafton. Det är en tid för julefrid. Så önskar jag att det ska vara för alla. Men med den moderatledda regeringen är det i år många flera som får en jul med stor oro för vad som kommer att hända efter nyår, speciellt de som riskerar att bli arbetslösa eller är arbetslösa.

I går pratade jag med en ung ensamstående mamma som heter Therese. Hon är ofrivilligt arbetslös och vill inget hellre än att ha ett jobb. Men som ensamstående mamma är det inte så lätt att få ett jobb. Hon är inte så attraktiv att anställa för arbetsgivaren. Det kan ju hända att hon blir hemma för att vårda sjukt barn eller får flera barn. Det gör att regel­förändringarna i a-kassan slår extra hårt mot henne och mot dem som har en liknande situation. Redan i dag, trots de regler som gäller, har hon svårt att få ekonomin att gå ihop. Hon har som många andra kvinnor fått finna sig i att ta den deltid och den lön som erbjuds. För upplysningens skull, Sven Otto Littorin, har hon inte ens 680 kr per dag att leva på – en summa som du i medierna har sagt att det vore skit att leva på. Med de nya förslagen blir hon än mer drabbad. Ersättningen blir lägre och a-kassan blir dyrare. Och några jobbavdrag kommer inte att komma henne till del.

För Therese och hennes fyraårige son Linus blir julen inte vad den borde vara. I stället för funderingar på julklappar och andra julförberedelser blir det många oroliga funderingar: Hur ska vi göra för att klara oss nästa år? Kommer vi att kunna bo kvar i vår lägenhet? Måste vi flytta, eller vad kan vi göra för att få pengarna att räcka om det nya a-kasseförslaget går igenom?

Herr talman! Det minsta man kan begära är väl ändå ett svar från arbetsmarknadsministern. Sven Otto Littorin, kan du tala om för Therese och de kvinnor som har det som hon: Vilka jobb är det som hon och de andra ska få, och till vilken lön?

I detta anförande instämde Laila Bjurling, Patrik Björck, Lars U Granberg, Monica Green, Anders Karlsson, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Nikos Papadopoulos, Christina Zedell, Maria Öberg och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 67 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att korrigera två faktafel. Det talades om att man vurmar för säsongarbete – det är faktiskt alliansregeringen som ser till att rädda de jobben. Och det är under 200 dagar som man har 80 % – inte 100 dagar som Ann-Christin Ahlberg sade.

Nu i juletid tror jag att de allra flesta ser fram emot de ca 175 000 nya jobb som kommer och ytterligare inväntar och ser vad reformerna kommer att innebära.

På oppositionen låter det ungefär som att alla i dag har en möjlighet att kvalificera sig för att omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. Så är det inte. Många tim- och deltidsanställda kvalificerar sig inte heller i dag för arbetslöshetsförsäkringen. Det skulle vara intressant att få besked om du vill ta bort de villkoren.

Ann-Christin Ahlberg talar mycket om den så kallade låglönemarknaden som man säger att alliansregeringen vill skapa. I detta ligger väl en form av erkännande av att det kommer att skapas nya jobb med den här regeringen. Jag tror inte att det kommer att vara låglönejobb. Jag tror att vi kommer att fortsätta se en bra lönebildning i Sverige.

Nu kommer ersättningsnivåerna att hamna i linje med det som gällde 1997–1998. Anser du att Göran Persson då sparkade på de arbetslösa? Det är ju samma nivåer som kommer att gälla nu.

Anf. 68 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Jag vill till Tomas Tobé säga att förslaget om förändring av a-kassan drabbar kvinnor mycket mer än män. I ditt tidigare anförande nämnde du något om att kvinnor, och speciellt de som var lågavlönade, skulle få väldigt stor fördel av er politik.

Man kan titta på jobbavdragen och en rimlig lön som kvinnor har. Det faktiska är att de har en deltid eller en visstidsanställning. Det går aldrig att frånga det. Så ser verkligheten ut. Det förslag ni har lagt här i dag kommer med största sannolikhet att beslutas av er, antar jag.

De som tjänar ungefär 15 500 kr, som är en väldigt vanlig deltidslön och även en vanlig lön för den som jobbar heltid och är kvinna, kommer inte att få mer än möjligtvis några tiotusentusent kvar i plånboken när de får jobbavdraget. Vi här i kammaren och de som tjänar ungefär 35 000 kr kommer att få ungefär en tusenlapp kvar efter jobbavdraget.

Att säga att det är lönsamt för kvinnor i den verklighet de befinner sig i dag är ren lögn.

Anf. 69 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Herr talman! Jag fick inget svar på min huvudfråga, så jag ställer den igen till att börja med. Ersättningsnivåerna hamnar nu i linje med det som gällde 1997 och 1998. Anser du att den regeringen då sparkade på de arbetslösa? Vad är skillnaden mellan det som gäller nu med alliansregeringen och det som gällde med den regering som Göran Persson ledde då? Skapades det då någon låglönemarknad under den perioden, anser du, eftersom ni nu är så bombsäkra på att det är precis det som kommer att bli utfallet av förslagen?

Herr talman! Jag var väldigt noga med i mitt anförande att de lågavlönade är de som framför allt får del av förändringen. Det är dit jobbavdraget också riktar sig. Vi ser nu till att börja ta bort marginaleffekterna som framför allt kvinnor blir drabbade av. Vi gör det otroligt mycket mer lönsamt att gå från deltid till heltid. Därför har vi totalt sett en mycket bra politik för att bryta det utanförskap som många kvinnor har i dag. Det gäller dem som har hundra procent arbetslöshet men framför allt alla de kvinnor som i dag har deltider.

Det kan också vara värt att nämna att många kvinnor arbetar inom offentlig sektor. Tack vare den politik som vi nu genomför behöver inte längre satsningar på viktiga välfärdsverksamheter stå tillbaka till förmån för höga kostnader i socialförsäkringssystem. Det är den stora skiljelinjen. Jag vill framför allt ha svar på frågan: Hur skapar detta en låglönemarknad, eftersom det inte gjorde det under perioden 1997–1998?

Anf. 70 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Herr talman! Det har inte varit så enkelt för alla som har jobbat deltid och haft visstidsanställningar att kvalificera sig till a-kassan. Men bara för den sakens skull behöver man inte förändra det ytterligare till det sämre. Det hade väl varit bättre att man hade förändrat det till det bättre så att alla hade haft bättre förutsättningar att komma in i a-kassan.

Det talas om den privata och den offentliga sektorn. Om man tittar på deltider och heltider märker man att det ser precis lika bedrövligt ut även på den privata sektorn med deltider och visstidsanställningar. Man ska

ändå veta det när man talar om att det blir kvinnor som gynnas av er politik, vilket jag absolut inte tror.

Av alla anställningar är 18 % en visstidsanställning. Vi vet att det i huvudsak är kvinnor som har det. Av den a-kasseersättning som utbetalas på årsbasis går 40 % till tim- och deltidsarbetslösa. Verkligheten för kvinnor ser inte ut som den för män.

A-kasseförslaget är väldigt bedrövligt ur ett jämställdhetsperspektiv. Det är bedrövligt helt och hållet. Men ur ett jämställdhetsperspektiv slår det ännu hårdare mot kvinnor.

Anf. 71 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! Jag ska försöka att fatta mig lite kortare. Klockan är mycket, talarlistan har blivit längre och många är hungriga. Jag tänker börja med att yrka bifall till reservation 1, så att jag inte glömmer bort det.

Jag tänker lyfta upp en speciell arbetsbransch som på många sätt drabbas extremt hårt av förslaget. Det handlar om våra kulturarbetare. De kommer att hamna i en situation som blir väldigt tuff. Med regeringens försämringar i arbetslöshetsförsäkringen är det stor risk att den arbetsmarknad man har i kulturbranschen slås sönder helt och hållet. Den slås helt enkelt i bitar.

Höjda avgifter, sänkta ersättningar och förändrade villkor för att över huvud taget kvalificera sig till a-kassan slår hårt mot kulturarbetarna. Därmed slår det också hårt mot Sveriges kulturliv. Det är anmärkningsvärt att kulturutskottet fick chansen att yttra sig om det men inte gjorde det, utan man avvisade det från majoritetens sida. Vi borde få en kommentar från kulturutskottet om de bitarna.

Kulturarbetsmarknaden utgörs i dag väldigt mycket av tidsbegränsade anställningar, kortare uppdrag och deltidsanställningar. Det innebär återkommande perioder av arbetslöshet, undersysselsättning eller inkomstlöshet. Försämring av a-kassan ger katastrofalt mindre pengar att leva på för många i den här branschen.

Många kulturarbetare är beroende av a-kassan kortare eller längre perioder. Åsikterna om detta är bra eller inte går isär. Men så ser det ut i dag. Det är den faktiska situationen, och det går inte att säga så mycket om det.

Nu vill man alltså från regeringens sida försäkra a-kassan väldigt mycket för dessa grupper. Nivåerna ska sänkas, och rätten till ersättning ska inskränkas. Reglerna försämrar på ett sådant sätt att många kulturarbetare kommer att falla ur systemet eller få kraftigt sänkta ersättningar och drabbas väldigt hårt.

Den speciella profil som arbetsmarknaden för kulturarbetare har med osäkra anställningar aktualiserar också behovet av en generell och generös arbetslöshetsförsäkring för att se till att de får en trygg arbetsmarknad.

Vi i Vänsterpartiet vill höja taket och golvet i arbetslöshetsförsäkringen och också i aktivitetsstödet och se till att människor får en ordentlig ersättning att leva på och en trygghet.

Det är bara genom att höja kvaliteten som vi kan försvara den solidariska finansierade arbetslöshetsförsäkringen. Det är vad det handlar om. Den är solidariskt finansierad. Det är poängen med den.

Högerregeringens försämringar i a-kassan slår generellt hårt mot de arbetslösa i dag. Men även de som jobbar får försämringar, det vill säga löntagarna. Det handlar inte bara om kulturarbetarna. Det handlar om alla som jobbar i dag.

När ersättningen i a-kassan sänks pressas lönerna ned. Det har visats förut här från talarstolen och i kammaren. Det minskar tryggheten för alla som har jobb. Ovissheten ökar också om framtida inkomster, det man ska leva på i framtiden.

Alla löntagare riskerar en rejäl standardsänkning om de en dag står utan arbete. För dem som med jämna mellanrum är tvungna att gå ut i arbetslöshet kan det bli en katastrof. Det handlar framför allt om kulturarbetarna som grupp.

Med regeringens politik kommer färre våga ta risken att jobba med kultur och flera får problem att kunna jobba på något så när hel tid med kultur. Då blir Sverige tystare, blekare och mycket tråkigare som land. Men jag tror inte att regeringen tänker på det i sin iver att jaga arbetslösa i stället för att bekämpa arbetslöshet.

Regeringens politik kommer sammantaget att leda till en sämre, dyrare och mer orättvis arbetslöshetsförsäkring. Redan nästa år införs chockhöjda avgifter för medlemskap i fackförening och a-kassa. Dessutom slopas avdragsrätten för dessa avgifter.

Avgiftshöjningarna ska hjälpa till att inbringa ungefär 10 miljarder till statskassan år 2007. Det är pengar som ska finansiera en skattesänkning för de mest välbärgade. I kronor räknat får de mest. Det har talats om procentsatser här. Men talar man i kronor är det de mest välbärgade som får mest pengar kvar. Man ska komma ihåg det.

De höjda avgifterna slår hårt mot kulturarbetarna. Jag har exempel på att medlemmarna i Teaterförbundets a-kassa får en avgiftshöjning från 99 kr per månad till 422 kr per månad. Det är en oerhört kraftig höjning. Musikerna får en avgiftshöjning från 115 kr per månad till 476 kr per månad.

Dessutom är det så att deltidsarbetslösa ska betala den förhöjda avgiften. Det innebär att en person som jobbar inom kultursektorn som får en dags jobb i månaden får betala den höjda avgiften. Det slår hårdast mot dem som har tidsbegränsade anställningar och deltidsanställningar. Kulturarbetarna tillhör väldigt ofta den gruppen.

I dag läste jag en artikel i Svenska Dagbladet där vår kulturminister uttalade sig om vad a-kasseförändringen kommer att innebära för kulturarbetarna. Hon säger så här: "Vi vet inte vad det kommer att innebära, det har att göra med hur arbetsmarknadssektorn utvecklas. Jag vet att de är oroliga, men ingen kan säga exakt hur det kommer att slå, förhoppningsvis blir det inte så illa."

Så säger vår kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Regeringen vet alltså inte hur detta kommer att slå. Det är anmärkningsvärt att man satsar på en hoppas-politik och hoppas att det blir bra.

En annan sak som ofta förordas av högerregeringen är att man som arbetare i kultursektorn skaffar F-skattsedel. Man uppmanas att göra det; man ska bli egenföretagare. Det är en lösning som tilltalar dem som är emot facket. En sådan lösning skulle relativt snabbt slå sönder hela den fackliga kampen för rättvisa villkor som finns även hos kulturarbetarna.

Kärnan i de fackliga sammanslutningarna är att man ska vara enad, stå stark och få en maktposition på arbetsmarknaden mot arbetsgivaren. Det är hela kärnan i tanken bakom fackföreningsrörelsen. Så är det även på arbetsgivarsidan; man går ihop för att vara stark mot sin motpart.

Många arbetsgivare tycker i dag att det är viktigt med kollektivavtal för att man ska få konkurrens på lika villkor. Vi har exempel på salladsbarer och sådant där man går ifrån detta. Andra restauranger tycker att det är skit – ursäkta språkbruket. Man får en konkurrens som inte är på lika villkor även från arbetsgivarsidan.

Att göra alla kulturarbetare till egna företagare under hejarop på att det ska finnas många entreprenörer slår sönder grunden för de gemensamma aktiviteter som ger många bättre möjligheter till ett drägligt arbetsliv och en viss maktposition gentemot arbetsgivarna. Det är viktigt att ha en sådan position för att kunna stå stark och för att man ska kunna få en balans på arbetsmarknaden. Det är kanske det viktigaste av allt när det gäller fackligt arbete.

I stället ska man nu konkurrera med varandra om jobben på en så kallad fri marknad som kulturarbetare. Det kommer ofelbart att resultera i att man konkurrerar om lägre ersättningar och lägre löner. Man skapar en låglönemarknad. Detta har vi varit inne på förut här. Det kommer att utarma svenskt kulturliv.

I och med regeringens försämring av a-kassan kommer färre att våga och ha möjlighet att jobba med kultur som bransch. Det är allvarligt för kulturlivet och det är allvarligt för demokratin. Alla ni som värnar det svenska kulturlivet borde rösta mot regeringens förslag. Den uppmaningen går också till alla borgerliga ledamöter.

I detta anförande instämde Marianne Berg och Josefin Brink (båda v).

Anf. 72 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Det har talats en hel del om kulturarbetarna i debatten om a-kassan. Jag tycker att det finns lite grann av samma struktur både när det gäller kvinnors arbetsmarknad, kulturarbetarna, deltidsarbetslösheten, säsongsanställningarna och så vidare. Där har det funnits problem på en massa områden, men de har dolts av att vi ersätter via a-kassan.

Torbjörn Björlund framför att det handlar om vad som slår hårdast och att det skulle vara sänkningen. Jag ifrågasätter detta och menar i stället att det handlar om att få ett riktigt jobb. Om vi specifikt går in på kulturarbetarna ser vi att vi har haft ett system som godkänner att det inte finns medel och resurser avsatta. Det finns ett flertal ställen där man använder a-kassan under repetitioner för att först vid föreställningar ha arvoden eller lön.

Det blir jättekonstigt för mig. Jag känner så här: Tycker Vänstern inte att det här är riktiga jobb? Är det via a-kassan och via arbetslöshetsersättningen som vi ska subventionera eller finansiera vårt kulturliv i Sverige? För mig är det en verkligt märklig syn. Det innebär att du inte tycker att det här är riktiga jobb.

Anf. 73 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Det är lite märkligt att höra en sådan kommentar – att det inte skulle vara riktiga jobb. I mitt anförande säger jag att de speciella

förutsättningar man har som kulturarbetare innebär just detta. Du har ett riktigt jobb men du kan inte leva på det eftersom din anställning har så speciella förutsättningar.

Poängen med att kulturutskottets majoritet inte vill uttala sig om det här är just detta. Man vill inte ta i frågan därför att man vet att det är en het fråga.

Frågan är egentligen vad alliansen och regeringen menar med ett riktigt jobb. Ska vi ha riktiga jobb till bra villkor eller är man som kulturarbetare tvungen att jobba på McDonalds emellanåt? Ett riktigt jobb ska man kunna leva på med de förutsättningar som finns på arbetsmarknaden. Det är det det handlar om. Ska man ställa speciella krav på folk som innebär att de ska kunna vända hamburgare i stället för att jobba med kultur? Det är en annan fråga, som handlar om hur man för till medel till kultursektorn.

A-kassan är som generell försäkring mellan arbete lika mycket till för kulturarbetare, med de speciella förutsättningar de har, som för alla andra. Detta slår lika hårt mot dem, med de speciella förutsättningar de har, just därför att försämringarna slår mot dem som är deltidsarbetslösa, kvinnor och dem som jag har varit inne på förut.

Kulturlivet är beroende av att det finns en trygghet i det här som samhället står för. Det är en speciell sektor som inte kan verka på samma sätt på den fria marknaden som många andra kan.

Anf. 74 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Herr talman! Jag hör vad Torbjörn säger. Han tycker att det är rätt och riktigt att Sveriges kulturliv ska finansieras via a-kasseersättningen. Jag anser att Torbjörn Björlund därmed också säger att det här inte är riktiga jobb.

Jag tycker att Sveriges kulturliv ska finansieras via kulturbudgeten eller via andra vägar, men inte via a-kassan. I hela paketet finns en mängd sådana frågor som nu kommer upp till ytan när vi gör förändringar och justeringar i a-kassan. Men det handlar inte om förslaget om förändrad a-kassa, utan det handlar om en mängd andra problem som har gömts och dolts av den tidigare regeringen.

Torbjörn Björlund pratade om att vi skulle vara generösare – höja både golv och tak och skapa betydligt generösare förutsättningar. Vi hörde också talas i valrörelsen om de utlovade 200 000 jobben, som blivit 150 000 i budgeten. Varför man begränsar sig vet jag inte. Men det är rätt spännande att fundera på hur det ska finansieras. Är det med höjda skatter? Eller ska man spräcka utgiftstaken? Det i sin tur spelar också roll för om människor kommer att ha pengar över för att konsumera kultur i Sverige.

Anf. 75 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Det som är spännande är att detta avslöjar att man ser på generella välfärdssystem på ett annat sätt i alliansen. De är inte till för att vanligt folk ska ha trygghet i samhället och i sitt vardagsliv, menar alliansen, utan man ska jagas att hela tiden jobba och skaffa sig egen försörjning. Det är jättebra; det ska man göra. Men någonstans finns det en generell välfärd, en solidarisk finansiering av hur människor har det och vilka jobb man kan tillåta.

Ska man jobba för 10 000 i månaden och slita ut sig på ett låglöne-jobb? Det kan bli resultatet. Eller ska det finnas en generell solidarisk inställning i samhället? Det är det som det handlar om.

Vi sänker inga skatter för dem som har det bäst. Vi ser till att de som har det tufft får hjälp, oavsett om de är sjuka eller arbetslösa eller har andra problem. Det är det som det generella välfärdssystemet är till för.

Det finns i dag pengar i samhället. Jag vet inte hur många miljarder man delar ut inom energibolagens styrelser och till aktieägare. Men det finns ett antal miljarder kronor, som vi kan använda på ett bättre sätt. Det är Vänsterpartiets lösning. Vi sänker inte skatter. Vi håller skatterna höga, för de ska omfördela i samhället till det generella välfärdssystemet. Där ingår a-kassan.

Människor som har problem mellan olika anställningsperioder måste ha en trygghet. Det ger ett bättre samhällsklimat, en mycket bättre samhällsekonomi över huvud taget och ett mycket bättre klimat för dem som har problem. Det är det a-kassan är till för.

Anf. 76 JAN ERICSON (m):

Herr talman! För mig handlar politik om att beskriva verkligheten så att människor känner igen sig. När jag har lyssnat på oppositionen denna förmiddag har jag haft en känsla av att många som har följt debatten inte riktigt känner igen verklighetsbeskrivningen.

Det är faktiskt så att oppositionen bär ansvaret för att Sverige har den kanske högsta arbetslösheten någonsin mitt i en högkonjunktur. I det här lilla bladet som vi har fått finns siffrorna. Där kan man läsa hur många människor som finns i utanförskap i olika åtgärder. Ändå har oppositionen i dagens debatt bara ett enda budskap: Om allt bara fortsätter precis som förut kommer allting att bli bra. Det är inte trovärdigt. Som bekant ville faktiskt väljarna någonting helt annat.

Under valrörelsen träffade jag väldigt många arbetslösa. Ett möte har berört mig särskilt. Det var en kvinna i övre medelåldern som berättade att hon hade varit arbetslös i stort sett oavbrutet i nio år. Under den här tiden hade hon gått sju söka-jobb-kurser. Hon upplevde att hon aldrig hade haft en chans att konkurrera med andra om de lediga jobb som fanns. För varje år som hon var arbetslös blev det svårare och svårare att vara med i konkurrensen, och nu var hon helt uppgiven. Hon sade till mig att hon tänkte rösta på alliansen för att vi för första gången på många år gav henne lite hopp. Så tror jag att det har varit för många av väljarna. Den här kvinnan såg att nystartsjobben kanske äntligen kunde ge henne den lilla konkurrensfördel som hon behövde när hon sökte jobb.

Tydligen insåg den här kvinnan det som oppositionen i dag inte vill förstå, nämligen att otrygghet inte bara handlar om pengar. Det handlar om att se att det inte finns något ljus och inte något hopp om en förändring. Det är det vi vill bryta.

Jag hörde LO-ordföranden i ett tv-inslag häromdagen. Hon sade att LO:s medlemmar är oroliga. Ja, tacka sjutton för det. LO-ledningen har ju gjort allt den här hösten för att skrämma upp dem. När två olika LO-utredningar och även LO-tidningen, som ministern berättade tidigare i dag, har visat tydligt att LO:s medlemmar inte förlorar på regeringens samlade politik, tycker man att åtminstone LO:s ledning borde lyssna på detta, men det gör man inte.

A-kassan ska vara en försäkring för inkomstbortfall för de personer som arbetar i en viss omfattning. Den ska vara ett sätt att klara av en omställning mellan olika jobb. Den ska självfallet inte vara ett alternativ till studiemedel eller ett alternativ till försörjningsstöd. Den ska inte finansiera kulturen, och den ska inte subventionera arbetsgivare som bara vill anställa människor på deltid. Det är inte syftet med a-kassan.

Det finns väldigt många detaljer som jag skulle kunna gräva ned mig i här nu. Det har varit väldigt många konstiga argument i luften. Jag ska ta upp ett par tre saker.

Den första är den kritik som fanns, och som säker kommer upp i nästa debatt också, om volymerna på åtgärder. Visst minskar regeringen antalet personer i Amsåtgärder något, och det är normalt i en högkonjunktur. Samtidigt satsar vi pengar på de här nystartsjobben. Läger man ihop de åtgärder som vi behåller och nystartsjobben, satsar faktiskt den här regeringen mer på åtgärder för de arbetslösa än vad den tidigare regeringen har gjort. Nu handlar det om nystartsjobb, riktiga jobb med avtalsenliga löner och anställningsskydd i stället för lågavlönade plusjobb som inte heller har gett någon anställningstrygghet.

Jag kan inte heller förstå diskussionen om lönedumpning. Det finns ingenting i det här lagförslaget som tvingar människor att ta jobb under avtalsenlig minimilön. Det finns inget sådant krav i lagstiftningen. Det finns inte heller några instruktioner till a-kassorna att kräva detta av de arbetslösa. Redan i dag – det har vi hört i debatten här – finns det människor som i så fall skulle ha varit tvungna att ta arbeten med löner under minimilön enligt kollektivavtalen. Detta har man inte krävt, och detta kommer man inte att kräva sedan heller. De som för fram de här argumenten i debatten har bara ett syfte och det är att skrämra de arbetslösa, precis som Ann-Christin Ahlberg sade förut. Man skrämmer människor så att de mår dåligt och oroar sig för hur det här ska sluta. Jag tycker att det är ett väldigt fult sätt att argumentera att använda enskilda människor i debatten.

Den tredje saken som jag vill lyfta upp är detta med deltider. Som vi hörde av replikväxlingen förut finns det i dag ett antal personer som står utanför rätten till a-kassa. Det är människor som inte uppfyller kravet på 70 timmar som finns i dag. Vi verkar vara överens här i kammaren om att det måste finnas en gräns någonstans för hur lågt ned i anställningsgrad som man kan komma och fortfarande ha rätt till a-kassa. Vi är överens om den saken. Frågan är bara var den gränsen ska gå. Vi sätter gränsen vid 80 timmar. Oppositionen säger 70 timmar. Skillnaden är 2 ½ timme i veckan. Det är det diskussionen handlar om. Ibland måste man kanske lyfta blicken lite och se vad det är vi pratar om. Jag tror fortfarande att det viktigaste för dem som jobbar deltid inte är att garanteras en a-kasseersättning hur långt ned i anställningsgrad man än kommer utan att se till att människor kan höja sin deltidsgrad, och det kommer att finnas utrymme för det med de skatteinkomstökningar som man framför allt ser i kommuner och landsting nu.

Majoriteten i utskottet är tydlig med att alla förändringar måste följas upp. Det är vår skyldighet som politiker. Vi är överens om att noga följa effekten av våra beslut både när det gäller effekterna för olika grupper och när det gäller effekterna på arbetslösheten i stort.

Under nästa år kommer det flera förslag från regeringen för att minska utanförskapet ytterligare. Det gäller att se helheten i politiken. Våra förslag ger många arbetslösa ett hopp om en förändring. För många är det första gången man känner det här hoppet. Jag yrkar givetvis bifall till utskottets förslag.

(Applåder)

Anf. 77 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Jan Ericson sade att oppositionen bara har haft ett enda budskap här i dag. Jag tycker att det har funnits väldigt många budskap och väldigt mycket hopp. Framför allt har det talats om en trygghet i samhället. Det är den otrygghet som Jan Ericson och kompani nu trumpetar ut som jag anser vara den stora förändringen.

Vi vet att vi har ett samhälle i förändring. Det är globalisering och annat, och vi har bejakat detta i stor utsträckning i Sverige. Vi har låtit företag gå i konkurs för att nya ska växa upp. Det är en del av samhällsutvecklingen. Det har vi kunnat göra tack vare att vi har kunnat ha en ganska hög och trygg omställningsförsäkring via a-kassan, som vi har höjt allteftersom. Jag erkänner att jag framför allt inte är ute efter att höja taket, utan jag tycker att det är viktigare att höja golvet för dem som har det sämst ställt i samhället – en finputsning av systemet. Det ni nu gör – och det menar jag är allvarligt – är att ni raserar en utveckling mot ett tryggare samhälle och skapar ett otryggare samhälle.

Jan Ericson vill också måla upp bilden av att allting är så positivt med dessa förändringar. För dem som redan har ett jobb är det alltid bra att få lite mer i plånboken. Men det är också väldigt många människor som kommer att få mindre i plånboken genom att nivåerna sänks. Vad är budskapet till dem som redan har svårt att få ett arbete och som inte delar den fina verklighetsuppfattning du tycks ha av Sverige? Det är inte så positivt på alla ställen. Vi har jobbat väldigt intensivt i många år för att förbättra denna bild och skapa arbetstillfällen.

Jag poängterar att det inte finns några skarpa förslag om att skapa nya jobb. Det finns bara förslag om att sänka nivåerna och sänka skatten för höginkomsttagare.

Anf. 78 JAN ERICSON (m) replik:

Herr talman! Ulf Holm säger att vi behöver mer trygghet. Men vad är trygghet? Jag berörde det förut. Trygghet handlar om att du ska kunna se ett hopp om en förändring i livet. Det måste handla om att du som arbetslös måste känna att det finns en chans för dig också. I dag känner inte alla människor detta. Väldigt många känner det inte.

Ulf Holm säger att den tidigare regeringen har jobbat intensivt för detta under många år. Då kan man bara konstatera att resultaten har låtit vänta på sig. Vi ser inga resultat av det. Det hjälper inte att jobba intensivt om man jobbar på fel sätt.

Herr talman! I diskussionen framförs ofta att vi raserar a-kassan och att det här skulle vara en ekonomisk katastrof. Vi har hört flera gånger i debatten att vi återställer a-kassan till ungefär den nivå som gällde 1997–1998. Det kan väl knappast anses vara att radera systemet. Vi har fortfarande världens kanske mest generösa a-kassa, i alla fall ett av de mer generösa systemen. Detta borde räcka för att klara av den omställning

som globaliseringen leder till. Jag kan inte se att det problemet skulle bli värre genom att vi gör de här förändringarna av a-kassan. Det är snarare tvärtom, eftersom vi använder de pengar som de här förändringarna leder till till andra åtgärder som ger positivare effekter.

Sedan undrar jag lite. Vad är egentligen alternativet till alliansens politik? Ulf Holm säger att det viktigaste för Miljöpartiet inte är att höja taket, utan det viktigaste är att sänka golvet. Samtidigt säger Socialdemokraterna och Vänsterpartiet att det viktigaste är att höja taket. Det låter som att det blir väldigt dyrt om vi ska göra allt det samtidigt.

Anf. 79 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Jag är rädd att detta förslag är ett första steg, att det kommer mer. Du säger att det som regeringen nu tjänar in på sänkta ersättningsnivåer ska satsas på annat. Men vad satsar man på? Jo, man satsar på att sänka skatten för dig och mig som höginkomsttagare. Det är det som de pengar som ni drar in genom sänkta ersättningsnivåer i a-kassan går till. Pengarna går inte till de grupper i samhället som behöver mest stöd av samhället, utan pengarna går till grupper som redan är etablerade och som redan är starka på den svenska arbetsmarknaden. Många av oss som sitter i riksdagen har det redan ganska väl ställt. Det är i allt väsentligt vi som får del av de här skattesänkningarna.

Men vad är då budskapet till exempel till deltidsarbetande kvinnor? Ni skriver själva i propositionen att det finns betydande problem med detta och att ni noga ska följa hur det här kommer att slå. Därmed har ni erkänt att det finns ett problem från jämställdhetsaspekten, till exempel när det gäller deltidsarbetande kvinnor. Ni skärper kraven på arbetsvillkor och så vidare.

Vad är alltså budskapet till de här människorna och var finns genusanalysen när det gäller att förslagen inte ska slå hårdare mot det ena könet än mot det andra? Det där har ni helt missat.

Inte heller har ni kunnat ge något besked till alla de studenter som tidigare omfattades av studerandevillkoret som en säkerhet. Om man ska ha studerandevillkoret kan diskuteras. Men ska det tas bort måste det finnas någonting annat som ger en garanti. Ni levererar dock inte någonting annat. Ni levererar bara sänkt skatt till oss höginkomsttagare. Det tycker jag är fel politik.

Anf. 80 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Ulf Holm undrar om det kommer mer. Ja, det gör det – det kommer mycket mer. Den här mandatperioden har bara börjat. Det kommer att hända mycket på hela det här området.

Om du tittar på hur en skattesänkning proportionellt slår för olika grupper ser du att det för dem som arbetar deltid och som har låga inkomster får större betydelse än det får för dig och mig. Detta är det viktiga att ha med sig i diskussionen.

Detta med studerandevillkoret är ytterligare någonting som man har spritt. Jag har fått ett mejl från en student som tyckte att det kändes väldigt hårt att inte ha chansen att få a-kassa direkt efter det att man avslutat studierna och inte fått jobb. Jag svarade den här mannen att han inte heller i dag får a-kassa, utan han får vänta i ungefär 4,3 månader innan han kvalificerat sig för a-kassa efter att ha varit student. Då tyckte han

inte att det här var något att över huvud taget diskutera. Han sade: Så länge vill jag inte gå och vänta på att få a-kassa. Då tar jag hellre ett annat jobb. Så har studenterna det i dag.

(ULF HOLM (mp): Ett ”annat” jobb?)

Alla studenter får faktiskt inte direkt efter att ha gått ut skolan ett jobb som passar perfekt till den utbildning de gått. Ibland får man ta ett annat arbete medan man söker jobb. Så har jag gjort, och så har många andra gjort.

Studerandevillkoret bygger på att man före studierna har kvalificerat sig för a-kassa och på att man avslutar sina studier inom fem år. Då får man a-kassa. Men den som aldrig har arbetat och därmed inte kvalificerat sig får börja kvalificera sig för en a-kasseperiod – precis som alla andra som till exempel har gått ut grundskolan eller gymnasiet. Det är inget konstigt med det.

Anf. 81 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Jag blir väldigt upprörd när jag hör Jan Ericson prata och speciellt efter att ha läst hans debattartiklar där det står att han är fackligt aktiv. Jag hoppas att du, Jan Ericson, går tillbaka till den kvinna som du pratat om och frågar henne om hon tycker att er politik blev så mycket bättre. Du kan ju vänta tills förslagen eventuellt gått igenom och slagit igenom.

Angående den skrämselfpropaganda som du pratar om vill jag säga att det vi pratat om under hela valrörelsen är fakta. Just nu ser vi ju resultatet.

Sedan gäller det din åsikt om att jag exemplifierade med en person som befinner sig i situationen att hon är ofrivilligt arbetslös. Den personen heter Terés. Denna unga tjej, som är ensamstående, är mycket klok. Hon kan både läsa och räkna, så det går inte att underskatta hennes förmåga att själv förstå hur hon kommer att drabbas efter nyår om nu det här förslaget går igenom. Det är inte så att hon bara för att hon är kvinna är mindre begåvad.

Riksdagens utredningstjänst har kollat de här sakerna. Om du inte har läst materialet kan du få titta på det. Om man tjänar ungefär 15 500 kr i månaden, vilket är väldigt vanligt bland kvinnor, kommer man inte att gynnas av jobbavdraget utom möjligtvis med några tiotus. Om man däremot tjänar ungefär 35 000 kr kommer man att gynnas med flera hundralappar, ja, kanske till och med en tusenlapp per månad.

Anf. 82 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Redan i dag har vi ett skattesystem där grundavdraget varierar lite med inkomsten. Det gör att det går att plocka fram personer med en speciell inkomstsituation som gör att det i dag i just det inkomstläget är ett högre grundavdrag. Vi har ju en skatteskala där det hoppar ganska mycket både uppåt och nedåt. Från oppositionens sida jobbar man i dag på att plocka fram människor som ligger precis rätt och som har precis rätta förutsättningarna för att man ska kunna visa att vår politik inte ger den effekt som vi säger att den ger. Men faktum är att det rör sig om konstruerade exempel.

Det finns två olika LO-utredningar där LO:s egna ekonomer säger att LO:s medlemmar inte förlorar på regeringens politik. Jag kan därför inte riktigt förstå att man från oppositionens sida samtidigt säger att detta är fel, att LO:s utredning och LO:s ekonomer har fel, och att oppositionen har rätt. Om man arbetar på det sättet är det väl inte konstigt om Terés går omkring och är orolig. Hon hör ju bara ett argument, från *en* sida. Hon hör inte de andra argumenten. När hon inser att hon kanske har en chans att få ett jobb, att hon kanske kan använda sig av nystartsjobben och ta del av de andra saker som kommer under nästa år, får hon – det är jag övertygad om – en helt annan bild av detta än den hon fått i dag.

Anf. 83 ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik:

Fru talman! Den unga kvinna som heter Terés har mycket väl tagit reda på hur hon kommer att drabbas. Hon kommer inte att få någon som helst del av jobbavdraget även om hon får ett jobb. Sannolikheten för att hon kommer att tjäna så pass mycket som ändå behövs för jobbavdraget – också med tanke på den förhöjda a-kasseersättningen – är väldigt liten.

Men visst ska hon hoppas på att få ett heltidsjobb. Det är det som hon absolut vill. Jag vet också att det för hennes eget bästa vore jättebra om hon kunde få ett heltidsjobb. Men så ser det inte ut i verkligheten, Jan Ericson! Alltför många kvinnor har ofrivillig deltids- eller visstidsanställning. Det är bara att du ser dig om i din hemkommun och runt omkring dig. Då ser du det.

Anf. 84 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Jag kan bara fråga: Vad är den här kvinnans alternativ? Jo, det är att hon för alltid, att hon resten av livet, ska leva på a-kassa. Är detta det mål som oppositionen har? Ska hon ha med sig bilden att det inte finns något hopp – att det inte finns något att göra – utan att det viktigaste är att veta exakt var a-kassenivån ligger? Det tycker jag känns som en väldigt omänsklig målsättning.

Anf. 85 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Jan Ericson talar vackert om olika saker som på något sätt ska rätta till allt det som tidigare gått fel. När man sänker a-kassan ska man ersätta den med helt andra saker. Det ska vara hundra procent av en lön och ingen ska gå arbetslös över huvud taget. Det ska vara nystartsjobb och annat.

Frånvaron av en aktiv arbetsmarknadspolitik kommer att skapa problem eftersom vi inte får det som Jan Ericson själv var inne på, nämligen en matchning på arbetsmarknaden så att det finns rätt utbildning för rätt jobb. Särskilt om man ska starta nya branscher måste man se till att det finns en aktiv arbetsmarknadspolitik, just för att kunna göra sådana matchningar.

Jag vet inte hur man med nystartsjobb och liknande ska kunna få en sådan matchning. I så fall handlar det om enklare jobb. De man då når är de som befinner sig längst från arbetsmarknaden. Det är alltså vad man hoppas. Det i sin tur kommer att skapa låglönejobb. Över huvud taget är den vi-hoppas-politik som regeringen hela tiden talar om anmärkningsvärd. Det är svårt att se något mönster när man hela tiden säger att man hoppas att det ska bli på ett visst sätt. Frågan är hur man genom att skära

ned volymerna på arbetsmarknadsutbildningen, vilket man faktiskt gör, kan tro att arbetsmarknaden därmed ska matchas. Det finns ingen logik i det.

Vad gäller uppföljning vill jag fråga: Hur ska ni se till att uppföljningen blir relevant, så att man ser vilka resultat a-kassans neddragningar? Kommer det att ge flera jobb, och på vilket sätt i så fall? Och vågar ni, om vi får en låglönemarknad, redovisa det? Det är relevanta frågor.

*Ändringar i
arbetslöshets-
försäkringen*

Anf. 86 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! Nu är vi lite grann inne på nästa debatt som gäller arbetsmarknadspolitik, volymer och liknande, men det kan väl inte helt undvikas.

Jag sade tidigare att vi totalt minskar mängden arbetsmarknadsutbildningar jämfört med förra året och i år. Samtidigt ska man ha klart för sig att vi sänker dem till den nivå som gällde omkring 2003. Det är sedan 2003–2004 som den tidigare regeringen blåst upp dessa utbildningar till en mycket stor volym. Det har skett medvetet för att därigenom dölja arbetslösheten. Det är där man stoppat in människor.

Jag har själv suttit i en arbetsförmedlingsnämnd som fackligt aktiv och sett hur det fungerar i praktiken. Det har gått ut direkta instruktioner till arbetsförmedlingarna om att de ska använda åtgärder som är så billiga som möjligt för att på så sätt få in så många människor som möjligt. Det finns alltså brev och instruktioner om det från Arbetsmarknadsstyrelsen. Det är så man har jobbat.

Vi vill byta fokus och i stället satsa pengarna på sådana utbildningar och åtgärder som leder till riktiga jobb, inte på sju söka-jobb-kurser utan på något som kan förankra en på arbetsmarknaden. Det är syftet.

Som jag sade förut kommer man, om man lägger ihop arbetsmarknadsåtgärderna och nystartsjobben, fram till att den nuvarande regeringen totalt sett gör en större satsning än den förra. Det är positivt. På så sätt blir det bättre.

Anf. 87 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Fru talman! Jag tycker att logiken fortfarande brister. Arbetsmarknadsnivåerna 2003–2004 kan ha haft relevans då, men i och med den utökning vi haft av arbetsmarknaden kanske man måste matcha mer. Man måste ha en aktiv arbetsmarknadspolitik, vilket alliansen inte har, utan de överlåter den till andra aktörer. De hoppas att arbetsgivarna tar sitt ansvar, men det borde faktiskt finnas någon som tar det ansvaret från regeringens sida.

Det som kommer att bli ett problem är när uppföljningen görs, om ni nu vågar göra den. Nu ska vi naturligtvis inte gå in på den andra debatten, men det kommer att visa sig att just sänkningen i a-kassan, och den kopplingen, i så fall skapar låglönejobb. Och då får man inte den matchning för riktiga jobb som ni kallar dem. Där ligger problematiken i ert ologiska resonemang.

Kan Jan Ericson förklara logiken i detta?

Anf. 88 JAN ERICSON (m) replik:

Fru talman! När det gäller matchning är det en av delarna i politiken, alltså att matchningen ska bli bättre. Vi vet att det i dag finns arbetsgi-

vare som inte får tag på folk samtidigt som det finns människor som inte får tag på ett jobb. Då är något fel någonstans.

Vad beträffar utbildning är det lite sent att nu, mitt i en högkonjunktur, sätta i gång med fleråriga arbetsmarknadsutbildningar eftersom det är just i dag som arbetskraften behövs. Det går inte ihop. De människorna kommer att vara färdigutbildade när konjunkturen kanske vänder nedåt igen. Det skulle man ha gjort för flera år sedan, men då lade man i stället pengarna på volymåtgärderna och stoppade in människor i förvaring. Det är därför vi har det läge vi har i dag.

Vi måste givetvis följa upp alla typer av åtgärder. Det kommer vi att göra i vårt utskott, och jag kommer själv att bevaka det. Vi följer upp detta för att se vad som är det bästa sättet att jobba och vad vi får för resultat av olika åtgärder. Vi tar bort sådana åtgärder som är dåliga och lägger till sådana som är bättre. Vi ser till att arbetsförmedlingarna verkligen får jobba med arbetsförmedling och matchning i stället för med administrering av friår och plusjobb.

Framför allt ska vi släppa in flera aktörer. Jag vet att de fackliga organisationerna är jätteduktiga på att förmedla arbeten till sina egna medlemmar. De kan arbetsmarknaden. De vet hur den fungerar. Genom att släppa in nya aktörer och utvärdera det vi håller på med kommer vi att göra något riktigt bra av det här.

Anf. 89 AGNETA GILLE (s):

Fru talman! Vi har i dag fått höra många bra argument för att stoppa detta vansinniga betänkande i papperskorgen. Men vi har av debatten förstått att det inte finns någon vilja från majoritetens sida att ändra sig vad gäller förslagen i betänkandet.

Under valrörelsen var jag ofta ute på arbetsplatsbesök. Det var bra besök med många givande samtal. Många av dem jag träffade var något osäkra och svajade lite grann om hur de skulle rösta när de gick till valurnorna. Några få sade att de den här gången nog skulle rösta borgerligt just för att det kanske behövdes lite av den politiken också.

Jag försökte föra en dialog, och i den dialogen sade de tydligt att det är fyra partier som bildat allians, att det inte bara är moderat politik som ska gälla. Även Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet får väl något att säga till om i debatten och förslagen.

I dag kan vi se resultatet. Vi kan se att det är en moderat politik som styr landet. Det är en moderat regering som lägger fram förslagen. Att Centerpartiet blivit ett väldigt blått parti har vi sett och hört tidigare; detta kunde de även konstatera på arbetsplatserna. De var dock inte helt övertygade om att också Folkpartiet var det, och definitivt inte när det gällde förslag om att slå på dem som redan har det svårt.

Däremot trodde de på Kristdemokraternas sociala engagemang. De trodde på Kristdemokraternas möjligheter att på något sätt ta till vara dem som är utsatta i samhället. Därför måste jag i debatten om detta betänkande vända mig till Kristdemokraterna. Helt klart är det den moderata politiken som dominerar, och det är en moderat regering som styr vårt land.

Vi kommer snart att fira jul. Julfirandet kan ta sig många olika uttryck. Jag möter i dag människor som är mycket oroliga för sin jul och för det som ska hända på det nya året då vi vet att marginalerna kommer

att bli ännu tuffare. Ännu flera kommer att gå ut i öppen arbetslöshet. Det har regeringen själv slagit fast. De har sagt att det kommer att bli ännu flera som går ut i öppen arbetslöshet beroende på att de arbetsmarknads-politiska utbildningarna tas bort.

När jag jobbade på dagis var det en given sak att gå till kyrkan och titta på Jesusbarnet i krubban. Det var, och är, en del av julen. Evangelisten väljer att skildra Jesusbarnets ankomst till världen med barnet i krubban vars föräldrar inte fick plats på härbärgen. Visst är det så att Jesus inte föddes till världen som politiker. Han föddes bland de mest utsatta. Det är också på deras sida han konsekvent ställer sig. Det är min tolkning av Nya testamentet, och därför är jag nyfiken på hur Kristdemokraterna tolkar det.

Nya testamentets budskap är inte partipolitiskt på något sätt men det är konsekvent och det är tydligt rätt igenom. Den kristne har alltid skyldighet att företräda de utsatta. De utsatta i dag är väl ändå de som får det väldigt mycket tuffare av en moderat politik.

Den kristne har alltid skyldighet att företräda de utsatta. ”Bär varandras bördor, så uppfyller ni Kristi lag”, skriver aposteln i Galaterbrevets sjätte kapitel. Bibelns budskap inklusive julevangeliets är glasklart. Det står för solidaritet och rättvisa. Därför, fru talman, är det för mig ytterst märkligt att Kristdemokraterna ställer upp på de förslag som riksdagen nu ska ta ställning till, en politik som konsekvent tar från dem som har det väldigt svårt, dem som har lite i dag, dem som har det svårt på arbetsmarknaden, och fördelar de ekonomiska resurserna till bland annat mig eller till den lilla exklusiva gruppen av överklass som har det allra bäst. De ska få det ännu bättre. Det stämmer inte för mig hur man med kristna värderingar kan göra en sådan fördelning.

Moderat politik försämrar kraftigt för de arbetslösa och långtidsarbetslösa under föreställningen att det ska skapa flera jobb. Det är de argumenten vi har hört genomgående i dag. Det ska skapa flera jobb om vi bara sänker ersättningsnivåerna. Men på vilket sätt jobben ska komma till är det ingen från den borgerliga sidan som har klargjort. Hur skapas det flera jobb?

Det enda bevis vi har fått är att det har skapats otroligt många nya jobb det här året, och det vill jag stryka under, fru talman, beror inte på att det är en borgerlig regering i dag utan det beror på att vi har haft en väldigt bra, expansiv politik som har skapat arbetstillfällena, en trygghet på arbetsplatserna och en trygghet i samhället. Det är det som skapar arbete.

Den öppna arbetslösheten ökar. Ytterligare anslag på 285 miljoner kronor dras bort från utbildningarna. Arbetsmarknadspolitiken och arbetslinjen urholkas ytterligare. Och det är en redan utsatt grupp som får betala.

Fru talman! Det handlar ytterst om en samhällssyn. Man vill att samhällets utveckling ska drivas framåt av en liten elit som ska ha ännu högre ersättningsnivåer. Då pratar jag om ordförande i bolag till exempel, alltså den lilla eliten. Sedan får den andra gruppen, som har det sämst, försöka springa efter så gott de kan. Samhället ska bändas isär, olika grupper ska ställas mot varandra.

Den politik som ni kristdemokrater har att ta ställning till i dag slår hårt mot dem som har det tuffast i samhället, mot sjukpensionärer, mot

arbetslösa. För mig stämmer inte er politik med det som jag ser att Jesus stod för. Vi människor kan inte skapa himmelriket på jorden. Det är vi överens om. Men vi har en skyldighet att göra precis vad vi kan för att göra den här världen mer rättvis, mer solidarisk och fördela enligt det som Jesus sade. Därför uppmanar jag er kristdemokrater att fundera över barnet i krubban och Nya testamentets budskap.
(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Lars U Granberg, Michael Hagberg, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Nikos Papadopoulos, Göran Persson i Simrishamn, Marina Pettersson och Kristina Zakrisson (alla s).

Anf. 90 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Det var brösttoner från Agneta Gille från finansutskottet. Ord och inga visor om alla dessa utsatta så här i julens tid som skulle få det så bedrövligt. Jag tänker tillbaka på resultatet av tidigare regeringsår. Vi kan se att vi har över en miljon människor i permanent utanförskap. De har haft långt till arbetsmarknaden, men i stället för att få rehabilitering och hjälp tillbaka in på arbetsmarknaden har de förtidspensionerats till en nivå av 65 %.

När man dessutom går in i Socialdemokraternas budget och försöker se hur man tänker fördela årets anslag i den här budgeten går det inte att utläsa.

Du tog upp att det är många som ska bli öppet arbetslösa nästa år. Vi sade att i en högkonjunktur ska inte människor vara inlåsta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De ska in i riktiga jobb. Jag kan ge en glad hälsning till Agneta Gille: Det är faktiskt precis vad som sker. De prognoser som kommer nu säger att det vi prognostiserade i oktober, att det skulle bli fler öppet arbetslösa, i stället kommer att sugas upp av en arbetsmarknad därför att det finns fler jobb.

Hur blir det nya jobb? frågar Agneta Gille. Jag har inte 15 minuter på mig nu så jag hänvisar till det anförande jag höll inledningsvis där jag förklarade skillnaden i syn på hur jobb blir till. Det handlar om människor och människors skapandekraft som faktiskt skapar arbete, inte beslut inne i Rosenbad.

Avslutningsvis skulle jag vilja ställa en fråga utifrån att Agneta Gille sitter just i finansutskottet. Vi har pratat väldigt mycket om mikronivåer i debatten i dag, alltså en mängd olika enskilda fall. Det är jätteviktigt att se hur förslag påverkar enskilda människor. Men det är också viktigt att se att totalen, alltså helheten i ekonomin, är enormt viktig för den privata ekonomin. Jag undrar om Agneta Gille håller med mig i det resonemanget.

Anf. 91 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! När vi tittar på den öppna arbetslösheten, som Annika Qarlsson nämner, ser vi att den ökar. Men det har varit en väldigt bra socialdemokratisk politik som har verkat för att få till flera arbetstillfällen. De kommer. Det har visat sig nu. De ökar hela tiden. Det kommer att vara en väldig uppgång på arbetsmarknaden. Visst är det så. Men det är inte tack vare att man sänker a-kassan, sänker ersättningsnivåerna och

låter de sjukförsäkrade drabbas. Det är inte så. Det är en expansiv politik som gör att man kan ha en finanspolitik, en trygghet i hela samhället.

När vi tittar på arbetsmarknadsutbildningen för dem som är arbetslösa, som drabbas av neddragningar i a-kassan, kan jag säga att jag har en god vän som också går en Amsutbildning för att stå mer rustad för att få möjlighet att få ett arbete. Han är oerhört olycklig, för han vet att från den 1 januari har han ingenting att luta sig tillbaka på. Svaret från Sven Otto Littorin och er är att han ska ha ett arbete. Men han känner sig inte rustad. Han har svårighet att nå in på arbetsmarknaden. Vad finns det kvar för honom? Arbetslöshet, med en sänkning av a-kassan? Det är det han står inför med en borgerlig politik.

Det vi socialdemokrater står för är att det ska finnas en trygghet i samhället, en trygghet i ekonomin. Det ska vara en ekonomisk politik som gör att hela Sverige ska leva och alla ska känna att det finns trygghet för den som är anställd, för den som har ett företag, för den som har banker och annat. Det ska finnas en politik där alla finns med, där alla kan ha den tryggheten, och det blir det inte med den borgerliga politiken.

Anf. 92 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Jag kan inleda med att säga att jag inte håller med Agneta Gille i det resonemanget. Och jag fick inte svar på min fråga, huruvida makroekonomiska villkor faktiskt påverkar människors individuella livsvillkor.

När man pratar om trygghet kan jag känna att 80 % i arbetslöshetsförsäkring väl är en bra trygghet. Dessutom kommer vi att prioritera. För dem som står långt från arbetsmarknaden kommer vi att ha åtgärder för att se till att hjälpa dem in på arbetsmarknaden. Utbildningar som leder till jobb kommer också att vara prioriterade. Det är bara att gratulera. Han kommer att få det stöd och den hjälp han behöver för att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Dessutom kommer det att finnas jobb att få.

Med anledning av det jag försökte få ett svar på i min inledning, vilken betydelsen hela det ekonomiska utfallet faktiskt har för varje enskild människa, skulle jag vilja göra kommentaren att det i dag har kommit ett pressmeddelande där den nya regeringens politik får högt betyg av Konjunkturinstitutet.

Den ekonomiska tillväxten blir högre, arbetslösheten blir lägre, sysselsättningen högre, och inflationshotet blir mindre jämfört med om den nya ekonomiska politiken inte hade genomförts.

Det som Konjunkturinstitutet analyserar är i första hand effekterna av jobbvadraget, de sänkta nivåerna i a-kassan och färre Amsprogram. Dessa faktorer tillsammans gör att arbetskraftsutbudet ökar på lång sikt. Det i sin tur gör att sysselsättningen stiger med 55 000 personer flera än vad den annars skulle ha gjort. Man visar också att bnp kommer att öka med 1,1 % mer fram till 2010 än vad som annars skulle ha blivit fallet. Ett ökat utbud av arbetskraft gör också att inflationstrycket i ekonomin blir mindre trots högkonjunkturen, vilket innebär att Riksbanken inte behöver höja styrräntan lika mycket som den annars hade flaggat för.

Detta innebär väldigt goda betyg för den förda politiken.

Anf. 93 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! Dessvärre har jag inte förberett mig med alla goda betyg som den förra regeringen fick. Men i debatterna som vi har haft i finansutskottet har åtskilliga sådana bedyranden framkommit om det som har skett i Sverige, om det som man har byggt upp i Sverige med den ekonomiska tillväxt som i dag finns. Det beror på att vi har haft en socialdemokratisk regering som har haft greppet om ekonomin och inte så att säga släppt i väg den. Man har inte gjort stora skattesänkningar som man inte har någon buffert för. Man har inte dragit i väg med saker som hade kunnat få ekonomin att skena i väg. Det är det som är det viktiga för individen. Och det är det som är svaret på din första fråga, Annika Qarls-son – makroekonomiska termer – när vi tittar på hela Sverige och på hela Sveriges ekonomi. Det är det som avgör hur individen får det. Det är därför som det har varit så väldigt bra i det långa loppet. En socialdemokratisk politik har fört Sverige till toppen i väldigt många avseenden. Och det är det som är väldigt viktigt.

Ni lovade i valet att ni inte på något vis skulle ta något från välfärden utan att det skulle satsas på välfärden. Men arbetsmarknadspolitik är väl i allra högsta grad välfärd för individen? Att då försäkra så katastrofalt som ni föredrar att göra är väl ändå att göra ett riktigt påhopp på välfärden?

Anf. 94 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Agneta Gille ser Kristdemokraterna som ett parti med socialt patos och ansvarstagande. Och det är helt rätt. Det var en väldigt bra beskrivning. Jag får tacka för den.

Vi ska bära varandras bördor. Det är också helt rätt. Därför gjorde vi inför detta val en skärskådning av människors vardag i det socialdemokratiska samhället. Och det som vi såg var inte gott.

Vi har granskat politiken. Vi har tittat på hur ni under den förra mandatperioden förtidspensionerade människor på löpande band där ersättningen låg på 64-procentsnivån. Är det kristet?

Ni har placerat människor i arbetsmarknadsåtgärder i stället för att ge dem riktiga jobb. Är det kristet?

Vi har förstått att människor har lidit i ert samhälle. Vi har därför gått med i en allians för jobb som ska inkludera människor i samhället. Och om flera får jobb får vi också mer pengar till vård, skola och omsorg, det som vi kallar för ett socialt ansvarstagande.

Agneta Gille sitter såvitt jag vet i finansutskottet och jobbar med de stora dragen och den ekonomiska politiken. Det som Agneta Gille inte berättar här är att det större flertalet förlorar ekonomiskt på den socialdemokratiska politiken jämfört med alliansens politik.

Precis som Annika Qarls-son sade kommer Konjunkturinstitutet nu med rapporter där det sägs att vi får en högre tillväxt, en lägre arbetslöshet och en ökad sysselsättning och att inflationshotet blir mindre tack vare att en ny ekonomisk politik förs av den nya regeringen. Och det är bland annat effekten av jobbvadraget.

Många människor har med er politik inte kommit igenom nålsögat. Ni har gått förbi den slagne mannen. Vi vill försöka göra en förändring av detta. Agneta Gille är svaret skyldig.

Anf. 95 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! Désirée Pethrus Engström talar just om Kristdemokraterna som det socialt ansvarstagande partiet. Och jag trodde lite grann att det var så trots allt. Det är därför som jag har valt att vända mig till er kristdemokrater i dagens debatt för att på något sätt försöka förstå hur ni har svarat på de många brev som har kommit från dem som nu ser att de kommer att få en förfärlig situation efter nyår. Det är en situation som de inte riktigt kan förstå eftersom det inte var någonting som ni på något sätt hade framfört i valrörelsen.

Det finns de som i dag känner att de inte har någon möjlighet att gå tillbaka ut i arbetslivet. De har ingen chans. De har gjort vad de har kunnat. De har arbetat och slitit ut sina kroppar. Och det finns de som är väldigt hårt drabbade. Ni vill ställa dem utanför. Det är det som inte stämmer överens med den tro som jag har på Jesus och på Nya testamentet, alltså att man fördelar mer rättvist, att man försöker se till att alla får en dräglig situation, att alla får vara med i samhället och att alla får en situation så att de kan överleva, så att det inte blir som vi hör från Sveriges Kommuner och Landsting som säger att dessa människor kommer att få det mycket tuffare på grund av att det blir betydligt flera socialbidragstagare. Var det detta som var er tanke från Kristdemokraternas sida, att se till att det blir ännu flera socialbidragstagare bland dem som redan har det himla tufft? Det är min fråga till Désirée.

Anf. 96 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Fru talman! Det som förvånar mig i hela den här debatten i dag är att Socialdemokraterna fortfarande inte, trots ett valnederlag, har startat sin självkritiska bana. Hur ser ni på framtiden? Var det ingenting som var dåligt i den tidigare förda politiken? Var det bra att en halv miljon personer var förtidspensionerade? Var det bra? Många tvingades till förtidspension. Jag känner flera kvinnor som var långtidssjuka och som mer eller mindre tvingades ut i förtidspension. Och jag tycker inte att det är solidariskt.

Ni har inget alternativ till vår politik. Nu ser vi hur rapporter kommer om hur människor kommer att inkluderas därför att de får ett jobb. Är inte det bra? Har det inte varit socialdemokratisk politik under lång tid?

När det gäller de mest utsatta lägger vi 1 miljard mer på framför allt dem som är funktionshindrade och som har det svårt på arbetsmarknaden, nämligen till lönebidrag och till Samhall. Det är för att stödja dem som befinner sig allra längst från arbetsmarknaden. Vi lägger alltså en hel miljard på den gruppen.

Det är oerhört svårt att titta på den socialdemokratiska budgeten eftersom ni inte har några budgetposter som vi kan jämföra med. Det kan jag bara tolka som att ni tycker att allt ska fortgå som tidigare. Vi kristdemokrater menar att människor inte hade det bra. Och vi i alliansen har tillsammans fått ett uppdrag att göra en förändring av detta – en ny politik där människor ska inkluderas i stället för en politik som exkluderar människor.

Anf. 97 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! På en punkt kan vi vara helt överens, Désirée Pethrus Engström, och det är att det finns människor som inte har det bra. Det är

vi överens om. Och det är det som skiljer oss åt i nästa steg, när det gäller hur vi ska hantera de människor som inte har det bra.

När vi tittar på våra respektive budgetar är det en avsevärd skillnad. När vi tittar på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna är det en väldigt stor skillnad. När vi tittar på tryggheten i samhället för dem som är ut-satta är det en väldigt stor skillnad.

Naturligtvis har vi hela tiden jobbat för att få in flera i arbete, i åtgärder och i utbildning för att de ska bli mer anställningsbara. Det är en politik som vi jobbar för och som vi kommer att driva hårt framöver också. Naturligtvis är det så. Men skillnaden mellan oss gäller de människor som har det sämre i dag, som befinner sig i ett utanförskap, som har det dåligt och som kanske har arbetat men inte längre har en möjlighet att ta ett jobb. Som jag ser det är det där som fördelningen är fel. Du vill sänka deras inkomster och försämra deras möjligheter att komma in på arbetsmarknaden genom att ta bort arbetsmarknadspolitiska utbildningar.

Det är det som jag sätter mig emot. Och det är det som inte stämmer överens med min syn på att fördela till alla, enligt det som Jesus tyckte, och att inte slå på dem som redan har det tufft. Det är det ni gör. Det är den lilla gruppen som ni kommer att slå så hårt mot. Det är därför som jag står här i dag och tycker att det är fel. Och det är därför som jag väd-jar till er kristdemokrater att ni ska försöka ta ert förnuft till fånga. Sänkta a-kassenivåer skapar inga nya jobb. Det skapar inte ett enda nytt jobb att bara sänka ersättningsnivåer. Det måste till flera resurser för det. Det här skapar en viss låglönemarknad men ingenting annat. Det är det som är så tokigt.

Anf. 98 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! Även jag är tacksam för att Agneta Gille talar i positiva ordalag om Folkpartiet och om att vi tar ett socialt ansvar. Det gör vi verkligen. Vi är en garant för en socialliberal politik i alliansregeringen. Däremot har vi olika lösningar för att uppnå det mål som vi delar, nämligen att få in alla i värmen, så att säga, få in alla i gemenskapen och att fördela till alla. Och vi tycker att det här med att skapa förutsättningar för jobb är det viktigaste. Därför har vi lagt om politiken i den riktning som väljarna också gav oss mandat att göra under valrörelsen.

Sedan pratar Agneta Gille om att vi skulle gynna en liten exklusiv grupp av överklass, men det stämmer inte. Om man tittar på vårt jobb-skatteavdrag ser man att det också ger skattesänkningar av betydande art för både låg- och medelinkomsttagare.

RUT:s undersökning visar att genom att Socialdemokraterna avvisar regeringens jobbskatteavdrag får en städare höjd skatt med 600 kr varje månad. En förskollärare får höjd skatt med 700 kr i månaden. En sjuk-sköterska får höjd skatt med 860 kr. En metallarbetare får höjd skatt med nästan 800 kr. Och ett LO-hushåll får betala hela 1 600 kr mer i skatt varje månad.

Då måste jag fråga: Tycker du, Agneta Gille, att det är fel att sänka skatten för LO-hushållen, eller tycker du att det är en exklusiv överklass?

Anf. 99 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! Tack för frågan! Jag är barnskötare och har kvar mina jobbkompisar på dagis. Några av dem jobbar deltid och har svårt att få

möjlighet att få sin ekonomi att gå ihop. Jag har haft förmånen att komma vidare i mitt yrkesliv och står här i dag som deras representant. Vi, de och jag, jämförde det här skatteavdraget, som du talar så varmt om. Min ena före detta kollega skulle få 40–60 kr mer i månaden med det skatteavdrag som ni föreslår medan jag skulle få över 1 100 i skatteavdrag. Då har jag i dag en lön på 49 000, och hon tjänar väldigt dåligt som barnskötare på dagis. Det visar sig att jag för drygt 1 100 kr kan göra betydligt flottare saker. Jag kan få en utlandsresa till per år, om jag har ledigt i sommar. Men min före detta kollega har, med sina 50 kr i månaden, eller däromkring, inte den möjligheten. Det här räcker inte ens till att betala hennes a-kasseavgift, som ni också höjer, som också ingår i detta. Det är det som jag tycker är så fel. Och det förvånar mig att Folkpartiet säger att man har gått till val på de här frågorna. Det var inte mina arbetskamraters uppfattning, på arbetsplatsen, att ni gick till val på detta. Det var inte det. De känner sig lite lurade av Folkpartiet.

Anf. 100 HANS BACKMAN (fp) replik:

Fru talman! Det tycker jag inte att man ska vara – lurad. Det är klart att vi har en progressiv skatteskala i Sverige. Det innebär att det i krontal blir större effekt ju mer man tjänar. Det är möjligt att Socialdemokraterna vill avskaffa den skatteskalen – det vet jag inte. Men om man accepterar den blir det effekten. Procentuellt sett är det ändå de som tjänar minst som tjänar mest på detta, om man tittar på de flesta lönenivåer. Man kan exempelvis se på en städare som efter jobbavdraget får 625 kr mer i plånboken, efter en månads arbete. Och efter avdrag och a-kassa med mera blir det ändå 278 kr mer i månaden i lönekuvertet. Okej, det är ingen jättestor summa, men det är ändå en ökning av pengarna. Och varje krona som går över en hundralapp är åtminstone för de flesta värdefull, inte minst i de lägre inkomstklasserna.

Själv har jag en bakgrund som brevbärare, och jag vet att med de lönerna är varje hundralapp viktig. Och jag ser ändå att det här kommer att ha en positiv effekt, inte minst för dem inom de lägre inkomstklasserna.

Jag fick inget svar. Tycker du att det är bra att ha en politik som faktiskt i praktiken innebär höjningar av skatterna för städare, lokalvårdare, lärare? Är svaret att du tycker att det är en bra politik att man ska höja skatterna för dem? Vi sänker dem, även om det inte är så mycket i krontal för varje enskild individ. Men vi sänker ändå skatterna. Ni vill höja. Är det bra?

Anf. 101 AGNETA GILLE (s) replik:

Fru talman! Nej, jag kan verkligen bedyra för Hans Backman att vi socialdemokrater inte på något sätt gick till val med skattehöjningar. Det var inte någonting som vi avsåg att göra.

Du pratar om att det är väldigt viktigt för alla låginkomsttagare, för LO-kollektivet, att få några hundra till i plånboken. Avtalsrörelsen, som vi nu står inför, är väldigt viktig. Men där har ju Svenskt Näringsliv en helt annan ställning. Och de står väl ändå väldigt nära er i den moderatledda regeringen? De driver på att det ska till bonusar för direktörer. Det handlar om högre arvoden till ordförande och så vidare.

Svågern min är brevbärare, ett fint yrke, och han kommer att få någon hundralapp till efter avdraget. Visst är det så. Men han kommer att få

betala 200 kr till en höjd a-kassa, eftersom han har valt att vara med i facket och vara med i a-kassan. Där försvinner hans pengar, så han får ingenting där.

De som har stora villor ute i Stockholms förorter, med vackra havsutsikter, slipper förmögenhetsskatten. De får en förbättrad fastighetsskatt, och de får ett fantastiskt mycket större avdrag på skatten än vad brevbäraren får. Och det är här som jag tror att väljarna känner sig lurade av Folkpartiet. Ni har släppt iväg Moderaterna att styra politiken dithän vi är. Jag är mörkrädd när det gäller vad de här fyra åren kommer att innebära. Ni har ju också sagt att det här bara är början. Och då, fru talman, har vi mycket att återställa – igen – när vi tar över, vilket jag hoppas att vi har möjlighet att göra 2010. Och jag hoppas att det då inte ser ut som det gjorde 1993.

Anf. 102 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Fru talman! Jag tycker att det är lite tragiskt. Jag hade till att börja med hoppats på att mina meningsmotståndare från Kalmar län skulle ha varit här. Men det såg jag, när jag kom hit, att de inte var. Nu ser jag att det knappt finns kvar någon från majoriteten i utskottet, så snart pratar jag väl bara för dem som jag tror har en stor förståelse för det som jag ändå hade tänkt väcka. Jo, till protokollet, det finns två stycken här borta på höger sida. Nej, det finns tre. Det blir snart flera, hoppas jag.

Men jag ska försöka att hålla det tal som jag hade för avsikt att göra, så att det kommer med i protokollet.

När man har hört företräda för de borgerliga partierna, med statsrådet Sven Otto Littorin i spetsen, tala sig varma för de förändringar som vi debatterar i kammaren i dag undrar jag om vi lever i samma land. Det här är inget tal som jag har skrivit för länge sedan, utan det skrev jag för ungefär en halvtimme, trekvart sedan, precis innan jag kom hit. Jag hade då hört Sven O Littorin i tv – så att ni inte tror att jag skrev det här i går eller någonting i den stilen.

Att vi inte har kontakt med samma personer eller företräder samma väljargrupper visste jag sedan tidigare. Dagens fientliga förslag från den borgerliga alliansen mot de svaga grupperna i samhället understryker detta faktum.

Fru talman! Som jag tidigare nämnde hade jag hoppats på att få se de borgerliga företräda från Kalmar län delta i den här debatten.

Jag skulle nämligen vilja veta hur de och deras borgerliga kamrater i denna kammare ställer sig till den situation som de kommer att försätta många människor i Kalmar län i med sitt agerande i detta kommande beslut. Ingen av dem eller någon av er kan ha undgått att få reda på hur detta beslut kommer att slå mot de personer som är eller kommer att vara i behov av att använda arbetslöshetsförsäkringen i framtiden.

Fru talman! Jag vill redovisa några av de hundratals olika exempel som har redovisats för mig från människor som bor i Kalmar län. Det första exemplet som jag har är en städerska som tjänar 19 000 kr. Hon får de första 200 dagarna 680 kr. Efter 300 dagar blir det 561 kr. Det är en minskad inkomst på 5 658 kr i månaden. Det är ett stort ekonomiskt avbräck för henne, men hon är ändå lyckligt lottad jämfört med mina andra exempel.

Det andra exemplet som jag har är en städerska som arbetar halvtid. Hon har ett barn som är fyra år. Hon har varit hemma för vård av sjukt barn tre dagar varje månad, så hon kommer inte upp till 80 timmar i månaden och är därför inte berättigad till någon ersättning alls.

Det tredje exemplet är en anläggningsarbetare som är säsongarbetslös. Han sägs upp vid årsskiftet. Han får tillbaka jobbet på försommaren och arbetar ett halvt år med en timlön på 135 kr. Han får 518 kr om dagen de första 200 dagarna. Efter 300 dagar blir det 421 kr. Med den gamla a-kassan skulle det ha blivit 680 kr.

Det fjärde exemplet som har redovisats för mig om hur fel det nya förslaget kommer att kunna slå gäller dem som inte har kvalificerat sig för a-kassan. Det exempel som jag har fått är en kille som går på bygglinjen på gymnasiet. Efter skolan får han en lärlingsplats. Han får en lön på 88 kr i timmen. Företaget går i konkurs efter fem månader, och då blir han arbetslös. Eftersom han inte kan kvalificera sig för a-kassan när han studerar, enligt de nya reglerna, uppfyller han inte villkoren för att få a-kassa. Med den gamla a-kassan hade han fått 320 kr.

Fru talman! Jag säger inte att den gamla a-kassan var perfekt, men det förslag som vi diskuterar här i dag är enligt min åsikt dåligt. Lägre ersättningsnivåer och hårdare kvalifikationskrav gör inte att arbetslöshetsförsäkringen blir bättre.

Jag har genom några praktiska exempel från Kalmar län visat att resultatet och därmed livet blir sämre för medborgarna i Sverige. Jag kan inte förstå att ledamöterna i den borgerliga alliansen kan blunda för detta faktum.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Michael Hagberg, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Nikos Papadopoulos, Marina Pettersson, Kristina Zakrisson, Maria Öberg och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 103 NIKOS PAPADOPOULOS (s):

Fru talman! Regeringens församringar i a-kassan bör avslås. Det har flera argumenterat både länge och väl för. I vår motion A5 lyfter vi fram vilka effekter församringarna av a-kassan får för landets kulturarbetare. Samma sak tas upp i motionerna A8 och A17.

Det här har blivit en stor diskussion. Kulturarbetarnas fackföreningar har varit väldigt aktiva, och enskilda kulturarbetare har också protesterat.

Det är inte så konstigt. Regeringens förslag kommer att få förödande konsekvenser för kulturen. Låt mig förklara varför.

Kulturarbetsmarknaden ser väldigt speciell ut. Även en etablerad skådespelare eller musiker befinner sig i en utsatt position. Antalet fasta tjänster är litet. Att frilansa är för många det normala. Av Sveriges 2 300 skådespelare är det bara 300 som har tillsvidareanställning. Då kan man se vilken marknad de lever på.

Fru talman! I stor utsträckning har det att göra med kulturarbetsmarknadens natur. Inom scenkonstens område anställs du för en viss produktion för att sedan förväntas ta ett nytt jobb när den produktionen är över. Att det uppstår en tids deltidsarbetslöshet i glappet mellan två engagemang är inget ovanligt eller uppseendeväckande. Det gör att för kulturar-

betare är det inget undantag att man stundtals befinner sig i arbetslöshet. Det är snarare en regel att mellan olika engagemang finns den risken.

Det är heller inte så lätt som att säga att exempelvis en dansare kan ta ett annat jobb under dessa perioder. Dels vet man inte hur lång arbetslöshetsperiod det blir, dels måste man kanske som i dansarens fall lägga mycket tid på träning för att längre fram kunna ta en ny anställning.

Att kulturarbetsmarknaden ser ut på det sättet är ingen hemlighet och ingen nyhet. Statsrådet Sven-Otto Littorin har talat i TV 4 angående kulturarbetarnas situation. Jag vill citera honom. Då sade han ”att det naturligtvis är rimligt att lösa problemen inom det här lilla och speciella området”.

Även vår kulturminister känner naturligtvis till att det är så. När vi hade en interpellationsdebatt här tidigare i vintras erkände hon att situationen var speciell. Hon har också vid ett flertal tillfällen lovat att komma tillbaka med förslag till lösningar. Än så länge har vi inte sett några sådana lösningar.

Fru talman! Jag frågar mig därför hur ärligt alliansens engagemang är för denna grupp. Arbetsmarknadsutskottet erbjöd kulturutskottet att yttra sig över den föreliggande propositionen. Det hade varit ett bra tillfälle att ytterligare belysa frågan. Men den borgerliga majoriteten i utskottet avböjde. I stället för en mer demokratisk beredning av denna fråga, valde den borgerliga majoriteten en mindre demokratisk beredning där färre perspektiv fick komma fram.

Fru talman! Varför drabbar försämringarna i arbetslöshetskassan dessa kulturarbetare värre? Det är framför allt av tre skäl.

1. Kulturarbetarna drabbas hårt när det blir svårare att kvalificera sig till a-kassan.
2. Kulturarbetarna drabbas hårt när beräkningsgrunden för arbetslöshetskassan förändras.
3. Kulturarbetarna drabbas hårt när ersättningsnivåerna sänks.

Om man har hög lön och fast anställning tjänar man på den moderata politiken. Kulturarbetare har ofta varken det ena eller det andra. De straffas därför, vilket också drabbar kulturen som sådan.

Fru talman! Jag vill här betona att kulturarbetarna inte är unika. Alla andra löntagare som lever på en otrygg arbetsmarknad drabbas lika hårt. Det är alltså inte särregler för kulturarbetare i arbetslöshetsförsäkringen jag är ute efter. För dessa försämringar drabbar naturligtvis även kvinnor, funktionshindrade, invandrare, studerande och alla andra som har en svag förankring på arbetsmarknaden. Däremot blir konsekvenserna för kulturarbetarna så stora att det inte går att blunda för dem. Förutom den rent mänskliga effekten drabbas hela den svenska kulturen. Utan kulturarbetare finns det ingen kultur.

Att regeringen fortsätter att forcera igenom dessa försämringar utan att ta hänsyn till vilka konsekvenser det får för kulturen och utan att presentera några alternativa lösningar för landets kulturarbetare tyder på nonchalans. Om kammaren röstar för dessa förslag gör vi oss skyldiga till samma sak.

Fru talman! Regeringens förslag till försämringar av arbetslöshetsförsäkringen bör avslås, framför allt därför att det är en dålig politik.

En försämrad a-kassa minskar rörligheten på arbetsmarknaden och pressar lönerna nedåt. När medlemskap i fack och a-kassa blir dyrare, vilket det väldigt påtagligt blir när det gäller avgifterna till kulturarbetarnas a-kassor, minskar den fackliga organisationsgraden och löntagarnas styrka på arbetsmarknaden pressas tillbaka. På det sättet ökar klyftorna i samhället, och ekonomin fungerar sämre.

Men det förslag som här föreligger får också förödande konsekvenser för landets kultur. Sverige behöver inte mer otrygghet och mindre kultur, men det är vad vi får med regeringens politik.

Fru talman! Jag upprepar mitt avslagsyrkande på regeringens proposition.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Lars U Granberg, Michael Hagberg, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Karin Åström, Maria Öberg och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 104 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Fru talman! Det mesta jag skulle vilja säga här i dag har egentligen redan blivit sagt, men jag tänker ändå upprepa det. Det känns viktigt för mig att få säga det.

Jag ska börja med det som Annika Qarlsso eller någon annan tidigare sade om att även Socialdemokraterna sänkte ersättningen i a-kassan. Ja, det gjorde vi 1996 när vi hade ett ekonomiskt läge som var fullständigt katastrofalt. Vi lånade var fjärde krona till driften. Jag var då ganska nybliven riksdagsledamot och kommer mycket väl ihåg när vi tog det beslutet. Vi gjorde det därför att ekonomin inte tillät någonting annat. I september 1997, när ekonomin hade stabiliserats, återställde vi nivån.

Vi gjorde inte detta därför att vi tror att folk är arbetslösa på grund av att de inte ids jobba. Vi gjorde det därför att det inte fanns pengar till alla utgifter.

Nu när ekonomin går bra och jobben kommer – och det kan väl ändå inte den nuvarande regeringen ta åt sig äran för efter denna korta tid – förstår jag inte varför man ska slå mot dem som redan har det svårt. Varför sänker man a-kassan nu när det finns pengar? Varför sänker man a-kassan och sänker skatter? Vad är det för logik i det? Och hur blir det flera jobb för att man sänker a-kassan, för att man höjer avgiften till a-kassan och för att man försämrar regelverket?

Jag anser att detta förslag slår hårt mot dem som redan har det ekonomiskt svårt.

Det är också min övertygelse – fast jag har naturligtvis hört att många här har en helt annan – att detta kommer att pressa lönerna nedåt. Om man får 65 % eller 70 % av sin tidigare lön i a-kassa – om man nu inte har slagit i taket förstås, för då får man ännu mindre – och sedan kan tvingas ta ett jobb vars lön ligger 20 % under a-kassenivån, hur skulle det kunna pressa lönerna uppåt? Jag är väldigt rädd att detta blir en låglönespiral. Jag är faktiskt också rädd att det är avsikten. Jag hoppas att det inte är det. Jag hoppas att det är en effekt som man inte har räknat med, men jag är rädd att det är något annat.

Någon citerade Calmfors uttalande om att försäkringsnivåer har inverkan på beteendet. Det tror vi också. Vi tror att med rimliga nivåer vågar folk prova andra jobb, ta en utbildning och försöka sig på någon-

ting annat. Med låga nivåer i a-kassan är man jätterädd om det jobb man har. Jag tror också att det blir svårt för facket att förhandla om turordningsreglerna. Hur ska man våga tvinga ut någon i arbetslöshet om denne knappt kan försörja sig?

Jag ser många negativa effekter av det här förslaget.

Jag är också rädd att det drabbar mitt län väldigt hårt – inte därför att jag tycker att norrbottningar ska leva på a-kassa utan därför att jag ser att väldigt många i Norrbotten i dag jobbar i säsonganställningar. Många kommuner, privata näringsidkare och andra försöker göra det möjligt att kombinera dessa anställningar, men tills vi lyckas med det kommer vi att ha säsonganställda. Detta kommer att slå väldigt hårt mot dem.

Jag skulle vilja vädja, såsom andra här tidigare har gjort: Rösta inte igenom det här förslaget! Tänk igenom det en gång till, och gör det som ni säger: Försök skapa flera arbetstillfällen så att färre behöver bli arbetslösa! Jag tror inte att höjd avgift till a-kassan, sänkt ersättning och ett hårdare regelverk skapar flera jobb.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Lars U Granberg, Michael Hagberg, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Nikos Papadopoulos, Björn von Sydow, Karin Åström, Maria Öberg, Krister Örnfjäder och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 105 MAURICIO ROJAS (fp):

Fru talman! Jag har bett om ordet för att påminna om den verklighet som alliansregeringen vill förändra – som vi *måste* förändra för att få ett bättre Sverige. Det är i den verkligheten de stora förlorarna på den socialdemokratiska regeringsinnehavet finns, de människor som befinner sig i ett mycket djupt utanförskap. Jag pratar om de människor som inte är födda här i Sverige, de flyktingar som har kommit till oss med hopp om ett bättre liv och i stället fått ett utanförskap som är otroligt djupt och allvarligt. Jag pratar om de människor som är födda i Afrika och bor i Sverige av vilka 70 % av dem som borde jobba inte jobbar i dag. Jag pratar om de flyktingar från Irak, Iran och Mellanöstern av vilka en majoritet inte jobbar i dag.

Här gjorde ni socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister egentligen ingenting för att hjälpa till när ni regerade. Deras utanförskap har nämligen aldrig varit så djupt som det är nu när ni har lämnat över regeringen till oss.

Jag vill påminna om Rosengård, om Rinkeby, om Tensta och om Hammarkullen. Den verkligheten dömer er, och därför valde väljarna också bort den socialdemokratiska regeringen.

Jag vill påminna om Landskrona och om Sverigedemokraternas framgångar. Vad tror ni är orsaken till dessa? Har ni inte något ansvar? Det har ni.

Vi vill förändra grunderna för detta sammanbrott för många grupper i Sverige. Vi vill förändra detta i grunden. Det är det absolut viktigaste för att få ett Sverige som fungerar bättre och för att vi inte om fyra år ska behöva se en massa sverigedemokrater sitta här i riksdagen. Det är därför vi lägger fram de förslag vi lägger fram. Det är därför vi måste förändra a-kassan och mycket mer. Vi är inte nöjda. Ni borde inte vara stolta. Det Sverige vi har i dag är inte bra.

Varför har vi detta? Jo, därför att i Sverige har vi haft en långsiktig utveckling som inte har skapat jobb. Jag använde nyss datorerna härutän för lite grann och tittade på Statistiska centralbyråns statistik. För 20 år sedan hade vi lika många jobb som vi har i dag, men vi har nu en halv miljon människor till i arbetsför ålder. Vi har med andra ord ett jobbunderskott som är otroligt stort.

Av den halva miljon som inte fick plats i ert Sverige är väldigt många utlandsfödda. Det är givetvis lika illa om de är födda i Sverige, men det skapar ännu mer motsättningar om människorna är utlandsfödda, har en annan kultur och dessutom blir segregerade på det sätt som de blir när de inte har jobb.

Vi vill givetvis bryta utanförskapet. För att göra det finns det bara en lösning som håller långsiktigt, nämligen att skapa många flera jobb. Det är därför vi har fått ansvaret att regera, och därför ska vi regera.

I dag finns 374 000 utlandsfödda som inte har ett jobb eller som är undersysselsatta. Det är för mig 374 000 goda orsaker att få en ny regering. Vi ska se till att många fler får jobb.

I detta anförande instämde Hans Backman (fp) samt Catharina Elm-säter-Svärd, Sven Yngve Persson, Elisabeth Svantesson och Tomas Tobé (alla m).

Anf. 106 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Jag kan i mångt och mycket känna en stark sympati för Mauricio Rojas inlägg när det gäller analysen. Vi socialdemokrater har ett stort ansvar, och det är ett ansvar vi tar på allvar.

Jag skulle inte ha valt att göra beskrivningen och analysen av de samhällsproblem som finns i Sverige på annat sätt. Det som gör mig lite konfunderad är möjligen konklusionen om hur man ska hantera detta. Vi har stora bekymmer. Yes, jag ställer upp på det. Vi har ett stort ansvar. Sedan är frågan vad som ska göras åt detta. Det är då jag blir lite konfunderad.

På något sätt fintar Mauricio med vänstern för att sedan klappa till de arbetslösa rejält med högern. Det är det som är bekymret med denna typ av debatt, det vill säga när man försöker angripa oss från vänster och sedan anför högerpolitik. Inga av flyktingarna från Irak, som gavs som ett exempel, kommer att få några jobb därför att a-kassan sänks. Vi står här i dag och diskuterar ett betänkande som rör hur a-kassan ska vara utformad framöver. Det finns ingenting i det förslaget som kommer att minska någonting av det utanförskap som Mauricio, med rätta, är upp-rörd över. Det är där som det stora bekymret finns.

Om vi däremot skulle ha fått tillfälle att arbeta vidare med vår politik hade vi haft större möjligheter att arbeta bort utanförskapet. Det enda som händer nu är att du klappar till dem som redan har det svårt.

Anf. 107 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Patrik Björck glömde det allra viktigaste för alla dessa människor som lever i utanförskap, nämligen att få ett jobb. De längtar inte till bidrag. De längtar inte till ett socialdemokratiskt Sverige där man i stället för att vara med får nöja sig med att vara utanför med ett visst bidrag.

Vi är inte heller nöjda med lösningen. Vi vill skapa jobb. Ni lämnar ett Sverige med en halv miljon jobb i underskott. Det är mycket vi måste göra för att hämta tillbaka detta.

Dessutom pratar du om en verklighet som inte är den verklighet jag pratar om. Jag pratar framför allt om människor som inte ens finns i arbetskraften i dag. De har ingen a-kassa. De har ingenting. De har bara socialbidraget.

I området Herrgården i Malmö, i det mycket segregerade Rosengård, står 75 % av dem som är i arbetsför ålder utanför arbetskraften. Ni har aldrig haft en politik för dessa människor. Ni har aldrig sett dessa människor. Det är klart att ni är jättebekymrade över fackföreningarna. Det är bra, och det måste ni också diskutera. Men vi måste se helheten. I den helheten finns flera hundratusen människor som ni aldrig har tänkt på, som ni aldrig har haft en politik för och som ni aldrig har brytt er om – bara retoriskt när ni pratar om solidaritet. Dessa människor skriker efter möjligheter och jobb.

Dessa människor ska vi se. Vi ska satsa mycket på dessa människor. Hela vår integrationspolitik och arbetsmarknadspolitik är det viktigaste redskapet. Den syftar till att få människorna tillbaka till arbetsmarknaden och till ett jobb. Det är dags att se dessa människor och inte blunda som ni har gjort i så många år.

Anf. 108 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Det var detta med siffror. I den borgerliga alliansen pratar man ibland om en och en halv miljon. Ibland pratar man om en miljon. Nu pratar Mauricio Rojas om en halv miljon arbetslösa. Oavsett vilket för mig, är det illa nog och ett misslyckande om en person är arbetslös. Så långt är vi helt överens. Det är inga bekymmer. Jobb är i slutändan det enda som är lösningen, både för samhället och för individen. Där är vi också överens.

Men förklara för mig hur den försämrade a-kassan kan hjälpa en bi-dragsberoende i Rosengård. Det är där som din i och för sig inledningsvis intressanta analys – som vi kan enas om – fullständigt havererar. Du kommer inte med något som helst förslag till förändring av den situation som gör dig så upprörd.

Man skulle kunna ställa krav på dig att du här i kammaren redogör för hur problemet ska lösas. Ska en försämrad situation för en viss grupp göra det lättare för en annan grupp som har det dåligt? Jag vet inte om det är så du resonerar. Men 88 % av era skattesänkningar går till dem som har det bäst, det vill säga den halva av samhället som tjänar mest. Det kan inte hjälpa den som lever på socialbidrag i Rosengård. Du är svaret skyldig på punkt efter punkt när det gäller den praktiska politiken. Det är det som är bekymret för dig.

Återigen fintar du med vänstern och klappar till de arbetslösa med högern. Det hjälper inte någon människa i det här landet. Det skapar inte ett enda nytt jobb.

Anf. 109 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin har en mycket lång lista, som någon blev nästan överväldigad av, på de saker som vi börjar göra nu och som vi kommer att göra. Vi kommer att återkomma

med ett förslag om en jobbutvecklingsgaranti. Det är otroligt viktigt för just de grupper som ni inte har sett. Det gäller alla dessa hundratusentals människor som ni inte har sett någon gång.

Det här måste finansieras och gå ihop. Vi har sagt att vi ska fokusera på att få människorna tillbaka till jobb, inte till bidrag. Vi måste lyfta upp dem från bidrag. Det är det som är hela vår politik. Det är det som de olika åtgärderna vi presenterar syftar till.

Jag har inte hört någon av er föreslå någonting som kan hjälpa dessa människor. Vi har tänkt på dem. Vi försöker få ihop något som hjälper de mest utsatta människorna i vårt samhälle. Det har ni inte gjort. Jag förstår att du känner dig *touché* från vänster, som du säger. Det är inte från vänster utan det är från människorna. Det är de som aldrig har fått en chans i Sverige som du borde tänka på och som jag tänker på. Vi har fått en ny regering som ska ordna situationen.

Anf. 110 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Jag gör ingen skillnad i varifrån människor kommer eller vilken bakgrund de har när det gäller denna fråga. Mitt perspektiv är att alla människor ska ha rätt till sin egen försörjning och till ett arbete.

Jag förutsätter att man, oavsett om man har en lång bakgrund i Sverige eller har en ny bakgrund i Sverige, längtar efter att vara med och arbeta ihop till de gemensamma resurser som samhället behöver för att utvecklas.

Men jag blir lite förvånad när jag får höra den här typen av argument, det vill säga att vi inte har gjort något åt situationen och därför är det som här föreslås en lösning på problemet. Jag får inte ihop resonemanget att då säga att det är bättre med lägre ersättningsnivåer och hårdare kvalifikationskrav så att situationen ska förbättras för dem är nyinflyttade till Sverige och inte har några arbeten. Jag kan inte se den lösningen.

Det framskyntade lite grann i det andra inlägget i den förra debatten att "det här måste gå ihop". Det innebär alltså att man måste börja spara på dem som redan har det dåligt för att skaffa sig resurser till att göra det som ska genomföras om två år.

Borde det inte ha varit tvärtom? Borde det inte vara på det sättet att man startar med resurserna nu, alltså att man struntar i att sänka skatten och använder de pengarna i stället, sätter in resurser så att folk kommer i arbete för att få mindre utgifter till a-kassan för att kunna få ännu mer resurser. Borde det inte vara en bättre väg?

Anf. 111 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! De personer som har kommit hit som flyktingar och invandrare har fungerat som ett slags buffert på den socialdemokratiska arbetsmarknaden. De har sedan kommit in – om de har kommit in över huvud taget – när konjunkturen är väldigt bra. Så fort konjunkturen inte är bra längre har de gått tillbaka till arbetslöshet och utanförskap.

Det här beror på att vi saknar minst en halv miljon jobb. Det är det som är det långsiktigt viktiga. Det är det som måste åtgärdas. Det är det som alla våra förslag syftar till: att förbättra för företagare, att förbättra möjligheten att nyanställa, att också förbättra för människorna, att göra att de kan lyfta sig från bidrag genom att de kan behålla lite mer av vad de får i lön – saker och ting som har varit mycket svåra i det socialdemo-

kratiska Sverige. Och jag vill gärna att regeringen gör mer för de här grupperna, för här har vi verkligen en social bomb, som ni har lämnat i arv. Den måste vi ta tag i.

Besök Landskrona! Man kan besöka 150 andra platser också, där det finns ett djupt utanförskap. Detta Sverige håller inte. Vi har inte så mycket tid på oss, varken politiskt eller socialt. Det är det Sverige som vi måste hjälpa till med på något sätt, och det är det vi ska göra också.

Anf. 112 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Ja, men då vore det väl bra, Mauricio Rojas, om du kunde svara på min fråga. Vore det då inte bättre att i stället för att sänka skatten nästa år använda det utrymmet för att skapa nya arbeten i stället för att vänta på den lista som Littorin pratade om, där de flesta åtgärderna skulle komma om två år – om det nu är så bråttom? Skulle vi inte börja i den änden då?

Tänk om vi skulle använda det här sättet att resonera inom andra områden. Vi kan exempelvis ta sjukvården. Då kanske man kan förstå att det här är fullständigt åt skogen.

Om vi i dag inte har möjlighet att lösa gåtan och bota människor från cancer, ska vi då sluta upp att vårda dem som har den sjukdomen i dag för att skaffa oss resurser för att i framtiden kunna bota dem från den sjukdomen? Jag tycker inte det. Jag tycker att vi har en skyldighet att försöka se till att situationen är så bra som möjligt för de människor som befinner sig i en behovssituation i dag. Samtidigt ska vi naturligtvis försöka se till att vi löser det grundläggande problemet.

Jag ser ingen skillnad i vilken bakgrund de människor har som råkar befinna sig i arbetslöshetssituationen. Alla ska naturligtvis ha den hjälp som de behöver. Men då tycker jag att man ska prioritera hur man ska använda sina resurser, och då vill jag ha svar på frågan: Vore det inte bättre att strunta i att sänka skatten och använda de resurserna till att satsa på jobb i dag i stället för att vänta till 2008–2009?

Anf. 113 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Om diagnosen är vi överens, Krister Örnfjäder. Ni har lämnat efter er ett land där det finns cancer. Ingen har sagt det så bra och så starkt som du har gjort. Det är så, trist nog. Efter tolv års regeringsinnehav har ni lämnat efter er sociala problem i det här landet som du kan beskriva som cancer, eller på något sätt komma på tanken att det här är som cancer. Det är otroligt allvarligt. Ni förtjänar att förlora valet många gånger om, om det är så, och jag tror att det faktiskt är så.

Lösningen på det cancerproblem som ni har lämnat till oss att göra något åt är inte ett annat bidrag i stället för det bidrag som finns i dag – det är jobb. Det är företag som anställer. Det är människor som tror på framtiden. Det är billigare att anställa med det vi kan åstadkomma som börjar den 1 januari, nystartsjobb. Det är jobbutvecklingsgaranti för att lyfta människor ur utanförskap till delaktighet. Allt detta måste göras och mycket därutöver, tror jag, och jag hoppas att det blir mycket mer. Men vi måste börja, och vi måste börja mycket starkt. Vi måste fokusera på uppgiften. Och uppgiften är att bota den cancer som ni har lämnat över. Det är inte lite att göra, men vi ska göra det.

(Applåder)

Anf. 114 NIKOS PAPADOPOULOS (s) replik:

Fru talman! Ja, Rojas, att använda retorik är inte alltid bra. När Demosthenes använde retoriken hade han ett speciellt mål.

Du pratar i dag om integrationsfrågor, och vi pratar naturligtvis om a-kassan. Var var du, Rojas, när Sverige självt 1952 frågade efter arbetskraft? Det har utvecklats. Du pratar i dag om de nya invandrarna, nya svenskar som kommer från Irak och Iran och som inte har arbete. Har de då socialbidrag också? Vet du, Rojas, något land som har människor som inte tar socialhjälp?

Jag har varit i Rinkeby, Tensta och Malmö. Jag håller självklart med dig om en sak: Det finns naturligtvis nya svenskar som har det svårt. Andra har det mindre svårt. Vi socialdemokrater har haft ett fantastiskt bra socialt program för invandrare och en fantastiskt humanistisk invandrarpolitik, men nu står du och säger att det är ni som har ett bra program för att skaffa arbete.

Självklart är det så: Det saknas 500 000 arbeten, som du säger. Det har alltid varit så att det är några som saknar arbete. Men tror du att det bara är invandrare som inte har arbete? Tror du att det bara är invandrare som får socialhjälp? Finns det ingen i den inhemska befolkningen som gör samma sak? Vad är det som gör att du direkt går på invandrare och antyder att negativitet och den cancer du talar om bara drabbar invandrare?

Jag kan säga dig en sak utifrån min erfarenhet: Socialdemokratin har haft en fantastisk social invandrarpolitik som är berömd, inte i Sverige och inte i Skandinavien men i Europa och i hela världen.

Anf. 115 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Det har varit så fantastiskt, så fantastiskt att vi kan åka runt i Sverige och se Rinkeby, Tensta och Rosengård, där 75 % av människorna inte ens räknas in i arbetskraften, och det är så otroligt bra. Ja, med den verklighetsbeskrivning som min kollega gör kan man fråga sig vilket land vi ska få.

Det fanns en annan grek, en svensk grek, som en gång sade någonting som var väldigt intressant. Det var Theodor Kallifatides. Han sade: De av mina vänner som åkte till USA blev miljonärer. De som kom till Sverige blev pensionärer.

Det ligger mycket i det – möjligheter som vi har förnekat människor. Det är många, alldeles för många, födda i Sverige eller födda någon annanstans, som har hamnat i förtidspensionering eller har socialbidrag, som du mycket väl vet.

Den här retoriken: Vad syftar den till, och vad handlar den om? Den handlar om de områden du känner till, om Tensta och Rinkeby. Där arbetar inte ens hälften av de människor som är i arbetsför ålder. Är det helt bra och fantastiskt? Har det ingen koppling till a-kassan och arbetsmarknadspolitiken? Har det ingen koppling till den regeringsmakt som ditt parti har haft under så lång tid? Har det ingen koppling till att ni bara fokuserar på de grupper som finns på arbetsmarknaden eller väldigt nära, men aldrig har fokuserat på de andra grupperna?

Nämn bara *en* åtgärd som har försökt hjälpa de grupper som i dag inte räknas in i arbetskraften! Säg något som ni har föreslagit nu som skulle kunna hjälpa dessa grupper!

*Ändringar i
arbetslöshets-
försäkringen*

Jag vet att ni tänker på dem som redan har a-kassa, trygghet och jobb, men det finns andra människor i Sverige också, och det vet ni mycket väl.

Anf. 116 NIKOS PAPADOPOULOS (s) replik:

Fru talman! Kallifatides kanske sade så, men jag tror att många som åkte till Sverige blev rika. Alla blev inte fattiga. Ett mynt har två sidor. Du ser alltid den svarta sidan, Rojas. Det finns två sidor, både den ena och den andra. Självklart vet jag att det finns några i Rinkeby som inte mår bra. De har kanske svårt att tjäna sitt uppehälle och får då socialhjälp. Men det finns många som vi är stolta över, som har byggt upp Sverige. Det är många som Sverige kan vara stolt över. Man behöver inte alltid välja att se den svarta sidan av myntet.

Visst har vi gjort mycket och visst kan vi göra mer. Jag hoppas att ni också kan göra något bra. Men hur ska ni göra det? Ni ställde frågor och satte upp gränser, till exempel för hur man skulle få sin identitet och stolthet. För den som kom till Sverige var er politik så hård, Rojas. Ni krävde att man skulle kunna svenska för att bli det ena och det andra. Det blandade ni in i integrationspolitiken. Hur i all världen kan ni då säga att ni ger uppskattning till de nya svenskar som kommer hit?

Det som du nämner som negativt för nya svenskar finns i alla grupper.

Jag vill säga en sak till. Vi skapade väldigt många arbeten. Vi har tagit emot 1,2 miljoner invandrare, mer än något annat land. Sverige är ett land som har tagit emot många.

Jag ska sluta nu för jag vet att tiden är slut. Men jag vill ställa samma fråga som många gånger har ställts i kammaren, Rojas. Hur kommer du att skapa nya jobb när du sänker a-kassan som är den trygghet som dessa människor har?

Anf. 117 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Fru talman! Jag kommer inte att skapa några jobb, Nikos. Det är företagare och till viss del den offentliga sektorn som gör det. Vi skapar möjligheter. Vi ska skapa en arbetsmarknad som ger incitament att anställa och att bli anställd, som skapar incitament för människor att ta sig från bidrag till arbete och som skapar möjligheter. Vi ska fokusera på de människor som står längst ifrån arbetsmarknaden. Det är en riktig fokusering. Vi måste få resurserna dit.

Där har ni aldrig gjort någonting. Det är de grupperna som ni hela tiden har missat. Ni har ingen politik och har aldrig haft någon politik för dessa grupper, utom bidragspolitiken. Men den politiken duger inte, den räcker inte.

Du talar om min negativitet. Man jag känner till stora invandrargrupper där 80 av 100 kvinnor inte jobbar. Hur ska jag beskriva det? Ska jag lura människor i Sverige och säga att det är jättebra att 80 % inte jobbar? Hur ska jag beskriva afrikanernas verklighet i Sverige på något annat sätt? Hur ska jag beskriva Landskrona och Rosengård utan att vara kritisk?

Det som bekymrar mig är att när du säger så – kanske representerar du ditt parti i din inställning – ser du inte de problem som är mycket allvarliga och som kan bli ännu allvarligare för Sverige och för oss alla.

Det vet du. Du vet att det kan hända saker som aldrig borde få hända i dessa mycket utsatta områden.

Du ser också den politiska reaktionen, Sverigedemokraternas framväxt. Ingenting av detta är bra. Det måste vi förändra.

Anf. 118 MICHAEL HAGBERG (s):

Herr talman! Jag hade hoppats att alliansföreträdarna från Sörmland skulle vara i kammaren, så att vi kunde ta en diskussion om utvecklingen när det gäller a-kassan i mitt hemlän. Men de saknas här, så vi får väl ta den debatten vid ett annat tillfälle.

Regeringens förslag om att höja avgifterna till a-kassan och samtidigt både försämra ersättningen och begränsa möjligheterna att få ersättning är ogenomtänkt och orättvist. Det slår hårt mot dem som redan i dag har en besvärlig situation. Framför allt leder det inte till nya jobb. Sättet som regeringen driver igenom de sänkta ersättningarna på är ett hot mot rätts-säkerheten, ett hafsverk som saknar ekonomiska analyser och konsekvensbeskrivningar, och det kommer inte att leda till några nya jobb. Det kommer bara att ställa till bekymmer för dem som är arbetslösa.

Färre kommer att få rätt till a-kassa över huvud taget eftersom arbetsvillkoren skärps. Det drabbar deltidsarbetande särskilt hårt. De stora förlorarna på regeringens politik är deltidsarbetande, studerande och de som är borta från arbetet för vård av barn, som tyvärr oftast är kvinnor. Det är ett steg tillbaka i jämställdhetsarbetet. En deltidsarbetande kommer att få betala ökad avgift men kommer att få svårt att över huvud taget kvalificera sig för a-kassa. Är det en rättvis politik, och vilka jobb skapar den?

I valrörelsen besökte jag många olika arbetsplatser, bland annat en butik som säljer barnkläder i Eskilstuna. Där var 25 personer anställda. En var heltidsanställd, resten var deltidsarbetande. Det innebär att alla i butiken kommer att få problem att både kvalificera sig och att nå upp till nivåerna.

Regeringens omstöpning av a-kassan är djupt orättvis och leder till ökad otrygghet. Under hela valrörelsen och under hösten har kritiken varit stark mot försämringarna. De enda som har uttryckt sig positivt är företagarna och näringslivets organisationer. Jag måste ställa mig frågan varför just dessa organisationer är så positiva till det här? Finns det något samband? Vad kommer sedan?

Att sänkta ersättningar skulle leda till sänkta löner har regeringen och alla borgerliga riksdagsledamöter förnekat. Men nu har även professor Lars Calmfors, som regeringen ofta lutar sig mot, medgett att sänkta ersättningar leder till en försvagning av löneutvecklingen och en lönepress nedåt särskilt när det gäller lägstalönerna. Det är i det segmentet som de nya arbetstillfällena ska skapas enligt den nya regeringens förslag.

Den borgerliga regeringen med Sven Otto Littorin och Anders Borg i spetsen har väl bestämt, men det är Littorin som får ta debatten. Han är inte här. Jag minns från förra mandatperioden att om det saknades någon minister under den här typen av debatter var det vissa som tittade långt efter dem. Men det var sällan som de inte var här, utan de var oftast här.

Den nedrustning av den aktiva arbetsmarknadspolitiken och även av vuxenutbildningen som regeringen genomför innebär att färre arbetslösa

kommer att rustas för omställning. I ett första steg försvinner 50 000 platser i arbetsmarknadspolitiska program, arbetsmarknadspolitiska program som gör att folk ska kunna komma in i arbete. På Volvo i Eskilstuna sökte man åtta truckförare. De fick en utbildning genom Arbetsmarknadsstyrelsens försorg som sedan ledde till fast jobb för dem på Volvo.

Värderingarna som den nu förda politiken grundar sig på är klassiska högervärderingar, att hungriga vargar jagar bäst.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Lars U Granberg, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Kristina Zakrisson, Karin Åström, Maria Öberg, Krister Örnfjäder och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 119 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Fru talman! Jag hade inte tänkt gå in i något ytterligare replikskifte, för det mesta har redan varit uppe i debatten. Men Michael Hagberg slänger upp ett antal ballonger, bland annat ett klagomål över saknade alliansföreträdare från sörmlandsbänken. Det skulle vara intressant att veta om Michael Hagberg själv deltar i varenda debatt här i kammaren och säkerställer att det alltid finns representation för Socialdemokraterna i bänken.

När det gäller ditt klagomål över att inte arbetsmarknadsministern är här kan jag tala om att om du hade varit här tidigare hade du vetat att han har varit med i debatten och mycket tydligt klargjort regeringens ståndpunkt.

Du slängde upp en ballong om att det här handlar om att skapa en låglönemarknad. Jag vill ställa en rak fråga: Tror du inte att sänkta arbetsgi-varavgifter eller jobbvdrag just motverkar effekten låga löner? Tror du inte heller att den efterfrågan på arbetskraft som vi skapar snarare får motsatt effekt, det vill säga en positiv lönebildning?

Anf. 120 MICHAEL HAGBERG (s) replik:

Fru talman! Tack för replikskiftet.

Anledningen till att jag saknar alliansbröderna från Sörmland är att LO-distriktet i Sörmland hade bjudit in dem för att informera om sin syn på nivåerna på a-kassan. De kom på det mötet. De diskuterade och fackföreningsföreträdarna fick framföra sina åsikter. Svaret de fick var: Vi får vänta och se.

Det var ungefär samma argument som Per Ahlmark, arbetsmarknadsminister under Fälldinregeringen, använde i Karlskrona på 70-talet. Lycka till, sade han.

Vänta och se, sade dina partikompisar i Sörmland.

Jag tycker att det är märkligt att man inte har läst på läxan ordentligt innan man kommer med ett sådant här förslag. Det visar bara att det är ett hafsvverk som inte är ordentligt grundat, granskat och genomgånget.

Jag är orolig för att man när man sänker nivåerna kommer att öppna för en låglönemarknad som folk blir tvungna att gå till för sin försörjning. Det kommer att kunna få den utvecklingen att människor kommer att vara tvungna att ha två arbeten. Så är det i många länder. Det är väldigt vanligt till exempel i USA.

Anf. 121 TOMAS TOBÉ (m) replik:

Fru talman! Jag deltog inte på mötet i Sörmland, men det jag tror att ledamöterna från alliansen sade är att den stora utvärderingen av den politik som alliansens regering presenterar, och som vi ivrigt understöder från arbetsmarknadsutskottet, innebär att man inför valet 2010 kommer att kunna konstatera om vi har lyckats få flera från utanförskap in i arbete och om vi har sett stora negativa konsekvenser med anledning av förändringen i arbetslöshetsförsäkringen.

Du tog i ditt anförande upp att rättssäkerheten är hotad. Om du hade känt till processen hade du vetat att vi från utskottets sida har valt att lyssna på kritiken från Arbetslöshetskassornas samorganisation. Vi har nu skjutit fram ikraftträdandet till den 5 mars. Det är ett bevis på att vi vill att det här ska fungera så bra som möjligt redan från start.

Så till det ni slänger ur er när det gäller låglönemarknaden. Jag tror absolut inte att vi kommer att få den utvecklingen. Med sänkta arbetsgivarkostnader, jobbvadrag och ökad efterfrågan på arbetskraft kommer vi att få motsatt effekt. Jag skulle vilja se den lönerörelse som går ut med sänkta lönekrav med anledning av förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Det är inte särskilt realistiskt.

Anf. 122 MICHAEL HAGBERG (s) replik:

Fru talman! Den politik som ni bedriver och de förslag som ni lägger på kammarens bord kommer att få genomslag nästa år. Visst kommer den att kunna granskas.

Under hösten har ni sagt att ni bara har haft si eller så lång tid på er för att få genomslag. Jag förstår att det kommer en herrans massa förslag under våren. Dem ska vi naturligtvis debattera och granska.

Ni talar om att vi har en massarbetslöshet. Ni använder ofta fixerade siffror, där vård av sjukt barn, vuxenstuderande och studieledighet finns med. Vi kommer att granska de siffrorna utifrån de nivåer på massarbetslöshet som ni pratar om.

Vad ska man kalla det om arbetslösheten stiger, vilket jag tror att den kommer att göra? Det har regeringen också sagt att den kommer att göra under våren. Vad är det för benämning då? Vad är graden ovanför massarbetslöshet?

Jag vill återkomma till det jag sade om att alliansbröderna från Sörmland kom på mötet utan att ha läst på läxan ordentligt. Du påstår att ni har gett dem utbildning. Claes Bloch som är LO-distriktets ordförande i Skåne ringde till mig och sade att de hade ett motsvarande möte i Skåne som är ett stort distrikt. Dit kom ingen.

Anf. 123 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Anledningen till att jag har begärt ordet är att jag tidigare användes som något slags basebollträ i attacker på Hans Backman.

Det är två saker som har slagit mig under debatten. Socialdemokraterna har i denna fråga fjärrmat sig från att vara ett kunskaps- och forskningsbaserat politiskt parti. Det har ändå varit en ganska stark tradition.

Vid den socialdemokratiska partikongressen hade man en lång diskussion och samlade sig till slut kring formuleringen: Full sysselsättning är socialdemokratins allt överskuggande mål. Det var den 31 oktober 2005.

I dag är det inte det som är temat. Det är ersättningen i a-kassan som är socialdemokratiens allt överskuggande mål. Det är skillnad. Om ni hade hållit fast vid ert kongressbeslut hade ni, enligt min mening, drivit ungefär den politik som regeringen gör.

Ju starkare förväntningarna är på att regeringsförslagen innebär stora inkomstförsämringar desto snabbare och effektivare blir regeringspolitiken. Mer protester ger flera nya jobb och en flexiblare arbetsmarknad. Det är en paradox att protesterna har den effekten.

Facket, och många här i kammaren, ignorerar regelmässigt en kompenserad inkomstskattesänkning, ett jobbvdrag. Det avdraget innebär att även om fackavgiften efter skatt och egenavgifter ökar och om lönen ökar långsammare än den annars skulle göra på grund av sänkt a-kassas makroeffekt på lönebildningen blir inkomsten – lönen efter skatt – för den enskilde i normalfallet oförändrad eller i dagens konjunkturläge högre.

Genom att i det här läget utmåla regeringens politik som stora försämringar driver Socialdemokraterna, facket och Vänsterpartiet snabbare och effektivare fram de förändringar som leder till minskat utanförskap. Arbetslösa söker jobb mer intensivt och sänker sina anspråk på lön och arbetsuppgifter. De bestämmer sig för att omskola sig, flytta till regioner med bättre arbetsmarknad och så vidare.

Det är resultatet av i stort sett all forskning. Slutsatsen blir att den typ av åtgärder som riksdagen i morgon står i begrepp att fatta beslut om leder till lägre arbetslöshet. Lägre a-kasseersättning leder nästan utan undantag till att arbetslösa snabbare kommer i arbete. Det innebär lägre arbetslöshet. Det gäller även studier i Sverige. Man har gjort studier i många länder, i olika situationer och vid olika tidpunkter. Resultatet är i stort sett gemensamt.

Det är det jag menar när jag säger att socialdemokratin inte följer den kunskap och vetenskapliga erfarenhet som har byggts upp på det här området under ganska lång tid.

Man kan säga att regeringen har stor tur. De negativa verkningarna för fortsatt arbetslösa mildras av att reformen sätts i sjön i ett läge med snabbt ökad efterfrågan på arbetskraft i en mycket stark högkonjunktur på arbetsmarknaden. Det är naturligtvis inte resultatet av de beslut som ännu inte är fattade. Det är ett arv från tidigare.

Vad blir slutresultatet av lönebildningen som har diskuterats här, inklusive effekten på kollektivavtalen?

Med den här utvecklingen kommer flera människor i arbete och sysselsättningen ökar. När arbetslösheten minskar, sysselsättningen ökar och det blir knappt om arbetskraft gynnas arbetstagarna. Det medför löneglidning. Ju starkare de positiva effekterna av regeringens politik blir desto starkare blir löneglidningen. I nästa steg stiger även nivån i kollektivavtalen.

Dagens debatt och protester medför alltså snabbare omställning till lägre arbetslöshet, ökad sysselsättning och löneglidning allteftersom.

I detta anförande instämde Mauricio Rojas (fp).

Anf. 124 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Det var ju trevligt att Carl B Hamilton kom upp i debatten eftersom Carl B Hamilton är den ende från högersidan som har erkänt vad som är motivet med den här politiken, nämligen att försöka påverka lönerna nedåt och därmed skapa en låglönemarknad.

Det är egentligen inte vi som försöker hävda det ena eller det andra. Vi försöker bara få någon sorts logik i det som sägs från regeringshåll.

Om man då hävdar att sänkt a-kassa ska ge flera jobb, vilket Carl B Hamilton gjorde alldeles nyss i sitt anförande, finns det bara ett sätt som man kan göra det på. Där är forskningen tämligen enig. Det är om man kan pressa fram en låglönemarknad, alltså få sänkta löner. Det skulle möjligen kunna ge flera jobb.

I övrigt finns det ingen forskning som säger att själva nivån på a-kassan i sig påverkar detta. Om Carl B Hamilton hävdar det skulle det vara spännande att få ta del av den forskningen. Vi har haft några hearingar och debatter om detta, och ingenstans har man lyckats med konststycket att presentera sådan forskning. Det är rätt spännande om man väntar till sista sekunden i den här debatten, som har pågått ett tag, med att ta fram det här paketet under julgranen, packa upp det och visa det. Det skulle vara oerhört spännande att få se det.

Vilken nivå säger forskningen är den optimala när det gäller arbetslöshetskassan och arbetslösheten? Det är en väldigt konkret fråga. Vilken forskning är det Carl B Hamilton stöder sig på? Inte ens Calmfors lyckades förklara det när vi hade en träff här i Riksdagshuset i november.

Anf. 125 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Erkänna motivet, säger Patrik Björck. Motivets är alltså att få full sysselsättning och lägre arbetslöshet. Vi behöver ju inte misstro varandra om motivet. Jag tror i och för sig att Patrik Björck och alla andra socialdemokrater har som syfte att få ned arbetslösheten och öka sysselsättningen. Vi har samma motiv.

Men sedan kommer det som är problemet med Patrik Björcks och många andras inlägg. Det är egentligen ganska enkelt. Man måste lära sig att skilja på två saker: Lön är en sak, och inkomst är en annan. Inkomsten är lönen plus bidrag minus skatter.

I alliansens förslag minskar man skatten för låg- och medelinkomsttagare. Även om man skulle få en mindre god löneutveckling kan man få en bättre inkomstutveckling. Det var det jag försökte säga på slutet, att eftersom arbetsmarknaden totalt sett kommer att bli mer tajt, att det kommer att bli en större efterfrågan totalt sett på arbetskraft, kommer löneglidningen att sätta i gång. Det kommer att påverka löneutvecklingen. Framför allt inom tjänstesektorn kommer de nya jobben. Det är ganska välbekant.

Det är väl bara att anbefalla en kurs i att lära sig skilja på inkomst och lön som två olika begrepp.

Anf. 126 PATRIK BJÖRCK (s) replik:

Fru talman! Det är inte bara lönen som glider. Carl B Hamilton glider väldigt mycket i sina resonemang här. Carl B Hamilton var betydligt tydligare när det gällde effekterna i en annan debatt, när han erkände

både motiv för och konsekvenser av den politik som högern vill driva igenom.

Nu låter det snarare som att den här sänkningen av a-kassan på något sätt ökar lönerna i Carl B Hamiltons värld. Jag vet inte riktigt, men jag misstänker att det har varit något slags räfst- och rättarting inom den borgerliga sfären, där Carl B Hamilton har blivit tillsagd av sina regeringskamrater att han inte får gå ut och berätta sanningar för det kan vara någon som lyssnar. Särskilt illa skulle det naturligtvis vara om det fanns åhörare, radiolyssnare eller riksdagsledamöter som förstod vad Carl B Hamilton sade, för det förstör ju argumentationen för alla andra.

Vi tar naturligtvis tacksamt emot sanningssägare, men det är lite synd att Carl B Hamilton nu glider och inte längre står för det han har sagt förut.

Det finns faktiskt en ganska entydig forskning som påvisar den här effekten. I övrigt finns det, som sagt, ingen forskning. Jag ställde frågan konkret: Vilken forskning är det som säger att det här sambandet finns om man inte tar en låglönemarknad som effekt av detta? Vilken forskning är det som säger att en viss nivå på arbetslöshetskassan ger en viss nivå på arbetslösheten?

Anf. 127 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Jag sade i mitt anförande att lönen ökar långsammare än den annars skulle göra. Det innebär varken att lönen behöver sjunka eller att man skapar en låglönemarknad. Sedan drog jag ut resonemanget lite och sade hur det kommer att bli successivt när politiken har effekt, när det blir ökad efterfrågan på arbetskraft och sysselsättningen ökar. Då får man den här löneglidningen.

Man ska alltså inte bara skilja på lön och inkomst, utan man ska också skilja på kort och medellång sikt. På kort sikt får man en löneutveckling som är sämre än den eljest skulle vara. På lite längre sikt, eftersom arbetsmarknaden blir tajtare och det blir större total efterfrågan på arbetskraft, kommer löneglidningen att bli starkare än den eljest skulle vara. Detta kommer successivt också att slå igenom i kollektivavtalsnivåerna.

Så är det. Så ligger det till.

Anf. 128 LARS JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag begärde ordet när jag hörde resonemangen om att de lägre ersättningarna inom a-kassan skulle, som de borgerliga säger, innebära att flera människor kommer i arbete.

I andra sammanhang brukar man tala om helheten i politiken, att olika saker, framför allt inom arbetsmarknads- och utbildningspolitik etcetera, hänger ihop för att samhället solidariskt ska fungera på ett bra sätt. Då glömmer man väldigt lätt att det är fråga om att inte bara sänka a-kassenivån utan också ta bort många andra saker som arbetsmarknadspolitiken handlar om. Att sänka ersättningar är en sak, och att ta bort möjligheterna för vuxenutbildningen en annan sak, aktivitetsstöd och så vidare. Jag tycker att den helheten glömdes bort lite grann i de senaste inläggen.

Dessutom finns det, precis som Patrik Björck säger, inga vetenskapliga studier i Sverige som visar att lägre ersättningsnivåer i a-kassan

skapar flera jobb. Det är väldigt viktigt att konstatera att det är på det viset.

Man måste se på vilket välfärdssamhälle vi hitintills har haft i Sverige och vilka övriga trygghetssystem som finns i Sverige. Om ersättningsnivån blir för låg och om lönerna blir för låga finns det ett annat försörjningssystem, socialbidragssystemet, som träder in – om nu inte den borgerliga regeringen också vill sänka försörjningsstödet för de människor som inte har någon annan inkomst över huvud taget. Då är det klart att man kommer att kunna pressa lönerna ännu längre ned. Men det har ännu inte aviserats något sådant, och då utgår jag från att nuvarande försörjningsnivå ska gälla inom socialtjänsten.

Vi kan titta på det jag gjorde under valrörelsen. Jag besökte många olika aktivitetscentrum i Göteborg, och jag kunde då konstatera att för att människor ska komma ur ett långvarigt socialbidragsberoende, inte minst människor som kommer från andra länder som har hamnat i utanförskap, krävs det aktiva åtgärder genom olika aktivitetscentrum där man samverkar med socialtjänstfolk och människor från arbetsförmedlingarna med de olika åtgärds paket som för närvarande har funnits för att få människor i arbete eller i utbildning.

Det är de åtgärderna som ni nu delvis tar bort. Därmed kommer de människor som har det svårast att komma in på arbetsmarknaden att få det ännu svårare att komma in på arbetsmarknaden, även om vi har en högkonjunktur – med den hittills förda ekonomiska politiken, ska vi komma ihåg. När den nya politiken ska träda i kraft vet vi ännu inte vad som kommer att hända. Vi kan bara ha uppfattningar om vad vi tror kommer att hända.

Vi socialdemokrater kan faktiskt luta oss lite grann tillbaka i den meningen, med den förda politiken, och peka på att genom aktiva insatser för människor som har svårast att komma ut på arbetsmarknaden kommer de lättare ut på arbetsmarknaden än om det inte finns några sådana åtgärder över huvud taget.

Tittar vi på industrin i Västsverige till exempel ser vi att de kräver mer och mer av utbildning för att man ska kunna ta de jobb som erbjuds, inte minst inom fordonsindustrin. Volvo kräver gymnasieutbildning för att man ska jobba i de arbeten som finns inom den branschen, för att ta ett exempel. På andra områden är det likadant.

Därför måste man ha ett paket som omfattar både aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder och trygghet för människor så att de är beredda att delta i den fortsatta strukturomvandling som vi kommer att ha framöver också i Sverige.

Mot den här bakgrunden yrkar jag att de socialdemokratiska förslagen ska bifallas, även om det är svårt i denna kammare.

I detta anförande instämde Lars U Granberg, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Kristina Zakrisson, Karin Åström, Maria Öberg, Krister Örnfjäder och Sven-Erik Österberg (alla s).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 8 §.)

6 § Arbetsmarknad och Arbetsliv

Föredrogs

arbetsmarknadsutskottets betänkande 2006/07:AU1

Utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (prop. 2006/07:1 delvis).

Anf. 129 ELISABETH SVANTESSON (m):

Fru talman! Vi kommer nu här i kammaren att få höra en debatt som behandlar regeringens budgetförslag för två olika utgiftsområden. Det är utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv.

Även i denna debatt deltar ett statsråd. Denna gång är det Nyamko Sabuni, som har ansvar för integrations- och jämställdhetsfrågor.

Fru talman! I arbetsmarknadsutskottets betänkande finns också motionsyrkanden som har väckts under den allmänna motionstiden tidigare i höst. Sammanlagt är det ca 60 stycken, och det är främst motioner som har budgetanknytning.

Andra motioner som har väckts under den allmänna motionstiden och som tar upp exempelvis jämställdhet, integration, arbetsrätt, diskriminering och arbetstid kommer att behandlas senare, i andra betänkanden under mandatperioden.

Fru talman! Utgiftsområde 13 omfattar arbetsmarknadspolitik och numera även integrationspolitik och storstadspolitik. Anslagen inom detta utgiftsområde hänför sig främst till kontantstöd vid arbetslöshet och till deltagande i arbetsmarknadsprogram. Ramen för området uppgår till 66,7 miljarder kronor.

Utgiftsområde 14 omfattar politikområdena arbetsliv och jämställdhet. Ramen för detta område uppgår till 1,4 miljarder kronor.

Fru talman! I anslutning till utskottets beredning har information lämnats och uppvaktningar gjorts av ett antal myndigheter och organisationer. I det betänkande som nu finns i kammaren finns utskottets förslag till ställningstagande och oppositionens reservationer i de fall man inte gillar budgetförslaget. Det är dessa olika förslag som ska ligga till grund för debatten som nu kan börja.

Anf. 130 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Fru talman! Jag vill inleda med att yrka bifall till reservationerna 1, 5, 8, 20 och 23.

När man läser den moderatledda regeringens budgetförslag på de här områdena kan man bli fundersam över vad syftet är bakom de förslag som har lagts fram. Jag tror att grundtanken, som det diskuterades mycket om i den valrörelse som ligger bakom oss, var de skattesänkningar som var viktiga att göra.

Det var viktigt att sänka fastighetsskatten på höginkomsttagarnas tomter i Danderyd. Det var oerhört viktigt att få ned förmögenhetsskatten. Jobbavdraget var också viktigt. Det gällde att finansiera det. Hur skulle man gå till väga?

Tittar vi på hela regeringens budget ser vi att en stor del av finansieringen kommer från arbetsmarknadsområdet, utgiftsområdena 13 och 14. A-kassan, som vi har debatterat tidigare, är en stor del. Man tar in pengar i storleksordningen 10 miljarder genom ökade avgifter på a-kassan. Re-

gelförändringen ger mellan 4 och 8 miljarder kronor till statskassan. Alltså ger bara de förändringarna en finansiering i storleksordningen 14–18 miljarder kronor.

Till detta kommer ytterligare dråpslag mot mycket av befintlig verksamhet på svensk arbetsmarknad. Jag kan börja med att nämna den forskning som bedrivs vid ALI, Arbetslivsinstitutet. Carl B Hamilton sade tidigare att han saknade forskningsinsikterna hos de nuvarande socialdemokraterna och hyllade de förra. Det var ingen som hyllade de förra socialdemokraterna heller när det begav sig. Socialdemokrater blir alltid bättre ju äldre de blir, i borgerlighetens ögon.

Här visar den borgerliga regeringen verkligen vad man vill med forskningen. En världsledande forskning på arbetsmarknadsområdet läggs helt enkelt bara ned och försvinner. Man är inte heller ärlig. När frågorna kommer om vad som ska hända – vi har fått massiva mejlbombningar från hela världen där man oroar sig för detta; jag tror inte att det har undgått någon och definitivt inte oss i arbetsmarknadsutskottet – svarar man att forskningen ska vara kvar och läggas ut på universiteten.

Jag tycker att man ska vara ärlig i sin politik. Om ni tar bort forskningen, erkänn det och förklara varför ni gör det. I stället säger ni att den ska vara kvar. Det finns inget universitet i detta land som tar sig an det här om man inte får resurser till det. Det ni säger är ju lögn! Ljuger ni medvetet, för att slå blå dunster i ögonen på svenska folket, eller är ni så fulla av er egen retorik så att ni tror på det ni säger om att forskningen blir kvar?

Det som händer framgår av Rapports rapport: Detta läggs ned. Det är inget universitet som tar sig an denna forskning. Jag såg den verkliga kampen för ALI – centerpartisten och professorn som har jobbat för detta hela tiden. Han mår väl illa av det här beslutet. Han finns inte här nu. Jag tycker att det är anmärkningsvärt.

Den andra delen som jag vill ta upp är neddragningarna vid Arbetsmarknadsverket – hela resursen för miljö i arbetslivet. Det kommer naturligtvis att påverka myndigheten. Det värsta är väl kanske inte att några får sluta på myndigheten, även om det är tråkigt för dem, utan det besvärliga är att detta får verkningar på hela det svenska arbetslivet. Det påverkar hela Arbetsmarknadsverket, Ams och arbetsförmedlingarna och så vidare.

Neddragningarna när det gäller arbetsmiljö är det som oroar mig mest. När jag reste i valrörelsen besökte jag många callcenter, som är en del av den nya tjänstesektorn och omhuldas på många sätt. Jag säger inte att det på något sätt är fel att jobba på callcenter. Det har gett många ungdomar möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Det har varit bra. Men det är klart att jag oroar mig för arbetsmiljön när jag ser detta.

Ungdomarna – pojkar och flickor i 20-årsåldern – sitter som i forntidens syfabriker på rad. Enda skillnaden är att symaskinerna har blivit dataapparater i stället. Så ringer de på provision och ska kränga teleabonnemang eller annat till svenska folket. Det är vad det går ut på. Helst ska man ringa mitt i middagen, som vi säger, men det är en annan sak.

Vad ger detta för skador på kroppen? Hur kommer det att påverka arbetsmiljön? Jag tror att det skulle vara bra med forskning på det här området också. Är det framtidens förtidspensionärer som vi ser, med utslitna nackar, axlar och så vidare? Detta oroar jag mig mest för.

Nedläggningen av ALI kommer väl inte att märkas nästa år eller året därpå, men det kommer med all säkerhet att märkas i det svenska arbetslivet om tio år. Det är jag helt övertygad om. Och det är allvarligt.

Vi socialdemokrater har blivit anklagade för att inte ha någon arbetslinje. Det är ett påhopp som är inte bara frustrerande utan ren lögn. Carl B Hamilton läste upp vad vi sade på vår kongress. Det är precis efter detta vi har levat och försökt se till att vi också får en rimlig sysselsättning i det svenska samhället.

Jag håller med om att det är för många som är arbetslösa. Men den nuvarande regeringen har klippt där man har kunnat ta resurser, där det har kliat mest på den borgerliga kroppen och där det har funnits motioner. Det handlar om att öka egenavgifterna i a-kassan och om att se till att regelverket blir sämre. Det är precis det som har sagts tidigare i debatten.

Det ger inga nya jobb. Därmed oroar jag mig när antalet arbetsmarknadsutbildningar dras ned och antalet praktikplatser dras ned. Volymen under föregående år på 165 000 ska dras ned till 90 000. Då säger någon att 90 000 är ganska många platser att fördela. Men 70 000 är redan upptagna. Det finns 20 000 att fördela till alla dem som nu blir utstämplade eller får avbryta arbetet på sina praktikplatser ute i det svenska samhället.

Vad är det för besked vi ger dem? Det duger inte. Möjligtvis kan man från denna kammars talarstol säga: Det är tråkigt att du, Lisa Nilsson, blir arbetslös. Men du ingår i ett stort system där allting blir bättre när det får verka så småningom. Det är svaret som borgerligheten ger.

Vilket besked ger man till henne när hon får sin sänkta ersättning och hon fortfarande inte har fått något jobb? Det är ju vad som kommer att hända framöver. Om det vore så enkelt att man kunde säga: Ja, vi växlar ut din sämre a-kassa mot att du får ett jobb, skulle jag kunna säga att det är bra. Men det är inte vad som sker i det svenska samhället. Vilket besked är det?

Jag har fått ett antal mejl bara den senaste veckan från människor som är förtvivlade. Jag har fått mejl från Metallklubbens ordförande Bernt Olovsson i Stockholm där Volvo flygmotor lägger ned och 450 blir uppsagda. Det är klart att de är oroliga för de nya a-kassereglerna. Vad innebär det för oss?

Vad säger vi till Kristina Nilsson i Eksjö och hennes 19 studiekamrater som tvingas avbryta sina studier till följd av regeringens beslut att stoppa alla nya utbildningsvikariat? De hade en förväntan på att utbildningen skulle ge dem en bättre position i samhället.

De hade kanske kunnat ta ett jobb som ger lite mer lön och kunnat känna lite mer styrka. Jag har mer på mig. Jag kanske kan byta jobb. Jag kanske kan utveckla mig. De får gå tillbaka till sina gamla jobb, i bästa fall. Men de som fanns på deras jobb under tiden blir förmodligen arbetslösa. Det är vad som händer. Är det en bra politik?

Eller vad säger vi till George Oldrati i Västerås som hade en praktikplats i projekt Vallbybron som blev avbrutet? Han kan inte fortsätta, eftersom regeringen har dragit in pengarna. Han går tillbaka till öppen arbetslöshet och säger: Det var min chans som invandrare i det svenska samhället att förkovra mig, få in en fot och faktiskt få en fast anställning.

Den andra myten som borgerligheten sprider är att vi inte ska låsa in människor i åtgärder. Tänk om det vore så enkelt att människor får jobb när vi tar bort åtgärderna! Det är väl ingen som har varit inlåst i åtgärder.

En åtgärd har kunnat avbrytas omedelbart om det är så att någon har fått ett jobb.

Det är väl så människor har gjort. Det är väl ingen som har gått kvar i sin åtgärd, därför att det har varit kul, om de har blivit erbjudna ett jobb eller fått napp på den ansökan som de har gjort. Då har de väl gått till det jobbet. Det är väl ingen som har varit inlåst där. Det är en myt som sprids på något sätt så att man till sist tror på det själv.

Var i stället ärlig och säg som det är. Det ska finansiera skattesänkningarna. Det var lättast att göra det på arbetsmarknadsområdet. Det berör dem som är svagast i samhället. Det berör inte oss. Det berör inte våra väljare så mycket. Vi ska se till att leverera de löften till dem som vi har talat om på alla dessa möten om sänkta fastighetsskatter och allt annat. Det är de som ska ha leverans, och de andra får betala. Det är så det ser ut i det svenska samhället.

Det är ganska intressant med extrasammanträdet i arbetsmarknadsutskottet som var tidigare och som gällde justeringen av sänkningen med två månader. Jag tror att det var Ulf Holm som också pekade på det. Det kostar nästan 300 miljoner kronor. Det är 300 miljoner kronor som nu går till de svagaste i samhället under två månader men som riksdagen sedan drar tillbaka genom sin majoritet. De hamnar någon annanstans rätt över på den andra sidan i välståndsligan i samhällsapparaten. Det är en klassisk omfördelning av resurser i samhället.

Det jag oroar mig för är att otryggheten som detta kommer att sprida också kommer att göra människor mindre benägna att våga, våga röra på sig och våga byta jobb. Vi brukar tala om *flexicurity* med Danmark som något slags mönsterexempel som man gärna ofta pekar på. Jag har också varit på några sådana debatter och deltagit i diskussioner.

Det som ofta glöms bort i det danska exemplet är att man har en hög ersättningsnivå mellan två jobb. Framför allt träffar det system de har ungdomar väldigt väl. Det gör att människor är väldigt benägna att byta jobb och växla över.

Kanske någon som har en utbildning har ett jobb som inte riktigt räcker till för den utbildningen. Den personen kanske kan ta ett bättre jobb. Det dyker upp ett sådant, personen lämnar jobbet, och någon annan får jobbet. Så får man den goda cirkulationen på arbetsplatsen där alla så småningom också kommer rätt i systemet och får ett jobb som motsvarar den utbildning man har, och man får den lön som man faktiskt har utbildning för.

Det är då signalen visar att det faktiskt lönar sig att utbilda sig. Det har varit värt slitet och studieskulderna. Det har funnits en cirkulation på arbetsmarknaden så att jag har fått mitt jobb. Om ingen törs cirkulera, utan människor låser sig kvar i jobb därför att de vet att om de blir arbetslösa blir det en katastrof för dem, hur påverkar det hela arbetsmarknaden? Hur kommer det ytterst att påverka i fråga om tillväxt och vad som händer? Det vet vi ingenting om. Mycket är fortfarande prognoser för hur man tror att det ska bli.

Prot. 2006/07:44
20 december

Arbetsmarknad
och Arbetsliv

Det sista jag ska säga är också väldigt slående. Åtgärderna mot dem som är mest utsatta klarar man i princip av från den 1 januari, med liten förskjutning för några till den 5 mars. Det gjorde man direkt under galgen när man insåg att det skulle bli en total katastrof om man genomförde det tidigare. Det var därför man lyssnade på SO i sista stund. I princip sade SO redan vid första träffen: Det här kommer inte att fungera. Men precis i sista stund tog man in det.

Det var mycket speciellt. Nu har arbetsmarknadsministern gått från kammaren. Han får skylla sig själv, för jag tar upp det i varje fall. Han påminner om sagan jag läste som barn om den ståndaktige Konrad, som alltid hade rätt, alltid kunde allting och alltid visste allting. Littorin lyssnar inte. Han står upp och genomför det här, eftersom det är bra för Sverige.

De 250 000 LO-medlemmar som har skrivit på listor och de som har varit på Mynttorget har alla fel. De förstår inte sitt bästa. Det är bättre med lägre a-kassa. Ni blir lyckligare av det, eftersom det blir bättre för Sverige.

Jag tror på en bra nivå som ger trygghet i samhället. Jag tror på en arbetsmarknadspolitik där det faktiskt finns åtgärder, utbildning och insatser för dem som kommer ut på arbetsmarknaden och behöver komma ut på arbetsmarknaden.

Vi vet att morgondagens arbetsmarknad kräver mer av varje individ. Kan vi inte utbilda, kan vi inte ge stöd, kan vi inte bygga upp det vet vi också att det säkert blir flera som kommer att fastna i utanförskapet som ni så hemskt gärna talar om.

Utanförskapet är intressant. Jag deltog i en skattedebatt för 14 dagar sedan, eller om det var förra veckan. Då var det 1 ½ miljon som var utanför. I dag var det 1 miljon i början av debatten, och helt plötsligt var det bara ½ miljon. Det går snabbt nedåt i utanförskapet i sysselsättningsutvecklingen, måste jag säga, åtminstone från denna kammars talarstol.
(Applåder)

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Luciano Astudillo, Patrik Björck, Lars U Granberg, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Kristina Zakrisson, Karin Åström och Maria Öberg (alla s) samt Torbjörn Björlund (v).

Anf. 131 JOSEFIN BRINK (v):

Fru talman! Eftersom riksdagen redan har fattat beslut om ramarna för budgeten har inte Vänsterpartiet reserverat sig mot anslagen på utgiftsområdena 13 och 14 utan bara lämnat ett särskilt yttrande. Vänsterpartiet har däremot ett antal andra reservationer i betänkandet som jag självfallet står bakom. Men för att spara kammarens tid yrkar jag endast bifall till reservationerna 12, 17 och 26.

Mina partikamrater Torbjörn Björlund och Kalle Larsson kommer senare i debatten att lyfta upp arbetsmiljöfrågorna respektive integrationspolitiken. Jag ska uppehålla mig vid arbetsmarknadspolitik och jämställdhetspolitiken i detta anförande.

Fru talman! Alliansregeringen vann valet på att tala om jobben, brukar det sägas. När regeringen nu har lagt fram sin första budget börjar det

bli tydligt vad det var för slags vision om jobben som detta tal egentligen inrymde.

Först och främst kunde vi återigen i dag i den tidigare debatten om akassan konstatera att arbetsmarknadsministern vidhåller sin konsekventa vägran att ställa upp ens ett ynka litet delmål för sysselsättning och arbetslöshet. Kanske kan man förklara det med att regeringen faktiskt inte vill göra väljarna uppmärksamma på att full sysselsättning inte alls är målet med regeringens politik.

Det står mycket tydligt uttalat i budgetpropositionen att inflationsmålet ligger kvar och att inflationsbekämpningen till varje pris ska vara överordnad arbetslöshetsbekämpningen även framöver. Vi kommer alltså att få leva med hög arbetslöshet även de kommande fyra åren. Frågan är bara: Hur hög?

I en bilaga till finansplanen beräknar regeringen att dess politik kommer att leda till fullt resursutnyttjande i ekonomin år 2009. Vid den tidpunkten beräknar regeringen att arbetslösheten ska ligga på 5,8 %. Eftersom vi inte har fått höra något annat mål formuleras skulle jag gärna vilja att någon företrädare för allianspartierna svarar på om 5,8 % arbetslöshet framöver ska tolkas som synonymt med full sysselsättning i alliansens Sverige. Om det inte är så skulle jag gärna vilja ta emot en förklaring av vad som menas med fullt resursutnyttjande i ekonomin.

Fru talman! Sverige befinner sig i ett läge med stora finansiella överskott i statsbudgeten och historiskt höga vinster i det privata näringslivet. Samtidigt är arbetslösheten hög och förslitningen av de anställda har lett till långa sjukskrivningsperioder. En logisk strategi i det läget vore att förverkliga målet om full sysselsättning och minskad ohälsa genom att investera överskotten i gemensam välfärd.

Vänsterpartiet har i sin budgetmotion föreslagit ett omfattande jobbpaket med bland annat satsningar på miljöomställning och bostadsbyggnad som skulle skapa många nya jobb. Den allra största satsningen ligger dock på att få flera jobb i den gemensamma välfärdssektorn. Under den treårsperiod som budgeten omfattar skulle vår politik förstärka förskolan, skolan, sjukvården, äldreomsorgen och andra eftersatta verksamheter med 150 000 nya anställda. Det är finansierat och klart.

Det här är inte bara en satsning på flera jobb och bättre välfärd. Det är också en långsiktig satsning på bättre arbetsvillkor för de anställda som fått ta konsekvenserna av de enorma nedskärningarna under 1990-talet. För dessa anställda, av vilka en majoritet är kvinnor, har förslitningsskador, psykisk ohälsa och långtidssjukskrivningar länge varit ett växande problem. Genom denna satsning vill vi göra en kraftinsats mot den arbetsrelaterade ohälsan och för att på ett mycket konkret sätt förbättra kvinnors arbetsmarknad och arbetsvillkor.

Trots detta omfattande jobbpaket landar Vänsterpartiets utgifter för arbetsmarknadspolitik betydligt högre än regeringens. Det beror inte på att regeringens budget skulle minska arbetslösheten mer än vår – tvärtom. Det beror på att vi har andra mål med arbetsmarknadspolitiken än regeringen.

Vänsterpartiets mål är nämligen att ett jobb ska vara något mer än motsatsen till arbetslöshet. Vi anser att jobbet ska vara en meningsfull och utvecklande del av livet och att löner och arbetsvillkor ska förbättras genom solidarisk omfördelning av det vi gemensamt producerar. Ett

sådant arbetsliv ska eftersträvas i ett klimat där nedläggningen av en verksamhet inte behöver betyda katastrof vare sig för den enskilde eller för det omgivande samhället, utan där goda möjligheter till omställning, ny verksamhet och nya arbetsuppgifter i stället inger framtidstro.

För det krävs en aktiv arbetsmarknadspolitik, ett medvetet arbetsmiljöarbete, effektiva satsningar på integration, jämställdhet och ökat inflytande i arbetslivet, förstärkt arbetsrätt och inte minst starka fackföreningar och hög kollektivavtalsteckning.

I allt väsentligt går regeringens politik på arbetsmarknadsområdet i rakt motsatt riktning. Den politik regeringen föreslår är i stället inriktad på att skapa en arbetsmarknad där ökad konkurrens om varje jobb ska pressa löner och arbetsvillkor, där såväl forskning om som tillsyn över arbetsvillkor och arbetsmiljö ska minimeras, där arbetstagarnas inflytande och trygghet ska minska genom flera kortvariga anställningar och där de fackliga organisationernas möjligheter att ta till vara medlemmarnas intressen urholkas.

Allra snabbast kommer de stora nedskärningarna av a-kassan och på de arbetspolitiska programmen att få konsekvenser medan det kommer att ta lite längre tid för de övriga effekterna att få genomslag. Men riktningen råder det inga tvivel om.

Fru talman! Vi har länge debatterat regeringens förslag till försämringar i a-kassan här i dag. Jag tänker inte stå och upprepa den kritik som har framförts i den debatten. Självfallet avvisar Vänsterpartiet hela paketet av försämringar i a-kassan, som sammantaget kommer att leda till en sämre, mer orättvis och betydligt mindre heltäckande försäkring.

Vi avvisar också de enorma nedskärningarna på Ams och på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Den helt hysteriska bantningen av arbetsmarknadspolitiska program innebär att man går från 155 000 platser i dag till 90 000 platser nästa år och till endast 65 000 platser år 2008.

Denna nedskärningspolitik kommer ofelbart att göra flera människor öppet arbetslösa. Människor som annars hade fått en chans att omskola sig eller skaffa ny och aktuell arbetslivserfarenhet genom praktik eller med hjälp av anställningsstöd får nu i stället klara sig bäst de kan med de förutsättningar de har. Med kraftigt försämrade ersättning från a-kassan med sig kommer många av dem att mot sin vilja bli en del av den armé av anspråkslösa arbetssökande som ska bidra till att dämpa både lönespråk och krav på meningsfulla och utvecklande jobb.

Fru talman! Även Vänsterpartiet anser att det finns anledning att se över delar av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Det finns ingen anledning att stå och hyckla och säga att varenda åtgärd och vartenda program som Ams genom åren har erbjudit har varit meningsfulla och utvecklande. Men till skillnad från regeringen vill vi satsa på att förbättra och förstärka arbetsmarknadspolitiken, och inte radera den. Vi vet att en aktiv arbetsmarknadspolitik är nödvändig för att säkra en anständig arbetsmarknad där konkurrenskraften upprätthålls med hög kompetens och omställningsförmåga, och inte genom låglönekonkurrens och segregerade subarbetsmarknader i den privata tjänstesektorn.

Till skillnad från regeringen vill vi satsa mer på de åtgärder som vi vet fungerar bra. Det handlar om anställningsstöden för personer som har varit borta från arbetslivet mycket länge och som måste skaffa aktuell arbetslivserfarenhet för att över huvud taget ha en chans att komma till-

baka. Det handlar om arbetsmarknadsutbildningarna som behöver öka framöver, och inte minska, om vi ska kunna klara kraven i det framtida arbetslivet.

Flaskhalsproblem är ett faktum redan i dag. Många arbetsgivare kan helt enkelt inte hitta personal med rätt utbildning trots att de vill anställa. Sådana problem kan bara förebyggas om det finns goda möjligheter för människor att omskola sig snabbt och utan för stor personlig ekonomisk risk. Därför vill vi utöka antalet platser i arbetsmarknadsutbildningar. Vi vill också även framöver hålla öppet för att utbildning på högskolor och universitet kan finansieras som arbetsmarknadsåtgärder och arbetsmarknadsutbildningar om det är motiverat.

Slutligen vill vi skapa utrymme för flera arbetsförmedlare i stället för färre. Vad regeringen än påstår om att det är byråkratin inom Ams som man vill minska så kommer de minskade anslagen till Ams i praktiken att betyda färre arbetsförmedlare på landets arbetsförmedlingar.

Vi anser att det är helt galet att skära ned antalet arbetsförmedlare om man samtidigt har som ambition att öka effektiviteten i förmedlingsverksamheten. Vi anser att det behövs mer kompetent personal för att klara den uppgiften på ett betydligt bättre sätt än vad som hittills varit fallet.

Vi avvisar det förslag som regeringen har lagt fram om att konkurrensutsätta arbetsförmedlingen. Om vi ska få den effektiva samordning av förmedlingsverksamheten som arbetsmarknaden kräver måste det finnas en sammanhållen organisation med ett nationellt och ett regionalt helhetsansvar. Det är också mycket tveklaktigt att lägga ut myndighetsutövning, som Ams faktiskt ägnar sig åt, på privata aktörer. Det riskerar att urholka rättssäkerheten för de arbetssökande.

Sammantaget har regeringen en hel del att förklara när man påstår att kraftigt minskade resurser ska leda till bättre verksamhet inom Ams.

Fru talman! Finansministern har hävdad att budgetpropositionen innebär en storsatsning på jämställdhet eftersom man utökar anslaget för särskilda jämställdhetsåtgärder med 400 miljoner kronor. Det kan verka imponerande. Men om man skärskådar den borgerliga budgeten som helhet inser man snart att denna jämställdhetspott bara är ett bevis på att regeringen saknar ambitioner på jämställdhetsområdet.

Vad denna jämställdhetspott ska användas till beskrivs mycket schematiskt och luddigt i budgetpropositionen. Inte ens i det som vid första anblicken kunde verka konkret, nämligen den nationella handlingsplanen mot våld mot kvinnor, visar det sig över huvud taget finnas någon substans och inte ens en tidplan för genomförandet.

(TREDJE VICE TALMANNEN: Jag vill bara erinra om att den anmälda talartiden har överskridits med 50 %.)

Fru talman! Det är svårt att frigöra sig från intrycket att eftersom allianspartierna aldrig ens hade jämställdhetsfrågorna uppe till diskussion före valet – man kan väl misstänka att de glömde bort dem – har de i panik samlat ihop en pott med pengar under det här anslaget för att inte stå där med rumpan bar. Men jag menar att det gör regeringen ändå. Samtidigt som man hycklar med sin jämställdhetsåtgärds satsning föreslår man i resten av budgeten gigantiska ekonomiska överföringar av resurser från lågavlönade kvinnor till högavlönade män. A-kassereformen drabbar i

alla sina delar kvinnor allra hårdast. Detsamma gäller försämringarna i sjukförsäkringen och av förtidspensionerna. Jobbskatteavdraget ger mest till högavlönade män och minst till lågavlönade kvinnor. Den slopade förmögenhetsskatten är en ren gåva till en liten gubbelit. Och alldeles häromdagen aviserade regeringen att man nu skrotar målet om jämn könsfördelning bland statliga chefer och så vidare.

Fru talman! Jämställdhet kan inte reduceras till ett isolerat specialområde som ligger vid sidan av och kompenserar för det man gör i resten av politiken. En jämställdhetspolitik värd namnet måste bygga på en medveten strävan att omfördela makt och resurser från män till kvinnor, och den strävan måste genomsyra hela politiken.

Vi i Vänsterpartiet har, till skillnad från regeringen, en sådan genomgående feministisk ambition med vår politik. Vi föreslår stora omfördelning reformer som individualiserad föräldraförsäkring, rätt till heltid och reformering av pensionssystemet. Vi har också ett stort antal specificerade och riktade satsningar i vår budget som ett nytt statsbidragssystem för att höja kvinnors löner i kommunsektorn, ett helt paket med insatser mot mäns våld mot kvinnor, ett nationellt resurscentrum mot prostitution samt feministiskt självförsvar i skolan, för att ta några exempel. Kort sagt genomsyrar det feministiska perspektivet i vår budget alla våra förslag.

Jag kan bara hoppas att högeralliansen så småningom förmår återkomma med något mer konkret än vad den hittills visat. En bra början vore att stödja Vänsterpartiets förslag om att inrätta en särskild jämställdhetsmyndighet som skulle kunna ta det övergripande ansvaret för samordning, kunskapsinhämtning och metodutveckling i jämställdhetsarbetet. Det skulle skicka en signal om att man ändå har en ambition att hålla trycket uppe i jämställdhetsarbetet.

I detta anförande instämde Marianne Berg och Torbjörn Björlund (båda v).

Anf. 132 ULF HOLM (mp):

Fru talman! I det här ärendet om budgeten ska jag börja med att yrka bifall till reservation 3 och reservation 10. Jag står givetvis bakom alla andra fina reservationer från oss också, men för tids vinning, som det brukar heta, är det bara dem som vi vill ha votering om.

Vi i Miljöpartiet har presenterat vårt förslag till ekonomisk politik och skattepolitik i ett antal motioner och kommittémotioner, men de har inte vunnit gehör tidigare. Vi har därför i detta betänkande framför allt ett stort särskilt yttrande, men vi har också en del motioner på andra områden.

Utgångspunkten för vår politik och våra förslag på det här området är de utmaningar som samhället står inför. Den klart övergripande frågan är givetvis klimatförändringarna. Vi satsar på en aktiv miljöpolitik som skapar arbetstillfällena i Sverige. Det passar ganska bra på arbetsmarknadsutskottets område. Den politik vi vill genomföra när det gäller klimatförändringarna, att inte bara se dem som ett hot utan också som en möjlighet, skapar arbetstillfällena inom flera sektorer. Jag konstaterar dock att den nytilträdde regeringen inte har lagt fram ett enda skarpt förslag på detta område heller. Man håller sig strikt till att sänka ersättningen i a-kassan och sänka skatterna för höginkomsttagare. Det är där

man har skarpa förslag. På klimatområdet har man däremot inte lagt fram ett enda förslag hittills. Det beklagar jag djupt.

Däremot har man avbrutit den skatteväxling som vi i den förra majoriteten införde. Den innebar att om man handlar miljövänligt ska det vara billigt och skitar man ned i naturen ska det vara dyrt. Man kan också kompensera genom att sänka arbetsgivaravgifter, vilket skapar flera arbetstillfällen. Det har man nu avbrutit totalt.

Vi tror också att människan är en kreativ varelse, det vill säga att man vill och kan vara delaktig i samhället och till exempel skapa arbete. Det är vår uppgift i riksdagen att skapa förutsättningar för detta. Vi tror framför allt på de små och medelstora företagens goda möjligheter att utvecklas. Därför är det viktigt att vi satsar på dem också.

Förändringar i samhället kan ibland leda till spänningar. Det måste vi vara medvetna om. Det är inte skoj att det företag man jobbar på går omkull. Det är ingenting att sticka under stolen med att i Miljöpartiets Sverige kommer vissa företag inte att överleva, framför allt inte de som skitar ned naturen. Vi måste skapa nya företag som lever för framtiden och som är bra för miljön.

I den här omställningen av samhället kräver vi en god trygghet i samhället. Tyvärr raserar nu den borgerliga regeringen dessa förslag genom att sänka ersättningen i a-kassan. Det skapar otrygghet i samhället. Då blir det också svårare att genomföra de nödvändiga reformer som är viktiga framöver.

Vi i Miljöpartiet menar att det är viktigt att värna lika rättigheter för alla människor och ge människor den hjälp och det stöd de vill ha för att komma vidare i livet. Jag beklagar att den nya borgerliga regeringen inte delar den grundsynen.

Jag tänker kommentera några av de förslag vi har på de olika områdena inom arbetsmarknadsutskottets beredningsområde. Det första gäller aktörerna på arbetsförmedlingarna. Det finns i dag ett stort missnöje med hur arbetsförmedlingarna fungerar. Det finns också utvärderingar som menar att det inte alltid är arbetsförmedlingarna som är bäst på att matcha arbetslösa med arbeten. Det finns andra aktörer också, till exempel sociala arbetskooperativ och bemanningsföretag, som har skärpt till sig de senaste tio åren. Jag var själv väldigt kritisk mot bemanningsföretagen för tio år sedan, men de har skärpt sig och kan nu bättre än arbetsförmedlingen förmedla jobb, framför allt till ungdomar och till personer med utländsk bakgrund. Det skulle därför vara bra om man också såg till att de fick verka på denna marknad.

Men det finns också nya områden. Varför får inte fackföreningar vara med och förmedla arbetstillfällen? De om någon borde känna till arbetsplatserna, arbetsgivarna och dem som vill ha arbete. Ge fackföreningar och andra aktörer möjlighet att verka, och så skapar vi förutsättningar för detta. Nu sitter den borgerliga sidan här och hurrar. Varför gör ni det? Ni har inte lagt fram ett enda förslag om detta. Nej, det har ni inte, och det beklagar jag mycket. Det enda ni har förberett i två års tid är att sänka ersättningen i a-kassan för de sämst ställda. Hade ni börjat med att se till att vi fick en bättre matchning av arbetsförmedlarna skulle det kanske vara lite enklare att diskutera frågan om a-kassan. Men ni har inga andra skarpa förslag än sänkt ersättning i a-kassan. Jag hade önskat att vi hade kunnat ha andra aktörer på arbetsmarknadsområdet.

En annan sak som den borgerliga regeringen var snabb med att ta bort var friåret. Man kan börja undra varför det är så dåligt om det nu är så att en person som jobbat i 10–15 år på sin arbetsplats inte riktigt vågar byta jobb. Vi har ju till exempel LAS-regler och annat som är en trygghet för många, men som i vissa fall också kan ge inlåsnings effekter. Då har vi friåret för att ge en person möjlighet att i tre–tolv månader göra någonting annat – starta ett företag, utbilda sig eller vila upp sig – samtidigt som en arbetslös person får gå in på exakt det arbetet under de aktuella månaderna och göra samma jobb.

Vad är det för fel på det? Skapar inte det större rörlighet på arbetsmarknaden? Skapar vi inte därmed en förutsättning för en arbetslös att komma in på arbetsmarknaden, att få in en fot på arbetsmarknaden?

Gjorda undersökningar visar att de flesta som haft friårsvikariat senare har fått arbete medan de som varit friårslediga har kunnat ladda batterierna. Vissa har startat ett företag och inte återvänt till sitt jobb. Därmed har vi fått ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Samtidigt har vi behållit de viktiga turordningsreglerna. Vi har alltså inte tagit bort den trygghet som många människor känner genom turordningsreglerna. Dessa har vi alltså inte rört.

Friåret är en fantastisk idé, men den skrotar ni på ett bräde. Det tycker jag är väldigt synd.

Ni tar också bort andra områden i arbetsmarknadspolitiken, till exempel detta med gröna jobb. Tyvärr kan jag inte ta åt mig äran för att det är Miljöpartiets förslag. Men det var ett jätbra initiativ som togs i och med den arbetsmarknadssatsning på gröna jobb som hjälpt många personer som har haft svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Vidare tycker vi att arbetsmarknadspolitiken bör utökas när det gäller programmet för start av näringsverksamhet. Det är mycket bra resultat bland dem som deltagit. Framför allt är könsskillnaderna små. Det är ungefär lika många män som kvinnor som deltar i detta arbetsmarknadspolitiska program. Därför borde detta ges mer resurser, inte mindre resurser. Vi ska ju satsa på det som har varit bra, inte ta bort det.

Integrationsverket vill den borgerliga regeringen avveckla. Jag säger faktiskt inte emot. För oss i Miljöpartiet får det gärna avvecklas. Men det finns vissa bitar inom Integrationsverkets arbetsområde som måste behållas i någon form. Det gäller då att hjälpa till med nyanlända flyktingars etablering i Sverige. Det måste finnas något stöd för detta. Men detta kan göras i annan regi; det behöver inte vara Integrationsverket. Men då måste vi avsätta resurser och ge stöd till kommunernas flyktingmottagande och så vidare. Tyvärr kan vi inte se något sådant i regeringens budget.

Stödet till lokalt antidiskrimineringsarbete vill vi också utöka med några miljoner. Också detta är ett område som behöver ökat stöd, inte en neddragning av stöd. Om vi pratar om att få bort utanförskapet måste vi också sätta in resurser som visat sig vara väldigt bra. Antidiskrimineringsarbetet via antidiskrimineringsbyråerna har visat sig vara väldigt lyckosamma satsningar.

Också när det gäller kommunersättningar vid flyktingmottagandet – vi fick ju under förra mandatperioden igenom lagstiftningen om tillfällig asyl – måste vi ha resurser. Vi måste säkerställa att det fortsätter åren

2007, 2008 och 2009. Detta kommer att kosta ett antal miljoner. Tyvärr har regeringen inte lagt till något där.

ALI, Arbetslivsinstitutet, vill regeringen bums lägga ned. Jag förstår inte det. ALI gör ett väldigt viktigt långsiktigt arbete. Däremot har vi i Miljöpartiet inte låst oss vid att det måste vara samma organisation som i dag. Där är vi öppna för förändringar, men vi vill absolut inte lägga ned verksamheten. Tyvärr är det vad som tycks bli resultatet av den borgerliga regeringens förslag nu. Man har ju inte avsatt några pengar. Man har inte berett ärendet, utan först tar man bort pengarna och sedan får man se vad som händer. Vi i Miljöpartiet vill särskilt markera detta.

Detsamma gäller Arbetsmiljöverket. Man vill sänka ersättningarna med ett antal miljoner kronor. Trots att vi vet att det finns väldigt farliga arbetsplatser och trots att vi vet att vi behöver göra mer för att stärka arbetsmiljöarbetet väljer regeringen att i stället dra ned på anslaget.

Vi i Miljöpartiet tycker till exempel att alltför få arbetsmiljöbrott leder till straffansvar. Det vore en väldigt naturlig utveckling att någon tar ansvar för att arbetsmiljön inte fungerar. Då måste man göra regeländringar här. Man måste också se till att Arbetsmiljöverket får resurser till att jobba med de här frågorna. Inte minst är företagshälsovård och motsvarande därför väldigt viktigt.

Slutligen vill jag säga att vi i Miljöpartiet är förvånade över att HomO inte får utökade medel. Vi vet ju att hatbrotten mot homo-, bi- och transsexuella ökar i samhället och att det blir mer och mer av konflikter på detta område. Trots att vi har en bra lagstiftning är andelen hatbrott fortfarande stor. HomO har ändå inte fått utökade resurser, något som vi tycker vore en naturlig del framför allt när det gäller skolverksamhet etcetera.

Med dessa ord avslutar jag mitt inlägg.

Anf. 133 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m):

Fru talman! Efter ett val – det har vi alla konstaterat – är tiden för budgetarbete väldigt knapp, i synnerhet när det är byte av regering. Trots det har vår nya regering gjort något så udda i svensk politik som att faktiskt leverera en budget som innehåller förslag om det som vi talade om före valet.

Vår främsta utmaning – i går och i dag – är hur flera människor ska komma i arbete och få komma till sin rätt.

Kort sagt: Alla som vill och kan jobba ska kunna få göra det. Det ska även löna sig att arbeta jämfört med att inte göra det. Arbetslinjen måste återupprättas.

Vi kommer aldrig att vara ”stolta men inte nöjda” så länge alltför många mot sin vilja står utan jobb. Alla kom inte med när vänsterregeringen sist körde.

Fru talman! I fråga om oppositionens retorik påstås det nu att vi inför en politik som kommer att innebära ökade klyftor, minskad jämställdhet och en större utslagning av människor. Vi påstås, kort uttryckt, gynna de rika på de svagas bekostnad. I dag är de i oppositionen emot en sådan politik. Men i går var det, med facit i hand, just den politik som de själva stod för.

Prot. 2006/07:44
20 december

*Arbetsmarknad
och Arbetsliv*

Faktum är att andelen fattiga hushåll kraftigt ökade under den förra vänsterregeringen. Enbart gruppen ensam man med barn blev lite mindre fattig. I dag är de mot ökade klyftor. I går var det den egna politiken.

Det är knappast troligt att vänsterns förslag för år 2007 skulle leda till annat än en fortsatt negativ utveckling för enskilda personer.

Fru talman! För att verkligen kunna jämföra våra olika budgetar måste det finnas förslag att jämföra med.

I går hade Socialdemokraterna finansministerposten. I dag kan de inte ens tala om hur anslagen ska fördelas. Det finns inte en enda siffra. Det är bara budgettext.

När vi satsar på att göra det mer lönsamt att arbeta vill vänsteroppositionen förstärka bidragslinjen och bygga ut utanförskapet. De vill fortsätta med att satsa mer på arbetsmarknadsåtgärder men orkar inte närma sig frågan om hur nya jobb skapas. Samtidigt räknar de hem de samlade effekterna av regeringens jobbpolitik.

Jobb är en förutsättning för att människorna ska känna en ekonomisk trygghet. Det tror jag att alla håller med om. Just därför är vår prioritering jobb. Vi anklagas av vänsteroppositionen för att värna de rika och trampa på dem som redan har det tufft, som Patrik Björck brukar uttrycka sig. Därför lät vi riksdagens utredningstjänst jämföra alliansens förslag med Socialdemokraternas i den mån det gick, främst för att se hur det slår om skatten på jobb sänks eller inte. Analyser visar att de flesta som jobbar tjänar mer på regeringens samlade skatte- och utgiftsförslag än vad de skulle göra med vänsteroppositionens förslag.

Socialdemokraterna använder nästan 40 % av sina samlade skatter till att subventionera de personer vars månadslön överstiger 38 800 kr. Två tredjedelar går till den tredjedel som tjänar allra mest. Yrkesgrupper som lokalvårdare, förskollärare, metallarbetare och sjuksköterskor förlorar på deras förslag. Ett LO-hushåll får nästan 1 500 kr mer i månaden med alliansens politik än om vänsteroppositionens politik skulle genomföras.

I dag föreslår ni en politik som slår mot dem med låga inkomster. I går sade ni tvärtom. Visste LO-hushållen om detta?

Fru talman! Saker och ting spelar faktiskt roll, och som jag försökt visa i inledningen spelar det roll att helheten fungerar. Varje detalj kan inte verka ensam eller synas eller ifrågasättas ensam. Tidigare i dag har vi debatterat a-kassan och dess förändringar. Det är lätt att vara retorisk och säga att vi inte vet vad vi gör eller att vi hastar fram. Men vi vet vad vi vill uppnå, och vi gör prioriteringar, men de måste ses i perspektivet av en helhet.

I lägen med högkonjunktur ska inte lika många arbetsmarknadspolitiska åtgärder behövas, och de som finns ska vara mer effektiva och fokusera på att leda till arbete. Därför minskas anslagen. Samtidigt införs nystartsjobben som är en bredare möjlighet för många flera. Därutöver anser vi att matchningen mellan dem som söker arbete och dem som har arbetstillfällen måste bli mycket bättre. Detta ska utgöra fokus för arbetsförmedlingarna. Arbetsförmedlarna ska dessutom kunna kompletteras med andra som förmedlar jobb. Vi tror att det kommer att gynna arbetsökande, särskilt dem som stått långt från arbetsmarknaden alldeles för länge.

Också verk och institutioner inom utgiftsområdet har fått begränsade anslag. Några läggs ned men har kanske fortsatt verksamhet i annan form. Vi minskar administrationen till förmån för en mer tydlig jobbpolitik.

Fru talman! I går var Socialdemokraterna väldigt tydliga med vart pengarna skulle gå. I dag har de inte angett ett anslag utan bara en textmässig budgetmotion. Jag skulle vilja sammanfatta det som mycket snack och lite verkstad. I dag är vänsteroppositionen mot det mesta som vi vill genomföra för att få flera i arbete. I går hade de chansen, men alltför många hamnade i utanförskap och fattigdom. I går fanns åtminstone en liten gemenskap inom vänsteroppositionen, men när jag läser deras förslag i dag är det knappast gemenskap som gäller. Det vi möter är knappt ens en samlad opposition. Senast hade de tolv år på sig, men var finns självkritiken? Nu tar vi i alliansen chansen att under de kommande åren växla utanförskap till gemenskap. Det tjänar både människor och Sverige på.

Mina allianskolleger kommer, tillsammans med statsrådet, att i sina anföranden komplettera det som jag nu sagt. Jag vill dock redan nu yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet. Samtidigt vill jag, fru talman, villkora ett annat yrkande. Under förutsättning att kammaren kommer att votera om och yrka bifall till en återremiss av det förra ärendet vill jag att även detta budgetbetänkande ska återremitteras till utskottet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Désirée Pethrus Engström (kd).

Anf. 134 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Fru talman! Det låter ju jättebra när man säger att verksamheten blir mycket bättre om man skär ned på Ams och på de arbetsmarknadspolitiska programmen. Då inställer sig frågan: Hur kan 10 000 nystartsjobb, med en subventionsgrad på 32 %, vara bättre än, eller ett fullgott alternativ till, 40 000 platser med anställningsstöd där subventionen ligger på minst 50 % och ända upp till 100 %? Hur man än vänder och vrider på det blir det en mellanskillnad på sisådär 30 000, som faktiskt försvinner. På vilket sätt blir det bättre än tidigare för de långtidsarbetslösa som behöver stöd för att kunna komma tillbaka på arbetsmarknaden?

I senaste numret av tidningen Arbetsmarknaden intervjuades ett antal företrädare för utbildningsföretag som anordnar arbetsmarknadsutbildningar. De har bråda tider med att säga upp personal eftersom de vet att beställningarna på arbetsmarknadsutbildningar kommer att minska som ett resultat av de stora neddragningarna på anslagen till arbetsmarknadsutbildningar. Är de fel ute? Är de felinformerade? Kommer det att bli flera platser, så att de avskedar folk alldeles i onödan?

Amschefen Bo Bylund, som tydligen kommit in i värmen igen efter att under lång tid ha varit ett hatobjekt för den borgerliga alliansen, har sagt att det kommer att bli aktuellt att se över frågan om att dra in arbetsförmedlingar. Det kommer att finnas färre arbetsförmedlare som ett resultat av besparingarna på Ams. På vilket sätt kommer arbetsförmedlingsverksamheten att bli mer effektiv när man drar in tjänster för arbetsförmedlare? Det återstår att förklara. Jag skulle därför mycket gärna vilja ha svar på dessa frågor.

Anf. 135 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Om vi börjar med det sista har generaldirektören för Ams, Bo Bylund, också sagt att han inte avser att minska antalet arbetsförmedlare. Däremot har han fört ett resonemang om hur man skulle kunna samordna och hitta bättre samverkan med andra myndigheter, till exempel med Skatteverket och Försäkringskassan. De tror själva att det skulle vara bättre att göra en sådan samordning. Det behöver ju inte innebära att flera arbetsförmedlare försvinner. Där vill jag lägga till att jag tror på inriktningen att vi, förutom att ha de arbetsförmedlingar som finns i dag, också behöver kompletterande arbetsförmedlare.

När det gäller Ams och de åtgärder som vi drar ned anslagen på handlar det även om att se till att de åtgärder som finns i dag blir mer effektiva och att det blir ett tydligare fokus på matchning. Dessutom anser Ams att regeringens förslag om endast en myndighet i stället för dagens 21 myndigheter skulle innebära att de fick större frihet att själva prioritera det som de tycker är viktigt. Det är därför vi tar bort länsarbetsnämnderna. Det gör att arbetsförmedlarna får mycket större frihet och verkligen kan förmedla arbeten i stället för åtgärder.

Slutligen framförde Josefin Brink, både i sin fråga och i sitt anförande, kritik mot oss för att vi drar ned på arbetsmarknadsåtgärderna. Jag skulle därför vilja ställa en motfråga: Hur många arbetsmarknadsåtgärder är det befogat att ha i en högkonjunktur, Josefin Brink?

Anf. 136 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Fru talman! Svaret på den frågan är att det behövs åtminstone så pass många åtgärder att man täcker upp det utanförskap som ligger någonsans mellan en halv och en och en halv miljon, som vi i varierande grad fått höra i dag. Det måste finnas tillräckligt många åtgärder för så många personer som behöver hjälp och stöd fortsättningsvis för att ta sig tillbaka till arbetsmarknaden.

Det finns hyfsade beräkningar på hur många de långtidsarbetslösa är. Tyvärr tog jag med mig fel papper, men vi har angivit exakta siffror för det. Vi anser att det behövs färre platser än tidigare, men vi anser att det behövs lika bra insatser som tidigare, inte så mycket färre som ni anger och absolut inte så mycket sämre som ni anger.

Du har fortfarande inte besvarat frågan: Finns det bara 10 000 personer som är i behov av åtgärder? Det är ju inte bara långtidsarbetslösa utan även personer som har varit långtidssjukskrivna och som har haft förtidspension som ska bli aktuella för nystartsjobben. Jag lovar att 10 000 platser, hur man än vänder och vrider på det, är färre än 40 000 platser. Vi menar att det nog behövs någonting i den storleksordningen och att de kan trappas ned så småningom.

När det gäller att insatserna ska bli mer effektiva och att man ska satsa på de insatser som är mer effektiva håller vi med. Vänsterpartiet har varit kritiskt till ineffektiva insatser. Vi tycker att det är fel att sprida ut en massa insatser på arbetslösa om de inte ger effekt.

Men just arbetsmarknadsutbildningarna är ju de mest effektiva åtgärderna och det är de åtgärderna som kommer att behövas allra mest om vi ska klara framtidens arbetsmarknad, under förutsättning att vi vill bygga konkurrenskraften på att ha en högutbildad arbetskraft och en hög omställningsförmåga. Där drar ni ned något alldeles enormt på platserna. De

utbildningsföretag som säljer ut anställda bekräftar det, trots att ni på något vis försöker hävda att det ska vara lika många platser. Det kommer inte att bli lika många platser. Färre personer kommer att gå i arbetsmarknadsutbildning framöver.

Prot. 2006/07:44
20 december

*Arbetsmarknad
och Arbetsliv*

Anf. 137 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Det är bra att Josefin Brink och jag är överens om att de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som finns ska vara effektiva. Det är också vår uppfattning att de fortsatt ska vara det och att de också fortsatt ska finnas kvar.

Vi står ändå i en situation där mycket av de anslag som finns är låsta i redan påbörjade friår och påbörjade plusjobb. Vi har sagt att har man påbörjat detta ska man också få slutföra det. Däremot ska det inte tecknas några nya sådana avtal. Det är klart att det också begränsar. Samtidigt är det lite intressant att vi befinner oss mitt i en högkonjunktur, och tanken är att detta också ska mötas upp med de nya jobben.

Josefin Brink nämnde de långtidsarbetslösa. Ja, det är det vi har kunnat konstatera. Det är ett problem att alldeles för många människor under en alldeles för lång tid har varit i detta utanförskap. Där kommer som en nysatsande åtgärd, om man vill kalla det för det, våra nystartsjobb som just riktar sig till den här kategorin människor som får en chans som de hittills inte har haft att komma tillbaka i arbete.

Avslutningsvis, fru talman, när jag frågar hur många åtgärder som kan behövas för att täcka upp behovet under en högkonjunktur får jag förvisso lite ironiskt, till svar från Josefin Brink att det behövs åtminstone en till en och en halv miljon beroende på vad vi säger för att täcka upp alla dem som står utanför. Min fråga tillbaka, om jag hade haft den möjligheten, hade mer uttryckligt varit: Varför inte erbjuda dem ett arbete? Det är inte det som är fokus för oss men arbetsmarknadsåtgärder kommer att behöva finnas kvar. Vi tar inte bort allihop. Men vi har ett större fokus än vänsteroppositionen på att faktiskt se till att skapa nya arbeten.

Anf. 138 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Flera ska komma i arbete, säger Catharina Elmsäter-Svärd. Naturligtvis, det hoppas jag ju. Det syftar alla till. Men vi har också en grupp som har väldigt svårt att komma in på arbetsmarknaden. Frågan är hur samhället ska kunna stödja dem.

Det har funnits flera olika sätt. Vi har olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att försöka höja kompetensen så att människor kan ta sig in i arbetsmarknadslivet och känna på det och ta stegen sakta men säkert. Vart ska de människorna ta vägen nu?

Samtidigt har vi hört tidigare i dag att det finns ett stort behov av kompetent arbetskraft i företagen. Men om de inte kan hitta de här personerna därför att vi inte har några arbetsmarknadspolitiska program som hjälper till med matchningen, hur ska det då gå till?

Jag saknar fortfarande ett förslag på när vi kan få lite flera aktörer när det gäller att hjälpa arbetslösa personer att matchas mot företag eller offentlig sektor som behöver arbetskraft. Där finns inga förslag utan bara en allmän skrivning i propositionen.

Sedan är jag väldigt bekymrad över skrivningarna om Arbetsmiljöverket och Arbetslivsinstitutet. Ni skriver att ni vill minska byråkratin. Jag tycker att det är ganska föraktfullt att säga att svensk arbetsmiljöpolitik handlar om byråkrati. Det är att värna att inte människor ska bli skadade på arbetet. Det är det grundläggande. Och det kallar ni byråkrati. Jag förstår inte vilken syn man har på de här sakerna.

Arbetsmiljöverket måste få mer resurser för att kunna förhindra arbetsolyckor och förbättra arbetsmiljön. Jag kan inte begripa varför ni vill skära ned ytterligare på detta.

Anf. 139 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Jag kan inte annat än hålla med Ulf Holm. Det är ett stort problem för de människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden och som av olika skäl har haft svårt att kunna komma in på den, oavsett om det har varit på grund av sjukdom eller funktionshinder eller av den enkla anledningen att man kommer från ett annat land. Det finns många skäl som har gjort att människor inte kommit in.

Det vi säger är att vi ska ha fortsatt arbetsmarknadsutbildning för att höja kompetensen om det är en väg för dem att komma in. Det andra är den bättre matchningen. Men också nystartsjobben finns med som en del.

Vi tar ju inte bort de åtgärder som finns med lönebidrag och Samhall, som har en fortsatt viktig funktion. Vi vill dessutom utveckla lönebidraget till att inte gälla bara den som är anställd utan faktiskt se över möjligheten att man skulle kunna få det i egenföretagandeform. Det tror jag också är ett förslag som Miljöpartiet uppskattar.

När det gäller avsaknaden av förslag i budgeten för att få in flera aktörer som kan vara arbetsförmedlare har Ulf Holm rätt i att det inte finns något skarpt förslag. För den som undrar vad vi tycker kan jag säga att på s. 55 i budgetpropositionen står det mycket tydligt att regeringen ska återkomma för att påskynda den utveckling som behövs för kompletterande av arbetsförmedlingen. Då känns det tryggt och bra att här i dag kunna konstatera att när det förslaget väl kommer hit kommer vi också att ha stöd från Miljöpartiet.

Anf. 140 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Jag vet inte vem som ger stöd till vem. Jag har för mig att det var borgarna som gav stöd till Miljöpartiet under förra mandatperioden så att vi kunde få en vågmästarvotering i den frågan. Men vi behöver inte fördjupa oss i den saken.

Det jag saknar är ett skarpt förslag. Ni borde ha kunnat förbereda den frågan också. Vissa frågor förbereder ni tydligt utan att berätta så mycket om innebörden av dem.

Det är jättebra att ni vill satsa på nystartsjobb. Om det heter plusjobb eller nystartsjobb måste jag säga att jag trots allt inte bryr mig så mycket om. Problemet som jag ser det är att det är färre personer och mindre resurser. Det är det som är det avgörande. Samtidigt som ni säger att det är flera personer som ska kunna få dem ger ni mindre resurser. Det är en ekvation som inte går ihop. Ni borde öva lite mer räkning innan ni lägger fram ett förslag om detta.

Det viktiga är trots allt att man ger ett stöd till de människor som behöver det. Där är det framför allt fråga om satsningar på dem som står

långt från arbetsmarknaden i dag. Ni säger att ni givetvis ska fortsätta med de satsningar som har gått bra, men då begriper jag inte varför ni tar bort försöket med gröna jobb. Och jag förstår ännu mindre varför ni tar bort friåret. Det har blivit en sådan klang i det där friåret att man knappt vågar säga det förrän en del sprutar eld ur öronen och munnen, framför allt folkpartister, men även moderater. Men faktum är att det har varit ett väldigt populärt försök just för att ge människor en chans att komma ut och göra någonting annat under en begränsad tid samtidigt som en arbetslös får chansen att komma in på arbetsmarknaden. I många fall har de också fått jobb senare. Vad är det för fel på ett sådant försök, som kostar minimalt för samhället?

Anf. 141 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Låt mig börja med det som Ulf Holm just sade: Om det heter plusjobb eller nystartsjobb bryr jag mig inte om.

Jag tror att jag förstår vad Ulf Holm egentligen menar. Men för tydlighetens skull ska jag ändå påpeka att det är en ofantligt stor skillnad mellan de två exempel som Ulf Holm nämnde. Ett plusjobb är en mycket tillfällig åtgärd med en begränsad lön och ger inte anställningstrygghet eller pensionsgrundande inkomst. Däremot är nystartsjobbet ett riktigt jobb med avtalsenlig lön, där LAS gäller och som ger pensionsgrundande inkomst. Dessutom är nystartsjobben inte tillfälliga, och vänder sig till väldigt många fler än vad plusjobben gjorde. I det sammanhanget tror jag inte att Ulf Holm, om han hade haft möjlighet att yttra sig igen, skulle ha sagt att han inte brydde sig.

När det gäller de andra frågorna om friåret är det klart att vi ibland har kunnat raljera och sagt att arbetsförmedlingar inte ska förmedla ledigheter utan de ska förmedla arbeten. Jag kan förstå den känsla som har uppstått hos många människor när de har varit lediga från ett många gånger stressigt arbete där de ibland har känt att livet inte går ihop. Men frågan är om det är rätt åtgärd för att tillgodose de behov som finns hos människor.

Det som jag tycker är tragiskt är att människor i dag för det första inte har ett arbete och för det andra när de har ett arbete inte kan tjäna så pass mycket pengar efter skatt att de har råd att spara för att själva när de vill kunna ta sig den lediga tid som de också behöver.

Det går inte att jämföra direkt med friåret, men så ser situationen ut för många människor i dag, och det är det som vi vill ändra på.

Anf. 142 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Fru talman! Det var ett intressant inlägg som Catharina Elmsäter-Svärd hade här. Hon påstod att den socialdemokratiska regeringen hade gynnat de höglönlade mest och redogjorde för något exempel.

Var det i förvisning om detta som ni klippte till direkt med att ta bort fastighetsskatten för vissa, ta bort förmögenhetsskatten och sedan sänka a-kassan för de svagaste? Var det för att rätta till den snedsitsen? Var det den åtgärd som vidtogs omedelbart av den moderatledda regeringen? Det klingar väl ganska illa med tanke på det påstående som Catharina Elmsäter-Svärd gjorde när hon angrep oss?

Det som jag tycker är sämst med den här debatten, som jag sade tidigare, är att ni inte står för de beslut som ni faktiskt fattar. Erkänn att ni

lägger ned ALI och att forskningen försvinner. Det är ju det som händer. Erkänn att när ni tar bort gröna jobb så blir de som jobbar med detta och de som är arbetsledare uppsagda. Erkänn att när ni drar ned på arbetsförmedlingen blir det färre som kan serva de arbetslösa. Ni låtsas som om ni inte tar bort detta, och sedan säger ni att det inte påverkar.

Jag såg ett exempel där Catharina Elmsäter-Svärd själv uttalade att man försöker ordna detta med gröna jobb. Det stod i ett mejl som vidarebefordrades till mig. Varför kan man inte vara ärlig och säga att de är borta? Om de är bra så måste man behålla dem. Och då måste man ha resurserna. Man kan inte först äta upp kakan och sedan säga att den är kvar.

Det är detta som är så falskt i den borgerliga politiken. Ni må ha vilken politik ni vill. Det bestämmer ni. Men stå för den då, och gå inte ut och informera svenska folket som om det är någon annan politik som gäller. Det är ju det som blir så falskt i hela debatten. Förre eller senare krackelerar den kakan. Det vet vi i och för sig.

Jag tycker att politik ska vara ärlig. Gör man någonting, så får man säga det och stå för konsekvenserna. Man kan inte låtsas att ingenting händer. Jag tycker att det som borgerligheten för fram på detta område är väldigt falskt.

Anf. 143 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Det är inte jag, Sven-Erik Österberg, som har hittat på att klyftorna ökade under den tid som den tidigare vänsterregeringen satt vid makten. Det är inte jag som har hittat på att fattigdomen har ökat hos i stort sett alla människor utom i gruppen ensamstående män med barn. Det finns faktiskt andra som tittar på sådant. Dessutom är det inte jag som har hittat på att förslagen om sänkt maxtaxa, slopad förmögenhetsskatt för de allra rikaste och fryst fastighetsskatt gynnar i huvudsak höginkomsttagare – förslag som har genomförts av Sven-Erik Österbergs parti.

Fastighetsskatten är lätt att använda i retoriken som ett slag gentemot de arbetslösa. Men fastighetsskatten har kommit att bli en orättfärdig skatt även för många som inte har höga inkomster och som kanske tvingas att gå från hus och hem. Och det har väl även Socialdemokraterna nu insett eftersom de i sista minuten bestämde sig för att frysa fastighetsskatten. Men ingenting sägs om vad som händer efter den frysningen när issmältningen börjar gå hårt åt de människor som faktiskt bor kvar i sina hus och hem.

Det är riktigt att man ska vara ärlig och tydlig, Sven-Erik Österberg. Jag tycker ändå att vi försöker vara det. När det gäller till exempel Arbetslivsinstitutet, som går denna framtid ganska hastigt till mötes, vill jag säga att det inte är så ofta som institutioner, myndigheter och verk läggs ned med en sådan hastighet som vi faktiskt föreslår den här gången. Men det innebär faktiskt inte, som Sven-Erik Österberg här säger, att forskningen försvinner. Mycket av den forskning som bedrivs är erkänt bra, men vi tycker att den ska bedrivas i konkurrens med annan forskning, och det finns möjligheter för den att finnas kvar i annan form och på andra ställen.

Anf. 144 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Fru talman! Jag vill återkomma till följande. Om det var så uppseendeväckande för Moderaterna att klyftorna hade ökat och om det fanns stor anledning att göra någonting åt detta, är det då en bra åtgärd att sänka fastighetsskatten så att den begränsas till 5 000 kr på tomter? Det gynnar just de människor som har de dyraste fastigheterna. Det gäller också förmögenhetsskatten. Sedan sänker man a-kassan.

Det är ju falsk politik, Catharina Elmsäter-Svärd. Det här står inte för det som ni säger. Ni driver en helt annan politik. Sedan försöker du vältra över bördan på oss genom att säga att vi har gynnat dessa grupper när vi har försökt skapa ett samhälle som har varit hyggligt för de flesta människorna, där man ska bära bördor lika. Det är ju det som det handlar om.

Vad tänker ni då göra för att begränsa klyftorna i framtiden, eftersom detta är något som upprör Catharina Elmsäter-Svärd? Är det då bra att näringsministern går ut och säger att statliga chefer ska ha bonusar? Vi ser hur borgerligheten reser sig i samhället nu när man har fått en regering som går deras ärenden. Man vill höja styrelsearvodena ute i näringslivet. Michael Treschow var ute och talade om det här. Industriledare säger nu att man måste hålla tillbaka de lägsta lönerna. Annars kommer detta att gå ut över arbetslösheten och så vidare. Om den politiken verkställs, kommer den då att minska klyftorna? Nej, det gör den inte.

Catharina Elmsäter-Svärd, redovisa vilka åtgärder den borgerliga regeringen tänker vidta för att stävja de påfund som har kommit nu och som vi vet ökar klyftorna, om du är så orolig över ökade klyftor i samhället.

Anf. 145 CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik:

Fru talman! Jag är oroad för obefogade klyftor i samhället, där människor framför allt inte har chansen att förflytta sina positioner och att kunna göra skillnad utan är fastlåsta i ett utanförskap som alldeles för många människor har varit under alldeles för många år.

När Sven-Erik Österberg ställer förslaget om fastighetsskatten mot förslaget om sänkningar i arbetslöshetsförsäkringen, så tycker jag att han undviker att tala om de förslag som vi har i övrigt. Den här regeringen har bättre och mer effektiva resurser, åtgärder och förslag för en bättre skola, så att människor tidigt får kunskap. Det handlar också om att människor ska få rätt vård i rätt tid. Alldeles för många människors ohälsa har påverkats under för lång tid på grund av att de inte har fått det. Regeringen gör en satsning för att människor ska få en ökad rättstrygghet. Många människor känner en osäkerhet när vi inte har en rättsstat som fungerar.

Jag tycker också att Sven-Erik Österberg glömmer, medvetet eller ej, att tala om den jobblinje som vi har i fokus som innebär att människor faktiskt ska få ett arbete. Och när de har ett arbete ska de också kunna få mer kvar i plånboken.

Jag kan bara konstatera det som sades i den tidigare debatten om det betyg som nu kommer från Konjunkturinstitutet och som handlar om att den ekonomiska tillväxten blir högre, att arbetslösheten blir lägre, att sysselsättningen ökar och inflationshotet blir mindre jämfört med om den här politiken inte hade genomförts. Det tror jag är en bra framtid för

människor och för att man också ska kunna minska de klyftor som den tidigare vänsterregeringen faktiskt skapade.
(Applåder)

Anf. 146 ANNIKA QARLSSON (c):

Fru talman! Det är en lång dag för arbetsmarknadsutskottet i dag. Det var en ännu längre dag för socialförsäkringsutskottet i går. Jag ser att de ska försöka fylla upp med sin debatt senare i kväll, efter oss. Jag ska därför försöka respektera den tid som jag har anmält till debatten.

Det här området täcker många olika frågor. Arbetsmarknad och arbetsliv är självklart två stora tunga delar, men vi har också två andra viktiga områden. Det handlar om integration, och det handlar om jämställdhet.

Vi har en satsning när det gäller jämställdhetsfrågorna som känns väldigt bra. Den ser lite annorlunda ut än Vänsterpartiets satsning. Vi ser att sådana frågor som tidigare inte har varit uppmärksammade över huvud taget faktiskt finns med på dagordningen.

Jag ska bara kort dra några av de saker som jag vet kommer att landa in under nästa år.

Det handlar om en handlingsplan för hur vi på alla olika områden ska jobba för att motverka mäns våld mot kvinnor. Det handlar också om hur vi ska se till att satsa på att få flera kvinnor att faktiskt starta och driva företag. Det handlar både om rådgivning och om tillgången på riskkapital. Vi kommer att tillsätta en utredning för att se över hur vi ska genomföra jämställdhetsbonusen. Det handlar om att vi med incitament ska försöka få en jämnare fördelning av uttaget av föräldraledighet. Det kommer också att starta ett arbete när det gäller löneskillnader. Vi ser också över diskrimineringslagstiftningen och en sammanslagning av de olika ombudsmännen till en myndighet. Vi kommer också att titta över hur sammansättningen i Arbetsdomstolen ska se ut just när diskrimineringsmålen ska upp. Vi har ju sett att det har varit väldigt svårt att komma till resultat där.

Det är saker på en mängd olika områden som tillsammans kommer att skärpa det här och göra livet bättre – så småningom.

Jag ska lyfta en annan del i den här budgetdebatten. Jag tänker gå in på det myndighetsraseri som pågick under den förra mandatperioden. När jag hade suttit i ungefär tre år i riksdagen gick jag faktiskt in och kollade hur många myndigheter jag hade varit med om att inrätta, om än motvilligt – eller jag hade kanske till och med försökt avslå. Och jag tror att det tre år in på den mandatperioden redan var 22 myndigheter. Jag tror att jag sedan har sett någon siffra om att det var 29 myndigheter som inrättades under den förra mandatperioden.

Man kan ju fundera på vilket sätt vi styr vårt samhälle. Är det med mer starka myndigheter, som har betydligt starkare reglerat vad det är de faktiskt ska genomföra? Eller är det med en mängd små myndigheter som har var sitt litet område som sedan ska följas upp? Man kan fundera över vad det faktiskt innebär för förändringar eller, tvärtom, vad det faktiskt inte innebär för förändringar.

Det var en sak som vi var överens om i alliansen, att se över just de här bitarna. Vi var också tydliga med, innan vi gick till val, att det kommer att ske förändringar på det här området. På vårt utgiftsområde ser vi

att det är ett par stycken som helt och hållet läggs ned och någon som får minskade anslag.

Det är klart att det så här i en brytningstid kan vara svårt. Det kan vara jobbigt. Man kan fundera på vad det ska bli av det här. Slänger vi ut alltihop? Gör vi ingenting av det? Då gäller det att fundera.

Om vi ser på Arbetslivsinstitutet ser vi, när det gäller arbetslivsforskning, att fyra femtedelar av all forskning pågår någon annanstans än där. Det är inte så att vi slår undan benen för all forskning. Vi kommer dessutom, med den utredare som nu är tillsatt, att se till att en del forskning landar på andra universitet eller högskolor. Detta tar då vägen någonstans och fortsätter där. Men det är klart att allt inte kommer att finnas kvar. Självklart är det så, Sven-Erik.

Men vi kan också se att det i de här satsningarna ligger ett uppdrag att försöka landa in det som vi tycker är värdefullt. Men det handlar också om den satsning som vi gör på att utöka ramen när det gäller forskning i sin helhet. Och det handlar om att sedan hitta en nystart för den här forskningen och om att se till att det också framöver kommer medel till det här. Självklart behövs det. Med en kvarts miljon sjukskrivna, med en tredjedels miljon arbetslösa och en halv miljon förtidspensionärer är det klart att det här är ett område som fortsatt kommer att vara viktigt. Men vi vill också att den typen av forskning ska ske i konkurrens med olika forskare.

Det som är ett väldigt stort område i det här är självklart arbetsmarknadsåtgärder och arbetsmarknadspolitik och arbetsförmedling. Och det här är lite intressant att fundera på. Vi är ju mitt i en högkonjunktur. Och under hela valrörelsen, för att inte säga under hela året fram till valet, hade vi en minister som talade om hur bra det gick för Sverige. Hjulen rullade, och det gick så bra för Sverige. Samtidigt ökade arbetsmarknadsåtgärderna något alldeles kopiöst.

Man har försökt framställa det som att vi totalt kapar – och nu blir ingenting kvar. Det vi faktiskt gör är att vi går tillbaka till 2003 års nivå. Den katastrofala nivån är det vi ska ha nästa år.

Jag har mött många arbetsförmedlare som har varit bekymrade. Det är nämligen inte helt enkelt när man ska ut och prata med företag och försöka visa vad det är för någonting man kan erbjuda och vad det finns för dem som ska in på arbetsmarknaden. Man har haft en lista på över 20 olika åtgärder och försökt hålla koll på vilken som är bäst, vilken som blir bra, vilken som passar här och vilken som passar där.

I vårt betänkande och i regeringens proposition pekar vi ut ett fåtal förslag. Vi väljer att säga att vissa saker inte ska fortsätta för vi tycker inte att det har rätt inriktning. Men i övrigt lämnar vi fältet fritt för Ams när det gäller att faktiskt se över på vilket sätt vi använder de här pengarna bäst och mest effektivt. Det är en prioritering på att man ska coacha, se till att hjälpa folk i arbete. Men man ska också prioritera dem som står längst ifrån arbetsmarknaden och de utbildningar som faktiskt leder till jobb. Det är de riktlinjer som man har med sig.

Det vi nu gör är att gå från den här mängden av åtgärder till en generell åtgärd som faktiskt riktar sig till många flera och som leder till att det inte är arbetsförmedlaren som ska sitta och försöka få fram ett arbete. Vi lämnar det till företagen, och vi lämnar det till personer som faktiskt är på väg ut i arbetslivet. Det handlar om att hitta den här dynamiken, att

hitta det här samröret där det finns jobb som behöver göras och förutsättningar för personer att faktiskt komma ut i arbete. Och vi frigör resurser för arbetsförmedlare så att de kan bli just arbetsförmedlare.

Vi har i dag fått ett intressant pressmeddelande. Jag tog upp det i en replik förut. Jag tycker att det är så bra, så jag tar upp det lite kort igen. Konjunkturinstitutet har sett över regeringens politik. De analyserar i första hand effekten av jobbavdraget, de sänkta nivåerna i a-kassan och färre Amsprogram. De bedömer att de här faktorerna gör att arbetskraftsutbudet på lång sikt ökar.

Vi gjorde en prognos i höstas som visade att det troligtvis skulle bli fler öppet arbetslösa. Vi har redan i dag kommit fram till att det troligtvis inte kommer att bli så, eftersom sysselsättningen stiger med ungefär 55 000 personer, enligt Konjunkturinstitutet. Så det känns att vi är på rätt väg.

(Applåder)

I detta anförande instämde Erik A Eriksson (c).

Anf. 147 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Fru talman! Jag tycker nästan lite synd om Annika Qarlsson som ska stå här och försvara den fina jämställdhetsatsningen. Det enda hon kan komma fram till är att det kommer en handlingsplan mot våld. Ja, det har vi redan konstaterat. Men vad ska den innehålla, och vad finns det för tidsplan för genomförandet? Finns det ingenting som de borgerliga allianspartierna visste före valet, om vad som behöver göras för att motverka mäns våld mot kvinnor? Varför inte direkt lägga ut satsningar på konkreta åtgärder i stället för att lägga pengar i en hög och säga att det så småningom kommer en handlingsplan? Finns det någonting konkret att säga om denna handlingsplan? Har ni några konkreta idéer över huvud taget om vad man ska göra för att motverka mäns våld mot kvinnor?

Sedan var det lite företagsstöd. Det är jättebra, tycker jag. Vi i Västerpartiet har alltid uppmuntrat satsningar för att underlätta kvinnors företagande. Det har vi inga som helst problem med.

Sedan var det jämställdhetsbonusen som ju är en fullkomlig halvmejsyr där man ska ge skattereduktion, som är den borgerliga alliansens favoritmetod, till kvinnor för att deras män ska pallra sig hem och ta ansvar för barnen.

Vad som inte nämndes i sammanhanget är att man samtidigt lanserar ett vårdnadsbidrag som motsvarar en summa som kommer att bli ungefär lika stor som skattereduktionen och som ju är ett rent inlåsningsbidrag för att kvinnor ska bli hemma och leva på sina män. Så de åtgärderna tar väl ut varandra ungefär.

Man ska slå samman ombudsmännen, vilket i praktiken innebär att man ska avskaffa JämO. Och så vill man ändra sammansättningen av Arbetsdomstolen.

Jag tycker inte att det är ett jätteimponerande paket för jämställdhet. Jag undrar hur de 400 miljoner kronorna fördelar sig på de grejer som du har beskrivit i uppräknningen.

Anf. 148 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Det kan hända att Josefin Brink inte är imponerad. Jag kan bolla tillbaka och säga att jag inte är imponerad av den förra regeringens arbete med sina samarbetspartier. Om vi tittar på den första delen som du tar upp, när det gäller handlingsplanen för att motverka mäns våld mot kvinnor, kan vi se att så här långt finns det en handlingsplan som riktar sig mot ekonomisk brottslighet. Det var vad den förra regeringen med Vänsterpartiet klarade av att prestera.

Ekonomisk brottslighet är något som drabbar staten. Mäns våld mot kvinnor drabbar individer, drabbar kvinnor och barn och drabbar konkret. Det är intressant att se vad man hade för prioritering.

Det arbetet kommer vi att jobba med under året. Det är ett förebyggande arbete. Det handlar om att starta tidigt. Långt och länge har man väldigt ofta fokuserat på tjejer och kvinnor, vad de ska göra eller vad de inte ska göra. En väldigt viktig bit är faktiskt att fokusera på den andra parten i det här. Vi kan se att det behöver styras upp en del när det gäller rättsväsendet och polisens och socialens arbete. På många ställen jobbar man ihop på ett bra sätt, men det behövs bättre strukturer och att man tar lärdom av ställen där man har utvecklat det här och jobbar på ett bra sätt.

Vi kan se att i Sverige finns det på väldigt få ställen någonstans att ta vägen för den man som slår. Det behöver komma dithän att han är dömd och hamnar i finkan i stort sett. Det finns några ställen runt om i landet som jobbar med det här, men det är något som behöver utvecklas mycket mer. Norge har ett intressant jobb som pågår som heter Alternativ till våld.

Det handlar också om att stärka stödet till kvinnojourerna.

Anf. 149 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Fru talman! Det var inte så att det inte hände någonting under den förra mandatperioden. Vänsterpartiet satt inte i regeringen, men vi hade en hel del inflytande och fick igenom en del saker när det gäller jämställdhet. Till exempel inrättades ett nationellt kunskapscentrum om mäns våld mot kvinnor under den mandatperioden som har insamlat kunskaper och som nu finns till hands för alla myndigheter och andra som arbetar med den här frågan och som också har klinisk verksamhet. Det var ett väldigt stort och bra beslut.

Kvinnojourerna fick också kraftigt förhöjt stöd, ofta ute i kommunerna mött av kraftfullt motstånd från företrädare för borgerliga partier som fick tuppjuck – ursäkta mitt språk, fru talman – som fick panik när en dokumentärfilm visades i tv där det sades att man på kvinnojourerna var livsfarliga manshatare. Då fick man panik i en del kommuner och ville inte ge några mer pengar från de borgerligas sida för att man tyckte att man inte kunde understödja sådan verksamhet.

Jag ser tendenserna nu i den nya regeringen, att man på olika sätt försöker fjärma sig från feministisk maktanalys. Man vill inte prata om könsmaktsordning och mäns våld mot kvinnor. Man pratar mer om våld mot kvinnor och försöker över huvud taget att stuffa undan det feministiska perspektivet och analysen bakom. Det oroar mig när ni ska börja med det här arbetet.

Det är lustigt att ni inte ser att det finns saker som har prövats tidigare och som nu är mogna att byggas ut och sättas i gång att arbeta med di-

rekt. Vänsterpartiet har avsatt pengar just för att kunna bygga ut framgångsrika verksamheter som speciella familjevårdsenheter med specialåklagare, socialtjänsten inkopplad och alltihop. Vi har satsat pengar på framgångsrika behandlingsmetoder för män. Vi satsar pengar på resursjourer för funktionshindrade kvinnor och kvinnor med psykiska problem som har svårt att komma intill på de andra kvinnojourerna. Vi satsar pengar på kompetenshöjning inom rättsväsendet, socialtjänsten, skolan och sjukvården.

Vi vet ju att de här åtgärderna behövs. Vad är det ni behöver fundera på så länge?

Anf. 150 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Jag kan lova Josefin Brink att vi inte ska fundera länge. Vi kommer att komma med skarpa förslag. Det är spännande och intressant att du tar upp en mängd olika förslag, men det har inte funnits någon struktur och någon konkret linje som har genomstrukturerat alla verksamheter att dra åt samma håll. Det är det som en handlingsplan ska medverka till.

Det ni inrättade var ett antal miljoner, som vi också självklart var med och stödde, men som blev projektpengar. Kvinnojourerna som går på knäna och behöver verksamhetspengar för att få det hela att gå runt får ansöka om projekt. Ursäkta mig, jag tycker att det blev en cynisk behandling av kvinnojourerna. För de behöver ha ett utökat ekonomiskt stöd. Jag vet att det var några kommuner, men det var inte över hela linjen som du försöker göra gällande.

Det här är den ena delen. En annan del som aldrig har nämnts över huvud taget när jag har lyssnat på Vänsterpartiet och pratat om jämställdhet handlar om kvinnors företagande. Någonstans i det här handlar det om kvinnors ekonomiska makt. Det finns en vit fläck där man inte berör det över huvud taget. Om man tittar på det arbete som skedde under den borgerliga regeringen 1991–1994 så satte man in åtgärder för att se till att det fanns tillgång till riskkapital och stöd och rådgivning som såg till att stötta upp det hela. Det ledde till att vi hade flera kvinnor som startade och drev företag en period efter det.

Det är det som vi nu försöker bygga upp igen, och vi försöker knyta till oss de kvinnor som finns runt om i landet för att se på vilket sätt vi ska jobba med de här frågorna. Det är ett enormt viktigt område. Kopplat till kvinnors företagande finns det en syn att kvinnor mår bäst av att ha offentlig sektor som arbetsgivare. Där utmanar vi också strukturerna och säger att kvinnor inte alltid bara vill ha en arbetsgivare.

Anf. 151 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Fru talman! Det finns ett ordspråk som säger att tomma tunnor skramlar mest, och det är väl det intrycket jag får när jag lyssnar på Annika Qarlssoon när hon försöker tala om vad man ska göra på jämställdhetsområdet. Det är mest floskler om vad som ska komma, det ska bli några handlingsplaner och så vidare. Det är precis det som jag tycker är fel i den borgerliga politiken här. Det går inte att köra något slags politik där det man förlorar på gungorna tas igen på karusellerna. Det hjälper inte med en handlingsplan för mäns våld mot kvinnor. Vad hjälper det den kvinna som jobbar halvtid och inte får a-kassa enligt de nya reglerna? De flesta kvinnor är dessbättre inte misshandlade.

Det finns ett individansvar i politiken. Det går inte att skyffla undan de problem som uppstår med a-kassesystemet som vi debatterade tidigare här och som är ett hårt slag just mot kvinnorna med att säga att man gör en handlingsplan i den linje som Annika Qarllsson driver. Så fungerar inte politiken i praktiken. Det svaret kan Annika Qarllsson inte själv ge om hon träffar på en kvinna som blir utan a-kassa efter jul någon gång, eller när det nu inträffar. Då hjälper ju inte det svaret. Då måste man ta individansvaret. Hur hjälper man den personen?

När det gäller riktade stöd slår borgerligheten sig för bröstet och säger att det är så brett med nystartsjobben. Det är väl inget fel på nystartsjobbsinsatsen i sig. Vi har lämnat ett förslag som vi tycker är bättre av det skäl att vi vet att om man ska komma åt och få ut dem som är svårast arbetslösa räcker det inte med en subventionsgrad på den nivå som regeringen har föreslagit. Då går det åt större resurser för att hjälpa. Risken med bredden är att det subventionerar jobb som inte skulle behöva vara subventionerade. Vi vet hur arbetsmarknaden fungerar. Om det finns ett stöd använder man sig av det. Hur många av de nystartsjobb som blir subventionerade skulle ha kommit till även om man inte hade haft det? Den frågan återstår också att analysera. Det tycker jag är en brist i det breddade förslaget. Åtgärderna måste vara riktade till dem som har störst behov.

Anf. 152 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Det är självklart att jag inte kommer att svara den kvinna som jobbar halvtid och undrar om a-kassan att vi inrättar en handlingsplan för att motarbeta mäns våld mot kvinnor. Jämställdhet är dock också en del som ingår i vårt utgiftsområde, och därför hade vi den diskussionen.

Det är klart att det finns ett individansvar i vår politik. Det var det vi förut debatterade i sex timmar. Trots att det nu har gått någon timme sedan jag var uppe och debatterade det förslaget har jag inte landat i någon annan uppfattning än den jag hade då. Detta handlar inte om a-kassan i sig utan om en ojämfälld arbetsmarknad som behöver en hel del åtgärder.

En stor del av detta handlar om sådant som har dolts bakom a-kassan. Det är klart att vi måste rikta in åtgärder. Jag tror också att du och jag har ett ansvar internt i våra partier. I många fall är det kommuner och lands-ting som är ansvariga arbetsgivare och emellanåt inte erbjuder de bästa arbetsvillkoren, varken när det gäller tjänstgöringsgrad eller när det gäller arbetsmiljöfrågor. Det ligger alltså i *den* delen. Jag har inte ändrat uppfattning sedan a-kassedebatten här på förmiddagen.

Det är klart att nystartsjobben kan ses som bredd. Skulle det bara gälla dem, om vi tog bort allt annat, hade jag kunnat förstå om du stått här och varit bekymrad. Fortfarande har vi dock i nästa års budget 90 000 arbetsmarknadsåtgärder. Ams har fortfarande ett uppdrag att nå dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden, som kanske behöver coaching eller hjälp på vägen för att komma dithän att ett nystartsjobb kan vara en del. Vi gör dessutom en satsning på lönebidrag, något som kan vara en del för dem som står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden och kanske inte klarar av att ta sig tillbaka.

Anf. 153 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Fru talman! Detta med hela jämställdheten är också intressant. Ni har ju avvisat förslag om att införa rätt till heltid och så vidare. Det kan man alltid diskutera.

Om detta ligger Annika Qarlsson så varmt om hjärtat som hon säger kan man ju fundera. Nu senast har vi sett en stor expansion ske uppe i Haparanda. Jag såg där att man på Ikea bara anställer kvinnor på deltid. På Onoff och sådana ställen anställer man grabbar på heltid. Det är det som sker i Sverige just nu. Vad tänker Annika Qarlsson göra åt det? Vad tänker regeringen göra åt det? Ska detta fortgå? Ska arbetsgivarna få fortsätta på det sättet? Det var ju precis det vi var missnöjda med.

Detta förhållande finns överallt. I vartenda köpcentrum runt varena stad kan du gå in i dambutiken, om man får säga så, och där jobbar kvinnorna deltid. I butikerna med hårda varor jobbar grabbarna heltid. Så ser det ut.

Detta ska inte Annika Qarlsson tro löser sig av sig självt på något sätt. Arbetsgivarna har all möjlighet i världen att se till att kvinnorna får heltid, men de gör inte det. Jag hörde till och med en arbetsgivare i Västerås – jag ska inte säga vilket företag det gällde – för flera år sedan säga: Vi vill att kvinnorna ska vara fräscha den tid de jobbar, och därför kan de inte jobba heltid.

Så ser arbetsmarknaden ut. Här finns något att bita i, Annika Qarlsson, du som har ett sådant jämställdhetspatos. Det har jag upplevt tidigare här i kammaren, inte minst när du ställt interpellationer.

När det gäller myndigheter såg jag att regeringen just nu inrättar ett havsmiljöinstitut samtidigt som man lägger ned ALI. Någon vitsig person mejlade mig och sade: bättre med friska fiskar än med friska arbetare. Det är så regeringen gör.

Visst bildas det myndigheter nu också, och visst är det oerhört viktigt att peka på och diskutera myndighetsstrukturen. Men vad ni gör är att ni lägger ned dem blint utan att bry er om vilka uppgifter de har. Ni skickar inte med några pengar – Integrationsverket likadant, ALI likadant – och så hoppas ni att forskningen ändå ska vara kvar. Din kollega Elmsäter-Svärd står och säger: Jo, det blir forskning i framtiden. Samtidigt säger universiteten: Vi kan inte ta hand om detta utan pengar.

Anf. 154 ANNIKA QARLSSON (c) replik:

Fru talman! Det är intressant att Sven-Erik Österberg tar affärer som utgångspunkt. Jag är nu tjänstledig från mitt jobb på Ica i Sollebrunn. Där har vi haft en arbetsledning som målmedvetet jobbat för en hyfsat jämn könsfördelning. Det är rätt ovanligt inom handeln. Precis som du säger brukar butiker ha antingen flest män eller flest kvinnor. Hos oss har jag aldrig upplevt detta. Jag inser att jag är lyckligt lottad. Jag har aldrig fått till svar: Nej, du kan inte få mer timmar för då ser du inte fräsch ut. Tvärtom har man hela tiden varit mån om att se oss arbetstagare som en viktig resurs för att butiken ska ha nöjda kunder.

När man drar upp dessa exempel hamnar det lätt i antingen svart eller vitt. Jag tror att det finns enormt många goda arbetsgivare som är måna om att se till att ha arbetstagare som trivs, utvecklas och tillför någonting. Självklart finns det också arbetsgivare som inte gör detta.

Som jag ser det riskerade förslaget om heltid att bli ett förslag om nolltid. Det hade blivit fel i den frågan. Jag har inget bra svar här i dag, men jag tror att detta är en fråga som kommer att bli tydligare och som är viktig att fortsätta diskutera. Jag tycker inte att det lagförslaget var ett bra lagförslag. Däremot tycker jag att detta är någonting som kanske kan komma in i diskrimineringslagstiftningen.
(Applåder)

Anf. 155 EVA FLYBORG (fp):

Fru talman! Det finns en orsak till allt. Det finns flera orsaker till att svenska folket valde bort den gamla socialdemokratiska minoritetsregeringen – skolans försämring, energibrist och skyhöga elpriser för våra företag, stora brister i vård och omsorg, höga pålagor och krångliga regelverk för våra företag och så vidare.

Den enskilt viktigaste orsaken var dock förmodligen vänsterkartellens oförmåga att skapa jobb eller förutsättningar för jobb. Den gamla s-regeringen har i Sverige, i en mycket stark och väldigt långvarig högkonjunktur, inte förmått att skapa flera jobb. Det har resulterat i ett utanförskap som är enormt. Över en miljon människor står i dag utanför arbetsmarknaden i olika former. Det är oacceptabelt, och det är därför hela politiken måste reformeras, så också arbetsmarknadspolitikerna.

Kärnan i vår arbetsmarknadspolitik är att flera ska slussas in på arbetsmarknaden, att flera ska arbeta och att färre ska lämna arbetsmarknaden i förtid i förtidspensioneringar och så vidare. Det innebär att det måste löna sig att arbeta. Det måste vara mindre kostsamt att anställa, mindre krångel för företagen och mer lönsamt att driva företag och skapa arbeten åt andra. De välståndsbildande krafterna, fru talman, måste och *skall* återupprättas.

Vi reformerar nu myndighetsstrukturen på området, som vi tidigare har talat om här. Arbetsmarknadsverket reformeras. Ams och länsarbetsnämnderna avvecklas – som egna myndigheter, märk väl; uppgifterna finns ju kvar. Arbetsförmedlingens verksamhet inriktas på att matcha arbetslösa med de jobb som nu stadigt växer fram, inte att gömma undan människor i statistik och låsa in dem i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det är nu som de arbetslösa ska ha jobb!

Detta är kärnan i det misslyckande som Socialdemokraterna lämnar efter sig. Den gamla s-regeringen har inte lyckats styra Ams och arbetsförmedlingen som man borde ha gjort.

Just arbetsförmedlingen har ganska nyligen varit föremål för olika granskningar. I juni kom till exempel Riksrevisionen med sin rapport *Arbetsförmedlingen och de kommunala ungdomsprogrammen*. Granskningen visade att det finns flera brister i arbetsförmedlingens verksamhet. Bland annat stöder man inte ungdomarnas arbetssökande under tiden som de är i programmen, vilket riskerar att påverka ungdomarnas möjlighet att snabbt komma ut i arbete eller en reguljär utbildning. Andra brister som framkom var att ungdomarna inte behandlas på ett likvärdigt sätt eller att man får vänta alldeles för länge på hjälp.

I augusti i år publicerade Riksrevisionen rapporten *Den offentliga arbetsförmedlingen*. Riksrevisionens granskning avsåg effektiviteten, produktiviteten och rollen i matchningsprocessen. En av Riksrevisionens slutsatser var att arbetsförmedlingens sätt att fungera har mycket stora brister och att det finns en stor potential – underdrift – för en ökad effektivitet. Enligt Riksrevisionens bedömning finns det inte heller någonting som tyder på att matchningsprocessen har förbättrats *under de senaste decennierna*, fru talman. Samtidigt konstaterade man att arbetsförmedlingens betydelse i matchningsprocessen har minskat sedan början av 1990-talet. Av rapporten framgår också att huvudparten av matchningarna på arbetsmarknaden sker utan inblandning av arbetsförmedlingarna och att förmedlingen främst prioriterar arbete med arbetsmarknadspolitiska program och friår.

Riksrevisionens samlade bedömning är att bristerna är så omfattande att regeringen måste genomföra en övergripande översyn av hela arbetsförmedlingen. Även den här rapporten har Riksrevisionens styrelse översänt till riksdagen.

Fru talman! Det här är en förödande kritik av den gamla regeringens politik och sättet att sköta den här oerhört viktiga verksamheten.

Vi måste helt enkelt förbättra träffsäkerheten i arbetsförmedlingens verksamhet. Vi vill att det ska finnas en individuell handlingsplan för alla arbetslösa inom en månad, och vi vill också se arbetsförmedlingen göra det man vill och kan, nämligen att matcha och coacha sin arbetssökande. Vi måste också komplettera arbetsförmedlingen med andra arenor och aktörer. Det kan vara, som vi har sett tidigare i dag, branschvisa eller privata bemanningsföretag, eller, som Ulf Holm klokt sade tidigare, varför inte fackföreningarna. Regeringen kommer att återkomma till detta inom kort. Det är ett löfte.

Regeringen introducerar, som ni har hört tidigare, nystartsjobb. Några har väl förfasat sig över att de inte redan är i gång. Den retoriska frågan har varit: Varför kommer de inte samtidigt som nedskärningarna i a-kassan och så vidare? Men det gör de. De kommer den 1 januari. De kan inte komma snabbare än så. Den här regeringen har varit verksam i åtta nio veckor, och det är nästan rörande, fru talman, att se vilken otrolig tilltro man har till den borgerliga regeringens effektivitet att allt ska lösas på åtta veckor som den gamla regeringen inte lyckades med under tolv år! Fru talman! Jag är rörd!

(Applåder)

Som jag sade kommer regeringen att introducera nystartsjobb. De ger en ny chans för dem som under lång tid har varit långt från arbetsmarknaden. Nystartsjobben är konstruerade som en rättighet för de arbetssökande som uppfyller villkoren. En arbetssökande är berättigad till nystartsjobb oberoende av hur arbetet har förmedlats. Lagen om anställningsskydd kommer att gälla, som ni har hört tidigare, för dem som faktiskt anställs i nystartsjobb.

För plusjobben gällde inte lagen om anställningsskydd. Plusjobben hade också en begränsad tid, och plusjobben fanns i ett begränsat antal. Inget av detta finns med i regeringens nystartsjobb.

Fru talman! Vi har redan talat om nystartsjobb för långtidsarbetslösa. Där kan man få en subvention för lika lång tid som man har varit frånvarande från arbetslivet – dock i högst fem år.

Dessutom finns nystartsjobb för äldre. Om personen är äldre än 55 år kan subventionen ges under dubbelt så lång tid som han eller hon har varit frånvarande från arbetslivet – högst tio år.

När det gäller nystartsjobb för ungdomar räcker det för dem mellan 20 och 24 år att ha varit arbetslös eller ha deltagit i arbetsmarknadspolitiska program i minst sex månader för att delta i detta. Det är mycket generösa och bra regler.

Dessutom ska vi göra en särskild satsning mot ungdomsarbetslöshet genom att arbetsgivaravgiften för unga halveras. Det kommer att införas en jobbgaranti för ungdomar under 25 år under 2007. Jag tar med detta eftersom det tidigare i debatten har talats om att vi inte har konkreta förslag och att det inte kommer något. Men det hör ni att det gör.

Detta kommer att hjälpa många, och vi kommer att lägga fram flera förslag. Nystartsjobben ska också omfatta asylsökande – jag vill minnas att Ulf Holm talade om det tidigare, men det var ett antal timmar sedan – som har fått uppehållstillstånd, kvotflyktingar och dessa gruppers anhöriga. Detta kommer att hjälpa en del, men vi avser att återkomma med ytterligare åtgärder, till exempel lärlingsintroduktion och arbetsplatsintroduktion som förhoppningsvis kommer att permanentas.

Fru talman! Vi har talat om andra saker som finns som hjälp för arbetslösa som behöver komma in på arbetsmarknaden. Vad gör vi då? Vi har till exempel kvar lönebidrag. Ett av syftena med bidragen är att de ska underlätta för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Många människor som har svårt att få en reguljär anställning på grund av sitt funktionshinder får chansen att delta i arbetslivet med hjälp av lönebidrag. Det är mycket bra. Den högsta bidragsgrundande lönen för lönebidrag och skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare kommer att höjas den 1 januari 2007 från 15 200 kr till 16 700 kr. Detta är mycket bra. Regeringen kommer också att pröva förutsättningarna att vidga lönebidragen så att arbetssökande funktionshindrade personer som startar och driver eget företag också ska kunna bli berättigade till lönebidrag. Det är också mycket bra nyheter.

Fru talman! ”Utanförskapet karta” som Folkpartiet tog fram för ett antal år sedan visar på en skrämmande verklighet där utanförskapet och klyftorna växer i samhället. Vi hörde tidigare Mauricio Rojas tala om det. Någon beskrev det som cancer i den svenska kroppen. Det är ett allvarligt sätt att formulera sig på, men jag förstår vad man syftar på.

År 1990 kunde bara tre bostadsområden klassas som utanförskapsområden. År 2002 var det 130 områden som kunde definieras på det viset. Det som 1990 var ett undantag hade tolv år senare omvandlats till en verklighet som präglade ett stort antal svenska städer och regioner. Bakom utanförskapets explosiva utbredning låg ett fullkomligt sysselsättningssammanbrott i Sverige. År 1990 fanns det bara nio områden där sysselsättningen låg under 50 %. År 2002 fanns det 91 områden som hade en sysselsättningsgrad under 50 %. Fram till 2004 hade det blivit 104 områden. Detta är en explosiv ökning och en tickande bomb som den nya regeringen måste ta itu med.

Kartläggningen visade tydligt att ett nytt socialt landskap tyvärr har vuxit fram i Sverige under de senaste decennierna. Det är präglat av utestängningen från arbetsmarknaden, bostadssegregation, bidragsberoende, fattigdom, skolmisslyckande, maktlöshet och sårbarhet. Det hand-

lar om människor i bostadsområden vars liv till en stor del präglas av villkor som på ett markant sätt skiljer sig från oss i samhället i övrigt. Det var med andra ord en mycket tragisk utveckling som redovisades i den första rapporten från 2004, inte minst mot bakgrund av att beskrivningen handlar om ett rikt land som upplevt en rekordlång högkonjunktur. Allt under överinseende av en liknöjd gammal socialdemokratisk regering.

Integrationsverket har sedan det inrättades 1998 haft en nyckelroll inom integrationspolitiken. Invandrare som flyttat till Sverige efter de tidiga barndomsåren, liksom invandrare med utomeuropeisk bakgrund, löper särskilt hög risk att drabbas av ett bestående utanförskap. Detta tyder på att integrationspolitiken är fortsatt mycket viktig men behöver ges en helt ny inriktning.

I Riksrevisionens styrelses framställning till riksdagen framförs att de statliga insatserna vid den kommunala introduktionen varit mycket bristfälliga. Riksrevisionen konstaterar brister i den tidigare regeringens styrning av insatser för introduktionen. Den påtalar bland annat att varken ansvarsfördelningen eller villkoren för samverkan mellan myndigheterna Integrationsverket, Migrationsverket och Arbetsmarknadsverket har tydliggjorts av den gamla regeringen. Granskningen visar också att Integrationsverket inte prövar om berörda kommuner har introduktionsplaner och därigenom inte heller kommunens rätt till ersättning.

Fru talman! Det innebär också att Integrationsverket har handlat i strid med förordningen om statlig ersättning för flyktingmottagande med mera.

Vi ser mycket allvarligt på bristerna och det som Riksrevisionen har upptäckt, och vi välkomnar därför regeringens aviserade förslag till ny organisation av hela integrationspolitiken. Under hösten initieras en analys för att avgöra vilka av de uppgifter som Integrationsverket har i dag som bör föras över till andra organ och vilka som faktiskt kan avvecklas helt.

(TREDJE VICE TALMANNEN: Jag vill erinra om att den anmälda talartiden har överskridits med 50 %.)

Fru talman! Jag är strax färdig.

En särskild utredare har utsetts för detta ändamål. Jag noterar med stor tillfredsställelse att regeringen nu höjer schablonersättningen – Ulf Holm – för mottagande av nyanlända flyktingar och skyddsbehövande i övrigt. Höjningen uppgår till 6 % utöver den årliga uppräkningsen.

Fru talman! Sverige framställs ofta som ett jämställt land, men fortfarande återstår mycket att göra. Regeringen gör därför en historiskt stor satsning på jämställdhet genom att tiofaldiga resurserna till jämställdhetspolitiken. Politikområdet är sektorsövergripande och beroende av insatser inom andra politikområden. Därför föreslås också en rad jämställdhetsåtgärder på andra områden, till exempel sänkt skatt på hushållsnära tjänster, jämställdhetsbonus och olika åtgärder som ger kvinnor större förutsättningar till ekonomisk självständighet samt insatser, som vi har hört tidigare, för att minska såväl mäns våld mot kvinnor som så kallat hedersrelaterat våld. Regeringen kommer också att göra en samlad översyn av utredningarna på området och initiera reformer av betydelse

för jämställdheten. Jag vet att Nyamko Sabuni kommer att återkomma till detta i sitt anförande om en pytteliten stund.

Min personliga mening är att vi måste gå från ord till handling på detta område. Det pågår just nu ett antal intressanta diskussioner som kommer att resultera i konkreta förslag.

Fru talman! Politiken är en helhet där de olika delarna måste samverka för att resultatet ska bli bra. Politik är att vilja, att kunna prioritera och att göra rätt sak i rätt tid. Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets lösning är att ropa efter mer av den gamla, misslyckade politik som har fört oss till den situation vi har i dag, med massarbetslöshet. Men väljarna var klokare än så. De insåg att vi behövde en förändring och valde en regering med förmåga att blicka framåt i stället för bakåt.

Nu ska vi genomföra allt det vi lovade att göra. Vi vet att oppositionen gör sitt bästa för att smutskasta eller förlöjliga denna politik. Det speglar mindre roll. Vi har tillsammans med det svenska folket bestämt oss. Lagt kort ligger.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på samtliga motioner.

(Applåder)

I detta anförande instämde Hans Backman och Mauricio Rojas (båda fp).

Anf. 156 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Skapa arbeten vill vi givetvis alla, eller åtminstone skapa förutsättningar för det. Men jag undrar var Eva Flyborg har varit de senaste åren. Vi har ju haft en lång diskussion om *jobless growth*, det vill säga att det finns en tillväxt som inte skapar arbetstillfällen. Har du missat hela den diskussionen?

Vi har också varit lite förundrade när vi har sett tillväxten ta fart i Sverige, och det har tagit så lång tid för de nya arbetstillfällena att komma. De kommer förstås nu, och det är lite trist att de kommer till er och inte när vi i s, v och mp var i majoritet.

(EVA FLYBORG (fp): Det är ingen tillfällighet.)

Det är en ren tillfällighet. Era förslag har ju inte klubbats än, och de ska tidigast börja gälla den 1 januari. Det kan inte ha med saken att göra.

Eva Flyborg nämnde att det ska bli enklare för småföretag. Varför tar man då bort den 5-procentiga nedsättningen för småföretagen? Den är ju ett sätt att gynna småföretagen och få dem att våga anställa.

Vidare sade hon att ni ska titta på länder med låg arbetslöshet och lära av dem. Då kan man titta på Danmark, som har låg arbetslöshet. Där har man en stor rörlighet på arbetsmarknaden. Men en sak som ni tycks ha missat totalt är att man också har väldigt hög omställningsförsäkring. Man har en högre a-kassa än vi har i Sverige i dag, innan era förändringar har trätt i kraft. Hur kan det vara möjligt? Hur kan Danmark lyckas med höga ersättningsnivåer när ni säger att det absolut inte kommer att fungera i Sverige och att nivåerna måste sänkas radikalt? Är skillnaden mellan Danmark och Sverige så stor? Det är fullständigt obegripligt.

Det låter så enkelt när ni säger att det ska vara lätt att matcha. Ja, när det finns mycket jobb är det lätt med matchningen, men vad händer vid lågkonjunkturer då det inte finns några jobb att matcha de arbetslösa med?

Anf. 157 EVA FLYBORG (fp) replik:

Herr talman! Ulf Holm, trots vad vänsterkartellen ofta framför i debatten är företagare också människor. Socialdemokratin och vänsterrörelsen har i alla år kunnat gynna storföretag. De liknar ganska mycket institutioner – jag är själv tjänstledig från ett sådant, så det kan jag säga – men man har inte vågat eller velat gynna de små företagen eller företagarna.

Människor som driver företag måste ha egna incitament för att vilja och våga driva företag. Detta vet Ulf Holm, och Miljöpartiet har, tycker jag, resonerat bra om detta genom åren. Det handlar om att våga och vilja anställa, att satsa hela sin tid. Man satsar kanske sitt hus och sin bil och sätter allt i pant för att förverkliga en idé som sedan kan ge jobb åt många människor. Man måste ha individen i sikte hela tiden och inte tro att man genom stora övergripande program med de stora företagen kan skapa jobb. Det är fel.

Just detta att företagen inte har velat anställa beror självklart på flera saker. Vi har till exempel ett Krångel-Sverige med en regelhysteri som gör att småföretagarna har tvingats bli byråkrater, och vem vill vara det?

Företagare är människor som vill förverkliga en idé och för all del tjäna pengar på det också. Det är jättebra. Men de vill inte vara byråkrater.

70 miljarder per år kostar det våra företag att administrera den hysteriska byråkrati som socialdemokrater och vänsterpartister har hittat på, ibland i gott samarbete med Miljöpartiet, Ulf Holm. 140 miljarder kostar detta samhället varje år därför att man drar sig för att göra investeringar, till exempel miljöinvesteringar, vilket också Ulf Holm vet. Det är för krångligt och det tar för lång tid att få tillstånd. Där har du två av anledningarna.

Anf. 158 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Jag noterar att Eva Flyborg svarade på första frågan. Hon svarade inte på hur det kan gynna småföretag att man tar bort den nedsättning av arbetsgivaravgiften som har funnits och som har upplevts som mycket positiv av småföretagarna. Hon svarade heller inte på frågan om Danmark, där man har väldigt låg arbetslöshet men väldigt höga ersättningsnivåer. Har Eva Flyborg inte tittat på Danmark? Det är inte så långt borta, och det tillhör också EU, så det borde väl vara okej att titta på det landet också. Jag noterar att du inte har några svar på dessa frågor.

Eva Flyborg talar om att tro på människan. Det låter jättefint. Sedan snurrar hon in på någon konstig diskussion som jag inte riktigt hängde med i på slutet. Men tron på människan gäller alltså inte friåret. Om man som ni hittills har sagt inte vill göra några förändringar i turordningsreglerna, är då inte friåret väldigt bra för att den som har ett fast arbete ska våga ta steget, göra något nytt och bli småföretagare, satsa på vidareutbildning eller göra något annat under en begränsad tid? Är det inte ett jättebra sätt att få människor att våga ta steget men ändå behålla trygg-

heten med det trygghetssystem vi har med turordningsregler etcetera? Det är väl en utmärkt idé, där man tror på människan och ändå har tryggheten kvar.

Folkpartiet brukar prata om utanförskapet. Jag tog upp det tidigare när vi diskuterade a-kassan. Det nya för med sig en osäkerhet för det stora arbetarkollektivet. Man vågar inte och känner oro: Vad händer om jag förlorar jobbet? Och vad händer i en lågkonjunktur när det inte finns några nya jobb som kan matcha arbetslösheten?

Anf. 159 EVA FLYBORG (fp) replik:

Herr talman! Jag ska försöka svara på allt som Ulf Holm frågar om, men det är inte lätt för det är många frågor.

Arbetsförmedlingen tog Ulf Holm också upp i förra repliken. Det handlade om matchningen och om varför man inte hade gjort någon sådan. De har ju fått ägna sig åt andra saker, och det var just det jag sade i mitt anförande.

Den rapport som Riksrevisionen lade fram för ett tag sedan visar klart och tydligt att de på arbetsförmedlingarna inte har fått göra sitt jobb därför att regeringen har sagt åt dem att placera folk i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, hålla på med friår och så vidare. Det är ju detta som är kontentan av hela rapporten. De har inte fått lov att göra sitt jobb. Därför är det ingen idé att fråga varför de inte har matchat – de har ju inte fått lov eller tid att göra det. Så enkel är sanningen. Det är bara att läsa rapporten. Detta är inget som jag ensam påstår. Det är Riksrevisionen som säger detta, och den är faktiskt oberoende.

Jag ser ofta på Danmark. Där ser man hur utsläppen försurar våra sjöar och smutsar ned hela Skåne med olika utsläpp på grund av att vi stänger av den rena, svenska kärnkraften. Det kan Ulf Holm kanske fundera lite grann på.

Jag vill gärna återkomma till detta med *jobless growth*. Företagarna sade bara för någon vecka sedan att nu, för första gången på mycket länge, anställer småföretagen. Just nu har man börjat göra det. Man ser att det finns en regering med vilja att underlätta. Vi ser inte småföretagarna som potentiella kriminella. Vi ser dem som en oerhört viktig resurs.

Småföretagen är vår tids hjältar, sade Mona Sahlin för tio år sedan. Det är faktiskt så det är. De måste få förtroendet från oss att förverkliga det de vill göra med sina företag och inte vara byråkrater. Därför kommer nu jobben.

Visst kommer jobben också på grund av en högkonjunktur. Jag har aldrig sagt något annat, tvärtom. Men man måste också tro på framtiden, och har man en regering som verkligen tror på företagarna så vågar företagarna också satsa.

Anf. 160 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Eva Flyborg slog sig för bröstet och sade att borgerligheten vann valet på grund av jobben. Det är möjligt att det var så, men Folkpartiet gjorde inget bra val. Det kan man ju säga. Vad det berodde på kan man diskutera. Men ni fick vara med ändå. Det är väl sanningen, om man ska analysera det.

Eva Flyborg talar väldigt mycket om nystartsjobben. Det var nästan så att jag somnade när hon räknade upp allt vad de skulle räcka till. Det var invandrare som hade svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Det var de som var långtidsarbetslösa. Dessutom kunde det gälla för andra som varit kort tid i Sverige.

Det handlar om 10 000 jobb. Jag vet inte om Eva Flyborg har noterat det. Det handlar här om en volym på 10 000. Samtidigt drar ni ned på arbetspolitiska åtgärder från 165 000 till 90 000 platser varav 70 000 redan inbokade under hela nästa år. Det finns 20 000 platser att spela med som arbetsförmedlingarna ska ha. Det kanske inte går åt så många arbetsförmedlare då. Det är i linje med politiken.

Det är ett ständigt tal om massarbetslösheten. Det förs fram vid olika tillfällen. Jag har noterat att regeringen gör allt för att gräva startgroparna så djupa som möjligt så att den ska kunna peka på var den startade någonstans när man når slutet av mandatperioden.

Det finns redan en oro. Vad säger man om arbetslösheten är 3,9 % när man går in i valåret 2010? Är det fortfarande massarbetslöshet då, eller är det någon annan vokabulär som ska användas av de borgerliga munnarna vid det tillfället?

Är det därför ni hela tiden förtalar landet och pekar på rapporter och så vidare? Man kan se vad som sägs samstämmigt i välfärdsrapporter som FN och OECD har gjort och också i Lissabonprocessen. Där ligger Sverige i toppskiktet tillsammans med några andra. Det gäller hur vi tar hand om våra medborgare i socialt hänseende och ur välfärdssynpunkt, och så vidare.

Det innebär inte att det inte finns brister. Men det får vara någon måtta på förtälet av sitt eget land, tycker jag.

Anf. 161 EVA FLYBORG (fp) replik:

Herr talman! Var ska jag börja? Förtala sitt eget land. Jag kommer ihåg när jag som en relativt nybliven riksdagsledamot hörde Göran Persson stå i den här kammaren och säga: Vi ska brännmärka dem som talar illa om Sverige utomlands. Det är lite samma sak i dag. Det har tydligen inte hänt så mycket inom socialdemokratin. Dessutom är det väl inte att förtala landet om man upprepar vad den självständiga myndigheten Riksrevisionen har kommit fram till i en rapport.

Herr talman! Detta är kärnan i felet inom socialdemokratin i dag. Möjligtvis kan ni få hjälp av en ny partiledare. Men då får ni lägga om hela politiken samtidigt. Ni tål inte den minsta kritik över huvud taget av det som ni har varit med om att bygga upp. Det är synd.

Om ni hade behållit en del av de goda förslagen, om ni hade kunnat lyssna på vad verkligheten, oppositionen och alla andra sade runtomkring er, kunde det ha blivit ett mycket bättre val än det historiska nederlag som ni nu smärtsamt fick genomlida.

Att baktala en myndighet, som är vad Riksrevisionen är, är grymt. Det är i själva verket vad Sven-Erik Österberg gör.

När vi har regerat de första fyra åren ska vi säga till väljarna: Titta på vad vi har gjort. Titta på hur arbetslösheten sjunker. Titta på alla de goda förslag som vi nu har genomfört. Sedan är det upp till väljarna, Sven-Erik Österberg, och inte dig eller mig.

Vi återkommer till Amsätgärderna, eftersom Socialdemokraterna älskar statistik i alla dess former. De 90 000 platserna är samma nivå som det var år 2003. Vad är det för fel på det i dag? Vi är i en högkonjunktur då dessutom jobben kommer. Företagarna anställer dessutom nu under den borgerliga regeringen, till skillnad mot när ni satt i regeringen.

Anf. 162 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Först och främst, Eva Flyborg, har jag inte baktalat någon myndighet. Jag sade att det finns en rad olika rapporter från FN och OECD. Det är välfärdsrapporter som pekar på att Sverige ligger i topp tillsammans med de andra länderna. Jag har inte nämnt Riksrevisionen. Det är Eva Flyborg själv som fört in den i resonemanget.

Vi kan väl säga att det är ganska trista rapporter. De ser ungefär likadana ut, oavsett vad som ska avhandlas. De gånger som Riksrevisionen själv har blivit granskad har det inte varit hedrande för myndigheten. Varje rapport kostar tre fyra miljoner kronor att ta fram. Det är sanningen när man har tittat på Riksrevisionen själv.

Om de negativa rapporterna fortsätter under den nuvarande mandatperioden, kommer ni då att lägga ned Riksrevisionen som ni har gjort med ALI när budskapet är fel? Just nu passar budskapet från Riksrevisionen.

Det var en lång hallelujaföreställning som Eva Flyborg hade här i sitt anförande över Riksrevisionen. Det finns olika ingångar i detta, och jag vill också peka på det.

Jag ser strategin. Man vill försöka att svartmåla läget när man tog över regeringsmakten i Sverige för att ha ett bra utgångsläge när man ska analysera i slutet av mandatperioden. Det är vad strategin går ut på.

Det kommer nu jobb, och arbetslösheten är nere på 3,9 %. Det finns inte ett enda beslut i denna riksdag som har manat fram denna jobbutveckling. Det är ett resultat av den förda ekonomiska politiken under den föregående mandatperioden.

Vi kommer nu in i ett läge där er politik ska ge effekt. Vi är ivriga, Flyborg, eftersom ni har varit så fruktansvärt ivriga under den tidigare mandatperioden att tala om hur det skulle gå till.

Nu sitter ni vid spakarna! Styr nu och visa hur det ska gå till, och så ska vi analysera resultatet. Det är vad som kommer att hända under de kommande åren i den här mandatperioden. Då ska vi se hur politiken lyckas.

Men ni har startat med att försämra för dem som redan har det svårast i samhället. Ni drar ned på a-kassan, ökar avgifterna och pungslår dem på medel. Det är vad ni har gjort.

När ni talar om att ni ska införa jobbvdrag och säger att det gynnar dem som har det sämst ställt är det faktiskt en ren lögn, skulle jag vilja påstå.

Anf. 163 EVA FLYBORG (fp) replik:

Herr talman! Sven-Erik Österberg har fel i det mesta han säger, och det är lite trist. Jag väntade mig mer av Sven-Erik Österberg, som också själv har suttit i den regering som har skapat den här situationen.

Det blev inga jobb. Det var vad vi konstaterade. Det handlade om *jobless growth*, om Sven-Erik Österberg hörde tidigare replikskifte. Jobben kommer nu.

Företagarna känner att de har en regering som litar på dem. Den lägger nu fram förslag – och de vet att den kommer att lägga fram ännu flera förslag – som kommer att gynna hela situationen att vara småföretagare och att driva och äga företag. Det är bra. Jobben är här.

Påhoppet på Riksrevisionen är ganska trist. Sven-Erik Österberg har varit med så pass länge att han vet att det som står i tidningen inte nödvändigtvis måste vara helt sant. I stort sett allting i den artikeln var fel. Ingen annan inom medierna tog upp det, och ingen annan följde efter, eftersom det var påhittat från början till slut.

Herr talman! Jag undrar vem som sprider sådant om Riksrevisionen? Det är väl den frågan man i så fall måste ställa sig. Det är i varje fall inte Riksrevisionens vänner, som tycker att vi måste en självständig revision av staten och inte en som lyder under staten själv. Den ska lyda under riksdagen, som vi har det nu.

Herr talman! Socialdemokraterna blev beskyddare av själva systemet och strukturer. Men ni glömde och ni gömde människorna i statistiken över arbetslösheten. Det är en hård, grym och fullständigt känslökall politik. Den har svenska folket brutit med. Nu blir det nya tider.

Herr talman! Jag har inte så mycket talartid kvar. Den räcker inte till att rätta alla felaktigheter som Sven-Erik Österberg vräker ur sig. Jag kan bara konstatera att vi har en svensk i ryggen, och snart nere välbehållen på jorden hoppas jag. Men en svensk socialdemokrat kan inte se bristerna och katastrofen med sin egen politik.

(Applåder)

Anf. 164 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Herr talman! Tiden går, men jag tror att det är viktigt att alla partier ändå får göra en markering av var de står i olika frågor. Även jag vill tala lite om hur vi i Kristdemokraterna ser på den budgetproposition som har kommit som berör utgiftsområdena Arbetsmarknad och Arbetsliv och som vi i utskottet har behandlat, och debatten om betänkandet har vi här i dag.

Den politik som den tidigare socialdemokratiska regeringen förde ledde fel. Det ansåg väljarna i årets val och gav därför över ansvaret att leda landet till alliansen. Den politik som den tidigare regeringen drev ledde mot ökad arbetslöshet och ökat utanförskap.

Vänsterkartellen vill i mediedebatten framstå som de svagas försvarare. Men vad de har glömt bort är hur de förtidspensionerade människor på löpande band. Syftet var att få ut dem ur sjukskrivningsstatistiken, för de hade heller ingen politik för de sjukskrivna.

En halv miljon svenskar är i dag förtidspensionerade. Många behöver och ska vara det. Men många har också mer eller mindre tvingats in i detta utanförskap.

En stor andel personer med invandrarbakgrund kände sig särskilt svikna och övergivna av Socialdemokraterna. De hörde fagra löften som ”Alla ska med”, men såg ingenting konkret som skulle kunna ge dem hopp om en bättre framtid. Många invandrare berättar att de ansågs värddiga ett bidrag men inte ett jobb. Jag mötte många invandrare i valrörel-

sen som sade att de var trötta på åtgärder och bidrag. De ville ha ett riktigt jobb.

En kvinna med invandrarbakgrund har mejlat till mig. Hon beskriver det hela så här: ”Men regeringens alternativ var att jag fick gå på en ny förnedrande åtgärd – ’plusjobb’ som inte leder någon vart.”

Från oppositionen har man framfört kritik mot att vi tar bort plusjobb och andra arbetsmarknadsåtgärder. Men frågan man måste ställa sig är: Varför? I budgetpropositionen står beskrivet hur det under 2005, när ekonomin vände uppåt, inte hände någonting på sysselsättningsidan. Man kunde ständigt i tidningarna läsa om *jobless growth*, som vi har varit inne på här. Trots att ekonomin gick bra kom inte jobben.

Nu vänder det, och det går snabbt. Enligt det som jag tidigare nämnde i ett TT-telegram från den 5 december beskriver Ams hur sysselsättningsökningen i år och nästa år på nästan 175 000 personer bara har överträffats två gånger tidigare under de senaste 50 åren.

Därför är det viktigt att vi inte läser in människor i arbetsmarknadsåtgärder utan tillgång till de riktiga jobben. Det har nämligen visat sig att människor som är i åtgärder minskar sitt sökande efter jobb medan de är i åtgärder. Att då som vänsterblocket säga helt nej till att dra ned på arbetsmarknadsåtgärder är högst oansvarigt enligt min mening.

Vänsterpartiet säger dessutom att man vill skapa 40 000 nya jobb i offentlig sektor under nästa år, 50 000 ytterligare 2008 och 60 000 till under 2009. Visst behöver vi personal i vården, och därför lägger vi mer pengar till kommuner och landsting i vår budget. Men att de nya jobben ska komma enbart i offentlig sektor verkar mer som en ideologisk läsning.

Miljöpartiet vill i stället satsa på friåret, och står nu ensamma i den frågan. Vi ska ge människor möjlighet att få ihop sina livspussel, men inte genom att samla ihop hela detta behov i ett enda år.

Många arbetsförmedlingar har klagat på att de nu får sitta och administrera friår i stället för riktiga jobb. Men det tar tid även att administrera alla andra åtgärder. Vad jag förstår finns det minst 47 åtgärder som arbetsförmedlingarna administrerar i stället för att matcha människor med riktiga jobb.

Det vi nu gör är att minska antalet åtgärder för att ge arbetsförmedlingarna den tid och det fokus som de vill och behöver ha, nämligen att matcha arbetslösa med riktiga jobb.

Herr talman! Vi i majoriteten anser, som vi beskriver i betänkandet, att Arbetsmarknadsverket behöver reformeras. Riksrevisionen, som vi har varit inne på här, har granskat arbetsförmedlingarna och funnit stora brister. Riksrevisionens samlade bedömning är att bristerna är så omfattande att man har uppmanat regeringen att genomföra en övergripande översyn av arbetsförmedlingen. Det arbetet ska nu påbörjas. Vi vill också öppna för alternativa arbetsförmedlingar, vilket jag med glädje har noterat att även Miljöpartiet ser som en möjlighet.

Herr talman! Med hänvisning till ovanstående resonemang anser jag det ganska klart var vi kristdemokrater står i frågan om att dra ned antalet arbetsmarknadsåtgärder. Vi ser med förhoppning på flera riktiga jobb redan under nästa år. Men det förutsätter också att vi marknadsför den nya anställningsformen som regeringen verkar för, nämligen nystartsjobben. Nystartsjobben innebär att den enskilde tar med sig en skatterabatt

på 32 % på den totala lönekostnaden till en potentiell arbetsgivare. Det gäller för ungdomar som har varit arbetslösa i sex månader. Det gäller för alla som har varit arbetslösa i ett år. För dem som är över 55 år ger vi en extra bonus så att de får dubblerad tid med skatterabatten. Har de varit arbetslösa i två år får de alltså en tid på fyra år. Det här ger en chans för personer att marknadsföra sig själva hos arbetsgivare i stället för att sitta och vänta på en åtgärd, som tidigare.

Det bästa av allt är att det är ett riktigt jobb man kommer in i. Man kommer in i LAS, lagen om anställningsskydd, och man får delta i arbetslivet på samma grunder som alla andra med ökad anställningstrygghet. Det är alltså ingen tillfällig åtgärd, utan ett riktigt jobb.

Herr talman! En annan grupp som ofta glöms bort är de personer som har ett arbetshandikapp och som behöver så kallat lönebidrag. Många vill och kan på ett bra sätt bidra på arbetsmarknaden. Vi ska se till att de här personerna ska få en bra ingång och möjligheter att fortsätta sin lönebidragsanställning. De som kan ska naturligtvis fasa ut på den ordinarie arbetsmarknaden.

Jag besökte nyligen den verksamhet som organisationen Hela människan bedriver i Heby. Där fanns personer som kom via arbetsförmedling, försäkringskassa och socialtjänst. Alla hade det gemensamt att de nästan hade setts som hopplösa fall. De arbetar i den sociala verksamheten som finns, i ett kafé, en second hand-butik och liknande med lönebidrag. En man skulle nu lämna den anställningsformen för att börja ett jobb som fastighetsskötare här i storstaden. Det är klart att han och alla i hans närhet var glada och stolta. Han skulle få ett riktigt jobb, men det gick via lönebidraget.

Vi föreslår i vår budget att posten för Samhall och lönebidrag höjs med 1 miljard. Det innebär att lönenivån för lönebidraget antligen höjs, vilket är mycket glädjande. Dessutom föreslår vi att personer som har lönebidrag också ska ha möjlighet att starta eget, som Catharina Elmsäter-Svärd var inne på tidigare. Vi vill uppmuntra entreprenöranda, och vi tror att även den här gruppen kan utveckla detta.

Herr talman! När det gäller integrationsarbetet finns det mycket att göra för att rätta till brister från tiden med den förra regeringen. Det behövs en ny integrationspolitik. Regeringen har aviserat att man ska ta ett helhetsgrepp på integrationspolitiken och återkomma till riksdagen om detta. Inriktningen ska vara att människor som kommer till vårt land ska känna att de snabbt kommer in i samhället och ges verktyg för ett självständigt liv.

Många delar behöver förändras. Bland annat läggs Integrationsverket ned under nästa år. Dess uppdrag kan göras annorlunda. Nu pågår ett arbete på departementet som innebär att man analyserar hela verksamheten och ser vad som kan föras över till andra organ och vilka uppgifter som kan avvecklas helt.

Nedläggningen stöds, vad jag kan förstå, av både Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Miljöpartiet vill dock senarelägga det hela.

Herr talman! Arbetslivsinstitutets framtid har diskuterats flitigt den senaste tiden med anledning av att vi föreslår en nedläggning av just det institutet nästa år. Det innebär dock inte att vi vill lägga ned forskningen på något sätt. Arbetslivsinstitutet bedriver intressant forskning om arbetslivet. Det kommer vi också att ta till vara.

Vårt utskott hanterar också frågor som berör hur arbetslivet ser ut. Regeringen har aviserat flera viktiga insatser på arbetslivsområdet som ska bidra till ett bättre och mer hälsosamt arbetsliv. Det gäller satsningar på rehabilitering och företagshälsovård. Det gäller diskrimineringsfrågor, där vi ser fram emot en sammanslagning av alla diskrimineringsombudsmännen. Vi ser också fram mot en ökad satsning på äldre personer som vill vara kvar en längre tid i arbetslivet, vilket många önskar.

Ett område där vi gör en särskild satsning är jämställdhetsområdet. Över 400 miljoner kronor satsas i syfte att öka jämställdheten. Pengarna ska användas brett i forskning om kvinnors hälsa och till en handlingsplan för att minska våldet mot kvinnor. Jag noterar att Vänsterpartiet avslår dessa medel.

Herr talman! Jag yrkar härmed bifall till utskottets förslag till beslut.
(Applåder)

Anf. 165 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Jag måste få ta tag i en tråd här. Det råder en missuppfattning om Vänsterpartiets politik. Vem är det som har sagt att Vänsterpartiet tycker att jobben enbart ska komma i offentlig sektor, som Désirée Pethrus Engström nämnde här?

Självfallet ska inte jobben endast komma i den offentliga sektorn. Men Vänsterpartiet har lagt fram ett konkret förslag om att investera en del av de enorma finansiella överskott som nu finns i svensk ekonomi i att anställa flera inom sjukvården, inom äldreomsorgen, inom barnomsorgen och inom andra områden i välfärdssektorn där det behövs personal. Désirée Pethrus Engström sade alldeles nyss att det är så.

Vad är det som är så orimligt med att i ett läge där vi har stora överskott, stora behov i välfärdsverksamheterna och många personer som är arbetslösa se till att lösa den ekvationen genom att anställa människor på ställen där de gör stor nytta?

Vi menar dessutom att det är ett sätt att få fart på ekonomin. Den offentliga sektorn investerar hundratals miljarder varje år i privata företag. Man beställer varor och tjänster från privata företag. Vi ser detta som en konkret jobbsatsning i ett läge när det har varit väldigt svårt att få fart på jobben. Vi ser det som en klok investering i en bättre välfärd för framtiden. Dessutom leder det till bättre arbetsvillkor och en bättre arbetsmiljö, framför allt för de många kvinnor som i dag sliter ut sig i de här verksamheterna.

Om nu 150 000 i välfärdssektorn är för många, hur många nya jobb i välfärdssektorn är lagom? Hur många nya jobb behövs det över huvudet taget? Är det en halv miljon nya jobb, en miljon nya jobb eller en och en halv miljon nya jobb? Varför är det så orimligt att 200 000 av de här nya jobben kommer i den offentliga sektorn oavsett om det är en halv, en eller en och en halv miljon nya jobb som behövs?

Anf. 166 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag tror att perspektiven skiljer sig mellan våra partier. Jag tror i och för sig inte att Josefin Brink har stöd av något annat parti när det gäller att sätta upp den här typen av definitiva målsättningar med det exakta antalet jobb i offentlig sektor. Vårt perspektiv är att om vi satsar på att få jobb i den privata sektorn får vi pengar över till kommu-

ner och landsting att verka för. Skatteintäkterna ökar, och kommunerna kan själva styra över sin ekonomi. Jag vet inte om det är rimligt att centralstyra över 40 000 jobb hit och 40 000 jobb dit i den offentliga sektorn. Vi ska skapa goda förutsättningar för att kommunerna ska få en bra ekonomi. Det ska vi göra genom att folk är ute i arbetslivet och betalar skatt. Då får kommunerna in sina pengar och kan öka andelen anställda. Så ser vi på det hela.

Anf. 167 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Jag vet inte varför det är så himla konstigt att siffersätta hur många nya jobb man tycker att det behövs. Nu pratar vi om utanförskapet, och jag skulle för det första vilja veta om det är en halv miljon människor, en miljon människor eller en och en halv miljon som befinner sig i utanförskap i dagens Sverige. Man måste ju också kunna säga att motsvarande antal nya jobb måste komma till om detta utanförskap ska brytas och vi ska ha full sysselsättning. Då borde det vara rimligt att komma med en siffra och säga att så här många jobb behövs.

Vi anser att behoven i den offentliga sektorn är väl dokumenterade. Det jobbar i runda slängar 200 000 personer färre i den offentliga sektorn i dag jämfört med 1990. Och behoven har vuxit något alldeles enormt sedan dess, framför allt inom äldreomsorgen som jag vet är ett område som Kristdemokraterna brukar bry sig om. Allt flera äldre nekas i dag den hjälp och det stöd som de behöver samtidigt som det finns pengar i statskassan och samtidigt som det finns många arbetslösa som behöver jobb. Varför är det så omöjligt att tänka sig att de jobben ska komma just där de som bäst behövs? Varför kan man inte se att också personer som är anställda i kommuner och landsting faktiskt betalar skatt? Det är också en vinst och en tillväxtfaktor att människor arbetar och betalar skatt i stället för att vara arbetslösa.

Anf. 168 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Man kanske inte ska bli så särskilt förvånad över Väns-terpartiets perspektiv när det gäller hur pengarna till de här jobben ska komma fram. Var ska resurserna för att skapa de här jobben tas?

Josefin Brink pratar om att vi ska satsa på åtgärder i kommunerna och på arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Men det är någonting som saknas, och det är hur jobben ska komma i den privata sektorn och hur vi ska få in de skatteintäkterna. Vilka åtgärder föreslår Josefin Brink för att göra satsningar på företagen? Jag har absolut ingenting emot att vi får stora satsningar på kommuner och landsting om kommunerna tycker att man har råd. Vi i majoriteten gör redan i dag satsningar genom att vi skickar mer pengar till kommunsektorn för nästa år.

Anf. 169 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Jag blev lite förvånad över Désirée Pethrus Engströms inlägg och attacken på friåret. Är det något parti på den borgerliga kanten som har varit positivt inställt till idén om friåret är det faktiskt Kristdemokraterna som har stött en liknande motion i riksdagen tidigare. Ni har en förståelse för problemet med att få ihop livspusslet. Du säger att man ska få betalt för att göra ingenting. Nej, man får inte betalt för att göra ingenting. Man får inte samma lön. Man får 85 % av a-kassenivån. Det

innebär att man gör en personlig uppoffring för att under en begränsad tid göra någonting annat i livet, till exempel skaffa sig en ny utbildning eller starta ett jobb. Är det inte det vi vill att människor ska kunna göra, starta jobb, våga ta chansen? Människan ska vara en kreativ och aktiv person som vill ta chansen och göra detta. Samtidigt behåller vi trygghet i och med att turordningsregler och så vidare inte rubbas. Då har vi fått det bästa av det goda. Jag förstår inte att just Kristdemokraterna är sådana fanatiska motståndare till friåret.

Dessutom säger ni att det är fel att arbetsförmedlingen ska hålla på med detta. Jag trodde ju att arbetsförmedlingen just skulle förmedla arbeten och få in arbetslösa på en arbetsplats. Erfarenhetsmässigt har också de som fått friårsvikariat fått arbete senare. Då har man ju lyckats med hela projektet.

Anf. 170 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Även här, precis som jag sade tidigare till Vänsterpartiet, tror jag att Miljöpartiet fortfarande står väldigt ensamt när det gäller friåret. Vårt resonemang har gått ut på att vi tycker att livspusslet inte bara handlar om ett år. Man kan inte samla ihop livspusslet och få ihop det under bara ett år. Vi ska skapa ett arbetsliv som gör att människor håller hela arbetslivet. Det måste vara syftet.

Jag förstår att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet inte stödde detta, eftersom de inte har det i sitt förslag nu. Jag hörde en sak i tv när det hade gått igenom. Jag tror att det var Yvonne Ruwaida som sade: Ja, det kan vara jättebra för kvinnor som är slut på arbetsmarknaden.

Om man är trött och sliten ska man försöka göra något åt det och se till att få en hållbar arbetsmarknad. Alla ska inte samla ihop detta och vara lediga under ett år, och sedan är allting bra. Så har man inte skapat något bättre hälsoläge på arbetsplatserna.

Anf. 171 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Vi ska hålla livet ut. Är det därför som den nya regeringen föreslår att Arbetsmiljöverket ska få mindre pengar? Arbetslivsinstitutet ska läggas ned, fast forskningen ska ändå behållas på något obegripligt sätt som ingen har kunnat svara på hittills. Ni har faktiskt tagit bort pengarna helt och hållet. Finns det inga pengar blir det ingen forskning. Sedan kan man bara hoppas att någon annan kommer på att man ska göra det i stället. Hittills har vi inte sett någonting av detta. Hur ska du då få ett arbetsliv där du håller livet ut? Det är helt omöjligt. I hela den diskussion som har förts i samhället har friåret varit en liten möjlighet för några att göra någonting. Och den tar ni också bort nu.

Du gick igenom jämställdheten väldigt snabbt. Många av dem som har tagit friår är kvinnor. Man kanske inte ska säga att friåret är en jämställdhetsåtgärd. Det är väl ändå att ta i. Där får jag ge mig redan nu, märker jag.

Men jag skulle däremot vilja veta vad ni gör när det gäller jämställda löner. Många av resonemangen går ut på att kvinnor ska ha ekonomisk makt. Men varför gör ni ingenting när det gäller jämställda löner? Vi i den förra majoriteten gjorde ett väldigt omfattande arbete och lade fram en skrivelse som nu har försvunnit någonstans.

Anf. 172 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Låt mig börja bakifrån med detta med jämställda löner. Det verkar inte som om ni har kunnat lösa detta med att få jämställda löner under den tid som ni har samregerat med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Det beror väl på att det är ganska svårt att centralstyra här från riksdagen exakt hur det ska gå till. Det sker mellan arbetsmarknadens parter i samtal och också tillsammans med den enskilda arbetsgivaren. Det har visat sig att när enskilda, framför allt kvinnor, förhandlar med sin arbetsgivare har deras löner blivit högre än när man har gått in i kollektivet och gjort det genom facket.

Det handlar alltså om att vidta flera åtgärder för att öka kvinnors andel på arbetsmarknaden. Det gör vi. Kvinnor ska vara mer på arbetsmarknaden och kunna ta för sig. Detta ingår i vår jobbpolitik. Men det handlar också om att kvinnor ska kunna få ett bättre förhandlingsläge ute på arbetsplatserna. Det är ju det som är tanken. Men jag tror inte att vi kan lösa detta med jämställda löner i ett enda svep.

Vi har haft samtal med jämställdhetsministern och diskuterat just jämställda löner. Det gäller att försöka göra saker, att försöka bryta ordningen att endast kvinnor jobbar deltid – det är alltid kvinnor som gör det – och att öka kvinnors entreprenörskap. Det gäller också att få flera kvinnliga företagare och att få kvinnor att komma högre upp på karriärskalan. Jag tror att det är enda sättet att bryta det här med ojämsställda löner, naturligtvis vid sidan av den del som är ren diskriminering. Men då ska vi jobba med jämställdhetslagen som maktmedel.

Anf. 173 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Det börjar på att närma sig slutet när det gäller dem som kanske kan svara och som har varit med i det här arbetet. Jag återkommer till den fråga som Ulf Holm tog upp. Det gäller då ALI. Man lägger ned hela den myndigheten och tar bort pengarna. Samtidigt säger man att forskningen ska vara kvar.

Vi har fått rapporter från universiteten. Man säger: Visst kan vi ha det här, men då måste vi också ha resurser. Vad ska man då svara? Det är som jag hela tiden har sagt: Ni står inte för den politik som förs, utan ni svarar och låtsas som att ingenting ska hända. Likadant är det med neddragningen beträffande köp av arbetsmarknadspolitiska insatser och det senaste beslutet vi tog i arbetsmarknadsutskottet. Där rör det sig om 285 miljoner. Det ska inte påverka verksamheten. Men vem tror att 285 miljoner inte påverkar verksamheten i en myndighet? Det är väl naivt att tro det. Då är det väl bättre att säga att det gör det och att det var den prioritering som gjordes. Sedan får man ta konsekvenserna av det. Det är väl en ärlig politik att säga så.

Sedan gäller det Integrationsverket. Är det en bra politik att börja med att lägga ned myndigheten och att sedan börja fundera på vem som ska ta hand om verksamheten och sköta det här? Integrationsverket är väl inte på något sätt heligförklarat för all framtid.

Men om man vill ha en annan tidens ordning, vore det då inte bra att presentera hur den skulle se ut och att sedan säga att arbetsuppgifterna ska skötas på det och det sättet och att man i och med det lägger ned befintlig myndighet? Det tycker jag är rätt ordning just för att kunna ge alla dem en trygghet som är beroende av denna verksamhet och som

också vet att det i verksamheten har gjorts ett mycket bra arbete. Det har ni ju också sagt. Inte minst har ni tidigare berömt dess chef.

Vore det inte en bättre politik än att starta i en annan ände och skapa en massa oro när man inte vet? Vad tycker Désirée Pethrus Engström om det?

Prot. 2006/07:44
20 december

*Arbetsmarknad
och Arbetsliv*

Anf. 174 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Jag kan hålla med om att det har blivit en rivstart med den nya regeringen och med många förslag. Det kan kännas som att det går fort, men delvis beror det på det vi här tidigare har varit inne på, nämligen att det var nödvändigt att göra budgeten på två veckor.

Ska vi titta på hur vi ändå kan fortsätta att jobba i utskotten så är det här vi kan fortsätta att följa det regeringen har sagt, göra justeringar och förändringar och följa upp.

Vi har fått löften om att ALI och den verksamheten också kan bedrivas i andra former. Ett arbete pågår på departementet. Jag litar på att man tar till vara det goda arbete som ALI gör.

ALI blev lite grann som en verksamhet som man skickade ut. Man lade ned en annan verksamhet och startade upp ALI. Jag vet inte om det var så oerhört genomtänkt varje gång man under den förra regeringen satte i gång med nya verksamheter med ALI.

Men, som jag tidigare har sagt, tycker jag att det är en oerhört viktig forskning som bedrivs på ALI och att väldigt mycket kan användas i diskussionerna om arbetsmarknadspolitiken. Jag förutsätter att regeringen återkommer med förslag om hur det här ska lösas.

Som någon här tidigare var inne på är det inte bara ALI som bedriver den här typen av forskning. Också det får man väl titta på.

Att starta med att lägga ned Integrationsverket hänger, tror jag, kanske mer samman just med hur snabbt vi var tvungna att lägga fram en budget. Alla var överens, och i alliansen hade det också förts diskussioner om den här åtgärden så i och för sig var det ingen nyhet. Det här är något som regeringen också återkommer till. Hur hela integrationspolitiken ska se ut får vi alltså, herr talman, anledning att återkomma till.

Anf. 175 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja fråga Désirée Pethrus Engström vem det är som har gett löftet om att ALI:s verksamhet ska vara kvar. Är det den borgerliga regeringen som har gett det löftet till ledamöterna i arbetsmarknadsutskottet? Är det den kommunikation man har haft? Det är i alla fall ingenting som vi på något sätt har hört. Man är ju då väldigt intresserad av hur det hela ska gå till när resurserna är borta. Ska regeringen återkomma om det också? Är det nya pengar som ska tas fram till det här, eller vad ska hända? Det tycker jag att det är väldigt viktigt att peka på.

En annan sak som Désirée Pethrus Engström tog upp i sitt anförande var myten kring förtidspensioneringen. Tidigare i debatten handlade det också om det. Någon frågade tidigare här i talarstolen – jag minns inte vem: Varför blev det inget liv när förtidspensioneringarna kom och så vidare? Man jämförde med det väsen som varit kring neddragningarna i a-kassan. Jag tycker att man noga ska analysera också det och titta på vilka det är som är förtidspensionerade.

Vi kan alltid tycka att det är för många, framför allt yngre, som blir förtidspensionerade. Det är jag den förste att ställa upp på. Men den vanligaste förtidspensionerade personen är en kvinna som är runt 60 år och som har ett 40-årigt arbetsliv bakom sig. Hon är utsliten i nacken och har utslitna axlar. Det är klart att hon inte för mycket väsen kring detta. Hon ser ju att hon efter ett långt arbetsliv får en ganska hygglig situation när hon är skadad kroppsligt, fysiskt. Sedan får hon det här.

Vad ni gör är ju att ni klämmer till de här människorna en gång till och säger att det här påverkar ålderspensionen från 65 år. Det är vad ni skickar in när det gäller den här gruppen, oftast kvinnor i nämnda ålder. Så ser bilden ut. Det är väldigt tydligt när man tittar på stocken.

Sedan finns det naturligtvis ett antal yngre i sammanhanget. Där tycker jag att man ska sätta in alla resurser och se till att inte yngre, för det är aldrig bra, blir förtidspensionerade om det nu inte finns alldeles särskilda skäl – att man är gravt handikappad eller någonting sådant och man bedöms sakna arbetsförmåga. Detta tror jag att det är väldigt viktigt att peka på.

Sedan har vi *jobless growth*. Vi ser att det har skett en oerhörd effektivisering i svenskt näringsliv. Det ska vi inte vara ledsna för eftersom det är precis det som ligger till grund för att vi också kan klara att hålla konkurrenskraften uppe. Det tror jag är ett resultat av att jobben har kommit så pass sent i högkonjunkturen som de faktiskt har gjort.

Anf. 176 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik:

Herr talman! Frågan om ALI ska vara kvar har Littorin haft flera interpellationsdebatter om. Där har han svarat att ALI inte kommer att vara kvar i nuvarande form men att forskningen kommer att finnas kvar. Vi får väl lita på det som ministern säger från talarstolen här i kammaren.

Förtidspensioneringarna har jag lite grann tittat på inför den här debatten. De talen för, tror jag, gruppen 24–29 år har ökat dramatiskt, så det gäller inte bara äldre kvinnor.

I dag har det – tack och lov! – kommit siffror som visar att antalet förtidspensionärer för första gången på många år inte ökar. I november beviljades 23,2 % förtidspensioneringar färre än för ett år sedan. Detta är glädjande.

Just nu kommer jobben, och vi får färre förtidspensionärer. Det är oerhört glädjande att det nu börjar hända någonting i Sverige. Jag vet inte vad det är – om det är så att alla tar glädjeskutt därför att vi har fått en ny regering. Vi får väl hoppas att vår politik ger människor ett hopp. Kanske ger den även Försäkringskassan och arbetsförmedlingen ett hopp om att här finns det en ny politik som kan gynna dem som stått utanför.

Poängen med att jag tar upp just förtidspensioneringen var att det inte heller på rehabiliteringssidan har funnits någon politik. Innan jag kom in i riksdagen har jag jobbat med rehabiliteringsfrågor. Därför vet jag att det har varit otaliga utredningar. Men ingenting konkret har egentligen hänt på rehabiliteringssidan. Den politiken är så misslyckad att människor har tvingats in i förtidspensionering i stället för att återföras i jobbet på den tidigare arbetsplatsen eller i annat jobb. Det är bara att beklaga alla dem som tvingats till förtidspensionering under den socialdemokratiska regeringen.

Anf. 177 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Herr talman! Det är trevligt att inta denna talarstol igen. Ännu trevligare är det att integrationsfrågorna flyttats till arbetsmarknadsutskottet, att de gjorts till arbetsmarknadsfrågor. Integrationspolitiken måste fokusera på jobb, och då är det ett mycket lämpligt utskott.

För att svara på Sven-Erik Österbergs fråga, den som han hela tiden ställer om ALI, vill jag säga att ja, det kommer att finnas pengar till den forskningen. Fyra femtedelar av arbetslivsforskningen sker utanför ALI. Regeringen satsar 200 miljoner extra på forskningsanslaget, vilket gör att de som vill forska vidare om arbetslivsrelaterade frågor kommer att kunna ta del av dessa pengar på samma villkor som alla andra.

Jag tror egentligen inte att Sven-Erik Österberg är intresserad av att lyssna på svaren och ta dem till sig. I stället tror jag att han tänker att det finns människor där ute som lyssnar och faktiskt kan börja tvivla på regeringens ambitioner när det gäller denna forskning. Det skulle inte vara naturligt att till exempel säga att eftersom Integrationsverket läggs ned kommer vi inte att ha en introduktionspeng. Det skulle ingen tro på. Men att säga att vi inte kommer att ha någon forskning på detta område eftersom ALI läggs ned kan vara lite lättare att tro på trots att det inte är sant. Självklart kommer forskningen att fortsätta även om myndigheten läggs ned. Det är inte forskningen som läggs ned utan myndigheten.

Nu har du fått svar, Sven-Erik Österberg. Det finns pengar till forskning.

Inriktningen på alliansens integrationspolitik sammanfattas i en mening i budgetpropositionen: Sverige ska vara ett land med möjligheter för alla. Det betyder att ingen ska diskrimineras på grund av hudfärg, religion eller kultur. Det betyder att ingen ska låsas i arbetslöshet, maktlöshet, utanförskap för att det inte finns några jobb. Det betyder att det offentliga ska respektera människor som individer med egna resurser, inte se dem som ett homogent kollektiv eller som värnlösa objekt som behöver omhändertas. Det betyder att offentliga insatser ska syfta till att riva hinder och öppna nya dörrar. Och det betyder att möjligheterna för en individ aldrig ska begränsas av hot eller våld.

Alla ska med – så enkelt är det. Så lät Socialdemokraternas slogan i 2006 års valrörelse. Det är en fin och solidarisk ambition. Men det fanns ett stort problem. Det fanns inte plats för alla att åka med när det socialdemokratiska tåget skulle gå. Den krassa verkligheten är att resultatet av socialdemokratins långa regeringsinnehav varit förödande för de mest utsatta i vårt land. Socialdemokraterna fick förvalta den längsta högkonjunkturen i modern historia och misskötte uppgiften kapitalt. I slutet av den långa konjunkturuppgången, som nådde sin höjdpunkt 2001–2002, fanns det fler människor i utanförskap än någonsin tidigare under en liknande period.

Ett nytt socialt landskap har vuxit fram i Sverige under de senaste decennierna, präglad av utestängning från arbetsmarknaden, bostadssegrering, bidragsberoende, fattigdom, skolmisslyckande, maktlöshet och sårbarhet. Det handlar om människor i bostadsområden vilkas liv till stor del präglas av socioekonomiska villkor som på ett markant sätt skiljer sig från samhället i övrigt, det samhälle som Sven-Erik Österberg och hans kolleger i dag lever i. Vi kan konstatera att det är de redan utsatta som

lämnats efter och blivit än mer utsatta under det socialdemokratiska regeringsinnehavet.

Herr talman! Kampen mot utanförskapet kommer att gå som en röd tråd genom regeringens arbete under hela mandatperioden. Integrationspolitiken ska fokusera på utanförskapet, inte på invandrarskapet. Säråtgärder som riktar sig till invandrare som grupp ska efter den första tiden i Sverige inte längre förekomma. Integration skapas inte av utredningar, inte heller av en myndighet med namnet Integrationsverket. Integrationen handlar om nya jobb, goda förutsättningar för företagande, kunskapskola och trygghet för alla. Det handlar om att nyanlända ska ges möjligheter till en snabb etablering i arbete och utbildning, att diskriminering aldrig kan accepteras och att människor som bor i Sverige respekteras som individer oavsett bakgrund.

Kampen för att bryta utanförskapet är lång och snårig. Under de två månader som alliansen regerat har vi tagit några viktiga steg i rätt riktning. Viktigast är att vi inlett övergången från en arbetsmarknadspolitik som administrerar massarbetslöshet till en politik som skapar och förmedlar jobb. Att människor har jobb och egen försörjning är inte det samma som integration, men det är den i särklass viktigaste enskilda förutsättningen för att bryta utanförskapet. Våra förslag om nystartsjobb, jobb- och utvecklingsgaranti och jobbavdrag kommer att spela stor roll för många av de människor som inget hellre vill än att gå från bidrag till arbete. Genom en ny syn på företagare och enklare regler för företagande, sänkning av arbetsgivaravgifter samt av tillväxt- och arbetsfientliga skatter kan många nya arbeten uppstå.

I en ekonomi där sysselsättningen knappast växer blir kampen om de befintliga jobben mycket hård. Diskrimineringen och diskriminerande attityder får därmed en förödande effekt. Det är oacceptabelt att man i Sverige sållas bort från arbetsmarknaden på grund av hudfärg eller etniskt ursprung. Vi ska ha en effektiv diskrimineringslag, och det ska kosta att diskriminera. Diskrimineringslagarna har successivt byggts ut, och vi har först på senare år fått en lagstiftning som någorlunda täcker de viktiga samhällsområdena och de olika diskrimineringsgrunderna. Dessvärre har lagstiftningen därmed också kommit att bli något av ett svåröverskådligt lapptäcke av lagar för olika områden och olika grunder. Därför går vi nu vidare till att skapa en samlad diskrimineringslag och en samlad ombudsmannamyndighet. Under den tid som det arbetet pågår förstärker vi anslaget till DO med 13 miljoner kronor, bland annat för att flera ska få upprättelse och för att förbättra tillsynen över lagstiftningen.

Flera motioner tar upp frågan om ansvarsfördelningen mellan stat och kommun vid mottagande av nyanlända och utformandet av dagens system med kommunersättningar. Jag håller med om att dessa frågor är i behov av översyn. Det är dock fråga om komplicerade system som omsätter stora belopp, både för staten och för kommunerna. Därför behöver regeringen lite mer tid än de två månader vi hittills haft på oss för att överväga olika alternativ. Under tiden ger vi schablonersättningar med 6 %, utöver den normala årliga uppräknings, till kommunernas flyktingmottagare.

Herr talman! Sverige brukar framställas som världens mest jämställda land, och kanske är det så. Allt är dock relativt, vilket betyder att det finns mycket kvar att göra också i vårt land. De redovisningar som läm-

nas i bilagan till budgetpropositionen om fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män talar sitt tydliga språk. Också Statistiska centralbyråns statistik för år 2006 visar att den könssegregerade arbetsmarknaden och löneskillnaderna består liksom att kvinnor är starkt underrepresenterade som chefer i den privata sektorn.

Att det brister i fråga om jämställdheten bekräftas på många olika sätt. Institutet för arbetsmarknadsutvärdering visar att kvinnor diskrimineras när de söker arbete. Statens folkhälsoinstitut påtalar att mäns våld mot kvinnor utgör ett omfattande men försummat folkhälsoproblem. Kvinnor bär fortfarande ofta huvudansvaret för barnen när de är små och yrkesarbetar därmed en kortare tid av livet, vilket påverkar lönerna. Låga löner och höga skatter för människor med låga och medelhöga inkomster gör att många kvinnor är beroende av bidrag för att få ekonomin att gå ihop.

Det hedersrelaterade våldet utgör en av de grymmaste formerna av förtryck som framför allt drabbar kvinnor.

Regeringen ser allvarligt på dessa problem och gör därför en historiskt stor satsning på jämställdhetsområdet genom att tiofaldiga resurserna till jämställdhetspolitiken. 400 miljoner kronor ska satsas på jämställdhetsarbetet, bland annat på forskning om kvinnors hälsa och på en handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor. Därtill har satsningen på arbetet mot hedersrelaterat våld förlängts och förstärkts med ytterligare 20 miljoner, utöver den förra regeringens satsning på 20 miljoner, alltså totalt 40 miljoner. Medlen kommer bland annat att användas till förebyggande arbete, till skyddade boenden och till kompetensutveckling hos myndigheter som arbetar på området.

Det är en jämställdhetsfråga att arbete ska löna sig framför bidrag. Regeringens förslag på skatteområdet gör att marginaleffekterna kommer att sjunka procentuellt, allra mest för personer som arbetar deltid. Eftersom kvinnorna är överrepresenterade i den gruppen kommer sänkningen av marginaleffekten att i genomsnitt bli större för kvinnor än för män.

En sänkt skatt på hushållsnära tjänster skapar förutsättningar att kunna kombinera arbete och familjeliv. Det skapar också flera arbeten för såväl kvinnor som män. Förslaget om jämställdhetsbonus ökar familjernas möjligheter att få del av föräldraledigheten och ger kvinnor möjlighet att förvärvsarbeta mer. Det förbättrar förutsättningarna för jämställdhet och stärker barnens relation till bägge föräldrarna.

Herr talman! Efter att allt detta är sagt menar jag att det finns anledning att reflektera över det pluralistiska mångkulturella samhälle som vi lever i. För mig är det viktigt att poängtera att mångfalden måste bejakas. Med växande mångfald ökar dock samtidigt betydelsen av en gemensam värdegrund att bygga vår samvaro och samexistens kring.

Mångfald och det mångkulturella samhället är begrepp som blivit mycket populära det senaste decenniet. Vad som innefattas i dessa begrepp, vad som är den förenande nämnaren och mångfaldens gemensamma kitt har dock inte diskuterats. Jag tror att detta har försvårat integrationen. Därför vill jag gå i bräschen för en integrationspolitik som bejakar mångfalden men utgår från en gemensam demokratisk värdegrund baserad på universella mänskliga fri- och rättigheter.

Integrationspolitiken bygger på tre mål. Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund, en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund samt en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt för olikheter inom de gränser som följer av samhällets grundläggande demokratiska värderingar och som alla, oavsett bakgrund, ska vara delaktiga i och medansvariga för.

Jag menar att vi behöver utveckla politiken kring det tredje målet. Regeringen har med sin första budget stakat ut den politiska inriktningen för hur vi ska bryta utanförskapet. Vi kan dock inte luta oss tillbaka i och med det. Ska vi på allvar arbeta för integration och se till att människor som kommit till vårt land identifierar sig mer som svenskturkar eller afrosvenskar snarare än invandrare återstår det mycket att göra.

En viktig del i detta arbete är att markera en tydlig skiljelinje och ta avstånd såväl från Sverigedemokraterna och andra främlingsfientliga partier som från dem som inte erkänner att individen kan förtryckas i religionens och kulturens namn.

Under de två månader jag har varit statsråd har jag upprepade gånger fått frågan om inte regeringen gör saker i bakvänd ordning. Jag får frågor även här i kammaren om varför vi avvecklar Integrationsverket, stoppar den integrationspolitiska kommittén och avbryter stödet till Centrum mot rasism.

Mitt svar är att det inte är alliansregeringen som gör saker i bakvänd ordning. Den tidigare regeringens integrationspolitik, dess organisation, genomförande och resultat tillhör de bäst utredda statliga verksamheterna någonsin i Sverige. Då jag tillträdde som integrationsminister tog jag över en rad utredningsbetänkanden, utvärderingar, statistikrapporter, effektrevisioner och forskningsuppsatser om integrationspolitiken. Ett massivt beslutsunderlag har pekat på bristerna och på behoven av utveckling. Den tidigare regeringen ville bakvänt nog fortsätta utreda det som redan var utrett, formulera nya ambitioner innan de gamla hade genomförts, utfärda nya löften innan de gamla hade infriats.

Regeringen har med den här budgeten, som vi lade fram tidigare i höst, inlett det viktiga och nödvändiga arbetet för att genomföra och fullfölja de löften vi har gett väljarna. Att bryta utanförskapet är en av vår tids viktigaste utmaningar. Regeringen kommer inte att svika dem som har gett oss förtroendet att göra det. Därför yrkar jag bifall till förslagen i betänkandet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Mauricio Rojas (fp).

Anf. 178 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Statsrådet, jag tycker att det är väldigt trevligt att du är närvarande i debatten, inte minst för att integrationen har blivit ett nytt ämne för arbetsmarknadsutskottet, vilket jag tycker är bra. Jag tror att det är bra att vi fokuserar mer på arbetsmöjligheten än ser integrationen som ett problem kopplat till socialbidrag, som det tidigare tyvärr oftast har varit. Jag tycker att det är väldigt bra.

Jag ska börja där statsrådet började, med ALI. Jag blir inte klok på det, för det kommer nya varianter av vad som egentligen är regeringens politik. I betänkandet står det att ni ska återkomma längre fram med besked. Sedan är det lite olika. Det är egentligen det som är fel. Först fattar ni beslut om att ALI ska läggas ned. Sedan ska ni komma på hur man ska göra för att behålla en del av forskningen. Borde man inte först bereda ärendet och ta reda på vad det är som ska finnas kvar och på vilket sätt vi skulle kunna behålla det och vad vi vill ta bort, om det är myndigheten? Ni gör det i fel ordning. Det är det som är så obegripligt.

När det gäller integrationsområdet sade du väldigt noggrant: Vi ber att få återkomma med förslag inom de här områdena. Det är helt rätt att göra på det sättet. Jag har full respekt för att den nya regeringen vill göra lite nya satsningar och att man bereder ärendet. Det lyckades ni inte med när det gäller ALI, men ni lyckas på integrationsområdet. Vad är skillnaden?

Anf. 179 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Vad jag vet har vi fattat beslut om att lägga ned ALI. Men det är väl inte borta ännu. Man fattar ett beslut och sedan har vi tillsatt en utredare som ska lägga fram förslag på hur avvecklingen ska gå till. Det är på precis samma sätt som med Integrationsverket. Om du håller med om vårt sätt att jobba när det gäller nedläggningen av Integrationsverket borde du inte heller ha problem med nedläggningen av ALI eller reformeringen av Ams. Vi fattar beslut om vad vi vill göra så att ni vet, så att andra som lyssnar vet vad vi avser att göra. Nu har vi tillsatt utredare som faktiskt lägger fram en rapport till oss om hur vi också ska gå till väga för att göra det. Svårare än så är det inte.

Anf. 180 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! När det gäller Integrationsverket har vi från Miljöpartiet en helt annan idé och den har vi lagt in i vårt budgetförslag. Det finns ett särskilt yttrande, tror jag att det är, om det. Vi har i alla fall ett förslag på hur vi vill att det ska se ut.

Problemet när det gäller ALI är att ni inte vet exakt vad det är ni vill, men ni är säkra på att ni ska lägga ned myndigheten. Sedan får ni se hur ni löser det. Det är svårt.

När det gäller jämställdheten, som också ligger på statsrådets bord, skulle jag vilja ha svar på frågan: Vilka blir konsekvenserna för jämställdheten av beslutet att ändra a-kassereglerna? Där skriver regeringen själv i sin proposition att ni erkänner att det blir problem, men ni får se längre fram på vilket sätt man kan göra. Det finns inga andra förslag i regeringens proposition om det här.

Ni säger att ni har en jämställdhetsatsning på 400 miljoner. Tack för plåster på såren för allt det ni tar bort, därför att sänkt a-kasseersättning kommer att drabba kvinnor i högre utsträckning.

Ni har heller inga förslag på jämställda löner. Vad hände med den skrivelse som s, v och mp formulerade i våras? Kommer ni att fortsätta det arbetet?

Ni har sagt nej till kvotering i bolagsstyrelser. Ni har inget förslag vad gäller hur deltidsarbetande ska få rätten att gå upp till heltid, som också är en jämställdhetsfråga i stor utsträckning, därför att det är kvinnor i större utsträckning än män som har deltidsarbete.

Tryggare anställning är också en fråga som handlar om jämställdhet i och med att det är flera kvinnor med otrygga anställningar än det är män. Vad finns på förslag på detta område?

Det är dessa som är de viktiga områdena för att komma till rätta med den strukturella diskrimineringen, jämställdhetsdiskrimineringen, som finns i samhället i dag. Då räcker det inte med att bara lägga lite pengar och säga att detta är en jättestor jämställdhetssatsning, även om jag tycker att det är jättebra att pengar går till mäns våld mot kvinnor så att vi får bort det. Inget fel i det. Men det är lite.

Anf. 181 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Vi kan börja med kvinnor och a-kassan. Jag tror ärligt talat att kvinnor hellre vill ha jobb än a-kassa. Hela den politik regeringen lägger fram går ut på att skapa flera jobb. Det är klart att vi skulle kunna administrera arbetslösheten och betala ut a-kassa. Vi skulle kunna göra det. Men då kommer vi att komma tillbaka till den här kammaren och undra: Varför har vi inte 150 anställda inom den offentliga sektorn? Men pengarna måste ju komma någonstans ifrån. Därför måste man se till att stimulera så att det kommer flera jobb.

Vi måste se till att det lönar sig att arbeta, se till att det är enkelt att anställa, se till att det är enkelt att starta och driva företag. Det är det som det handlar om. Företagarna, arbetsgivarna, måste känna tillit till den regering som finns för att våga anställa.

De kvinnor som är arbetslösa ska in i jobb. Det är det de vill. De kvinnor som jobbar deltid ska kunna gå upp i arbetstid utan att pengarna försvinner i marginaleffekter. Det är det jobbvdraget handlar om.

Den här budgeten är ju bättre för kvinnor än för män om vi ska ta helheten. Men, självklart, om du vill dra ut vissa bitar kan vi dra en annan bit av denna budget och se att den slår lite snett när det gäller männen. Vi kan dra en annan del och säga att det slår lite snett när det gäller landsbygden och så kan vi ta en annan del, men det slår lite fel när det gäller storstaden. Tar du ut enskilda delar ur en helhet kommer du, Ulf Holm, att hitta fel, absolut.

Men tanken är att vi ska se till helheten, och tanken är att det ska skapas jobb så att alla friska vuxna som vill och kan arbeta ska kunna arbeta. Det var det som den förra regeringen misslyckades med, och då blir det väldigt viktigt med ersättningsnivåer i a-kassan. Men om man har jobb har man 100 %. Då är det inga problem. Då behöver vi inte diskutera a-kassan. Människor ska in i arbete, kvinnor och män. Det är det som det handlar om.

När det gäller de 400 miljonerna är det bra att det finns pengar. Pengar kan åstadkomma mycket. Och jag har varit verksam som statsråd i drygt åtta veckor, och jag har fyra år på mig. Och jag lovar dig att det inte kommer att vara svårt att hitta saker att använda dessa 400 miljoner till.

Anf. 182 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag nästan tar mig för pannan. Det är ju den här debatten som är så himla trist. Man måste ju se individen. Borgerligheten säger: Vi ser individen. Och jag har hört det flera gånger här.

När det gäller frågan om hur man ser på hur kvinnor drabbas av de nya a-kassereglerna och a-kasseersättningarna, är det klart att vi tycker att det är bättre att kvinnor har jobb. Och jag har aldrig någonsin betvivlat att kvinnor hellre vill ha jobb än att vara arbetslösa. Men nu handlar det om dem som är arbetslösa och deras situation. Det går ju inte att så att säga ta igen på gungorna det som man förlorar på karusellen, som jag sade tidigare. Det håller inte. Det finns ju ett individansvar. Och där finns också jämställdhetsperspektivet som man också måste ta ansvar för. Men jag tror att det är viktigt att hyfsa till debatten lite grann på detta område.

Jag är tacksam för att statsrådet Sabuni har fortsatt det arbete som jag startade med avidentifierade jobbansökningar. Jag fick ganska mycket kritik för detta när jag drog i gång det. Men det har nu accepterats av borgerligheten, och man tycker att det är bra. Jag tror att det är en väg som är ganska viktig. Den betyder inte allt, men den betyder lite grann.

När det gäller jämställdheten är det säkert inte lagen som det är fel på utan det är attityderna i samhället. Så är det överallt. Varför får inte personer med invandrarbakgrund jobb när de har ingenjörsutbildning och så vidare? Det är en fråga som har ältats väldigt länge och som är oerhört svår. Men det är väl där som man måste gå in och se till att man får bort dessa attityder hos arbetsgivare, hos myndighetsföreträdare och vad det kan vara som hellre ser till personens yttre än det som finns inom denna person.

Det är väl det som är nyckeln till att vi får bort de attityder som finns i det svenska samhället och som är väldigt trista. Jag har många exempel på detta från resor i landet. Men det finns inte tillfälle att redogöra för dem nu.

Anf. 183 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Ja, det är viktigt att arbeta bort attityder. Men precis som Sven-Erik Österberg vet är det ingenting som man gör i en handvändning. Vi kommer nog att fortsätta leva med dessa attityder. Men då är det viktigt att faktiskt komma åt enskilda personers beteende och hur de handlar i vissa situationer. Och där bli lagen viktig, och där blir också ersättningen till den som blir kränkt viktig. Det ska inte vara möjligt för en arbetsgivare till exempel att räkna med hur mycket man tjänar på att diskriminera om man skulle få betala 30 000–40 000 kr och tycka att det är värt det. Det måste kosta att diskriminera, så där är vi överens.

Vi är också överens om avidentifierade ansökningar. Jag vet inte vem på den borgerliga sidan som kritiserade er för detta. Men vi i Folkpartiet tyckte att idén var bra, och vi hade också det förslaget på vårt landsmöte.

Jag har precis fått en rapport från ILO som visar att diskrimineringen i Sverige inte sker när man ringer angående ett jobb eftersom man då får möjlighet att skicka en ansökan. Diskrimineringen sker inte heller så mycket när man väl har träffat arbetsgivaren eftersom arbetsgivaren får se personen i fråga, och då är det också lättare att se att vi inte är så olika som man tror, utan diskrimineringen sker när man har skickat in en

skriftlig ansökan. Då är det lätt för arbetsgivare att sortera bort utifrån namn och annat. Därför blir dessa avidentifierade ansökningar viktiga. Men jag tror inte att det räcker med detta, utan vi måste göra mer.

Jag avser att återkomma i denna fråga. Och jag hoppas att ditt parti och övriga partier här i riksdagen kommer att medverka i detta arbete eftersom det är viktigt. Diskriminering är en kränkning av mänskliga rättigheter, och vi måste komma åt den så mycket som vi bara kan.

Anf. 184 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag ska återvända till forskningen. Jag blev precis som Ulf Holm inte lugnad av det svar som statsrådet gav här. Det blev ett icke-svar. I realiteten kommer myndigheten att läggas ned i och med de beslut som fattas här.

Generaldirektören för myndigheten har för utskottet väldigt tydligt pekat på vad som händer i och med nedläggningsbeslutet. Han måste börja avveckla för att kunna klara det under ett halvår. Resurserna finns inte i budgeten.

Visst bedrivs det forskning på andra håll, men inte med denna kompetens, spets och kvalitet. Till den finns det inga resurser. De extra forskningsanslag som statsrådet pekar på är inte öronmärkta för detta. De kommer att sugas upp av den allmänna forskningen. Det var också detta som många refererade till när frågan ställdes till de personer som svarade på detta i arbetsmarknadsutskottet.

Det är nog på det sättet att mycket av denna forskning försvinner om det inte tillförs nya resurser, vilket kommer att skada arbetsmarknaden och arbetsmiljön på sikt. Den här forskningen tror jag är väldigt viktig inte minst för att se till att vi undviker framtida förtidspensioneringar i arbetslivet. Detta tror jag alla vill peka på.

Jag ska återigen säga något om begreppet massarbetslöshet, som även statsrådet använder. Jag har ställt denna fråga flera gånger tidigare men har inte fått svar på den. Om 3,9 % öppen arbetslöshet är massarbetslöshet, kommer det då att heta massarbetslöshet om den ligger på den nivån när vi närmar oss slutet på denna mandatperiod också? Eller är detta ett led i att skapa en position som innebär att man ska kunna säga att man har gjort en förbättring utifrån en vokabulär där man beskriver hur verkligheten ser ut?

Jag brukar inte gärna återvända till detta, men jag måste ändå säga följande. Det hände någonting i Sverige mellan 1991 och 1994. Då fick vi massarbetslöshet. Många av dem som då hamnade utanför arbetslivet finns fortfarande kvar där. Det har vi sett. Det är väldigt svårt att få tillbaka dem till arbetslivet. Jag tror inte att man ska blunda för det när man pekar på de problem som finns i samhället i dag.

Anf. 185 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Jag har väldigt svårt att förstå varför arbetslivsforskningen skulle försvinna när fyra femtedelar av all den forskning som finns på området faktiskt redan tidigare har skett utanför ALI. Låt oss säga att en femtedel försvinner. Det är det som du kan vara orolig för. Men säg inte att all forskning försvinner. Myndigheten läggs ned, men forskarna på myndigheten måste väl finnas kvar? Och forskarna på myndigheten måste väl, som alla andra forskare, ha intresse av att ansöka om

pengar för att forska? Vi ökar anslaget till forskningen med 200 miljoner. Så det är väl bara att ansöka om dessa pengar och forska om de frågor som man tycker är intressanta. Det finns alltså ingen anledning för Sven-Erik Österberg att vara orolig. Det kommer att fortsätta forskas på området.

Nej, 3,9 % arbetslöshet är inte massarbetslöshet. Men om vi räknar med dem som är sjukskrivna och som vill rehabiliteras men inte har fått rehabilitering, om vi räknar med de sjukskrivna som skulle kunna utföra något annat arbete men som inte får möjlighet att göra det på grund av den rigida arbetsmarknad som vi har, och om vi räknar med dem som befinner sig i arbetsmarknadsåtgärder och som gärna vill komma ut på arbetsmarknaden så hamnar vi på gränsen till massarbetslöshet. Och jag hoppas verkligen att vi ska kunna se hela arbetslösheten och inte bara det som kallas för öppen arbetslöshet.

Det finns också många studenter som skulle vilja jobba. Men det finns inga jobb, och därför studerar de. Det är jättebra med utbildning, men det är också bra att vi har människor i arbete. Med den demografiska verkligheten som vi har framför oss så kommer flera att behöva jobb. Och då måste vi se till att det finns jobb så att flera också kan arbeta.

Anf. 186 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Nyamko Sabuni redogjorde väldigt sakligt för den skeva fördelningen av resurser mellan män och kvinnor i det svenska samhället. Då återkommer vi till det problem som jag tog upp i mitt inledningsanförande, nämligen att fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män blir mer ojämn med den politik som regeringen föreslår. A-kassereformen i alla sina delar drabbar kvinnor allra hårdast. Detsamma gäller försämringarna i sjukförsäkringen. Det handlar om de försämrade villkoren för förtidspensioner när de ska gå i pension. Det beramade jobbskatteavdraget som man gärna talar om i procent ger ju i pengar väsentligt mer till högavlönade män än till lågavlönade kvinnor. Det är de som får minst. Den slopade förmögenhetsskatten är ju en gåva bara till förmögna män. 99 % av dem som kommer att få nytta av det är män och så vidare.

Man kan som sagt var inte hitta på att man har en jämställdhetspolitik som är någonting annat än den politik som man bedriver. Man kan inte tala om att man ska förflytta resurser från män till kvinnor och sedan göra precis tvärtom och säga att vi har ett avdrag för hushållsnära tjänster till exempel.

Det är ju också bara en stor överföring av gemensamma resurser till en liten samling förmögna hushåll som ska köpa sig fria från städningen i sina egna hem. Och vilka är det som ska göra den städningen? Ja, det är lågutbildade, lågavlönade kvinnor.

Jag vill till och med minnas att Folkpartiet i ett program som man presenterade för inte så länge sedan hade det här med avdrag för hushållsnära tjänster under integrationspolitik. Det vill säga att det är invandrade kvinnor som ska ha de här arbetena. Det är alltså skattepengar som man då ska använda för att ge till redan förmögna personer för att de ska slippa städa hemma. Och det kallar man en jämställdhetsåtgärd.

Anf. 187 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Det är så tråkigt när man diskuterar viktiga frågor att det vulgariseras på det sätt som nu Josefin Brink faktiskt är inne på att göra.

Ja, hushållsnära tjänster fanns i integrationsprogrammet. Hushållsnära tjänster fanns i tillväxtprogrammet. Hushållsnära tjänster fanns i jämställdhetsprogrammet. Det fanns i många olika program därför att det är tillväxten vi fokuserar på.

Vulgarisera inte de andra partiernas politik!

Jag har inte hört ett enda förslag från dig om hur du vill lösa problemen med jämställdhet. Och vi kan inte stå här i retoriken och lura medborgarna där ute med att det här är någonting som skulle kunna fixas på en gång. Det kan det inte. Vi anstränger oss alla på olika sätt. Den här regeringen säger att den satsar på jobben, och det är det som vi kommer att satsa på.

Om du vill satsa på a-kassan och om du vill satsa på sjukersättning är det er politik. Vi satsar på jobben. De sjuka ska rehabiliteras och komma tillbaka till arbete för att de riktigt sjuka som absolut inte kan rehabiliteras, som inte kan komma tillbaka till arbete, faktiskt ska kunna få sina ersättningar. Att vi över huvud taget börjar diskutera neddragningar av ersättningar beror ju på att vi har för många människor med ersättningar. Det har vi för att den regering som ni har stött er på inte har skapat de jobb som människor behöver och för att den regering som ni har stött er på inte har satsat tillräckligt mycket pengar på vården, så att människor kan rehabiliteras. Det är det som det handlar om.

Du står här och beskyller oss för saker som du och de andra, i regeringen, tidigare har åstadkommit. Men vi sätter stopp för det. Människor ska rehabiliteras. Människor ska ut i arbete. Arbetslösa ska in i jobb. Det är det som det handlar om.

Man vill inte ha 80 %, inte 60 %, inte 50 %. Man vill ha 100 %, och det kan man bara få om man arbetar. Det är det här vi erbjuder väljarna. Det är detta vi fick mandat att utföra när vi vann valet.

Anf. 188 JOSEFIN BRINK (v) replik:

Herr talman! Det är festligt att det hela tiden framställs som att antingen satsar vi på bidrag och sjukersättning och generell välfärd eller så satsar vi på jobb. Det är ju inte så. Man kan satsa på både-och. Man kan faktiskt se den generella välfärden som någonting sammanhållet, som omfattar generösa ersättningar från socialförsäkringen, generösa ersättningar i a-kassan och en stor och väl fungerande offentlig sektor med bra sjukvård, bra barnomsorg, bra äldreomsorg och goda arbetsvillkor för dem som jobbar där.

Den kombinationen står vi för med vår politik genom att vi vill satsa på nya jobb i den offentliga kvinnodominerade sektorn och samtidigt bibehålla trygghetssystemen. Det finns ingen som helst motsättning i det, och de jobb som vi har föreslagit är fullt ut finansierade. Det finns ingen som helst tvekan om det. Det skulle var och en veta om de hade gjort sig besväret att läsa vår budgetmotion. Vi har ju suttit och lusläst budgetpropositionen. Det vore ju trevligt om också majoritetspartierna läste de förslag som oppositionen lägger fram innan de börjar påstå att saker och ting inte går att finansiera.

Vi har mängder med konkreta förslag på hur man ska åstadkomma jämställdhet, inte över en natt, men det är väl riktade åtgärder som vi vet skulle förändra maktförhållandena ganska snabbt. Kvinnor vill, som sagt, gärna jobba hellre än att vara arbetslösa. Men en av nyckelfaktorerna i det sammanhanget är ju vad kvinnor vill ha. Det är fasta jobb på heltid, och det vill vi arbeta för med vår politik. Borgarna, däremot, vill inte lagstifta om rätt till heltid. Man vill utöka möjligheterna att anställa folk på otrygga, korta visstidsanställningar, och där är kvinnor överrepresenterade. De här personerna är inlåsta i arbeten där de är tvungna att utnyttja a-kassan med jämna mellanrum. Och den a-kassan sänker ni nu utan att lösa de problem som gör att de är hänvisade till a-kassan.

Anf. 189 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Ja, det där var nästan nyckelorden: De är hänvisade till att använda a-kassan med jämna mellanrum. Ja, använder man den med jämna mellanrum, det vill säga att det är in och ut på en fungerande arbetsmarknad, behöver man faktiskt inte oroa sig. För a-kassan är under 200 dagar 80 %. Kommande 100 dagar är den 70 %. Det är väldigt många dagar som det handlar om. Människor ska inte vara arbetslösa längre än ett år. Och när de har varit arbetslösa ett år säger vi att det är nystartsjobb. För oss är det då alldeles för lång tid. Människor ska in i arbete fortare än så. Och då får de ersättningar på den nivå som vi talar om.

Men, herr talman, det kan ju inte behövas en ekonom för att man ska fatta att det inte går att satsa på allt. Det går inte att säga att vi ska ha sex timmars arbetsdag, vi ska ha friår, vi ska ha ersättningar till dem som vill, vi ska ha bidrag, och samtidigt ska vi ha pengar att satsa på vård, skola, omsorg. Det går inte, Josefin Brink. Matematiken är enkel. Man måste se till att det finns människor som producerar tjänster och varor för att vi ska få pengar. De pengarna används bland annat till den offentliga sektorn. Ju flera som betalar skatt till kommuner och landsting, desto mer kan faktiskt landstingen och kommunerna anställa. Det är det som det handlar om. Att betala skatt på skattepengar genererar inte nya pengar. Att de som jobbar inom offentlig sektor också betalar skatt betyder inte att det är nya pengar. Nya pengar kan bara komma från dem som arbetar i privat näringsliv, och de pengarna använder vi till den offentliga sektorn. Det är det som vi ska satsa på. Vi måste ha mer pengar till den offentliga sektorn.

Anf. 190 LARS LILJA (s):

Herr talman! Jag ska ägna det här anförandet åt ALI, och det gör jag till stora delar trots att frågan har varit uppe under dagens debatt. Anledningen till att jag gör det är helt enkelt att ALI ska läggas ned. Något annat framgår inte av den budget som regeringen har presenterat, oavsett vad som har sagts här i dag, och det är utifrån de förutsättningarna som vi för den här debatten.

Herr talman! Sedan den moderatledda regeringen tillträdde för knappt två och en halv månader sedan har troligtvis tio elva personer omkommit på sitt arbete. Med största sannolikhet är det människor i typiska arbetarklassyrken som fått sätta livet till på sitt arbete. Dessutom tillkommer tusentals som skadas på arbetet, som får ryggbesvär, nackbesvär, vibrat-

ionsskador, hörselskador, stressrelaterade sjukdomar med mera. Allra farligast är det att jobba på ett stål- eller metallverk. Där är risken att skadas fem gånger så stor som om man jobbar i ett genomsnittsyрке.

Jag ska inte skylla på den moderatledda regeringen att människor skadas eller dör på sitt arbete, inte ännu i alla fall. Men det finns en himmelsvid skillnad mellan den tidigare socialdemokratiska regeringens ambitioner när det gäller arbetsmiljöarbetet och forskning kring arbetslivets villkor och den nuvarande regeringens ambitioner. När det gäller forskning kring arbetslivets villkor måste jag konstatera, oavsett vad som har sagts här i dag, att regeringens ambitioner går från 378 miljoner till 0 på sex månader genom Arbetslivsinstitutets nedläggning per den 1 juli 2007.

Som motiv för nedläggningen anges att det är en av de kraftiga åtgärder som regeringen avser att genomföra för att minska den statliga byråkratin. För en regering som säger sig sänka a-kassan på vetenskapliga grunder, om än grumligen sådana, och värna om kunskapen i utbildningsväsendet ter det sig märkligt att forskning helt plötsligt har blivit byråkrati.

När regeringen pressas på den här punkten säger man att statliga myndigheter inte ska syssla med forskning. Förutom det faktum att universitet och högskolor också är statliga myndigheter måste man ställa sig frågan: Vilka andra myndigheter kommer att läggas ned för att de sysslar med forskning? Är det Brottsförebyggande rådet, Väg- och transportforskningsinstitutet eller kanske Totalförsvarets forskningsinstitut?

Herr talman! Arbetslivsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum. ALI sysslar bland annat med forskning som rör nyföretagande, regional tillväxt, rörlighet på arbetsmarknaden, lärande och kompetensutveckling, ungas villkor i arbetslivet, ledarskapets betydelse samt vad som skapar långtidsfriskhet i arbetslivet.

Detta är områden som den så kallade alliansen har pekat ut som nyckelområden för att Sverige ska bli ännu framgångsrikare än vad det redan är.

Vill inte alliansen ha de här kunskaperna, eller anser man att det är fel kunskaper som produceras?

ALI är dessutom Sveriges kontaktorgan i internationella sammanhang som rör arbetslivsforskning. När ALI läggs ned blir Sverige i stort sett det enda land i Europa utan ett institut av det här slaget. Detta har väckt stor förvåning internationellt, eftersom Sverige anses ligga i framkant när det gäller forskning kring arbetslivets villkor. ALI kommer att bli tvunget att bryta ett stort antal samarbeten med europeiska universitet och institut.

Ohälsan på arbetsplatserna är ett stort samhällsproblem och ett ännu större problem för den individ som drabbas av ohälsan. ALI:s forskning om vad som orsakar ohälsa på arbetsplatsen är en viktig kunskap som bland annat används för att utbilda skyddsombud. Denna kunskap och utbildning riskerar nu att försvagas kraftigt.

Dessutom riskerar Arbetslivsbiblioteket att skingras. Det är ett nationellt ansvarsbibliotek med en publikt tillgänglig databas med årtionden av dokumentation kring arbetslivet. Biblioteket utgör en unik nationell kunskapsresurs som inte återfinns exempelvis vid universitetsbiblioteken.

Herr talman! En av Arbetslivsinstitutets enheter finns i mitt hemlän, närmare bestämt i Umeå. Ca 45 personer, därav många kvalificerade forskare, blir arbetslösa den 1 juli nästa år. I Umeå är man specialiserad på den fysiska arbetsmiljön. Det handlar om sådana saker som vibrationer, buller, elektromagnetiska fält, kemiska ämnen i arbetsmiljön, byggnadsrelaterad ohälsa, så kallade sjuka hus med mera. Dessutom bedrivs ett antal arbetsplatsprojekt inom skogs- och träindustrin, gruvor, koks- och smältverk, sjukvården och skolan, för att ta några exempel. Kunskapsförmedlingen av denna forskning är en tredjedel av enhetens verksamhet. Den sker genom återkommande utbildningar, temadagar, seminarier, utbildningsmaterial, nyhetsbrev och webbinformation.

ALI i Umeå försöker dessutom fylla kunskapsluckorna och inte bara studera de traditionellt manliga arbetsmiljöerna. Byggnadsrelaterad ohälsa drabbar kvinnor i betydligt högre utsträckning än män. Där pågår flera forskningsprojekt, bland annat en flerårig studie av kontorsarbetets kemiska exponering i relation till hälsoeffekter. Flertalet av de över 200 personerna som ingår i studien är kvinnor. Allt detta riskerar nu att gå förlorat.

Herr talman! I likhet med i det i dag tidigare debatterade ärendet om arbetslöshetsförsäkringen riktar vi socialdemokrater när det gäller nedläggningen av Arbetslivsinstitutet kraftig kritik mot regeringens slarviga eller snarare obefintliga beredning av ärendet. Ingen som helst konsekvensanalys har genomförts. Inga idéer finns om hur avvecklingen ska kunna ske på ett förnuftigt sätt utan att alltför mycket kunskap går förlorat.

Regeringen menar att universiteten kan ta över en del av ALI:s forskning. Detta kan universiteten göra, men då krävs att de får ekonomiska resurser för det. Några sådana medel finns inte i budgeten.

Det sägs att medel till arbetslivsforskning ska fås i konkurrens med andra forskare. Problemet är att det inte finns några medel att konkurrera om. 350 miljoner försvinner från ALI, och 34 miljoner tillförs Fas som *bland annat* finansierar arbetslivsforskning.

I Umeå sysslar ALI i stor utsträckning med tillämpad forskning, och när det gäller den finns i princip inga medel att söka från forskningsfinansierare. Och universiteten har inget långsiktigt uppdrag att syssla med tillämpad forskning. Tillämpad forskning måste finansieras på annat sätt.

Herr talman! Det är uppseendeväckande att inför en så extraordinär åtgärd som att lägga ned ALI ville regeringen inte ens veta hur ALI fullgjorde sitt uppdrag. Den socialdemokratiska regeringen gav i september i fjol Statskontoret i uppdrag att utvärdera ALI:s verksamhet. Uppdraget skulle redovisas den 15 januari nästa år. I november i år får Statskontoret sitt uppdrag återkallat samt order om att uppdraget inte ska redovisas. Det kan inte tolkas på annat sätt än att genomförandet av nedläggningen är viktigare än att forskningen får en chans att fortsätta.

Avslutningsvis kan jag konstatera att regeringen i alla fall är konsekvent i sin attack mot arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöverket får sina anslag minskade med 50 miljoner nästa år, 100 miljoner 2008 och 155 miljoner 2009, även detta som ett led i att minska den statliga byråkratin.

För Västerbottens del innebär det att antalet inspektörer i princip halveras under 2008. Det betyder 800 färre besök vid länets arbetsplatser.

Sverige kommer 2009 att ha det lägsta antalet inspektörer per miljon anställda i Norden.

Vi socialdemokrater avvisar nedläggningen av Arbetslivsinstitutet och neddragningar på Arbetsmiljöverket.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Luciano Astudillo, Patrik Björck, Lars Mejern Larsson, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Marina Pettersson, Britta Rådström, Anneli Särnblad, Tommy Ternemar och Maria Öberg (alla s).

Anf. 191 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till de reservationer som finns och som har lyfts av min partikamrat Josefin Brink, reservationerna 12, 17 och 26.

Jag ska fylla på det som Lars Lilja så förtjänstfull drog här. Jag kommer att redovisa Vänsterpartiets synpunkter när det gäller arbetsmiljöarbete och Arbetslivsinstitutets nedläggning.

Det görs kraftiga neddragningar i regeringens budget just på arbetsmiljöarbetet. 30 % dras ned på Arbetsmiljöverket, och Arbetslivsinstitutet läggs ned. Det är ett antal hundra miljoner som man ska spara på det. Syftet är naturligtvis att vi ska få utrymme för skattesänkningar. Men det finns också andra syften som jag återkommer till och som jag tror kanske är viktigare för den här regeringen.

De senaste åren har arbetsmiljöarbetet i alla fall till viss del varit framgångsrikt. En undersökning från Arbetsmiljöverket om hur många som har besvär på grund av arbetsmiljön visar på en vikande trend. Det är på nedgång. Det blir bättre. Det är alltså färre människor i dag som drabbas av lidanden som orsakas av en dålig arbetsmiljö.

Det är god samhällsekonomi. Vi sparar pengar på det genom att färre människor går sjukskrivna och lider av dålig arbetsmiljö. Det är viktigt att den trenden får fortsätta.

Med regeringens nedskärningar blir bevakningen av riskfyllda arbeten sämre, kunskapen om faror i arbetslivet minskar, och risken att råka ut för någon olycka eller att drabbas av en farlig arbetsmiljö ökar. Det vet vi. Det är också viktigt att kunskapen om de arbetsmiljöproblem som ändå ökar i dag, som framför allt stress och psykosociala problem, blir bättre. De sista åren har Arbetsmiljöverket ökat sin kompetens på just de här områdena som har varit aktuella.

Den kompetensen riskerar nu att försvagas igen. Vi kanske får problem på de här områdena framöver i sådana fall.

Skyddsombudets roll behöver stärkas och arbetsgivarnas ansvar för rehabilitering tydliggöras framöver. Arbetslivets utformning är i dag en maktfråga. Den som har makten bestämmer vad som är problematiskt och hur eller om det ska lösas. Det är viktigt att arbetsmiljöarbetet är ett reellt skydd för människor som i dag är i beroendeställning till sina arbetsgivare. Det är det som arbetsmiljöarbetet syftar till hela tiden.

I dag har vi haft ett antal människor här utanför på Mynttorget som har protesterat. De har lämnat över protestlistor till arbetsmarknadsministern. Det är människor från Norrland som har tagit initiativet och varit här. De är väldigt engagerade i just arbetsmiljöarbetet. Vi måste lyssna

på de människorna. Det är viktigt att vi har en dialog där vi tar till oss det här. Det är regeringens uppgift att lyssna på dem.

Det maktspel som jag tycker att regeringen försöker sig på kommer att få rätt stora konsekvenser för många människor ute i arbetslivet i dag. Vi i Vänsterpartiet har i vårt budgetförslag avsatt mer pengar både för Arbetsmiljöverket och för de regionala skyddsombudens arbete för tillsyn. Vi lägger i princip tillbaka de pengar som regeringen har tagit bort.

Det andra är nedläggningen av Arbetslivsinstitutet som är ytterligare ett stort misstag. För mig är det här något som inte bara handlar om pengar. Det handlar också om ideologi, om att man ideologiskt vill ta bort det här för att man är rädd för konsekvenserna av den politik man för. Jag har lyft fram det här i kammaren förut.

I tidningen Ny Teknik publicerades för några dagar sedan en artikel undertecknad av 33 professorer från hela världen som haft kontakt och samarbete med ALI och sett hur dess arbete och forskning fungerat. Jag ska ta ett par citat.

Man menar att ALI har "bidragit till den internationella kunskapsmassan och till innovativa forskningsmetoder inom alla områden av arbetslivet". Man uttrycker farhågor för att internationella nätverk som byggts upp ska raderas och den kompetens som byggts upp äventyras. Man uttrycker sig också så här: "För att skapa en uthållig konkurrenskraft, i linje med EU:s Lissabonstrategi," – vilket ju är viktigt – "i de kunskapsbaserade ekonomiernas tidevarv, utgör forskningen om teknik, arbetsorganisation och innovation en nyckelkomponent."

Utän att ge något alternativ för var denna forskning ska hamna någonsans lägger man alltså ned Arbetslivsinstitutet. Om jag nu fattade statsrådet rätt finns det alltså 200 miljoner som skulle kunna hamna på det här området. Då är min fråga hur man säkerställer den fortsatta forskningen med dessa pengar. Kommer man att öronmärka dem, eller finns de bara tillgängliga så att man får söka dem?

Varför lägger man ned ett institut som funkar bra, som har ett stort internationellt rykte och som har en bra verksamhet som man kan fortsätta med? Det är ofattbart att man lägger ned någonting som funkar bra och som har gott internationellt rykte och renommé. Detta ska man slå sönder. Om man dessutom splittrar det här biblioteket som tidigare har lyfts fram blir det väldigt svårt att begripa hur vi kan få en lika bra forskning på annat sätt.

Jag tycker inte att man behöver vara speciellt konspiratoriskt lagd för att misstänka att det finns ett annat syfte bakom nedläggningen. Med den politik som regeringen nu för kommer problemen med arbetsmiljöer att öka. Det är ganska säkert att det kommer att bli problem. Eftersom man inte vill ha genomlysning, inte vill ha en regional skyddsombudsverksamhet värd namnet, är naturligtvis syftet att mörka resultatet av den politik som kommer att föras på arbetsmarknadsområdet. Regeringen vill inte att dess klasspolitik ska synas. Det är förståeligt men också cyniskt.

I den värld där regeringen verkar är den anställde arbetaren inte lika mycket värd som företagsägaren. Makten över arbetet är inget som den anställde egentligen ska få ta del av. Med den helhetsbild som tonar fram utifrån regeringens åtgärder – a-kassans förändring med mera – kommer de framtida låglönebranscher där människor tvingas jobba inte att tåla att granskas. Alltså tar man bort forskningen och arbetsmiljöarbetet. Den

arbetsmiljö som människor tvingas acceptera tål inte att synas i sömmarna. Därför måste man ta bort både Arbetsmarknadsverkets och ALI:s verksamhet. Detta är den nakna sanningen, tycker jag.

Ska nu denna forskning ut på den så kallade öppna marknaden kommer den att styras av kommersiella intressen. De som har makten och betalar för forskningen kommer att få det resultat de vill ha. Det är konsekvensen. Stora företag och institut styrda av kapitalstarka intressen kommer att dominera, och de kommer att styra forskningen, eller i värsta fall bristen på sådan, till att gynna de egna intressena.

Vi i Vänsterpartiet har i vårt budgetförslag även på den här punkten återställt regeringens sneddragning. Vår vilja är att Arbetslivsinstitutet ska finnas kvar och förändras utifrån en långsiktig planering för att möta framtida problem, ingenting annat.

Till sist tycker jag att alliansens företrädare fortfarande är oss svaret skyldiga när det gäller hur ni ska säkerställa ett bra och professionellt arbetsmiljöarbete i fortsättningen. Var forskningen kring arbetslivet kommer att finnas har ni fortfarande inte heller redovisat – om den nu kommer att finnas kvar.

I detta anförande instämde LiseLotte Olsson (v).

Anf. 192 ANNA KÖNIG JERLMYR (m):

Herr talman! Den borgerliga regeringen gick till val på att flera människor ska komma i arbete. Bakgrunden var att över en miljon människor befann sig i utanförskap och inte arbetade eller arbetade mindre än de skulle vilja. Sverige stod före valet inför en situation där vi hade blivit världsledande på jobblös tillväxt. Vad regeringen nu åtagit sig är en kraftfull satsning på att skapa flera jobb. För Sveriges bästa och för oss som bor här är det viktigt att flera människor har ett jobb att gå till. Vem ska annars garantera den välfärd som vi önskar om vi inte har några som drar in skattemedel?

Jag vill klargöra att vemsomhelst kan bli arbetslös, och det ska inte ses som ett misslyckande. Det är dock viktigt att inte stanna kvar för länge i arbetslöshet eftersom man successivt kommer allt längre från arbetsmarknaden och riskerar att hamna i utanförskap – utan en förutsebar privatekonomi, utan arbetsgemenskap med kolleger och med känslan av att inte vara behövd eller efterfrågad. Det är ingen behaglig känsla.

Den förra regeringens misslyckade satsningar på att få flera i arbete kommer vi inte att fortsätta med. Väljarna gav oss mandat att göra någonting nytt för att få arbetsmarknaden på fötter igen, och det förtroendet lovar vi att förvalta.

Jag vill ta tillfället i akt att redogöra för de satsningar regeringen nu genomför för olika grupper av människor som alla är unika men som har det gemensamt att de står långt ifrån arbetsmarknaden.

Unga är en grupp där arbetslösheten är och har varit oroväckande hög. Med nystartsjobben kan unga nu bli betydligt mer attraktiva att anställa. Regeringen har också lovat att skyndsamt återkomma om en kommande jobbgaranti. Utöver det ska arbetsgivaravgifterna halveras för att öka arbetsgivares vilja att anställa unga trots att de kanske inte har någon erfarenhet.

Även långtidsarbetslösa berörs av nystartsjobben. Under 2007 aviserar regeringen en jobb- och utvecklingsgaranti.

Nystartsjobben riktas också mot sjukskrivna. Det särskilda anställningsstödet finns kvar för dem som har varit sjukskrivna i mer än två år.

Äldre över 55 får möjlighet att ta del av nystartsjobben upp till tio år, det vill säga dubbelt så lång tid som andra grupper.

Invandrare och personer med uppehållstillstånd får nystartsjobb under de första tre åren efter det att de kommit till Sverige. Försöksverksamheten med arbetsplatsintroduktion permanentas. Utöver det ska utbildning i svenska kombineras med exempelvis validering av utbildning, praktik, aktivt arbetssökande eller utbildning.

För gruppen funktionshindrade höjs lönebidraget den 1 januari 2007 från 15 200 kr till 16 700 kr i månaden. Regeringen avser även att pröva förutsättningarna för att arbetssökande funktionshindrade personer som startar och driver eget företag också ska kunna bli berättigade till lönebidrag.

Detta är några konkreta åtgärder – jag vet att de redan nämnts i dagens debatt – som regeringen genomför för att få arbetslösa tillbaka på arbetsmarknaden.

Den öppna arbetslösheten har under den tidigare regeringen hållits tillbaka genom omfattande arbetsmarknadspolitiska program. Den nya regeringens satsning på ett brett jobbprogram kommer i stället att skapa nya riktiga arbeten. Regeringen vill inte avskaffa alla arbetsmarknadspolitiska program, men vi vill rikta dem mot de människor som står längst ifrån arbetsmarknaden och satsa på de program som är mest effektiva.

När oppositionen anklagar oss för att sänka skatterna för dem som tjänar mest handlar det om ren skrämpropaganda. Skatteavdraget kommer att märkas, mina vänner! Flera kommer att få behålla mer av sina pengar för eget bruk och använda det efter egna behov. Framför allt gäller detta låg- och medelinkomsttagare.

Vi har sett domedagsprofeterna förr. Jag minns den diskussion som fördes inför de baltiska staternas inträde i EU. Då målade den dåvarande statsministern Göran Persson upp att det minsann skulle strömma in tusentals sociala turister till Sverige och ta våra bidrag. Det blev dock aldrig så. Det kom aldrig några tusentals sociala turister. Måhända kom det en och annan balt, men det var nog bara för att vara här som turist och bidra till den svenska turistnäringen. Vi såg aldrig röken av de sociala turister som den tidigare socialdemokratiska statsministern förutspådde skulle komma och utnyttja våra bidrag.

Vad berodde då det på? Jo, det var det som var det lustiga: När man undersökte viljan att flytta bland invånarna i de nya medlemsstaterna visade det sig att de inte alls var särskilt sugna på att åka till Sverige och leva på bidrag. De ville mycket hellre i stället åka till Irland och England. Varför då? Jo, herr talman, därför att det var där jobben fanns, inte bidragen. De hade sluppit ifrån en kommunistdiktatur och var vana att leva efter politikens godtycke. Självklart var de ute efter jobb där de själva hade möjlighet att styra över sina egna pengar och i förlängningen sitt eget liv.

Människor vill arbeta. Vi måste komma ihåg att det absolut bästa för de arbetslösa är arbete och lön, inte bidrag. Därför, herr talman, välkomnar jag regeringens satsningar på att skapa flera jobb. Jag ser fram emot ett Sverige dit människor vill flytta, inte på grund av våra arbetsmarknadspolitiska program och bidrag utan för att vi har riktiga jobb för alla. (Applåder)

I detta anförande instämde Mauricio Rojas (fp).

Anf. 193 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Anna König Jerlmyr tror att svenskar är så där värst mycket mer annorlunda än balter. Man kan få det intrycket om man tittar i det liggande budgetförslaget och vilka åtgärder som måste vidtas mot svenska arbetstagare för att de ska gå ut i jobb. Det är alltså fråga om att sänka ersättningsnivåer och på så sätt få dem att gå ifrån arbetslöshetssoffan och söka de jobb som finns. Det står i det vi debatterade tidigare.

Här säger Anna König Jerlmyr att balter hellre vill jobba än att få bidrag och a-kassa. Men det är precis det som svenskar också vill. Därför är det onödigt att ge sig på ersättningsnivåerna i en tid där det dessutom inte finns något ekonomiskt skäl att göra det. På så sätt försämras också trygghetsförsäkringen.

Läser man den tidigare debatterade texten är inriktningen att med hjälp av sänkningar går folk ut i jobb i stället för att lyfta bidrag. Det är den cyniska syn som följer den borgerliga regeringen i arbetet.

Det talades i anförandet också om att vara världsledande i jobblös tillväxt. Det behöver också hyfsas till i debatten. Man kan vara överens om att för många saknar jobb i vårt land. Jag har aldrig sagt något annat i någon annan debatt. Det är klart att vi ska jobba allt vad vi kan för att flera ska komma ut i arbete. Men vi får se oss omkring. Under hela debatten i valrörelsen talades det om en och en halv miljon, en miljon och sedan en halv miljon som stod utanför. Siffrorna har flugit fram här i luften under debatten i dag. Okej, räkna så. Då visar det sig att Sverige, Danmark, Island och Norge är de länder som har den högsta sysselsättningen.

Vi behöver inte vara nöjda med detta. Vi behöver inte svartmåla oss själva. Men det handlar om att gräva tillräckligt djupa startgropar så att analysen i slutet av mandatperioden blir positiv för regeringen. Det är väl det som är strategin.

Anf. 194 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik:

Herr talman! Jag håller med Sven-Erik Österberg om att svenskarna inte vill ha bidrag utan arbete. Vi har stått inför en situation under de senaste tolv åren där vi har sett att arbetsmarknadspolitiska program har erbjudits snarare än jobb. Sveriges konkurrenskraft och attraktivitet internationellt beror på att det finns växande företag, att flera människor är i arbete och att de kan leva på sin lön.

Nu kan vi se att till exempel tjänsteföretagens arbetsgivarorganisation går ut med att mellan åren 2005 och 2008 förväntas 175 000 nya jobb skapas. Det finns en oerhörd framtidsoptimism för den nya regeringens politik. Det ser vi fram emot.

Nu tror jag återigen att flera människor från andra länder ser större möjligheter att komma till Sverige och arbeta därför att det här finns arbete åt alla och inte bara bidrag.

Anf. 195 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik:

Herr talman! Jag har hört flera debattörer i dag slå sig för bröstet och säga att alla nu är så jätteoptimistiska därför att det är en ny regering. Det är därför det kommer nya tjänstejobb.

Det är fråga om strukturer som finns i botten. Det finns ingen politik i världen som kan skapa jobb. Det är med hjälp av den ekonomiska politiken där vi kan producera och sälja varor som vi skapar efterfrågan. Vi håller därmed upp konsumtionsnivån för våra invånare och det blir en inhemsk efterfrågan. Det är det som skapar jobb. Det är det som har lagt grunden till den sysselsättningsökning som finns just nu.

När tillverknings- och exportindustrin går bra skapas det också jobb i tjänstesamhället. Får människor pengar och kan konsumera, vilket en positiv reallöneutveckling har lett till under många år, den bästa på årtionden, skapas sysselsättning i tjänstesamhället.

Man ska vara lite försiktig med att slå sig för bröstet och säga att bara för att det nu är en moderatledd regering bubblar alla av glädje i samhället och att det är därför det blir jobb.

Så småningom kommer rannsakingens timme, och då får vi se om politiken verkligen bär. Vad ni hittills har presterat är att försämra ersättningsmässigt för dem som har det svårast i samhället. Sedan talar ni om riktiga jobb i stället för arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Vad ni omedelbart har lyckats åstadkomma är att försämra i de delarna. Ni har inte talat om var jobben finns i samhällsapparaten. Det ska komma senare. Jobbgarantin och så vidare ska komma senare. Det ska bli intressant att se vilka brister som ska täckas upp. Den debatten ska vi återkomma till så småningom.

Anf. 196 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik:

Herr talman! Regeringen aviserar långtgående planer för att underlätta för företagare, inte bara att driva och starta företag utan också att anställa. Bland annat förbättras 3:12-reglerna. Sjukförsäkringsavgifterna sänks. Revisionsplikten avskaffas. Det sker förbättringar i offentlig upphandling. Skatterna minskas totalt med 6,6 miljarder under nästa år.

Det här visar Konjunkturinstitutet. Jag skulle vilja återkomma till det. Enligt institutet får regeringens politik höga betyg. Den ekonomiska tillväxten, tack vare regeringens nya politik, förväntas bli högre, arbetslösheten förväntas bli lägre, sysselsättningen förväntas öka och inflationshotet förväntas bli lägre. Det gynnar Sverige.

Om vi ska finansiera den välfärd vi vill ha i framtiden är det bara att kavla upp skjortärmarna och börja arbeta. Det kommer aldrig några arbetsmarknadspolitiska program att lösa. Det handlar om vår framtid. Vi måste ha flera i arbete, och det är det som regeringen nu gör.

(Applåder)

Anf. 197 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Det är givetvis jättebra att ni höjer beloppet för lönebidragen. Men det är lite felaktigt att säga att det är den nya regeringens förslag. Det fanns med i budgeten för ett år sedan att höja i två etapper. Det var s, v och mp som drev igenom det. Jag kommer dock inte ihåg om Moderaterna var emot detta då, men rätt ska vara rätt. Det är bra.

Är du däremot beredd att skapa flera platser så att flera personer kan få lönebidrag? Det är tyvärr många som inte kommer in på arbetsmarknaden på grund av olika funktionshinder. Därför är det efterfrågan på flera platser. Är det något som du kan tänka dig att titta över för att säkerställa att de får in en fot på arbetsmarknaden?

Jag reagerade lite på ordvalet att er politik går ut på att se till att arbetslösa inte väljer att stanna kvar i arbetslöshet. Det är väl ingen som frivilligt vill vara arbetslös? Är det verkligen den synen som finns om arbetslösa i samhället? Jag tror inte det. Däremot tror jag att det har varit problem med att de inte har hittat ett jobb som passar, att de behöver kompetensutveckla sig och att det behövs flera jobb. Men jag tror inte att en människa frivilligt väljer att vara arbetslös. Jag delar inte den synen. Jag hoppas att du inte gör det heller.

Anf. 198 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik:

Herr talman! Nej, jag menar så klart inte att någon väljer att vara arbetslös. Det får inte ses som ett misslyckande. Jag tror, precis som jag har sagt tidigare, att vem som helst kan hamna i arbetslöshet. Det viktiga är att snabbt komma tillbaka i arbete.

Vi ser att det politiska program som vi har lagt fram kommer att göra det enklare och billigare att anställa. Detta ger också möjligheter för funktionshindrade, det vill säga att se över varje människas förutsättningar att komma tillbaka på arbetsmarknaden. Vi har konstaterat att den rehabilitering och de hjälpmedel som har funnits för grupperna inte har fungerat tillräckligt väl. Därför ser vi nu över företagshälsovården och annat för att stärka upp rehabiliteringsinsatserna för till exempel gruppen funktionshindrade. Vi vill att de som vill och har möjlighet att arbeta ska få göra det. Sedan får vi efter ett tag se hur många som har kommit ut på arbetsmarknaden innan det blir en ytterligare förstärkning av omfattningen av lönebidragen.

Anf. 199 ULF HOLM (mp) replik:

Herr talman! Det låter bra att ni har så pass positiv inställning till detta och inser att kanske inte alla människor naturligt får plats på arbetsmarknaden utan behöver olika stöd, bland annat funktionshindrade. Det är bra. Jag ser fram emot det förslag som ska komma om utökning av antalet platser. Vi påbörjade en förändring i Samhalls organisation, och jag hoppas att den nya regeringen fortsätter i den stil som s, v och mp började med.

Men någon gång i livet – kanske när vi blir utkastade från riksdagen om fyra år – behöver man en omställningsförsäkring. Då är det intressant att se på ett av våra grannländer, Danmark. Där har man väldigt låg arbetslöshet men väldigt hög ersättningsnivå. A-kassan är hög i Danmark.

Vad är det som skiljer Danmark och Sverige så mycket? Här vill ni ju göra precis tvärtom när det gäller det som på EU-språk brukar kallas

flexicurity och som innebär stark trygghet men också en möjlighet till omställning på arbetsmarknaden. Där väljer ni en helt annan inriktning genom att ni sänker a-kassenivåerna så drastiskt.

Prot. 2006/07:44
20 december

*Arbetsmarknad
och Arbetsliv*

Anf. 200 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik:

Herr talman! Jag ska försöka svara på frågan om situationen i Danmark. Där kan vi konstatera att man har en hög nivå i a-kassan, men såvitt jag förstår är taket också betydligt lägre. Sedan ska vi komma ihåg att Danmark inte har satsat på sådana åtgärder som plusjobb, som inte omfattas av LAS och har ett lönetak. Jag tror att Danmark inte heller har satsat på friår och andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder, utan de har satsat på incitament att få flera företagare. Vi kan se att det är många i Skåne som arbetar i Danmark just på grund av den företagsvänliga politik som man bedriver där. Jag tror att det är det viktigaste.

För att få Sverige och arbetsmarknaden på fötter igen måste vi underlätta framför allt för små och medelstora företag. Det gläder mig att Miljöpartiet har fört fram att det behövs ytterligare många åtgärder och att det inte riktigt har räckt till under den föregående regeringens styre när det gäller satsningar på småföretagare. Där har vi många förslag till konkreta åtgärder som ska underlätta för småföretagare att anställa flera. Bland annat handlar det om att man ska skapa flera företag som kan hjälpa till att matcha arbetssökande in i arbete. Vi har entreprenörskapsprogram, vi avskaffar lex Uggla och vi tar bort medfinansieringen av sjuklöneansvaret, vilket jag tror kommer att ge betydande effekter för att man ska våga anställa igen.

Detta är några saker som vi genomför. Jag ser fram emot de kommande fyra åren. Jag tror att det kommer att hända en hel del när det gäller skapande av arbete och nya företag.

(Applåder)

Anf. 201 SYLVIA LINDGREN (s):

Herr talman! Varje år genomförs i april månad Workers memorial day i flera länder i världen, också här i Sverige. Den firas till minne av personer som har förolyckats på sina arbetsplatser. Detta sker naturligtvis för att uppmärksamma effekterna av en dålig arbetsmiljö men också för att visa på vikten av det förebyggande arbetet – vikten av skyddsombudens arbete och inspektörernas nödvändiga krav på att arbetsgivarna tar itu med riskerna för liv och hälsa.

Nu kanske någon tror att vi i Sverige väl ändå är förskonade från dödsolyckor, men tyvärr är det inte så. Förra året, 2005, omkom drygt 50 personer på sitt arbete här i vårt land. Det motsvarar ungefär en person i veckan, exklusive de som förolyckades med anledning av stormen Gudrun. Antalet anmälda olyckstillfällen och tillbud var många flera.

Tyvärr kan vi också se en negativ utveckling när företag inför arbete på löpande band och när system med lagarbete skrotas. Effektivitet och produktivitetsutveckling är väl bra, men det har också ett pris. Ibland finns det faktiskt två sidor av samma mynt. Det måste man vara uppmärksam på.

Arbetsmiljöverkets arbete behövs för att ta itu med allvarliga samhällsproblem, som stress, psykiska påfrestningar och olika gifter och

kemikalier. Då kan man inte försvara minskade resurser till denna verksamhet och den negativa utvecklingen i en föränderlig värld.

Det har alltid funnits starka kopplingar mellan otrygghet och ohälsa. De ungas otrygghet och deras situation visar sig också i ohälsostatistiken. Det är dokumenterat att unga och anställda som saknar rutin löper en ökad risk att råka ut för arbetsskador. I dag finns en utbildningsverksamhet i samhället för att utbilda skyddsombuden. Den utbildningen är nu starkt hotad.

Vikten av det förebyggande arbetet mot arbetsskador och ohälsa kan inte nog betonas. Samhället förändras och arbetsplatserna ser inte likadana ut i dag som för några år sedan. Utvecklingen går fort – mycket på gott men också en hel del på ont.

Stress, förslitningsskador är till exempel negativa faktorer som tenderar att öka. Det är ute på arbetsplatserna, i vardagsarbetet, som skyddsombudens verksamhet i huvudsak bedrivs. Självklart är utbildning för skyddsombuden i dessa frågor oerhört viktig och nödvändig. Men tyvärr finns det redan i dag många skyddsombud som saknar utbildning, för omsättningen bland skyddsombuden är stor och utbildningen måste hela tiden hållas aktuell. Utbildning är som alltid en färskvara. När partsmedlen – pengarna – till denna viktiga utbildning tas bort försvagas arbetsmiljöarbetet väsentligt.

Herr talman! Ingen ska behöva bli skadad eller sjuk i sitt arbete. Det har vi alla ett gemensamt samhälleligt ansvar för. Därför är det svårt att förstå de kraftiga minskningarna av Arbetsmiljöverkets resurser, nedläggningen av Arbetslivsinstitutet, försvårandet av det vardagliga och kontinuerliga arbetsmiljöarbetet ute på arbetsplatserna, vilket bara är några exempel på den hårdhänthet och syn på arbetskraft som högerregeringen nu genomför i sina attacker.

En bra arbetsmiljö kan underlätta arbetet med att få flera människor i arbete. Det är ett viktigt instrument i den så kallade arbetslinjen, som regeringen säger sig företräda och som har diskuterats förut i dag. Men här hänger ord och handling, som i så många andra sammanhang när det gäller arbetsmarknadsfrågor, inte ihop.

Det är förödande att minska resurser på ett sätt som försämrar arbetsmiljön och drar ned på möjligheten att följa utvecklingen på arbetsmiljöområdet, och att upphöra med medvetna satsningar på viktiga områden och då inte minst den psykosociala arbetsmiljön.

Den politik med kraftiga nedskärningar som nu genomdrivs begränsar möjligheterna för arbetslösa att få tillgång till utbildningsinsatser och andra kompetenshöjande insatser för att möta de ökande kraven på arbetsmarknaden. Och den begränsar kraftigt tillsynen över arbetsmiljön på de svenska arbetsplatserna samt försvårar det internationellt uppmärksammade forskningsarbetet som ALI bedriver.

Målet borde vara en bra och utvecklande arbetsmiljö, inte en utveckling som går tvärt emot vad som är önskvärt och rimligt i ett välfärdssamhälle. Det är olyckligt att Sverige nu ska tvingas ta steg tillbaka i arbetsmiljöarbetet.

Herr talman! Människor ska inte behöva bli sjuka eller skadas på arbetet. Därför måste det ute på arbetsplatserna bli flera arbetsgivare som arbetstagare som engagerar sig i det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Men tyvärr saknas den framsyntheten i den borgerliga regeringen, vilket budgeten är ett mycket tydligt bevis på.

Prot. 2006/07:44
20 december

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Ann Arleklo, Luciano Astudillo, Patrik Björck, Christer Engelhardt, Peter Jonsson, Jennie Nilsson, Ronny Olander, Jasenko Omanovic, Christina Oskarsson, Anneli Särnblad och Maria Öberg (alla s) samt Josefin Brink (v).

*Arbetsmarknad
och Arbetsliv*

Anf. 202 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! En lång dags färd mot votering börjar gå mot sitt slut. Men ännu är några talare kvar på listan, och vi har nog en del att säga.

Nu börjar avslöjandena bli tydliga. Vi har sett en allians – och inte minst just Folkpartiet, i dag företrätt av ministern – som har gjort kampen mot utanförskapet till den påstått viktigaste frågan. Man har talat om utanförskapsområden. Man har sagt att detta är ödesfrågor för Sverige. Jag tror att man har rätt. Men nu börjar verkligheten krypa in under skinnet på alliansen.

Nu börjar man fråga sig vad det var för förslag man egentligen hade att presentera. Visst finns det en del förslag. Jag ska inte vara orättvis. När det gäller försämringar ser vi en rad exempel på detta. Försämringarna i a-kassan är uppenbara. De har debatterats länge här i dag. Det är förslag om sänkning av sjukersättning och sjukpenning. Det är förändringar som också berör föräldrar när det gäller pensionsrätt.

Försämringarna är ju klara. De är skarpa och tydliga. Också de kommer att kännas in på bara skinnet av den som drabbas av alliansens politik. Nedläggningar är man också ganska duktig på. Jag har sett ett antal exempel presenterade i dagens debatt. Jag tänkte nämna ett par som rör det som brukar kallas integrationsarbete.

Man lägger ned Centrum mot rasism av den enkla anledningen att man inte gillar det som Centrum mot rasism håller på med. Snacka om politisk styrning!

Man lägger ned Integrationsverket. Jag kan på sätt och vis ha en respekt för det resonemanget. Men man gör det utan att ha en aning om vart de uppgifter ska ta vägen som verket i dag bedriver. Det gör mig förvånad att den lättsinnigheten får styra när man har haft uppfattningen att det ska vara så viktigt att bekämpa utanförskapet.

När det gäller de positiva förslagen och det som skulle göra saker och ting bättre för vanligt folk i det här landet är det en annan alliansregering vi nu ser framför oss.

Då är ”Det nya arbetarpartiet” plötsligt ”Det nya avvaktarpartiet”. Då är det ”Det kristdemokratiska utredarpartiet” vi har framför oss. Det är ”Folkpartiet, vi återkommer, liberalerna”. Det är utredningar som presenteras. Det är resonemang om ”vi tar det där sen”, ”vi bereder frågan på Regeringskansliet”, ”jag har ingen aning just nu”, ”vi tänkte att vi kanske får en aning i vår”, och sedan kan man tolka de förslagen.

Jag tror att det är värt att också notera vad det är man slår sig för bröstet för. Först och främst står det i dagens betänkande att man vill förbättra sfi, svenska för invandrare. Det är i allt väsentligt en fortsättning på det som den tidigare majoriteten genomförde.

Det står att man vill förbättra valideringen. Också det är en fortsättning på det som den tidigare majoriteten inledde. Det är ingen ny kur-

sändring där, fastän allt med den tidigare integrationspolitiken var så misslyckat.

Det går till och med så långt i dagens debatt att man slår sig för bröstet och gör sig stolta över att man avsätter 13 miljoner kronor till Diskrimineringsombudsmannen. Det var pengar som avsattes i vårbudgeten, inte i den budget som den borgerliga alliansen nu har lagt på kammarens bord. De avsattes i vårbudgeten som presenterades av tre helt andra partier än de fyra som nu påstår sig utgöra en allians.

Avidentifierade ansökningshandlingar är någonting väldigt positivt, fastän de fyra partierna i alliansen vid flera tillfällen har röstat ned sådana förslag i kammaren. Jag förstår att man måste greppa efter halmstrån när man har beskrivit politiken som så misslyckad och sedan har så lite att komma med själva.

Jag tror att man ändå ska granska det språkbruk som majoriteten här väljer att använda för att beskriva vad man vill åstadkomma. Man skriver i betänkandet att man vill frigöra människors inneboende kraft och bryta utanförskap. Det är så man vill arbeta när det gäller det som kallas integrationspolitik.

Det är en helt annan riktning än det som Vänsterpartiet har försökt att initiera. Det är inte så märkligt, kan man tycka. Men det sägs inte ett ord om maktdimensionerna i integrationspolitiken. Det sägs inte ett ord om kamp mot rasism och strukturell diskriminering.

Tvärtom skriver man på ett annat ställe att man ska bekämpa ”etnisk bortsortering” på arbetsmarknaden. Det är ett intressant ordval: bortsortering. Det är möjligt att man bara försöker välja ett mer vardagligt språkbruk. Men det kan också vara ett exempel på att man inte vågar ta uttryck som strukturell diskriminering i sin mun eller skriva det i sina betänkan-detexter.

Herr talman! När man granskar det förslag som i dag ligger på kammarens bord beträffande integrationspolitiken är det ganska uppenbart, inte att kejsaren är naken, men att förslagen är tomma. Den retorik man presenterade i valrörelsen motsvaras inte av någon verklig förändring av svensk politik.

Jag förstår att man har ont om tid. Jag ska till och med vara så pass schyst att jag säger att jag begriper att man måste återkomma med en del förslag senare och att man inte kan göra allting över en natt. Men kunde man inte ha gjort någonting mer än så här?

Kunde man inte ha gjort någonting mer än att komma med en allmän nedläggning, försämring och sedan fromma förhoppningar om att jobben kommer? Det låter för övrigt nästan som ett eko av en tidigare statsminister, en statsminister som sade: Jobben kommer ändå.

Det var illa när Göran Persson använde sig av det uttryckssättet. Det är lika illa när alliansen nu låtsas som om jobben kommer på grund av deras politik, som inte ens börjar gälla förrän tidigast den 1 januari nästa år.

Herr talman! Vi har varit kritiska mot mycket av det som alliansen har presenterat när det gäller integrationspolitik. På sätt och vis kanske man ska vara lycklig och glad över att den inte genomförs mer. Men den retorik man har haft är så illa rimmande med den handling man nu uppvisar att det ändå måste kommenteras här från riksdagens talarstol. Den tomhet varmed tunnorna nu låter är öronbedövande.

Herr talman! Jag tror att man ska vara medveten om att mot detta står en helt annan politik. Det är inte en socialdemokratisk politik, som i allmänhet har låtsats som att det inte har funnits några större problem. Det är faktiskt vad den socialdemokratiska regeringen i allt väsentligt tidigare har gjort.

Det är i stället en politik som tar krafttag mot diskriminering, som bekämpar rasistiska strukturer i det svenska samhället och i den internationella politiken. Det är en generell välfärdspolitik som ger varje människa möjligheten till ett arbete, en bostad och utbildning på lika villkor. Den politiken är möjlig om man väljer den vägen. Men här väljer man att inte göra något särskilt.

Herr talman! Jag tror att vi kommer att ha en spännande vår framför oss när alla dessa förslag som utreds och väntas på ska komma.

Jag ska avsluta med att ändå notera en sak som rör dagens betänkande. Det handlar om kommunmottagandet. Vi välkomnar förstås den höjning av ersättningen för kommunmottagande som nu genomförs, men den är alldeles för liten. Vänsterpartiet föreslår mycket mer.

Man kommer inte ens med den höjning som alliansen nu föreslår för att kompensera kommunerna för de kostnader som faktiskt finns. Det är därför vi föreslår att man ska lägga till ytterligare pengar för att kompensera kommunerna bättre.

Man är inte beredd att göra någonting på den andra och kanske avgörande punkten, nämligen att göra alla kommuner ansvariga för flyktingmottagandet. Det är inte Södertälje kommun eller Malmö kommun som har undertecknat Genèvekonventionen, utan det är Sverige som nation.

Det borde vara dags att se till att alla kommuner delar på ansvaret – inte på bördan, utan på ansvaret – att se till att de internationella konventioner som Sverige har undertecknat också kan uppfyllas i verkligheten.

I detta anförande instämde Torbjörn Björlund, Josefin Brink och Jacob Johnson (alla v).

Anf. 203 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Som vanligt när Kalle Larsson talar är det mycket retorik och lite innehåll. Jag hann ändå uppfatta två saker som jag skulle vilja korrigera.

Det ena är att vi inte lägger ned Centrum mot rasism. Vi kan inte lägga ned Centrum mot rasism. Det är en ideell organisation. Det enda regeringen säger är att det inte finns någon anledning till att Centrum mot rasism ska glida fram i en gräddfil och få statsanslag direkt i budgeten. Vi kan inte hitta några argument för det. De får som alla andra organisationer som jobbar med de frågorna ansöka om medlen hos, i dag, Integrationsverket. I morgon får vi se var de medlen hamnar. Värre än så är det inte. Regeringen kan inte lägga ned ideella organisationer.

Varför går inte kommunikationen med Vänsterpartiet riktigt hem? Det handlar om den relation som den förra regeringen har haft med Centrum mot rasism. Regeringen har startat organisationen. Regeringen har bestämt hur stort anslag den ska ha utan att man har redovisat den verksamhet organisationen ska bedriva. Regeringen har godkänt detta anslag år ut och år in. De 20 miljonerna har gått åt, och man har inte krävt att få någon leverans tillbaka för de pengarna.

Det är den relation som har funnits. Men jag tycker inte att någon regering ska ha den relationen till någon organisation. Ideella organisationer ska sköta sin verksamhet själva och de ska ansöka om medel utifrån det de gör, och inte bara vad de påstår sig vilja göra. Detta var den första saken.

Den andra saken är att det måste fungera på det sättet att man inte kan börja utreda nedläggning eller avveckling av myndigheter utan att personalen på den myndigheten vet om det. Då skulle vi få se rubriker som lyder: Regeringen planerar i hemlighet nedläggning av Integrationsverket. Hur skulle det se ut? Det är klart att beslutet måste fattas och offentliggöras. Sedan kan man tillsätta en utredning som exakt kollar av hur det ska gå till. Det är så det fungerar i Regeringskansliet. Det är så det fungerade med den förra regeringen och det är så det fungerar nu. Det är också så det kommer att fungera i framtiden.

Anf. 204 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Detta är ganska kännetecknande. Statsrådet begär replik på mitt anförande där jag i ganska grova eller i alla fall ganska tydliga ordalag – det är helt riktigt – anklagar regeringen för att knappt göra någonting alls av den oerhört dramatiska situation som man tidigare i valrörelsen har beskrivit när det gäller utanförskapet. Och statsrådet väljer då att korrigera mig på några faktapunkter.

Låt oss ta den diskussionen först, då! Det är riktigt; Centrum mot rasism är en organisation som är fristående och har så varit hela tiden. Den tidigare majoriteten, och inte alls regeringen, har godkänt ett anslag. Regeringen godkänner inga anslag i budgeten, utan det gör riksdagsmajoriteten. Sabuni har tidigare inte ingått i majoritet men i alla fall i kammarerna, och hon borde känna till detta. Det är inget konstigt om man vill göra särskilda satsningar och om man vill prioritera att kampen mot rasism stärks. Då markerar man detta och ger ett anslag till det här. Att dra bort anslaget är detsamma som att ge signalen att verksamheten inte är viktig och borde läggas ned.

När det gäller Integrationsverkets nedläggning kan man förstås ge signaler. Men varför denna korta tidsplan? Hur ska man kunna känna sig säker på att den forskning och det informationsarbete som ändå bedrivs och det tryck som behöver upprätthållas gentemot kommunerna för att man ska sköta introduktionen, som ju borde skötas oändligt mycket bättre än i dag, också verkligen utföras?

Har statsrådet ingenting att säga om de avgörande grundskott som jag riktar mot hela regeringens så kallade integrationspolitik? Ni är snabba med nedskärningar, nedläggningar och försämringar för vanligt folk. Men i denna ödesfråga har ni ingenting annat att åstadkomma än fromma förhoppningar om att jobben eventuellt kommer. Det handlar om några tusen nystartsjobb. Samtidigt tar ni bort ett större antal tusen som i dag finns i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Är svaret på den kritik jag riktar verkligen att korrigera faktafel?

Anf. 205 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik:

Herr talman! Kalle Larsson vill inte se vår politik därför att han inte gillar det vi beskriver. Vi talar om att skapa flera jobb på den offentliga

marknaden genom de pengar som kommer från den privata marknaden. Det är ju de pengarna som kan satsas.

Kalle Larssons och hans partis förslag är att vi i stället ska anställa hundratusentals personer i den offentliga sektorn utan att förklara var pengarna ska komma ifrån.

Det är enkel matematik, Kalle Larsson! Skattemedel måste komma någonstans ifrån för att kunna användas i den offentliga sektorn. Det är därför hela budgeten och hela regeringens politik går ut på att skapa jobb. Den går inte ut på att administrera arbetslösheten eller bidragsgivningen. Friska vuxna människor ska ut i jobb.

Eftersom du inte delar uppfattningen att det ska skapas jobb och att människor behöver jobba eller delar synen på de reformer som vi genomför för att jobb ska skapas så blir det inte så mycket att diskutera. Du har din politik, och du tror inte på den politik vi har. Men när det blir konkreta faktafel vill jag gärna säga till lyssnarna att du helt enkelt har missuppfattat det här – eller också väljer du medvetet att missleda dem som lyssnar.

Den här regeringen satsar på jobben, Kalle! Det ska löna sig att arbeta. Det ska vara enklare att anställa. Nya jobb ska stimuleras genom att vi gör det enklare för företagen när det gäller de regler som kostar samhället väldigt mycket. När vi har gjort detta får vi också pengar till den offentliga sektorn som är så viktig såväl för er som för oss andra.

Anf. 206 KALLE LARSSON (v) replik:

Herr talman! Jag konstaterar återigen att det enda som statsrådet egentligen vill diskutera är eventuella faktafel.

Det politiska innehållet och den kritik som riktas mot regeringens politik i övrigt vill hon inte kommentera. Det kommer att finnas många tillfällen då Nyamko Sabuni kommer att få återkomma till att inte vilja kommentera kritik riktad mot den politik som förs.

Jag kan trots det nu säga att när det gäller satsningarna på nya jobb har vi en fullt ut finansierad budget. Det går bra att läsa den och se varifrån pengarna kommer. Då kan man konstatera att det är fullt möjligt att under de kommande tre åren anställa 150 000 personer i den offentliga sektorn. Det är också möjligt att satsa på att människor kan få anställningar inom privat sektor, men den offentliga sektorn kan vara motor i den tillväxt som vi skulle vilja se.

Här finns det möjligheter. En sak ska man vara fullständigt övertygad om – att människor för att kunna komma in i det svenska samhället behöver arbete. De behöver inte fromma förhoppningar om att företagen eventuellt nyanställer om man sänker skatten för dem. Det finns inga egentliga garantier för att det leder till några nya jobb.

Ni har ägnat en hel dag åt debatt här i kammaren – alltför lång tycker några som står längs väggarna just nu – utan att kunna presentera ett enda konkret argument för att sänkningar och försämringar i a-kassan ger ett enda nytt jobb. Ni har ägnat en hel dag här åt att försöka förklara på vilket sätt er politik skulle skapa ett enda nytt jobb, och inte lyckats. Det enda ni kommer att kunna skapa är en låglönemarknad. Vi vet mycket väl vilka det är som har de lägsta lönerna på en låglönemarknad. Det gäller att titta på vilket annat land som helst med den situationen.

Vi har all anledning att återkomma till debatten. Fortsättningsvis förväntar jag mig att vi kan få en politisk debatt och inte bara en om rena faktafrågor.

Anf. 207 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Den socialdemokratiska integrationspolitiken får till stora delar leva vidare. Det går inte att förstå detta på något annat sätt. Det gäller såväl i mål som i inriktning och intentioner.

Sverige ska vara ett land med möjligheter för alla. Den generella politiken på alla områden utformas efter människors individuella behov och inte deras bakgrund. Invandrare ska ses som individer och inte som homogena kollektiv. Huvudregeln är generella åtgärder och inte säråtgärder. Undantag ska endast komma i fråga när det gäller invandrades första tid i Sverige.

Detta menar den borgerliga regeringen är en ny integrationspolitik. Men vad i detta är nytt? Integrationsministern talar om bättre utbildning i svenska, kortare väg till arbete och ökade insatser för att motverka diskrimineringen. Men vad i detta är nytt? Det är ju socialdemokratisk integrationspolitik. Även om den nya regeringen försöker paketera integrationspolitiken som ny är det samma politik som vi har haft sedan 1997.

Ni tillsätter en storstadsdelegation i linje med den socialdemokratiska storstadspolitiken. Ni har tagit över vår politik mot hedersrelaterat våld. Sabuni har backat från alla sina grova förenklingar på området.

Ni genomför det försök med avidentifierade jobbsökningar i vissa myndigheter som den förra regeringen förberedde. Precis som vi, vill ni stärka skyddet mot diskriminering, även om jag här kan se att ni inte vågar gå lika långt som vi för att motverka diskrimineringen.

Jag kan ändå inte låta bli att bli orolig. Kritiken mot vår integrationspolitik, inte minst från borgerligheten, har varit total. Vart tog de stora orden vägen? Varför har kritiken tystnat? Var är de borgerliga domedagsprofeterna i dag?

Jag är den första att erkänna att en del av kritiken är befogad. Vi socialdemokrater tog också till oss den, men inte så mycket från de borgerliga slagorden och inte heller från den tendentiösa rapport som Folkpartiet presenterade och som de kallade för *Utanförskapets karta*. Där jämförde man siffror för förvärvsfrekvensen 1990 med 2002 och glömde att berätta om de tre borgerliga åren när utanförskapet växte något alldeles oerhört i det här landet. Det var de tre första åren på 90-talet.

Nej, det är andra rapporter som pekar på att integrationspolitiken inte fått önskat genomslag trots stora insatser. Det var därför vi tillsatte en parlamentarisk kommitté på området, Integrationspolitiska kommittén. Den skulle bland annat titta på inriktningen, samordningen och styrningen av politiken. Den har Sabuni lagt ned. Regeringen har också beslutat att lägga ned Integrationsverket och dra in stödet till Centrum mot rasism.

Den borgerliga regeringens arrogans och det agerande som den har visat hitintills är uppseendeväckande. Segregations- och utanförskapsfrågorna är en av vår tids stora utmaningar. I stort sett i varje europeiskt land brottas man med dessa problem. Vem minns inte upploppen i Frankrike? Vem oroas inte av de mord som skedde i Holland och som har lett till ett iskallt klimat i det landet? Vem räds inte högerpopulismens fram-

marsch i våra grannländer Danmark och Norge? Inte den borgerliga regeringen. Den agerar som om den kan och vet allt.

Granskar man de åtgärder som man vidtagit hitintills är det bara symboliska förändringar. Detta är mycket allvarligt. Andra länder som slarvat med dessa frågor har fått se konsekvenserna av det, och de har varit förödande. I så mycket som tio europeiska länder har de främlingsfientliga krafterna nått stora framgångar. I Sverige har vi hittills kunna hålla dem borta, men i det här valet var de oroväckande nära att nå hit till kammaren.

Herr talman! Sverige står inför stora utmaningar. Sverige och svenskheten har förändrats. I dag har mer än 16 % av Sveriges befolkning utländsk bakgrund. År 2010 kommer vart tredje barn som föds i det här landet att ha en eller båda föräldrarna födda i ett annat land. I min hemstad Malmö har redan 40 % så kallad utländsk bakgrund och hela 52 % av ungdomarna under 18 år har en eller båda föräldrarna födda i ett annat land. Världen har kommit till oss, och vi har blivit en del av världen. Vi svenskar talar numera ungefär 150 olika språk. I dag startas vart femte företag av någon född i ett annat land. Hälften av dem som tar ut läkarlegitimation har en utländsk utbildning, och 25 % av alla doktorander har utländsk bakgrund.

Också i politiken, näringslivet och akademien slår sig det nya Sverige fram och har blivit en självklar del av Sverige. Vi har Zlatan Ibrahimovic i idrotten, operasångaren Tito Beltran i kulturen och Mustafa Can i litteraturen. Vilken tillgång det är! Vilka möjligheter det ger oss i den globaliserade värld vi lever i.

Men samtidigt som det nya Sverige ger oss många möjligheter reses många frågor och farhågor. Vad är det sammanhållande kittet i det Mångfalds-Sverige som vi ser växa fram? Vad är det svenska i den nya globaliserade värld vi lever i? Hur går det med svenska språket och våra traditioner? Det är svåra frågor som inte har några klara och enkla svar. I Sverige måste vi politiker påbörja ett samtal om de förändringar landet genomgått och hur det påverkar oss alla.

I stället har vi en regering som lägger ned den utredning som skulle kunna vara ett bra forum för att föra ett samtal över partigränserna i dessa så viktiga frågor. I stället har vi en regering som lägger ned Integrationsverket och stödet till Centrum mot rasism. I stället har vi en regering som kan och vet allt.

Herr talman! Den borgerliga regeringen är naiv och har slagit in på en farlig väg. Tror ni verkligen att några nystartsjobb, lite bättre sfi-undervisning och tuffare tag mot diskriminering löser integrationen? Knappast! Hade det varit så lätt hade den socialdemokratiska integrationspolitiken räckt. Arbete och utbildning är viktiga förutsättningar för att bryta utanförskapet, men Sverige står inför mycket större utmaningar än så. Det är dags att börja inse detta.

Herr talman! Dessutom är den borgerliga politiken för arbete och utbildning helt feltänkt. Vi är alla överens om att arbete och utbildning är viktiga steg för att klara integrationen. Vi är också, åtminstone i retoriken, överens om att en minskning av de sociala och ekonomiska klyftorna är rätt politik mot utanförskapet. Men vad gör ni? På arbetsmarknadens område kommer ni redan vid årsskiftet att skicka ut tusentals människor i totalt utanförskap. På skolans område är ni i färd med att

förstärka segregationen. På skatteområdet lägger ni fram förslag som kommer att öka de ekonomiska klyftorna i landet. På det integrationspolitiska området lägger man ned Integrationsverket, avbryter den integrationspolitiska utredningen och drar ned ambitionerna i kampen mot rasismen.

Den borgerliga regeringens budgetproposition kommer inte att bryta utanförskapet. Den kommer att leda till ökade klyftor och mer utanförskap. Detta kommer dessvärre att bli en perfekt grogrund för mer högerpopulism.

I detta anförande instämde Ann-Christin Ahlberg, Patrik Björck, Claes-Göran Brandin, Susanne Eberstein, Christer Engelhardt, Lars U Granberg, Berit Högman, Ann-Kristine Johansson, Peter Jonsson, Anders Karlsson, Lars Mejern Larsson, Lars Lilja, Sylvia Lindgren, Jennie Nilsson, Ronny Olander, Jasenko Omanovic, Christina Oskarsson, Helén Pettersson i Umeå, Leif Pettersson, Britta Rådström, Gunnar Sandberg, Hans Stenberg, Anneli Särnblad, Tommy Ternemar, Kristina Zakrisson, Maria Öberg och Sven-Erik Österberg (alla s).

Anf. 208 MAURICIO ROJAS (fp):

Herr talman! Det är en lång debatt som snart är slut. Det är kanske bra med en summering, åtminstone av integrationsdelen.

Jag vill börja med att påpeka en viktig sak. Det är statsrådets närvaro under hela debatten. Kommer ni ihåg Jens Orbacks närvaro här? Vilken skillnad, mina vänner. Det är viktigt. Statsrådet markerar att det här är viktigt både för henne som person och för regeringen. Det är en mycket bra början. Tack, Nyamko!

Det andra gäller att vi egentligen inte har fått någon kritik av innehållet i den politik som Nyamko Sabuni presenterade. Vi har inte ens fått några kommentarer från oppositionen. Nyamko betonade att man nu för första gången ska ta det som beslutades 1997 på allvar, det vill säga att gå ifrån invandrapolitik till integrationspolitik. Man ska inte göra invandrarskapet till ett problem, utan det är utanförskapet som är det verkliga problemet. Det har de socialdemokratiska regeringarna inte genomfört.

Förra året, 2005, granskades integrationspolitiken av Riksrevisionen. Rapporten hette *Från invandrapolitik till integrationspolitik*. Där beskrev man tydligt misslyckandet med att genomföra det som en enig riksdag hade beslutat 1997. Det är mycket viktigt och mycket stort att vi nu har en minister som inleder med att säga att vi nu ska göra det som ni inte har gjort, det som borde ha gjorts för länge sedan. Det är tio år för sent, men det är inte vårt problem. Det var ni som inte gjorde vad riksdagen hade beslutat att ni skulle göra. Sedan har vi målsättningsarna. Jobben är nummer 1 – ja. Alla säger: Javisst, det är rätt.

Vilken situation har vi ärvt från vänsterregeringen? Sven-Erik Österberg ville inte prata om massarbetslöshet. Han tyckte att det var en överdrift. Men 60 % av dem i Rosengård har inte jobb. Är inte det massarbetslöshet? Vilket ord ska vi använda för det? 60 % handlar det alltså om. I Rosengård bor 22 000 personer. Det är ett helt Landskrona, så det är inte ett litet område.

60 % av de vuxna som borde ha ett jobb har alltså inget jobb att gå till. Är inte det massarbetslöshet, Sven-Erik – var någonstans du nu är – eller Luciano? Vad ska vi kalla det för? Det gäller att kalla saker och ting vid deras rätta namn, så säg: Vi misslyckades. Vi har lämnat ett land efter oss där det finns en massarbetslöshet.

Massarbetslösheten drabbar alldeles för många människor, men det ska vi nog reparera. Det är någonting mycket stort och bra.

Kampen mot diskrimineringen är viktig och bra. Hade ni någon kritik mot att vi gick för långt eller så? Vi har gjort mer än vad ni på åtta eller tolv år har gjort. Vad gäller diskrimineringen har Socialdemokraterna varit mycket frånvarande, lika frånvarande som Jens Orback var här i kammaren.

Det sista som Nyamko betonade var att vi nu ska arbeta med den gemensamma grunden för Sverige. Vad förenar alla oss som bor här? Vad är mångfaldens grund? Det är banbrytande och bra. Det är på tiden att någon ställer den viktiga frågan. Inte heller om den saken hade ni något att säga.

(Applåder)

I detta anförande instämde Gunnar Andrén, Hans Backman och Carl B Hamilton (alla fp).

Anf. 209 LUCIANO ASTUDILLO (s) replik:

Herr talman! Först och främst vill jag vädja till Mauricio Rojas att inte prata om före detta statsråd – Jens Orback – som inte ens har en möjlighet att vara här och försvara sig.

Jag noterar dock att den nuvarande integrationsministern Nyamko Sabuni visserligen sitter med här. Men hon valde att inte ens ta en replik på mig alldeles nyss.

Jag kan ana en viss besvikelse i Rojas anförande. Han var den som lyfte in frågorna om segregation och utanförskap på högerkanten – först som fri debattör, sedan som moderat talesman och nu senast som folkpartistisk talesman för integration och mot utanförskap.

Han som skulle kröna detta med en statsrådspost fick se sig omsprungen av Sabuni. Eller är det kanske så att det är den borgerliga politiken som gör honom besviken? De stora, bombastiska, orden finns ju kvar. Men vad vi hittills sett Nyamko och den borgerliga regeringen föreslå på det här området motsvarar inte alls de krav som ställs för att komma åt det utanförskap som Rojas så tydligt pekar på.

Visst har vi anledning att vara självkritiska, Rojas! Det var därför som vi tillsatte utredningen utifrån den riksrevisionsrapport som du själv tog upp. Den pekade på problemet med att vi inte lyckats gå från invandrarpolitik till integrationspolitik. Men den gav inget svar om *hur*. Den sade inte till exempel hur vi skulle lägga om styrningen. Därför var utredningen så viktig, men den har den borgerliga regeringen och Sabuni valt att lägga ned – alltså den utredning som skulle ha kunnat ge oss så många svar om hur vi kunde förbättra integrationspolitiken.

Anf. 210 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Herr talman! Ja, i rapporten från Riksrevisionen pekar man på det som var problemet. Problemet var ni socialdemokrater som inte genom-

förde den politik som riksdagen beslutade om år 1997. Det kan du inte komma ifrån.

Okej, ministern kan inte vara här. Men min kritik gällde de gånger han kunde ha varit här men inte var här. Inte heller det kan du komma ifrån. Det är bara att gå till protokollet för att se om han var här.

Jämfört med det nya statsrådet är skillnaden väldigt tydlig. Det är mycket bra. Det borde också du inse.

Sedan gäller det den besvikelse som Luciano pekade på. Det är lite svårt att tolka en man som står här och försöker insinuera något sådant. Det är inte en bra stil. Jag är, Luciano, väldigt glad över att vi nu för första gången har en integrationsminister värd namnet, över att vi har en politik värd namnet och över att vi bryr oss och kommer att förändra situationen.

Det arv som ni lämnat efter er är utanförskap, frustration och problem som vi ska ta itu med. Det är det viktiga för mig. Om du tror att människor kämpar för några poster är det kanske ditt jag som talar. Så småaktig är inte jag.

(Applåder)

Anf. 211 LUCIANO ASTUDILLO (s) replik:

Herr talman! Jag noterar att Mauricio Rojas väljer att inte ens beröra den integrationspolitiska utredning som skulle se över målen för integrationspolitiken och som också skulle se över styrningen av politiken – alltså den utredning som den borgerliga regeringen och Nyamko Sabuni valde att lägga ned.

Jag vet varför han inte berörde det. Rojas som ledamot av den kommittén valde nämligen att närvara på två av fem möten. Han var inte intresserad. Då är det svårt att ta upp den diskussionen och de samtalen.

För övrigt har vi fått en sammanställning av konsekvenserna av Integrationsverkets nedläggning – det som Gunilla Bruun har utrett. Där får vi den bild bekräftad som jag känner att den här regeringen ger. Förslaget handlar om att lägga ned hela den utvärdering av främjandeverksamhet som Integrationsverket haft. Man tänker också upphöra med engagemanget i internationella forum på det här området. Detta bekräftar arrogansen. Man vill inte veta, och man vill inte kunna. Man tror att man vet och kan allt bäst själv.

Nej, visst har vi anledning att vara självkritiska och visst var det viktigt att försöka hitta svaren beträffande de svåra problem som inte bara Sverige brottas med på det här området.

Jag vill ändå passa på att fråga Mauricio Rojas, som också han verkar kunna och veta allt: Vilket annat land har lyckats med de här frågorna? Är det den borgerliga regeringen i Frankrike som har gjort det, eller är det den danska borgerliga regeringen med Dansk folkeparti som stödparti – ett högerpopulistiskt parti? Vilken modell tänker den borgerliga regeringen välja på det här området?

Anf. 212 MAURICIO ROJAS (fp) replik:

Herr talman! Nej, Luciano, jag vet inte. Sådana saker är det bara du som kan hitta på. Jag får återkomma när vi har några minuter till för att diskutera andra länders integrationsmodeller. Det vore rimligt.

Ja, den utredning som du hela tiden nämner var jag med i. Den utredningen tillsattes därför att ni inte hade en politik att genomföra. Ni gjorde som ni brukade göra. Ni utredde de saker som ni inte hade något svar om.

Vi tror inte att vi vet allt, men vi tror att vi har en politik. Vi vill genomföra den politiken. Vi vet vad vi vill göra. Det visste inte ni. Därför tillsatte ni en utredning. Det var mycket bra att den lades ned; den behövdes inte. Det som behövdes var en politik, och en sådan hade inte ni.

En gång till vill jag, Luciano Astudillo, betona: Den här gången har vi en regering som bryr sig och en minister som bryr sig. Vi har en politik. Inom några år får vi återigen diskutera. Då får vi se om vi har lyckats eller inte. Men ingen ska kunna anklaga oss för att ha varit lika likgiltiga som ni var eller för att – till skillnad från er – inte ha brytt oss. Vi ska försöka, och vi ska göra vårt bästa. Inte ens det gjorde ni. Det är mycket beklagligt.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 8 §.)

7 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 19 december

CU1 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik

Punkt 1 (Räntebidragssystemet)

1. utskottet

2. res. 1 (s, v, mp)

Votering:

153 för utskottet

143 för res. 1

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 22 c

För res. 1: 111 s, 17 v, 15 mp

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 7 c, 4 mp

Punkt 2 (Investeringsbidraget för byggande av hyresbostäder)

1. utskottet

2. res. 2 (s, v, mp)

Votering:

154 för utskottet

143 för res. 2

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c

För res. 2: 111 s, 17 v, 15 mp

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Punkt 3 (Utredning om ett nytt bostadsfinansieringssystem)

1. utskottet

2. res. 3 (s, mp)

3. res. 4 (v)

Förberedande votering:

125 för res. 3

17 för res. 4

155 avstod

52 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Huvudvotering:

154 för utskottet

126 för res. 3

17 avstod

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c

För res. 3: 111 s, 15 mp

Avstod: 17 v

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Punkt 6 (Konsumentvägledning)

1. utskottet

2. res. 5 (s)

3. res. 6 (v)

Förberedande votering:

111 för res. 5

17 för res. 6

169 avstod

52 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Huvudvotering:

156 för utskottet

110 för res. 5

30 avstod

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 1 mp

För res. 5: 110 s

Avstod: 17 v, 13 mp

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 5 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 1 (Principer för socialförsäkringarna)

20 december

1. utskottet

2. res. 1 (v)

Votering:

277 för utskottet

17 för res. 1

1 avstod

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 87 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 15 mp

För res. 1: 17 v

Avstod: 1 m

Frånvarande: 19 s, 9 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Anne Marie Brodén (m) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 5 (Mål för ökad hälsa i arbetslivet)

1. utskottet

2. res. 4 (s, v)

Votering:

169 för utskottet

128 för res. 4

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 15 mp

För res. 4: 111 s, 17 v

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Punkt 8 (Karensdag)

1. utskottet

2. res. 6 (v)

Votering:

279 för utskottet

17 för res. 6

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 14 mp

För res. 6: 17 v

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 5 mp

Punkt 11 (Flexibla ersättningsnivåer)

1. utskottet
2. res. 8 (s, v, mp)

Votering:

154 för utskottet

143 för res. 8

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c

För res. 8: 111 s, 17 v, 15 mp

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Punkt 26 (Läkarintyg från första dagen)

1. utskottet
2. res. 22 (s, v, mp)

Votering:

155 för utskottet

142 för res. 22

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 1 mp

För res. 22: 111 s, 17 v, 14 mp

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Punkt 33 (Arbetskadeförsäkring)

1. utskottet
2. res. 25 (v)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 40 (Förbättrade pensioner)

1. utskottet
2. res. 32 (mp)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 41 (Bostadstillägg till pensionärer)

1. utskottet
2. res. 33 (v)

Kammaren biföll utskottets förslag med acklamation.

Punkt 45 (Barnbidrag)

1. utskottet
2. res. 35 (s, mp)

Votering:

154 för utskottet
127 för res. 35
16 avstod
52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c

För res. 35: 111 s, 1 v, 15 mp

Avstod: 16 v

Frånvarande: 19 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Punkt 46 (Delad föräldraförsäkring)

1. utskottet
2. res. 37 (s)
3. res. 38 (v)

Förberedande votering:

113 för res. 37
18 för res. 38
163 avstod

55 frånvarande

Kammaren biträdde res. 37.

Lars Gustafsson (kd) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Huvudvotering:

154 för utskottet
111 för res. 37
31 avstod

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 89 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 1 mp

För res. 37: 111 s

Avstod: 17 v, 14 mp

Frånvarande: 19 s, 8 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Marianne Watz (m) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats som frånvarande.

Punkt 47 (Samtidigt uttag av föräldrapenning)

1. utskottet
2. res. 39 (s, v)

Votering:

156 för utskottet
128 för res. 39
12 avstod

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 90 m, 21 fp, 20 kd, 23 c, 2 mp
För res. 39: 110 s, 17 v, 1 mp
Avstod: 12 mp
Frånvarande: 20 s, 7 m, 7 fp, 4 kd, 5 v, 6 c, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

CU3 Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete

Kammaren biföll utskottets förslag.

AU3 Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Återförvisningsyrkande (s, v)

Proposition ställdes först beträffande det under överläggningen framställda yrkandet om återförvisning av ärendet till utskottet för ytterligare beredning.

För bifall räckte att *minst en tredjedel* av de röstande anslöt sig till detta.

Votering:

143 för bifall

154 för avslag

52 frånvarande

Förste vice talmannen konstaterade att minst en tredjedel av de röstande hade bifallit återförvisningsyrkandet.

Kammaren hade således bifallit återförvisning av ärendet till utskottet för ytterligare beredning.

Partivis fördelning av rösterna:

För bifall: 111 s, 17 v, 15 mp

För avslag: 90 m, 23 c, 21 fp, 20 kd

Frånvarande: 19 s, 7 m, 6 c, 7 fp, 4 kd, 5 v, 4 mp

AU1 Utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv

Återförvisningsyrkande (s)

Proposition ställdes först beträffande det under överläggningen framställda yrkandet om återförvisning av ärendet till utskottet för ytterligare beredning.

För bifall räckte att *minst en tredjedel* av de röstande anslöt sig till detta.

Förste vice talmannen konstaterade att minst en tredjedel av de röstande hade bifallit återförvisningsyrkandet.

Kammaren hade således med acklamation bifallit återförvisning av ärendet till utskottet för ytterligare beredning.

Förste vice talmannen kallade på uppdrag av arbetsmarknadsutskottets ordförande arbetsmarknadsutskottet till sammanträde två minuter efter att voteringen avslutats.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 20.15 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna i 30 minuter för att arbetsmarknadsutskottet skulle beredas möjlighet att sammanträda.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 20.45.

9 § Energi

Energi

Föredrogs
näringsutskottets betänkande 2006/07:NU3
Utgiftsområde 21 Energi (prop. 2006/07:1 delvis).

Anf. 213 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Herr talman! I kväll ska kammaren behandla näringsutskottets betänkande om utgiftsområde 21 Energi. Inledningsvis vill jag framföra att utskottet föreslår att riksdagen säger ja till regeringens förslag i budgetpropositionen om 2,7 miljarder kronor i anslag till utgiftsområdet och vad regeringen föreslagit beträffande de olika anslagen.

Majoriteten, bestående av Kristdemokraterna, Moderaterna, Centern och Folkpartiet, står bakom betänkandet i dess helhet, medan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har tio reservationer samt särskilda yttranden om budgetförslaget eftersom de avstått från att delta i beslut om anslaget.

I betänkandet ingår bland annat energipolitikens mål, innehåll och villkor – även kärnkraften. Vidare ingår Svenska kraftnäts investeringar, inklusive likströmsförbindelsen mellan Sverige och Finland, samt Syd-länken mellan Närke och Skåne. Där menar för övrigt majoriteten att det inte är en fråga för riksdagen att avgöra vilken teknik som ska användas.

Utskottsmajoriteten ställer sig bakom lagförslaget i propositionen beträffande den småskaliga vattenkraften. Förslaget innebär att principerna för tilldelning av elcertifikat ska vara desamma för småskaliga vattenkraftsanläggningar som för övriga anläggningar i systemet. Utskottet uppmärksammar dock de oönskade effekter som elcertifikatssystemet kan ha vid miljöprövningar.

Med denna lilla inledning överlämnar jag ärendet till kvällens debattörer.

Anf. 214 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Vi politiker kan välja att se energipolitiken som ett bekymmer eller som en möjlighet. Vi socialdemokrater väljer det sistnämnda. Mänskligheten förfogar i dag över större möjligheter än någonsin att lösa de väldiga utmaningar som ligger framför oss. För oss är det en självklarhet att social rättvisa och välfärd går att förena med produktivitet och tillväxt. Sociala reformer bidrar till ekonomiska framsteg. En miljömässig omställning kräver nya lösningar, nya sätt att tillföra energi, modern och miljöanpassad teknik samt framtida innovationer. Det ger både nya jobb och utveckling.

Vi har gjort en hel del redan. En framsynt politik har bland annat lett till att vår oljeimport mer än halverats sedan 1979. Den förnybara energin har ökat med 31 terawatt sedan 1994. Den förnybara elen har tack vare elcertifikaten ökat med 5 terawatt sedan 2002. Oljeanvändningen i bostäder och för service har minskat med 15 terawatt. Industriproduktionen har faktiskt ökat med 70 %, men oljeanvändningen i industrin har trots detta minskat.

Men det räcker förstås inte. Vi måste fortsätta bekämpa hotet om ett förändrat klimat genom att ställa om vår energiförsörjning så att behovet av fossila bränslen bryts. Kärnkraften ska avvecklas med hänsyn till sysselsättning och välfärd. En politik som bygger på förnybar energi och ökad hushållning, inte minst i våra bostäder och gemensamma lokaler, är en politik för framtiden. Här ligger en väldigt stor potential, kanske uppåt 30 %. Det finns redan nu mycket spännande tvärvetenskaplig forskning, bland annat om hur IT-lösningar och design kan få oss att reducera vår energiförbrukning i hemmen.

Vår ambition måste vara att vårt beroende av olja ska brytas fram till 2020, helt i enlighet med Oljekommissionens rapport. Vi vill också inrätta ett nytt investerings- och forskningsprogram för att minska beroendet av olja. Vi har i vår budgetmotion redovisat medel för detta.

De borgerliga partierna har varken visat på metod eller medel, trots att det inte går en dag utan att klimatfrågan finns med på dagordningen både nationellt och internationellt. Oljekommissionens rapport har rönt stor uppmärksamhet internationellt. Vi vill ju att Sverige även fortsättningsvis ska vara ett föregångsland när det gäller omställning.

Herr talman! Miljötekniken är vår åttonde största exportgren, men den kan bli mycket större både inom tillverkning och inom tjänstesektorn. Bara genom att läsa mina egna dagstidningar hemma i Värmland kan jag se att exempelvis solcellsfabriken i Glava har ökat antalet anställda från tre till 200 på ett par år. Nu är fabriken i startgroparna för nästa stora investering, bland annat ett eget FoU-center. Inom parentes måste jag säga att fabriken har fått en stor del av sin arbetskraft genom ett bra samarbete med arbetsförmedlingen och bra arbetsmarknadsutbildning i regionen.

En annan stor industri i Arvika tillverkar värmepumpar och satsar också på ett eget FoU-centrum med ett fyrtiotal forskare. Affärerna går lysande.

I Kristinehamn kom för några veckor sedan nyheten om 40 nya jobb i en industri som tillverkar komponenter till vindkraftverk. I Karlstad-Hammarö tas nu en större vindkraftpark i bruk.

Jag kan naturligtvis gå utanför hemmaplan och se vad som händer i Örnköldsvik med omnejd. Västernorrland håller på att byta ansikte från att vara en av de mest energikrävande basindustrilänen till att bli en av de mest energiskapande och miljöteknikexporterande länen i vårt land. SKF är en av de världsledande när det gäller kullager till vindturbiner. Svenska företaget levererar vindkraftparker till Kina.

Jag skulle kunna göra listan mycket längre. Detta visar på möjligheter för framtiden. Detta hade naturligtvis inte skett utan tydliga politiska signaler och tydliga incitament.

Det är klart att den förra regeringen och vi använde den kraft vi hade som ägare i Vattenfall så att Vattenfall gjorde ett ambitiöst program för nyinvesteringar och omställning. Det är oerhört viktigt att Vattenfall förblir ett statligt bolag. Därför blir jag bekymrad över meningen i betänkandet där det framgår att staten således bör kvarstå som huvudägare. Jaha – är det någon del som ska säljas? Vilken del? Det finns ingen tydlighet där. Frågan står obesvarad. Vilken del av Vattenfall, och i så fall varför? Det är inte att undra på att basindustrin blir orolig och släpper rapporter om risken att tusentals jobb försvinner när inte regeringen och dess partier förmår att visa vägen in i framtiden. Det är det som skapar resultat. Det finns ingen sådan vilja och ambition. Vad händer efter 2010? Hur blir det med den bristande konkurrensen som också uppmärksammas av EU? Vi lade fram förslag om flera åtgärder på detta område. Ingenting av det har följts upp av den nya regeringen. Vi efterlyser handling bakom orden.

Ena dagen kan vi höra att man vill minska koldioxidutsläppen. Andra dagen bromsar man utvecklingen inom kollektivtrafiken och bygger mer motorvägar. Man säger att energieffektivisering är bra men anvisar inga medel. Vi har de facto medel i vårt budgetförslag för detta.

Hur går det med miljöbonusen till den havsbaserade vindkraften? Är regeringen beredd att skicka in den förberedda ansökan om förlängning av den stimulansen för att säkerställa framtida projekt?

Ytterligare ett exempel är att LRF har gjort bedömningen att produktionen av bioenergi kan öka med 30 terawatt och ge 25 000 nya jobb. Kommer regeringen att bejaka den satsningen? Eller är det kärnkraftskramarna som vi såg senast i dag i form av Fredrik Reinfeldt i en av kvällstidningarna som kommer att vinna gehör inom alliansen? Vilken politik är det som gäller? Någon gång måste också ni i regeringspartierna sätta ned foten och tala om vad som ska hända efter 2010. Just nu är det en icke-politik. Det är en bit av vår politik, och sedan händer ingenting. Det är ett stopp för en utveckling. Då förstår jag att basindustrin blir bekymrad.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna nr 1, 4 och 8.

I detta anförande instämde Alf Eriksson, Kurt Kvarnström, Jasenko Omanovic, Krister Örnfjäder och Thomas Östros (alla s).

Energi

Anf. 215 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Det kan synas som att det råder stor enighet om att energin är en nyckelfråga för att klara en långsiktig och hållbar samhällsutveckling. Så långt är vi väl överens, men inte längre.

Användning av fossil energi som kol, olja och naturgas har lett till ökade utsläpp av växthusgaser. Detta har resulterat i att temperaturen på jorden har ökat, isarna vid polerna har smält, havsnivån har stigit, översvämningar i låglandsområden och erosion i kustnära områden och så vidare. Det känner vi till. Det är en vardag som vi kan ta del av runtom i världen.

Användningen av fossila energislag orsakar klimatförändringar. Det är ingenting nytt. Det har vi känt till under många år. Det skadar vår hälsa och hotar vår säkerhet. Det krävs därför en genomgripande omställning av energisystemen, som innebär att kärnkraften och de fossila energislagen fasas ut och ersätts med förnybara energislag och en ökad grad av energieffektivisering.

Statsministern och miljöministern har angett att regeringen har ambitionen att utsläppen av växthusgaser ska minska med 30 % fram till 2020. Det är en bra ambition. Hur det ska gå till får vi inget besked om. Vad som behövs i dag är förslag på konkreta åtgärder och inte bara prat.

En hållbar energiförsörjning är det övergripande målet för Vänsterpartiets energipolitiska förslag. Våra förslag innebär en omställning av energisystem och transporter till förnybar energi och ökad energieffektivitet samt en utfasning av kärnkraften och de fossila energislagen. En sådan omställning har påbörjats med hjälp av de energipolitiska beslut som riksdagen fattade 1997 och 2002. Vänsterpartiet var med och utformade politikens inriktning.

Herr talman! Enligt min mening är det av stor betydelse att det inledda omställningsarbetet fortsätter samtidigt som tempot höjs. Ambitionen bör vara att uran, kol, olja och naturgas i stort sett ska vara utfasade från energisystemet i Sverige om 20–30 år. Det är rimligt.

Kärnkraften bör enligt min mening utvecklas i en jämn takt. Vänsterpartiet har medverkat till att två reaktorer har stängts. De återstående tio reaktorerna bör kunna vara avvecklade senast år 2025. I det här läget finns anledning att komma ihåg den uppgörelse som Centerpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet gjorde 1997 om det målmedvetna samarbetet för byggandet av ett hållbart energisystem. Resultatet kan vi se i att reaktorerna i Barsebäck har avvecklats. De gröna certifikaten för stöd till förnybar elproduktion har införts och bidragit med fyra terawattimmar förnybar el. Andra åtgärder har varit en kraftfull satsning på kommunala energirådgivare samt forskning och utveckling av energi- och miljömässigt hållbar teknik.

Herr talman! Enligt de energipolitiska riktlinjer som riksdagen våren 2005 fastställde ska Vattenfall AB inom ramen för affärsmässighet bidra till en svensk elförsörjning som är ekologiskt och ekonomiskt uthållig samt ge svensk industri och samhället i övrigt el till konkurrensmässiga priser. Jag anser dock i linje med vad som tidigare anförts i våra diskussioner och debatter i utskottet att Vattenfalls insatser för energiomställningen måste öka betydligt såväl i Sverige som i andra länder.

För att detta ska kunna åstadkommas behövs tydliga politiska riktlinjer. Dessa skulle bland annat kunna innebära att de stora investeringar som Vattenfall gör för brunkolsbrytning och fossila kraftverk och kärnkraftverk tvingas minska samtidigt som bolagets investeringar i förnybar energi måste öka. Vidare skulle riktlinjerna omfatta att projekt utomlands ska drivas på ett ekologiskt och socialt ansvarsfullt sätt.

Energiomställningen måste, om den ska resultera i ekologiskt hållbar försörjning, fokusera på energieffektivisering och produktion och utveckling av förnybar energi. En radikal energiomställning är inte bara nödvändig utan ger även ekonomiska fördelar. Energieffektivisering har en mycket stor potential. Enligt EU-kommissionen uppskattar man att det finns en ekonomisk potential för effektivisering på 20 %.

Enligt energirådgivarna i Sverige är det möjligt att effektiviseringen av el- och värmeanvändningen i Sverige kan uppgå till hela 62 terawat-timmar fram till 2020. Det finns en stor utmaning här som riksdagen bör kunna anta.

Herr talman! Som framgår av Vänsterpartiets förslag vill vi för år 2007 i förhållande till regeringen öka anslagen till insatser för effektivare energianvändning och energiforskning med 50 miljoner kronor respektive 100 miljoner kronor.

När det gäller insatserna för effektivare energianvändning anser vi att ett ökat stöd till energirådgivning åt kommuner och regioner borde beviljas för perioden 2007 till 2009. Genom att öka stödet till energirådgivarna kan tempot i utfasningen av den fossila bränsleanvändningen öka och energieffektiviseringen inom bostadssektorn höjas. De effektiviseringsvinster som därigenom kan uppnås menar vi kan bidra till att avveckla en kärnkraftsreaktor under innevarande mandatperiod, det vill säga senast 2010.

Nu har vi förstått att detta är omöjligt eftersom alliansen inte tänker göra något under den här perioden. Man har någon form av borgarfred fram till 2020, och sedan får vi se vad som händer i energipolitiken. Det är synd, för vi har inte tid att sitta och vänta på att komma överens, utan vi behöver gå fram ganska snabbt.

Det ökade anslaget till energiforskning behövs enligt vår uppfattning för att ytterligare bistå forskning, utveckling och kommersialisering av förnybara energislag. Kraftfulla satsningar krävs för att bland annat stödja pilot- och fullskaleanläggningar för exempelvis metanol. Vidare behöver etanolproduktion ur skogsråvara fortsatt stöd för att utvecklas. Är regeringen beredd att driva frågor om lägre tull på importerad etanol? Vi behöver inte bara utöka den inhemska produktionen utan också importera och få bort skyddstullarna för att göra det möjligt för bland annat Brasilien att konkurrera på den svenska marknaden.

Herr talman! Vattenkraften är den viktigaste energikällan för förnybar elproduktion i Sverige. Jag är positiv till att man på olika sätt effektiviserar den.

När riksdagen år 2006 beslutade om en utfasning av den småskaliga vattenkraften konstaterades bland annat att elcertifikatssystemet i kombination med stigande elpriser har skapat ett växande intresse för att återuppta driften i ett stort antal nedlagda vattenkraftsanläggningar. Motivet för riksdagens beslut var att man ville begränsa det växande exploate-

ringstrycket på dessa anläggningar. Detta är i allra högsta grad fortfarande aktuellt.

Jag vill i detta sammanhang även framhålla min uppfattning att det förslag som nu förelagts riksdagen saknar nödvändig konsekvensanalys, bland annat beträffande hur mycket ny småskalig vattenkraft som det kommer att medföra och hur övrig produktionsform kommer att påverkas. Vidare finns det enligt min mening en stor osäkerhet om systemets inverkan på kommande miljöprövningar.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 2 om inriktningen på energipolitiken, reservation 5 om direktiv till Vattenfall och reservation 9 om elcertifikat för småskalig vattenkraft.

Avslutningsvis vill jag vända mig till Mikael Oscarsson, som nyss redogjorde för vad betänkandet innehöll. Du nämnde Sydlänken. Jag kan inte annat än hålla med om att det är ett viktigt projekt. Det är viktigt för svensk industri att det kan bli av, och det skulle kunna skapa oerhört många jobb om regeringen ville ta initiativ och faktiskt peka på de möjligheter som finns.

Det handlar om kanske 2 000 jobb i Bergslagen och för ABB. Det är en stor utmaning, och där borde regeringen ta ett initiativ och prata med dem som handhar frågan.

Anf. 216 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Låt mig börja med att säga att jag stöder Miljöpartiets samtliga reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservation 3.

Herr talman! Ärade ledamöter! För drygt en vecka sedan fick jag en son. Ett barns födelse borde vara en tid för helhjärtad glädje och framtidstro, men tyvärr finns det smolk i glädjebägaren när man får ett barn i dessa tider.

De klimatförändringar som mänskligheten har skapat gör att glädjen grumlas och jag blir orolig för min sons framtid. Klimatprognoserna visar att när min son har uppnått min ålder, vid år 2040 ungefär, kommer den globala medeltemperaturen att ligga mer än en grad högre än i dag, det vill säga en och en halv grad över det som var världens normaltemperatur i förindustriell tid.

Vi vet att redan den halva graden förhöjd temperatur skapar oerhörda problem i form av värmerekord över hela världen, extrema oväder, översvämningar på vissa håll och svår torka på andra håll. Den har redan skapat miljontals klimatflyktingar. Då blir man orolig. Vilka klimateffekter kommer inte min son och alla i hans generation att tvingas växa upp med på grund av vår konsumtion av fossila bränslen? Hur kommer en ännu högre global medeltemperatur att begränsa hans och hans generationskamraters möjligheter till ett gott liv?

Klimatfrågan är mänsklighetens mest avgörande framtidsfråga. Det är viktigt att se att klimatförändringarna lika mycket är en rättvisefråga och en moralfråga som en miljöfråga. Samtidigt som vi, dagens människor, använder upp jordens lager av ändliga fossila bränslen, är det framför allt framtida generationer och människor i tredje världen som drabbas av effekterna av de klimatstörningar som vi ger upphov till.

För att begränsa skadorna för dagens u-länder och för kommande generationer måste energipolitiken förändras i grunden. För svensk del innebär det att energin måste användas mycket effektivare än i dag och att energisystemet måste ställas om till en produktion av el, bränsle och värme som baseras på förnybara energislag.

Hur ska då detta gå till? Jag vill börja med att säga att det är mycket glädjande att den nya regeringen äntligen har slutit upp kring klimatmålet om 30 % minskning av de svenska utsläppen till 2020. Men detta klimatmål är bara första steget på en lång vandring mot ett hållbart energisystem. Det kommer att krävas oerhört tuffa styrmedel för att det klimatmål som har satts upp också ska kunna nås. Jag är mycket tveksam till om den nya regeringen kommer att klara av detta på egen hand. Jag vill därför ge de fyra allianspartierna några tips på vägen.

För att få till ett hållbart energisystem räcker det inte med att bara ersätta de fossila bränslena med förnybar energi. Den stora insatsen måste läggas på att minska energianvändningen totalt sett. För detta krävs en aktiv statlig politik. En kraftfull energieffektivisering måste ske även inom de sektorer som i dag använder förnybar energi, så att den kan frigöras för annan användning.

Statens energimyndighet har i dag huvudansvaret för statens insatser rörande energieffektivisering. Myndigheten har detta uppdrag som en av många uppgifter. Det har gjorts att effektiviseringsarbetet går alldeles för långsamt i dag. Vi föreslår att man i stället inrättar en särskild myndighet för energieffektivisering. Då kan detta område få det fokus som det förtjänar, vilket bidrar till en omställning till ett hållbart energisystem.

Ett annat viktigt led i omställningen av energisystemet är att bryta det oljeberoende som vi har i Sverige i dag. Den kommission mot oljeberoende som den tidigare regeringen tillsatte har lagt fram ett antal förslag som syftar till att bryta beroendet till år 2020. Det gäller nu att snabbt gå från ord till handling. Ett bra sätt att gå vidare är att regeringen snabbt tar initiativ till en dialog med representanter för näringslivet, den offentliga sektorn och de politiska partierna i syfte att nå en bred anslutning till förslagen och en samsyn om vilka åtgärder som ska vidtas för att avveckla beroendet av olja och andra fossila bränslen.

Eftersom avveckling av fossila bränslen kräver beslut även på lokal nivå måste lokala planer för att avveckla oljeberoendet på olika sätt uppmuntras av statsmakterna.

Det behövs också en plan för en snabb avveckling av kärnkraften i Sverige. Kärnkraften är en oerhört farlig energikälla som skapar problem när det gäller både brytning av uran, användning av den i kärnkraftverken och slutförvaring. Det är inte en hållbar energikälla för framtiden.

Herr talman! När det gäller utbyggnaden av förnybar energiproduktion finns det oerhört mycket kvar att göra i Sverige. Vi i Sverige har unika möjligheter att som första land i världen bli oberoende av fossil energi. Genom den väl utbyggda vattenkraften i Sverige finns det en mycket bra förnybar bas att bygga vidare från.

Även utbyggnaden av biobaserad el och värme har tagit god fart genom den politik som Miljöpartiet varit med om att genomföra under de tidigare mandatperioderna. Det finns dock betydligt mer att göra. Potentialen för energi från biomassa är oerhört stor i Sverige. Bland annat kan man genom kraftvärmekombinat där man vinner både el, värme och

biodrivmedel på samma på samma gång skapa oerhört effektiva system som tar till vara energin på bästa sätt.

Även på vindkraftsområdet är den svenska potentialen väldigt stor. Bara en bråkdel av den möjliga vindenergin i Sverige utnyttjas i dagsläget. Om man jämför med våra grannländer ligger vi i dagsläget långt efter. I till exempel Tyskland har man under en kort tid byggt ut över 26 terawattimmar vindkraft, vilket ska jämföras med Sveriges enda terawattimme på vindkraftsområdet. Ändå har länderna ungefär samma landyta. Sverige har faktiskt en betydligt längre kuststräcka och därmed bättre förutsättningar för vindkraft än vad man har i Tyskland och andra länder.

Vi anser därför att ambitionsnivån för de gröna elcertifikaten ska höjas. Den ligger i dag på 17 terawattimmar till år 2016. Det är en alldeles för blygsam och försiktig höjning. Med tanke på de nya rön som kommit om klimatförändringarnas effekter och den teknikutveckling som har skett borde en nivå på åtminstone 21 terawattimmar vara rimlig.

Herr talman! Förutom det långsiktiga hotet som energisystemet skapar för vårt klimat finns det risker för mer närliggande miljöproblem. Jag talar då framför allt om vattenkraften, som bör betraktas som färdigutbyggd i Sverige.

En vidare utbyggnad av både storskalig och småskalig vattenkraft innebär stor påverkan på ekosystemen framför allt i våra vattendrag som inte på något sätt kan uppvägas av de små energitillskott som kommer till från kraftverken.

Vi anser därför att de skyddade älvarna måste förbli skyddade. Samtidigt måste de små vattendragen också värnas i Sverige. Vi vet att över 80 % av vattendragen i Sverige är utbyggda i dagsläget. De 20 % som finns kvar bidrar med en oerhört stor del av den biologiska mångfalden.

Däremot finns det inga skäl att förhindra en förnyelse av äldre teknik i de befintliga kraftverken. Men effektivisering sker ändå rutinmässigt. Det finns därför inga godtagbara skäl till att subventionera vattenkraften över huvud taget genom elcertifikatssystemet.

I stället är det så att en sådan subvention, ett sådant gynnande, genom elcertifikatssystemet trycker ut annan förnybar energi, till exempel vindkraft, solkraft eller biokraft. Vi anser därför att riksdagen bör avslå regeringens förslag om att återinföra den småskaliga vattenkraften i elcertifikatssystemet.

Avslutningsvis vill jag säga att även om Sverige klarar av att ställa om sitt energisystem till en hållbar utveckling och förnybar energi kan vi ändå inte vara stolta som det är i dag. Vi vet att vi har ett statligt ägt bolag, Vattenfall, som bygger och driver kolkraft och kärnkraft runt om i Europa.

Det är en utveckling som måste ändras för att Sverige ska kunna föregå med gott exempel. Vi anser därför att Vattenfalls verksamhet i Tyskland och Polen ska avyttras snarast möjligt.

Det har talats mycket om ett dukat bord för den nya regeringen när det gäller Sveriges ekonomi. Jag vill hävda att det på få andra områden är lika befogat att använda liknelsen om det dukade bordet som när det gäller energiområdet.

Den nya regeringen har alla möjligheter att ställa om Sverige till förnybar energi. Den intressanta frågan är om den kommer att utnyttja dem.

Anf. 217 ANNE-MARIE PÅLSSON (m):

Herr talman! Energi är en viktig resurs och har varit så under lång tid. Den har inte blivit mindre viktig i dag i takt med att växthuseffekten kommit närmare och diskuteras snart sagt överallt och av alla. Vi har i dagarna sett översvämningar i Göteborg. Tidigare i sommar såg vi de torkdrabbade områdena i Skåne. Vi ser orkaners framfart, öknars utbredning, glaciärers nedsmältning, etcetera. Tecknen på växthuseffektens skador är många och blir allt svårare att bortse från.

Energi och energianvändning, som ligger bakom växthuseffekten, är en oerhört komplicerad fråga. Det är så tekniskt, miljömässigt, klimatologiskt och förstås ekonomiskt. Samtidigt berör energi oss alla. Föga förvånande är skilljelinjen mellan alliansen och oppositionen i synen på energi och energipolitiken knappt urskiljbar, skulle jag vilja påstå. Det syns tydligt i detta betänkande, där åtminstone Socialdemokraternas avvikelser mot regeringens budget är att betrakta som inget annat än marginell.

Den i botten likartade synen på energipolitikens utformning kan också illustreras av hur målet med politiken som sådan formuleras. Enligt 2002 års energipolitiska beslut är det ett svenskt energipolitiskt mål att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi gentemot omvärlden till konkurrenskraftiga villkor. I det betänkande vi nu har att ta ställning till formuleras målet som att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi med till omvärlden konkurrenskraftiga priser.

Sedan tillägger vi i vårt betänkande att energipolitiken ska skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställning till ett ekologiskt samhälle. Jag är ganska säker på att våra vänner från oppositionen också skulle kunna skriva under denna formulering.

Det är alltså nästan identisk skrivning med den politik som dagens regering för och med den politik som den tidigare regeringen förde. Denna samsyn är i grunden inte så svår att förstå. I ett modernt samhälle behöver vi all energi som är billig, riklig och förenlig med högt ställda miljömål.

Samtidigt som målsättningen är densamma finns det djupgående skillnader i synen på hur denna politik ska förverkligas. Särskilt tydliga är dessa sprickor hos oppositionen, som här går fram med tre olika förslag på hur energimålen ska kunna förverkligas.

Inom alliansen har vi emellertid nått fram till en kompromiss. Den innebär eftergifter för samtliga allianspartier. Vi har gjort så därför att vi anser att samförstånd i denna vitala fråga är viktigare än att ängsligt bevaka varje antydning till olikhet i synsätt.

Det är således ingen hemlighet att vi moderater har tvingats till eftergifter som rör synen på de gröna elcertifikaten. Vi var mot dem när de infördes, och vi är fortfarande inte så där vansinnigt förtjusta i dem. Men det ligger i själva kompromissen att man ger och tar.

Möjligen kan vi säga att den kritik vi riktade mot elcertifikaten när de infördes också har förstärkts efter det att utsläppsrätterna har tryckt upp priset på energi rent allmänt. Det gör att de alternativa energikällorna har fått ett större utrymme att kunna framställas.

Samtidigt inser vi att om man en gång har infört ett system, i det här fallet med elcertifikat, är det orimligt att ändra i förutsättningarna i efterhand. Det gäller i synnerhet när det gäller investeringar av det här slaget som är så långsiktiga till sin natur.

En sådan ryckighet skulle skapa en osäkerhet för marknaden och investerarna som vi inte tycker är acceptabel. Därför ställer vi oss bakom att det system som har sjuösatts också får verka tiden ut.

Herr talman! Det är heller ingen hemlighet att Centern gjorde ett avsteg från sitt kärnkraftsmotstånd i det att man accepterat att inga kärnreaktorer ska avvecklas under innevarande mandatperiod. I stället ska de som finns kvar tillåtas verka och vissa effektiviseringar ska också kunna tillåtas.

Företrädarna för oppositionen står däremot kvar i sitt tidigare förhållningssätt att kärnkraften ska avvecklas på sikt, dock utan att ange några egentliga alternativ till hur energin ska kunna ersättas.

När det gäller synen på kärnkraft ska man också notera att det i vår omvärld håller på att växa fram en helt annorlunda syn på detta energislag. På många håll i världen står man nu i beredskap att bygga ny kärnkraft.

Den finska femte reaktorn är väl känd för oss alla. Mindre känt är kanske att man i Ukraina nu förbereder en investering på 20 nya kärnreaktorer. Man kan förmoda att det avser export till omvärlden och kanske inte minst till EU.

Det här förändrade synsättet kan förstås vara en följd av växthuseffekten. Men det kan också vara en följd av att EU-länderna håller på att knytas närmare varandra också på energipolitikens område. Den processen påskyndas av EU:s elmarknadsdirektiv som ska införas vid halvårsskiftet.

Denna integration av EU-länderna ändrar i ett slag förutsättningarna för energipolitiken. Den innebär att vi inte längre kan föra en självständig politik på samma sätt som vi kunde tidigare. Vi är beroende av vår omvärld och vår omvärld är beroende av oss.

Då om inte förr måste man ställa frågan om i vad mån import av kärnkraftsel, så som den förra regeringen valde att lösa sina energiproblem, är att föredra framför produktion av egen kärnkraftsel. Och varför är det i så fall att föredra?

Då om inte förr kommer också innebörden i ett gemensamt Europa att ställas på prov. Vad vi gör i Sverige är inte längre avgörande för klimatutvecklingen i den globala miljön. Det är inte heller vad vi gör här i Sverige, herr talman, som är avgörande för den elitensiva industrins framtid. Det är vad EU gör som blir avgörande. Vi är inte där nu, men vi kan hamna där fortare än vi tror.

Regeringen har insett detta och anför därför i propositionen att det är det europeiska perspektivet som ska vara avgörande för politikens utformning. Hos oppositionen, däremot, verkar man inte ha insett detta. Där är perspektivet fortfarande begränsat till den svenska nationsgränsen.

Den politik som den förra regeringen under visst inflytande – eller kanske till och med stort inflytande – från Miljöpartiet förde var över huvud taget ganska svårbegriplig. Det var då regeringen trots allt vackert tal om miljöhänsyn valde att avveckla energi som inte bidrog till växthuseffekten – Barsebäck – för att ersätta den med energi som gjorde det.

Beslut fattades också om att investera i en kabel mellan Sverige och Finland för att kunna finna ersättningsenergi. Genom avveckling av Barsebäck kom också försörjningen av södra Sverige att påverkas med resultatet att man nu tvingas genomföra investeringar för att öka överföringen.

Den nya regeringens målsättning är att skapa breda överenskommelser om energiförsörjningen. Den avser därför att bjuda in samtliga partier till överläggningar. Det är bra, för det ligger i vårt gemensamma intresse att skapa långsiktiga villkor för energiförsörjningen. Det är till och med utmärkt att regeringen tar initiativ till att vi tillsammans, så många som möjligt, är med om att utforma en energipolitik för framtidens behov och utifrån framtidens förutsättningar.

Med dessa ord, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 218 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Trots den sena timmen kunde jag inte låta bli att begära replik.

Det är knappt synbara skillnader, säger Anne-Marie Pålsson. Det skiljer 1,1 miljard i resurser till energiforskning 2008 och 2009. Det skiljer 725 miljoner i anslag till energieffektivisering under samma tidsperiod.

Jag tror att för de borgerliga partierna har kompromissen varit viktigare än resultatet. Det har nämligen inte blivit något resultat. Det har blivit en icke-politik, som jag sade tidigare.

Hur blir det med elcertifikaten i framtiden? Hur blir det med kärnkraften efter 2010? Jag har full förståelse för att Folkpartiet inte ens har begärt ordet i debatten och för att Centern har strukit sig från talarlistan. Hur blir det med kärnkraften efter 2010?

Anf. 219 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik:

Herr talman! Först kan vi konstatera att Socialdemokraterna inte ens en gång orkade komma med ett ordentligt budgetförslag som vi kunde behandla. Det är i och för sig anmärkningsvärt. Det största partiet i riksdagen har inte tillräckligt med tid, möjlighet, resurser, vilja eller vad man nu vill för att kunna leverera ett ordentligt budgetalternativ till oss. Det ska noteras. Det är också rätt häpnadsväckande att Berit Högman här uppenbarligen anser att en regering som har verkat i tolv veckor ska kunna åstadkomma mer än vad den regering som Berit Högman företräder inte kunde åstadkomma på tolv år.

Självfallet har regeringen och allianspartierna sagt att vi ska kunna enas om vissa fundamentala bitar i energipolitiken. En av de bitarna är elcertifikaten, som vi ställer oss bakom. Den andra är att vi inte kommer att avveckla någon kärnkraft. Det beskedet har vi gett till väljarna, och det gäller fram till 2010.

Däremot kan företrädarna för oppositionen här inte ange någon målsättning. Socialdemokraterna säger att kärnkraften ska avvecklas i den takt som är förenlig med sysselsättning och allting annat. Hårdare är man i synen på detta från Miljöpartiets och Vänsterns sida, som vill gå skyndsammare fram i frågan.

Vad ska då väljarna tycka och tro om oppositionen här, som inte alls kan enas – inte ens en gång om hur man ska bete sig fram till 2010?

Anf. 220 BERIT HÖGMAN (s) replik:

Herr talman! Med den självsäkerhet som ni i de borgerliga partierna drev argumentationen före valrörelsen och stolt beskrev den gemensamma politiken är det klart att ni har haft mycket längre tid än tolv veckor för att få ned den på pränt. Problemet är att det i det här fallet inte finns någon gemensam politik. Det vore klädsamt att erkänna det.

Hur blir det med energieffektiviseringsprogram? Det är klart att såväl byggbranschen som andra förväntar sig att få besked. Omställningspengarna när det gäller oljekonverteringen är redan slut. Vad kommer efter det som ska vara incitament för såväl hushåll som andra att komma vidare efter ett par år?

Och hur blir det med Vattenfall? Varför står den där meningen i betänkandet om att staten ska vara huvudsaklig ägare? Vad är syftet med den? Vilken del av Vattenfall ska säljas ut och i så fall varför?

Anf. 221 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik:

Herr talman! Det gläder mig att Berit Högman hade modet att ta upp Vattenfall. Vad konsulterna anför till oss när de kommer för att diskutera basindustrins dilemma är att det är Vattenfall som i stora stycken har skapat den situation som vi har i Sverige med de höga priserna. Man kan ju verka på både den svenska och den tyska marknaden och dubbelköra de båda marknaderna med varandra.

Vattenfall har därutöver, herr talman, varit starkt ifrågasatt och kritiserat av inte minst Riksrevisionen. Den kritiken hade den förra regeringen svårt att ta till sig. Man var oerhört senfärdig med att införa de miljöpolitiska krav som riksdagen har beslutat om i Vattenfalls bolagsordning. Faktum var att det var först efter en KU-anmälan och Riksrevisionens förödande rapport som regeringen tog sig samman och gav Vattenfall detta uppdrag. Det skedde så sent som i våras eller möjligtvis förra våren.

Vattenfall är ett problem. Den nuvarande regeringen har suttit i tolv veckor och har omöjligen kunnat ta ställning till alla de problem som dyker upp. Den förra regeringen hade tolv år på sig. Under den period som Vattenfall verkade under den förra regeringen var företaget knappast det som mest skyndsamt agerade för att hjälpa vare sig de svenska elkunderna eller den svenska basindustrin för att framgångsrikt kunna konkurrera på den internationella marknaden.

Anf. 222 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Till att börja med gäller det frågan om huruvida oppositionen är oense eller inte. Man kan konstatera att vi tillsammans har kommit överens om 15 budgetförslag medan alliansen har kommit överens om ett. När ni har kommit överens om 15 kanske vi kan börja diskutera vilka som är överens och vilka som inte är det.

När det gäller kärnkraften hävdar man att allt är prima och att den mår bra och utvecklas runtom i landet. Men Anne-Marie Pålsson hänförde själv till den finska femte reaktorn. Man måste konstatera att den redan nu, ett år efter det att den började byggas, är mer än två år försenad. Man har skjutit på igångsättandet av reaktorn fram till årsskiftet 2010/11. Det har kostat oerhörda summor och det har tagit enormt lång tid med planering och projektering.

Det stämmer inte överens med verkligheten att se kärnkraften som en lösning på de energiproblem vi har i dag. Möjligtvis skulle kärnkraften kunna lösa problem som ligger 30–40 år framåt i tiden. Men frågan är om det är det som basindustrin verkligen är intresserad av. Den vill ju ha en lösning på de problem den ser i dag.

Du hävdade också att det inte fanns några alternativ till kärnkraften. Jag tyckte att jag nämnde ett stort antal. Det handlar framför allt om effektivisering av energianvändningen. Det handlar om en kraftig utbyggnad av vindkraften i Sverige. Där har vi en enorm potential. Det handlar om att utnyttja den biomassa som vi har gott om i Sverige. Där finns det absolut så att det räcker för att ersätta kärnkraften i Sverige.

Sedan måste jag säga att alliansen i sin nya budget är väldigt tydlig med vad man inte vill göra. Man vill inte ta bort kärnkraften. Man vill inte ta bort elcertifikaten. Men det är väldigt otydligt när det gäller saker som ni vill göra. Jag tycker att det är svårt att slå frivolter av lycka över saker som inte tas bort i och med budgetförslaget.

Frågan måste då ställas: Vilka åtgärder kommer alliansen att vidta för att uppnå det klimatmål som statsministern och miljöministern gick ut med i måndags?

Anf. 223 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik:

Herr talman! Det är med en blandning av beundran och svärmod jag lyssnar på Miljöpartiet. Det finns alltid en djup kunskap om frågorna. Men samtidigt saknas det ett helhetsperspektiv, och så även i fallet med energi.

Herr talman! Sverige är inte en isolerad ö i världen. Vi är inte ens en gång en isolerad ö i Europa. Vi är sammanlänkade med övriga Europa via en rad olika elkablar. Vi kan skicka el ut och in i landet, och det gör vi också hela tiden. Det här ändrar förutsättningarna för hela energipolitiken, som jag sade i mitt anförande. Med denna sammanlänkning spelar det ingen roll längre vad vi gör. Om vi sparar väldigt mycket energi påverkar det inte priset, utan det är vad som händer i Europa som påverkar priset. Och det sker inte minst genom Vattenfalls agerande. Men det hade varit samma sak även utan Vattenfall, därför att vi befinner oss på en gemensam marknad.

Även om det ni i Miljöpartiet säger kan låta aldrig så vackert, aldrig så klokt och aldrig så godhjärtat är den politiken inte längre relevant med de nya förutsättningarna. Det är det som är problemet. Det är därför som jag har svårt att ta det riktigt på allvar. Tänk i termer av att vi befinner oss på en gemensam marknad och skissa en miljöpolitik utifrån det som även inbegriper att få med Tyskland på vagnen! Även om man kan vara duktig på vindkraft är Tyskland en av de största miljöbovarna när det gäller användning av fossil el. Det är problemet. Utmaningen inte bara för denna regering utan för alla andra regeringar som kommer att verka i Sverige är hur vi inom ramen för EU-samarbetet ska uppnå klimatmålen. Hur ska vi påverka de andra EU-länderna?

Anf. 224 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Det var lite grann det svar jag var orolig för att jag skulle få och som gjorde att jag ställde frågan också. Det svar man får är att det vi gör i Sverige över huvud taget inte påverkar vad som händer i världen. Jag vet att det argumentet används i alla andra länder i världen också. I Tyskland säger man: Ja, vad vi gör påverkar väldigt lite. I USA säger man: Vad vi gör påverkar väldigt lite.

Det är just ett sådant agerande, ett sådant tänkande, som gör att det inte händer någonting över huvud taget på klimatområdet någonstans i världen.

Jag tycker tvärtom att man ska se den enorma potential som Sverige har. Vi har en unik förutsättning att skapa ett hållbart energisystem som inte är beroende av fossila bränslen. Därmed kan vi ge möjligheter för andra länder att utveckla sina energislag på ett bra sätt, men vi kan också föregå med gott exempel och visa att det faktiskt går att göra någonting. Det är så man verkligen kan påverka Tyskland till exempel. Att sitta här med armarna i kors och säga att vi inte gör någonting förrän hela världen tillsammans går ut och gör någonting gemensamt är samma sak som att inte göra någonting över huvud taget.

Anne-Marie Pålsson säger att vi är sammanlänkade med resten av Europa. Det är precis det vi måste se. Det är också därför som det var väldigt viktigt att avveckla Barsebäck. Barsebäck påverkade våra grannländer, framför allt Danmark, väldigt mycket. Det var en enormt kraftig opposition mot Barsebäck i Danmark. Genom att vi har ett ansvar gentemot andra länder var det också ett väldigt viktigt steg att avveckla den reaktorn. Samma sak gäller de andra reaktorer som vi har i Sverige. Vi såg vilka effekter Tjernobylyckan fick i Sverige, trots att det var en reaktor som låg ganska långt ifrån oss. Samma effekter skulle självfallet drabba andra länder om svenska reaktorer havererade.

Det är självfallet så att alla länder är sammanlänkade när det gäller energisystemen. Det är just därför som vi måste agera och gå framåt. Jag vill hävda att det är detta som är ett helhetsperspektiv.

Frågan till Anne-Marie Pålsson kvarstår ändå: Vilka åtgärder kommer alliansen att vidta? När man går ut med ett klimatmål med en minskning på 30 % till 2020 måste man i rimlighetens namn också komma med någon form av åtgärder. Ni har i er budget inte föreslagit en enda åtgärd som inte redan fanns.

Anf. 225 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik:

Herr talman! Jag är inget statsråd. Det är regeringen som är den verkställande enheten och som har initiativet i politiken. Jag, liksom alla andra som sitter här i kammaren, har att granska, kontrollera och debatera de förslag som regeringen kommer med. Däremot är det inte vår uppgift att ta initiativ i de olika frågorna. Det gör regeringen. Vilka åtgärder regeringen ämnar vidta i det här avseendet föreslår jag att Per Bolund frågar någon av företrädarna för regeringen när bästa tillfälle ges.

Det regeringen har åstadkommit och de mål som man har framgår ganska tydligt i betänkandet och de satsningar man gjort. De satsningarna avviker inte i någon större utsträckning från det som exempelvis Socialdemokraterna hade som förslag när det gäller detta betänkande. Det ligger också väldigt mycket i linje med den tidigare regeringens förslag av ganska självklara skäl. Man kan inte vända uppochner på saker och ting på så kort tid som den här regeringen har hunnit verka.

Herr talman! Låt mig till sist säga några ord om att påverka eller påverkas. Miljöpartiet har också en föreställning om att Sverige är ett land som alltid kan gå före och vara ett gott föredöme för alla andra. Det är vi också, och det ska vi vara stolta över. Däremot ska man akta sig för att sätta ut fälleben för svensk näring och svenska företag genom att gå före på ett oklokt sätt. Det bästa vi kan göra är att försöka påverka våra vänner i Europa och i andra internationella organ att föra en klok miljöpolitik. Det har mycket bättre förutsättningar att vara framgångsrikt än att vi alldeles på egen hand lägger ut snubbeltrådar för vår egen industri.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 21 december.)

10 § Avveckling av försäkringsdelegationerna m.m.

Föredrogs

socialförsäkringsutskottets betänkande 2006/07:SfU3

Avveckling av försäkringsdelegationerna m.m. (prop. 2006/07:10).

*Avveckling av
försäkrings-
delegationerna m.m.*

Anf. 226 KURT KVARNSTRÖM (s):

Herr talman! Jag tänker använda min tid i diskussionen om försäkringsdelegationerna ungefär på följande sätt. Jag tänker först ge en bakgrund. Jag tänker också ge en bild av försäkringsdelegationernas tillkomst och uppgifter. Jag tänker naturligtvis också kommentera den proposition som regeringen har lagt fram på det här området.

Vi socialdemokrater har under de senaste åren lagt fram en rad förslag på insatser för att minska ohälsa och sjukfrånvaro. År 2002 satte vi upp målet att halvera sjukfrånvaron till 2008. Men vi har inte bara satt upp ett mål, utan vi har också vidtagit en hel del åtgärder för att målet ska nås. Jag vill påstå att det vi har gjort hittills har gett goda resultat.

Jag vill nämna några av de åtgärder som vi har vidtagit och som har en koppling till försäkringsdelegationerna för att vi ska veta lite mer vad vi pratar om i kväll. Dessa åtgärder är: Försäkringskassan blev en sammanhållen myndighet den 1 januari 2005, 5 % av försäkringsanslaget till samordnad rehabilitering, landstingsmiljarden för att förbättra samverkan

mellan landstingen och Försäkringskassan, Försäkringskassans och länsarbetsnämndernas arbete med arbetslösa och sjuka och med långtidssjuk-skrivna, Pilaprojektet och reglerna om finansiell samordning.

Samverkansfrågorna har varit en viktig del för att göra framsteg i arbetet med att minska ohälsan. En annan viktig utgångspunkt som vi har haft i det här arbetet har varit att alla ska ha rätt att delta på arbetsmarknaden i största möjliga omfattning utifrån sina egna förutsättningar och sin egen förmåga. Det var grunden för den proposition som vi beslutade om i riksdagen 2003. Det har varit en väldigt viktig målsättning för oss att hålla fast vid.

Med de här och en rad andra åtgärder under mandatperioden har vårt mål hela tiden varit, och är fortfarande, att halvera ohälsan till 2008. För att sjukförsäkringen ska fungera som en bro tillbaka till arbetslivet måste arbetet med att minska ohälsan fortsätta. De ambitionerna tycks vara som bortblåsta nu när regeringen lägger fram det här förslaget.

Då syftar jag på den debatt som vi för här och nu och också på en del annat som jag tycker har koppling till det här. Bland annat tar man bort halveringsmålet när det gäller sjukpenningdagarna och sjukpenningkostnaderna till år 2008. Ett annat exempel är att man stramar upp Pilaprojektet. Men det kanske största är att regeringen minskar viljan och incitamenten för rehabiliteringsinsatser i arbetslivet. Jag tycker att detta är mycket beklagligt.

Försäkringsdelegationerna inrättades för två år sedan i samband med att den statliga myndigheten skapades – en konsekvens av riksdagens beslut om att slå samman 21 försäkringskassor och Riksförsäkringsverket och bilda den nya Försäkringskassan år 2005.

Jag vill här också påminna om att ett enigt utskott ställde sig bakom den dåvarande regeringens förslag om att inrätta en försäkringsdelegation i varje län. Det var till och med så att några av de borgerliga ledamöterna ville ha flera ledamöter i försäkringsdelegationerna.

Redan här skulle jag vilja ställa en fråga till alla fyra borgerliga partierna: På vilka grunder har ni så totalt ändrat uppfattning?

Utöver att bevaka att Försäkringskassans verksamhet bedrivs på ett effektivt sätt och med god service ska försäkringsdelegationerna också besluta när det gäller deltagande i finansiell samordning och annan samverkan inom rehabiliteringsområdet.

Det blev också en årlig uppgift att redovisa gjorda iakttagelser till regeringen. Dessutom ska försäkringsdelegationerna utse socialförsäkringsnämnder. Vi beslutade också när detta togs att socialförsäkringsnämnderna skulle finnas kvar och att de skulle ha att hantera samma ärenden som tidigare.

Att medborgarna har inflytande och insyn i hur välfärden administreras och organiseras har det funnits en väldigt bred uppfattning om här i riksdagen. Dessutom har det varit en bred uppslutning bakom det. För oss socialdemokrater handlar det om såväl demokrati som legitimitet när det gäller den välfärd vi alla gemensamt bidrar till.

En nedläggning av försäkringsdelegationerna innebär att folkets förlängda arm kapas när det gäller insynen i Försäkringskassans verksamhet, och avståndet ökar mellan den enskilde och det offentliga. Därför avvisar vi socialdemokrater regeringens förslag på alla punkter. Vi vill behålla en medborgerlig insyn. Vi vill behålla ett lokalt inflytande över

den rehabiliteringsverksamhet som finns inom Försäkringskassan. Regeringens förslag innebär minskade möjligheter för en effektiv och fungerande samverkan för att minska ohälsan.

Särskilt anmärkningsvärt är, tycker jag, regeringens val att efter så kort tid lägga ned försäkringsdelegationerna. Man avvecklar dem utan någon som helst utvärdering och utan att frågan är beredd.

För det första är beredningstiden i det närmaste obefintlig.

För det andra har man inte utrett konsekvenserna av samverkansinsatserna.

För det tredje tycker jag att man godtyckligt lite grann bryter mot de konstitutionella tveksamma reglerna om att tjänstemän ska utse politiker och förtroendevalda i socialförsäkringsnämnderna.

För mig är det lite svårt att förstå att man har kunnat komma med ett sådant här förslag. Jag tycker att man missar när det gäller lokalt inflytande och medborgarinflytande, något som är väldigt viktigt. Jag förstår inte varför ni har så bråttom och varför ni inte redovisar något alternativ till det ni tar bort. Det finns inga sådana förslag.

Herr talman! Jag passar på att yrka bifall till reservationerna 1 och 4 och avslag på regeringens proposition.

I den remissomgång som föregick propositionen och som handlade om att göra Försäkringskassan till *en* myndighet ville ett flertal betydelsefulla remissinstanser, bland annat Landsorganisationen och Statstjänstemannaförbundet, behålla ett starkt förtroendemannainflytande. Vi ansåg då, liksom Ansvarsutredningen gjorde, och anser fortfarande att försäkringsdelegationer kan fylla en viktig funktion när det gäller att stärka den medborgerliga insynen. Utgångspunkten – de förslag som lades fram om delegationernas möjligheter att bevaka den verksamhet som kassan bedriver i länet – har varit väldigt viktig både för invånarna och för företagen, liksom att man får en bild av hur servicen fungerar.

Försäkringsdelegationernas årliga rapport till regeringen har avlämnats vid bara ett tillfälle. Den andra omgången och det som samlats in under året tycker inte den nuvarande regeringen har något värde i sammanhanget.

De första årens rapport överraskar många. Det blev i sammanställd form 52 punkter utifrån vilka Försäkringskassans styrelse och ledning arbetar med att förbättra sin verksamhet.

Många gånger var det väldigt bra förslag. Man har verkligen tagit till sig det här. Det hörde vi också när vi hade hearingen den 14 november. Försäkringskassans bedömning var att delegationernas rapport till regeringen var värdefull och utgjorde ett viktigt operativt hjälpmedel i Försäkringskassans arbete med att förbättra kontakten med kunderna.

Det största misstaget som jag tycker att regeringen gör är när man minskar det politiska inflytandet i Finsamverksamheten. Vid årsskiftet beräknas ändå ett 50-tal samordningsförbund finnas i landet. Det är ungefär hälften av landets kommuner som har fått i gång en samverkan. Jag vill påstå att pådrivande bakom att samordningsförbunden kommit till för att öka samverkan mellan de fyra myndigheterna i stor omfattning har varit de förtroendevalda i försäkringsdelegationerna.

Herr talman! Jag yrkar, som sagt, bifall till reservationerna 1 och 4. Reservation 1 innebär att vi yrkar avslag på propositionen. I och med det

*Avveckling av
försäkrings-
delegationerna m.m.*

vill vi behålla försäkringsdelegationerna. I reservation 4 har vi ett tillkännagivande till regeringen om att behålla socialförsäkringsnämnderna.

I detta anförande instämde Ann Arleklo, Tomas Eneroth, Helena Frisk, Jasenko Omanovic, Catherine Persson och Göte Wahlström (alla s).

Anf. 227 JAN LINDHOLM (mp):

Herr talman! Socialförsäkringsutskottets betänkande 3 handlar om en avveckling av försäkringsdelegationerna. Vi i Miljöpartiet tycker att det här är ett tydligt bevis på att det nya styret i Sverige, den nya maktkartellen, kastar in handsken också när det gäller arbetet med att minska ohälsan i landet. Vi tycker att det är tråkigt. Vi ser detta som ett tydligt tecken på att man sänker garden, sänker ambitionen, när det gäller att jobba med att förbättra rehabiliteringen. Detta är tråkigt.

Herr talman! Miljöpartiet anser att det är väldigt viktigt med insyn och utvärdering. Det är klart att insyn kan ske på väldigt många olika sätt. Ett sätt är att ha förtroendevalda som på medborgarnas uppdrag följer, granskar och utvärderar verksamheten. Vi tycker att det är ett bra sätt.

I det här betänkandet har Miljöpartiet undertecknat alla reservationerna. För att inte glömma och för tids vinnande yrkar jag redan nu bifall till reservation 1, men självklart står vi, herr talman, bakom samtliga reservationer i betänkandet.

Från vårt perspektiv är det svårt att förstå varför maktkartellen väljer att, som vi ser det, skrota det system för insyn som försäkringsdelegationerna ändå innebär. Vi har sett att man motiverar den här åtgärden med att man tycker att det finns en konflikt när det gäller styrning och ledning från försäkringskassornas sida och den utvärdering som delegationerna står för.

Vi har svårt att se det perspektivet som ett problem. Vi tycker att alla ägare självklart ska ha system för att leda och utvärdera den verksamhet de bedriver. Det vore problematiskt för vilket företag som helst om de inte hade system som klarade det. Vi tycker, tvärtom vad man kan utläsa av maktkartellens förslag, att det är bra om det i en organisation finns olika organ för att klara de uppgifterna.

Vi tycker också att det är en fördel med den regionala förankring som delegationerna haft. De har även fungerat som en pådrivande faktor när det gäller utvecklingsfrågor och kvalitetssäkring. Särskilt märkligt är att Centerpartiet, som ofta talar sig varmt för att hela landet ska leva och för att den lilla människan ska synas, ställer sig bakom den tydliga försämringen av den regionala förankringen. Avståndet till makten ökar naturligtvis med det nu föreslagna beslutet, och demokratin försvagas när antalet folkvalda företrädare på regional nivå minskar.

Miljöpartiet värnar den lilla människan och det täta finmaskiga demokratiska nätverket där var och en med ganska stor lätthet kan hitta och föra fram sina klagomål till förtroendevalda. Med detta beslut ökar maktkartellen avståndet till den vanliga medborgaren. Det tycker vi är tråkigt, och vi anser att det inte heller stämmer med den politik som alliansen gick till val på.

Inte heller förstår vi brådskan med förslaget. Varför inte invänta åtminstone vårens utvärdering? Vi tycker att det visar på stor brist på respekt för det arbete som ändå sker. Likaså ökar rättsosäkerheten med beslutet. Vi kan inte se att maktkartellen i stället erbjuder något annat för alla dem som upplever sig bli felaktigt behandlade och som i detta system haft en möjlighet att komma till tals.

Även om delegationerna inte kan vara ett konkret stöd i ett enskilt ärende innebär det dock en möjlighet för människor att kunna föra fram sina synpunkter och i förlängningen säkert också påverka hur systemen utvecklas och förändras. Det har trots allt fångats upp ett stort antal åtgärder som man jobbar med, just för att försöka förbättra systemen. Det handlar om ett femtiotal åtgärder. Vi anser alltså att maktkartellen går fram alldeles för snabbt utan att på något sätt säkerställa att inflytande, insyn och demokrati fungerar. Vi är helt säkra på att många medborgare kommer att uppleva att rättsosäkerheten ökar.

På samma sätt ser vi på socialförsäkringsnämnderna. Även där minskar rättstryggheten. Den lokala förankringen och den lokala kännedomen går förlorad. Vi tycker att det är ett stort ingrepp, och de konsekvenser det leder till är dåligt belysta – egentligen inte alls i budgetförslaget och väldigt lite kommenterade i betänkandet.

Det vi tycker oss kunna konstatera vad gäller maktkartellens första budget – som man säger jobbats fram i all hast, och det må så vara – det är, herr talman, att man haft så bråttom att man inte brytt sig om att använda de möjligheter som regerandet faktiskt innebär. Man genomför det man tror sig veta är bäst. Det som skiljer en maktkartell från en regering är att man, när man regerar, inte bara ska tro att man vet bäst utan man ska använda regerandets möjligheter till att kommunicera, utreda, se till att de parter som berörs är med samt beskriva de konsekvenser som ett beslut får så att beslutsfattarna i riksdagen har möjlighet att ta ställning till helheten. Vi hörde i den tidigare debatten hur det talades om vikten av helhet.

Alltså: Vad leder de till, de förslag till beslut som man förelägger riksdagen? Jag tycker att riksdagen har rätt till ett beslutsunderlag som är berett och där effekterna av de förslag man lägger fram finns beskrivna.

Med det yrkar jag bifall till reservation 1 men står självklart bakom samtliga Miljöpartiets reservationer i betänkandet.

Anf. 228 GUNNAR AXÉN (m):

Herr talman! Allians för Sverige gick till val på att bryta utanförskapet och återupprätta arbetslinjen, inte på att minska sjukskrivningarna genom att öka förtidspensioneringarna, som varit den tidigare lösningen. Att bryta utanförskapet och få tillbaka de 1,5 miljoner människor som i dag står utanför arbetsmarknaden är en utmaning som kräver en lång rad förändringar av politiken. Det kräver stora reformer såsom nystartsjobb och jobbskatteavdrag men också reformer likt detta förslag, som handlar om att utveckla Försäkringskassans organisation i riktning mot raka och tydliga ansvarslinjer för ledning och styrning, klara ansvarsroller och goda förutsättningar för en effektiv och rättssäker handläggning av olika ärenden. I framtiden ska vi kunna se kortare handläggningstider och en likhet i bedömning om rätt till olika ersättningar, oavsett var i landet man bor.

I detta betänkande föreslås därför en avveckling av de försäkringsdelegationer som är en kvarleva från den gamla regionaliserade myndighetsstrukturen inom Försäkringskassan. Dessutom aviseras i betänkandet ett kommande förslag om avveckling av socialförsäkringsnämnderna.

Försäkringsdelegationerna har i dag tre uppgifter: att bevaka Försäkringskassans verksamhet i respektive län, att besluta i samverkansfrågor och att utse ledamöter i socialförsäkringsnämnderna. Försäkringsdelegationerna innebär att Försäkringskassan, som har en styrelse med fullt ansvar, inte kan besluta i alla frågor som rör den egna myndighetens verksamhet. Därmed kan man inte hålla raka och tydliga ansvarslinjer för ledning och styrning av verksamheten på det sätt som det var tänkt när den nya sammanhållna Försäkringskassan bildades.

Också försäkringsdelegationernas ansvar vad gäller samverkan med andra parter skapar ett delat och oklart ansvarsförhållande. Likaså har försäkringsdelegationernas bevakningsuppdrag medfört oklara roller eftersom det handlar om att myndigheten granskar sig själv, sin egen effektivitet och kundbemötande. Det borde stå klart för alla och envar att detta inte är en särskilt lämplig ordning. Det är dessutom ofta Försäkringskassans tjänstemän som skriver underlag till de rapporter som försäkringsdelegationerna årligen levererar.

Det är lämpligare att denna form av granskningar genomförs av intern- och externrevisorer, av Riksrevisionen eller av Justitieombudsmanen när det gäller enskilda ärenden, eller i annan särskild ordning, men inte av myndigheten själv. Vår uppfattning är att en avveckling av försäkringsdelegationerna skapar bättre förutsättningar för en effektiv styrning av Försäkringskassan med klara ansvarslinjer.

Även den kommande avvecklingen av socialförsäkringsnämnderna skapar förutsättningar för en snabbare, mer rättssäker och ökad likabehandling av olika ärenden, vilket är till stor nytta för den enskilde medborgaren. Socialförsäkringsnämnderna är i dag närmast ett forum för facklig-politiskt beslutsfattande. Men det handlar ju inte om några demokratiskt fattade beslut utan om myndighetsutövning där medborgarna har rätt att ställa krav på rättssäkerhet och likabehandling. Behandlingen av den enskilde ska inte avgöras utifrån vilken politisk majoritet som formas när myndighetsbeslutet ska fattas. En avveckling av socialförsäkringsnämnderna innebär att försäkringsdelegationernas ansvar för utseende av ledamöter i dessa nämnder faller bort.

I propositionen föreslås även att ärenden om bilstöd till personer med funktionshinder ska avgöras av tjänsteman hos Försäkringskassan i stället för som i dag av socialförsäkringsnämnderna. Detta beräknas minska handläggningstiden från i genomsnitt 157 dagar till 60 dagar. Det är en tydlig effektivitetsvinst och en klar serviceförbättring för de funktionshindrade.

Jag har svårt att förstå varför man går emot detta förslag. Försäkringskassans tjänstemän fattar beslut i en lång rad svåra ärenden som berör enskilda, och jag är helt övertygad om att de besitter en sådan kompetens att de kommer att klara av även dessa ärenden på ett bra sätt.

Därmed, herr talman, ber jag att få yrka bifall till utskottets förslag till beslut och avslag på reservationerna.

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till socialförsäkringsutskottets kansli för väl utfört arbete inte bara med detta betänkande utan med

samtliga våra betänkanden under hösten. Låt mig också tillönska alla en fridfull jul.

Prot. 2006/07:44
20 december

Anf. 229 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Det du har sagt i talarstolen nu, Gunnar Axén, visar nog att den analys som borde ha funnits i sammanhanget inte är gjord. Din uppfattning om hur verksamheten fungerar och på vilka grunder tycker jag har en felaktig utgångspunkt. Min utgångspunkt när vi håller på med de här frågorna är faktiskt att det behövs flera människor som är engagerade i de här svåra frågorna, inte färre.

En styrning uppifrån är befängt i sammanhanget. Hur ska Försäkringskassan kunna vara den som styr verksamheten om man ska samordna sig med de andra som finns och som ska stödja samhället? Jag tycker att den beskrivning som du har gett här i talarstolen utgår från ett verkligt uppifrånperspektiv. För mig är det ett underifrånperspektiv. För mig handlar det här faktiskt om att se människorna och se de behov de har.

Det handlar om en liten grupp människor, som vi har konstaterat i många av de projekt och det arbete som pågått i den här frågan. Det är mellan 3 % och 5 % av befolkningen som har sammansatt svåra problem som inte kan lösas med att veta sig Försäkringskassan eller någon annan myndighet har en styrning uppifrån. Här måste man faktiskt hjälpas åt att hitta lösningar för de här människorna som har det svårt. Därför tycker jag att det du har sagt i talarstolen visar att det inte finns någon analys bakom.

Då frågar jag dig: På vilka grunder har du kommit till de här slutsatserna? Av vilken orsak har du så radikalt ändrat uppfattning på de två år som gått sedan du tryckte på knappen och röstade ja till förslaget?

Anf. 230 GUNNAR AXÉN (m) replik:

Herr talman! Redan i den utredning som låg till grund för bildandet av den nya myndigheten analyserades detta problem. Utredaren ansåg redan då att det fanns nackdelar med socialförsäkringsnämndernas konstruktion. Utredaren ansåg att det var en nackdel att det inte ställdes krav på att någon som deltar i avgörandet av ärendena ska ha professionell försäkrings- och förvaltningsrättslig kunskap och kritiskt kunna värdera underlag och förslag till beslut för att kunna avgöra ärendena. Utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv har det därvid också skapats en risk för att ovidkommande subjektiva faktorer förs in i bedömningen av frågor som bör bedömas utifrån strikt förvaltningsmässiga och försäkringsmässiga kriterier.

Dessutom ställs ibland orimliga krav på förberedelsestid bland ledamöterna. Det kan mer eller mindre ses som en tillfällighet om vissa ärenden blir föremål för närmare överväganden i nämnden, medan de övriga i huvudsak bara expedieras.

Slutligen ansåg utredaren att hanteringen i nämnden också innebär att handläggningstiderna för de här ärendena blir längre än om beslut hade fattats inom förvaltningen, vilket är en brist utifrån ett service- och effektivitetsperspektiv.

Herr talman! Jag vill understryka att det finns en lång rad ärenden som Försäkringskassans tjänstemän själva fattar beslut om i dag när det

*Avveckling av
försäkrings-
delegationerna m.m.*

gäller myndighetsutövning, där man anser att tjänstemännen har den kompetens och den erfarenhet som krävs för att på ett rättssäkert sätt kunna tillämpa lagstiftningen. Jag har svårt att förstå varför Kurt Kvarnström underkänner tjänstemännen i det här fallet och anser att besluten fattas bättre av en handfull politiker och fackligt förtroendevalda.

Anf. 231 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Gunnar Axén gör mig oerhört förvånad. Nu pratar Gunnar Axén om något helt annat än det ärendet handlar om, försäkringsdelegationernas uppgift när det gäller samordnad rehabilitering. De här delegationerna har över huvud taget ingen beslutsbefogenhet i enskilda ärenden. Hela din replik har handlat om de enskilda ärendena. Det här handlar faktiskt om att ge stöd åt människor i vardagen, Gunnar Axén.

De människor som finns i den här gruppen behöver hjälp från sjukvården i vissa delar, från Försäkringskassan i andra delar, från socialtjänsten och från arbetsförmedlingen också. Det handlar faktiskt om att hjälpa de här människorna med de insatser som vi har gemensam möjlighet att samordna. Då handlar det inte om att fatta myndighetsbeslut utan det handlar faktiskt om att se de här människorna som har det svårt i vårt samhälle, de som är allra svagast och som verkligen behöver mycket hjälp under lång tid. Därför tror jag att de politiker som är engagerade i det lokala samhället gör en fantastisk insats i sammanhanget.

Jag har fortfarande inte fått svar på mina frågor: Varför har regeringen så bråttom? Varför kan man inte vänta till den 1 april så att de förtroendevalda kan ha en nomineringsprocess och utse de förtroendevalda för den kvarvarande perioden? Jag har förstått att det är en kvarvarande period. Jag förstår inte alls varför man haft sådan brådska med att ta fram ett förslag när Gunnar Axén står här och pratar om något helt annat än det försäkringsdelegationerna har som sin uppgift. Man har ingen uppgift när det gäller de enskilda fallen.

Jag skulle gärna vilja ha en analys och ett förslag från Gunnar Axén. På vilket sätt ska Försäkringskassans styrning kunna förändra samverkansmöjligheterna i Finsam? Hur ska den styrningen kunna fungera i praktiken?

Anf. 232 GUNNAR AXÉN (m) replik:

Herr talman! Jag ber om ursäkt om jag missuppfattade Kurt Kvarnströms frågeställning, men det spretar lite grann här. Å ena sidan talar Kurt Kvarnström om att det handlar om att komma i kontakt med och hjälpa enskilda människor i svårt utsatta situationer. Å andra sidan, vilket Kurt Kvarnström också konstaterar, är det inte någonting som försäkringsdelegationerna arbetar med, att stötta enskilda fall. Därför trodde jag snarare att det var socialförsäkringsnämnderna som avsågs, eftersom Socialdemokraterna också har ett yrkande om att riksdagen ska uttala att de ska vara kvar, för det är de som kommer närmast de enskilda fallen.

Försäkringsdelegationernas uppgift är ju att fatta beslut om samverkan med andra myndigheter. Men om man från Försäkringskassans sida kan se att den samverkan är effektiv och kan hjälpa människor att snabbare komma tillbaka till arbetet och ur ersättningsystemen kan Försäkringskassan givetvis fatta beslut om detta själv.

För att komma tillbaka till det som var Kurt Kvarnströms huvudargument för att bibehålla den nuvarande ordningen är det knappast som så att man som enskild person, om man har behov av stöd för att man är i en svår situation, går till försäkringsdelegationen. Man går till Försäkringskassan och träffar någon av alla de tusentals kompetenta tjänstemän som arbetar där just för att hjälpa människor att komma tillbaka till arbetslivet, att få den rehabilitering de har behov av, att få det stöd på annat sätt som de har behov av för att komma tillbaka till arbetet eller att få den ersättning de har rätt till om de inte har möjlighet att arbeta.

Anf. 233 SOLVEIG ZANDER (c):

Herr talman! I den här sena timmen finns det väl ingen anledning att hålla långa anföranden om avvecklingen av försäkringsdelegationerna, speciellt inte med tanke på den utförliga redovisning som Gunnar Axén nyligen gjorde. Men jag vill verkligen från Centerpartiet framhålla att vi tillstyrker utskottets förslag att avveckla delegationerna, främst utifrån ansvarsförhållandena.

Försäkringsdelegationerna ska ju besluta i vissa frågor som handlar om samverkan, som vi sade. Det innebär att det också blir otydligheter när det gäller beslutsfunktionen mellan de som handlägger ärendet och de som beslutar om vissa saker. Det gör att det faller tillbaka på den enskilda personen. Det är det vi inte tycker är bra. Rättssäkerheten för den enskilda är ju så oerhört viktig. Det är där vi anser att det blir otydligt.

Den här raka linjen som man ska hålla är viktig. I en myndighetsutövande och lagstyrd verksamhet som Försäkringskassan ska det vara så lite inblandning som möjligt av politik och tyckanden. Det ska inte handla om tyckanden utan om fakta när man beslutar om sådant som rör personer. Därför är det viktigt att Försäkringskassans personal har en mycket stor kunskap och är välutbildad i det som man ska göra. Försäkringskassan har möjlighet att ge direktiv så att man kan ta till sig detta och få en enhetlig kunskap som gäller enhetliga beslut över hela landet.

Vi vet i dag att bilstödet, som man beslutar om i försäkringsdelegationerna, ser ut på olika sätt i landet. Vi som har kommit i kontakt med detta vet att det faktiskt är så. Därför är det viktigt att man inte cementerar dessa olika regionala förhållanden utan i stället ser till att de minskar.

Centerpartiet har inte ändrat uppfattning i frågan, vilket har framhållits här. När beslutet togs om att inrätta försäkringsdelegationerna kan man säga att det var en kompromiss. Centerpartiet ville egentligen något annorlunda.

Därför yrkar jag, precis som jag sade tidigare, bifall till utskottets förslag.

Anf. 234 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Det är häpnadsväckande vilken okunskap som jag möter i denna debatt. Jag trodde att vi hade satt oss in i vad den här frågan egentligen handlade om före den här debatten. Men vi hade tydligen även i denna del av socialförsäkringsutskottets verksamhet behövt en viss utbildning innan vi går till debatt och fattar så här viktiga beslut.

Försäkringsdelegationerna fattar inte ett enda beslut när det gäller enskilda ärenden. Och beslut om bilstöd fattas av socialförsäkringsnäm-

derna. Detta sagt som en upplysning. Jag blir därför lite häpen när jag diskuterar med de partier som företräder regeringen i sammanhanget. Jag förstår nu den analys som är obefintlig i sammanhanget. Den har inte funnits.

Jag måste ställa frågan igen: På vilka grunder har Centerpartiet så radikalt ändrat uppfattning på två år? Vi hade nämligen en helt annan situation för två år sedan.

Jag skulle vilja ställa en annan fråga också till Centerpartiet. För mig har Centerpartiet alltid varit en folkrörelseorganisation. Jag möter väldigt många folkpartister och centerpartister som är väldigt överraskade över detta förslag och detta beslut. Hur upplever Centerpartiets företrädare här den kraftiga kritik som nu riktas mot regeringspartierna från de egna partikollegerna ute i landet och som arbetar intensivt med dessa frågor för att hjälpa människor i svåra situationer?

Men jag vill en gång för alla säga att försäkringsdelegationerna inte fattar ett enda beslut i enskilda ärenden för människor. Det framgår väldigt tydligt och klart av det beslut som vi har tagit tidigare att dessa beslut fattas av myndigheterna på samma sätt som i fråga om alla andra ärenden.

Anf. 235 SOLVEIG ZANDER (c) replik:

Herr talman! Det är intressant när du, Kurt, säger att okunskapen är stor. Det får stå för dig själv. Om du tycker att du är den som har facit i hand, så gratulerar jag dig till det.

Men för att svara på din fråga vill jag säga att Centerpartiet inte har ändrat sig på något sätt, inte enligt den information som jag har fått från dem som var med och fattade detta beslut. Jag var själv inte med då, så jag kan inte säga exakt hur diskussionen gick. Men vi har inte ändrat oss, kan jag tala om för dig. Detta var, som jag sade tidigare, en kompromiss för något annat förslag som man hade.

Den andra frågan som du ställde till mig handlade om hur en folkrörelseorganisation som Centerpartiet kan vara för detta förslag. Det är väldigt enkelt att svara på. Vi sätter nämligen den enskilda människans rättssäkerhet före allt annat. Man ska inte bli bedömd på olika sätt, och det ska inte vara någon inverkan från någon, vilket du påstår att man har i dessa delegationer när man fattar beslut. De ska, precis som du sade till Gunnar Axén tidigare, vara folkets röst. Att man är folkets röst innebär att man också kan påverka. Och det gynnar inte den enskilda personen.

Anf. 236 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jag måste upprepa det som jag sade igen när det gäller att försäkringsdelegationerna inte fattar ett enda beslut. Det finns ingen rättssäkerhet mot den enskilde när det gäller reglerna och lagstiftningen för försäkringsdelegationerna.

Vad som har varit den allra viktigaste delen, som jag försökte betona även om jag kanske var otydlig, är den finansiella samordningen. Och där tycker vi fortfarande att det är viktigare att det finns engagerade politiker som har en bredare syn när det gäller hela vårt samhälle än en styrd försäkringstjänsteman från Försäkringskassan. För ni vill väl ändå inte ta bort samordningsförbunden, Finsamförbunden? Varför ska ni sätta in en tjänsteman i förbundet i stället för att ha en politiker som har en bredare

syn och som så att säga ser över de stuprör, som jag kallar dem, som finns i våra organisationer?

Samordningen har kommit till för att ge de människor som har sammanfattat svårigheter den hjälp och det stöd som behövs i det lokala samhället för att hitta tillbaka till arbetslivet. Varför ser ni inte behovet av att det faktiskt finns ett engagemang i dessa frågor? Det handlar om legitimiteten för försäkringen i grunden.

Men det viktiga är att över de revirgränser som faktiskt uppstår i myndigheterna med en rak beslutsstyrning hitta lösningar som hjälper de enskilda individerna. Besluten för de enskilda människorna tas alltid i den rättssäkerhetsordning som vi har för myndigheterna. Så delegationerna fattar inte beslut där över huvud taget. Men varför är det så svårt att se att det skulle finnas politiker i dessa samordningsförbund som är så viktiga för samverkan och för att komma framåt och hjälpa människor tillbaka till arbetslivet?

Anf. 237 SOLVEIG ZANDER (c) replik:

Herr talman! Det är intressant att lyssna till dig, Kurt. Jag är övertygad om, med den erfarenhet som jag har på detta område, att det inte är bristen på engagemang hos personalen som gör att samarbetet inte fungerar mellan olika myndigheter. Till det behövs det definitivt inga politiker.

Och varför ska man inte ha den raka och tydliga linje som innebär att det också går snabbare om personalen får medverka fullt ut i fråga om samarbete, ansvar och befogenheter? Varför måste det, som du påstår, finnas så att säga en sidodelegation som också ska blanda sig i detta? Det fyller för mig ingen funktion.

Jag har därför oerhört svårt att förstå varför ni med en sådan enfaset vidhåller att försäkringsdelegationerna fyller en så otroligt viktig funktion när de inte gör det.

Anf. 238 BARBRO WESTERHOLM (fp):

Herr talman! I denna sena timme tänker jag inte upprepa vad Gunnar Axén har sagt och inte heller vad Solveig Zander har sagt. Vi i alliansen är ju överens om detta betänkande och om avskaffandet av försäkringsdelegationerna.

För mig som gammal myndighetsperson är detta en väldigt konstig organisation. Man har en del av myndigheten som man liksom inte styr över och som arbetar med verksamhet som man inte kan nå.

I andra myndigheter ligger detta ansvar på tjänstemännen, och man samarbetar då med tjänstemän i de andra organisationerna. Detta kräver en väldigt god yrkeskunskap för att man ska få detta arbete att löpa väldigt smidigt. Det man nu går över till i Försäkringskassans verksamhet måste vara en mycket mer rationell användning av både människor och skattemedel, vill jag påstå. Jag som har kommit in sent i den här frågan upplever den här konstruktionen som en kompromiss mellan någonting som var och att man radikalt ville göra om Försäkringskassan till en effektiv myndighet till gagn för stödet för alla de människor som behöver ta Försäkringskassans tjänster i bruk.

Sedan är det här kopplat till den andra frågan om socialförsäkringsnämnderna. De har uppenbarligen fungerat väldigt olika. Och vi har sagt i betänkandet att de också ska försvinna. Jag fick ju på nära håll en redo-

visning av hur mycket tid man använder för varje ärende, och det var alltså två minuter. Då undrar jag vad politikerinsatsen egentligen betyder i de här fallen. Det är då tjänstemän som har berett ärendena, och de måste också motivera sina beslut för den enskilde som har rätt att överklaga.

För mig vore det mycket naturligare om man hade en internrevision, som man har i myndigheter. Man ska alltid självkritiskt granska sig själv. Men man måste också ha en extern oberoende revision av verksamheten. Så är det vid universitet och högskolor, och så är det i myndigheter överallt. Det här är något konstigt. Jag misstänker att historiken, om jag skulle känna den lite närmare, skulle visa att det här är en politisk kompromiss som man har gjort. Nu har den varit i funktion ett tag, och då visar det sig för myndigheten Försäkringskassan att det inte är ett effektivt utnyttjande av de resurser som man har. Det är resurser som man skulle kunna sätta in för att mer hjälpa enskilda personer.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 239 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jag skulle då vilja upprepa frågan också till Barbro Westerholm. På vilka grunder har Folkpartiet så radikalt ändrat uppfattning under de här två åren? Vi har ju haft många debatter i kammaren under den mandatperiod som har gått där Folkpartiet har varit en väldigt ivrig påhejare av att öka samverkansinsatserna på det här området.

Jag blir lite häpen när Folkpartiet så radikalt har ändrat uppfattning i förhållande till det som vi har mött i de diskussioner som vi har haft tidigare. Folkpartiet stödde ju verkligen tanken att man skulle komma ifrån de strikta myndighetsgränserna, att man skulle komma ifrån att människor faller mellan den hjälp som de kan behöva i olika situationer och att man på ett mycket bättre sätt skulle samordna det här.

Då måste jag ställa frågan: Vad är det som gör att Folkpartiet så radikalt har ändrat sig?

Anf. 240 BARBRO WESTERHOLM (fp) replik:

Herr talman! Folkpartiet har inte ändrat sig en tum i synen på samverkan mellan olika penningpåsar, olika resurser, för att åstadkomma bästa möjliga resultat för den enskilde. Men vi tycker att det kan ske på en professionell nivå, mellan tjänstemän. Man behöver inte den här konstiga organisationen för det hela. Vi kan också se att man inte behöver ha det totala antalet pengapåsar, utan man kan samverka i olika konstellationer för att få effektivast möjliga utnyttjande av resurserna. Jag kan se andra myndigheter som arbetar precis på det sättet. Räddningsverket, till exempel, har ett alldeles utmärkt samarbete med Socialstyrelsen och Folkhälsoinstitutet. Jag tycker att politiker ska ägna sin tid åt politik och tjänstemän och professionella åt det som de är bäst på. Då tror jag att vi får ett bra utnyttjande av alla kategoriers resurser.

Anf. 241 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jag skulle gärna bjuda företrädarna på ett studiebesök i Avesta för att beskriva på ett bättre sätt och med lite mer ord vilka människor vi egentligen möter i de här sammanhangen.

Min erfarenhet av att ha jobbat med det här under några år och av att ha engagerat mig i samhällsfrågor när det gäller människor som hamnar utanför är att en del av de människorna inte finns i Försäkringskassans register. De finns inte hos socialförvaltningen. De finns inte någonstans, men de finns i vårt samhälle. Och ingen känner något ansvar för en del av de här människorna.

Enligt mitt sätt att se det behöver vi då faktiskt engagera oss som politiker eller som medborgare i de samhälleliga frågorna för att hjälpa och stödja de här människorna, som har kommit fel. Därför är jag lite förvånad när man inte ser det här behovet, som finns. Och jag är inte så övertygad om – det tycker jag att vi kan ha en mycket längre diskussion om – att en rak beslutslinje i de här sammanhangen hjälper dessa människor som inte ens finns hos Försäkringskassan.

Jag tror att vi behöver se över gränserna, och jag är lite förvånad över Folkpartiets sätt att se på det utifrån den debatt, som jag har sagt, som vi har haft under flera år. Just samverkan har för oss alla varit en framgångsväg. Är det mindre legitimitet vi behöver i socialförsäkringen? Är det mindre engagemang och mindre engagerade människor vi behöver för att lösa de här väldigt svåra frågorna?

Anf. 242 BARBRO WESTERHOLM (fp) replik:

Herr talman! Nu skulle vi behöva ha en mycket bredare debatt om företagshälsovårdens roll, primärvårdens roll och socialtjänstens roll när det gäller att hitta de här människorna. I arbetslivet tror jag att företagshälsovården kan bli mycket effektivare och bättre. Jag tog upp Anna Hedborgs utredning i går, och jag gör det igen. Hon har sett företagshälsovården som ett nav när det gäller att hjälpa människor som behöver stöd och rehabilitering och så vidare och som finns i arbetslivet.

Sedan har vi dem som är utanför arbetslivet, de äldre. Jag tror att primärvården kan bli hemskt mycket bättre på att fånga upp dem. Vi kan behöva äldrevårdsteam som kanske är en lösning för de allra äldsta. Vi måste få en mycket bättre skolhälsovård för att fånga upp barnen och ungdomarna. Det finns alltså andra ställen. Vi ska göra det lättare för de människor som behöver hjälp att hitta dit. Det är alltså en mycket vidare debatt än den som vi för kring just de här delegationerna och socialförsäkringsnämnderna. Det här kommer vi säkert tillbaka till många gånger. Det hoppas jag för det är stora frågor som vi måste lösa i den här riksdagen.

Anf. 243 LARS GUSTAFSSON (kd):

Herr talman! Som vi redan har hört syftar förslagen i betänkandet om att avveckla nuvarande försäkringsdelegationer till att skapa rakare och mer funktionella beslutsvägar. De utvärderingar som har gjorts av befintlig verksamhet visar ju på brister och oacceptabla skillnader i beslut mellan olika landsdelar.

Detsamma gäller beslut om bilstöd som i dag har en genomsnittlig handläggningstid på hela 157 dagar. Detta är inte godtagbart. Med den långa handläggningstiden får ju den sökande gardera sig för att det tänkta bilköpet måste anstå till nästa bilmodell med åtföljande kostnadsökning. Som framgår av propositionen kan handläggningstiden kortas till 60 dagar, och det är en fullt rimligt tid när det gäller att få ett besked.

När det sedan gäller det som i förlängningen ansluter till det här, socialförsäkringsnämnderna, finns det tyvärr brister i besluten. Det är stora brister som äventyrar rättssäkerheten. Det har ju Riksrevisionen faktiskt tittat på. Jag förutsätter då att avvecklingen av de här nämnderna hanteras av regeringen på ett balanserat sätt så att det inte blir problem med övergången till de nya beslutsvägarna, att det sker smidigt och i samverkan med alla berörda parter.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 244 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Lars Gustafsson, det här är ju frågor som Kristdemokraterna har varit väldigt engagerade i. I den debatt vi hade i går uttryckte Lars Gustafsson behovet av att samverkansfrågorna blev mycket bredare och skapade större möjligheter. Då skulle jag vilja ställa frågan: På vilka grunder går man den här vägen utan att ha något förslag och bara tar bort det som finns? Det är min ena fråga.

Den andra frågan gäller att vi har ett beslut i riksdagen om att vi sätter av 5 % i sjukförsäkringen för att på ett aktivare sätt hjälpa människor innan de drabbas av sjukdom eller på olika sätt med lite utöver sjukförsäkringens möjligheter hjälpa människor tillbaka till arbetslivet. Det har vi varit väldigt överens om. Lars Gustafsson var ju själv med och tryckte på knappen för ett par år sedan när vi tyckte att det var ett sätt att aktivera oss i de här frågorna. Vi har också pratat om att det skulle behövas mer resurser. Då blir jag lite konfunderad när jag konstaterar att inför nästa år bestämmer med den här raka beslutsvägen Försäkringskassans ledning på kronor och ören precis vad det är för resurser man får använda i de olika länen.

När det gäller samverkansinsatserna – jag tar mitt län Dalarna som exempel – har man fastställt att den ram som man ger för att jobba med finansiell samordning redan är uppfylld. Det finns inga förutsättningar under nästa år att utöka samverkansfrågorna, för kassans ledning har bestämt med den raka beslutsvägen att de här pengarna ska användas annorlunda. Man säger bland annat att 750 miljoner av de 1,4 miljarderna ska användas för Pilaprojektet. Då återstår den flexibla och stora möjligheten av 2 % till att jobba med finansiell samordning. Hur ser Lars Gustafsson på de frågorna?

Anf. 245 LARS GUSTAFSSON (kd) replik:

Herr talman! Jag trodde att vi skulle tala om försäkringsdelegationerna nu. Den debatten kan jag gärna ta. För det första har det framförts att det skulle vara folkvalda som sitter i nämnderna. De är indirekt valda allihop av politiker. De är inte alls direktvalda. Det är den konstruktionen som jag ogillar. Det är de indirekta valen. Och konstruktionen är troligtvis som Barbro Westerholm påstod någon sorts sammanlänkning av det som har varit med det nya. Det visar att det inte fungerar. Det har ingenting med den enskilde individens samverkan på det lokala planet att göra.

Jag har inte alls tryckt på knappen för det här förslaget, därför att det ni gjorde ju var att ni eliminerade möjligheten för en större budgetuppslutning vilket gjorde att socialnämnder, arbetsförmedling och primärvård tyckte att budgeten för liten. De kunde inte åstadkomma någonting. Det var det som var kruxet. Det var det jag kritiserade i går. Jag vill ha

mer flexibla lösningar, att man kan få använda sina pengar på ett mer flexibelt sätt, kanske öka procentsatserna. Det var det jag sade i går.

Om vi ska tala om den individbaserade hjälpen är det just finansiell samordning, Socsam och så vidare, som hjälper dessa, för de plockar upp dem som hamnar mellan stolarna. Det gör inte försäkringsdelegationerna. De är ju en konstruktion för att vara en samlande input för att hjälpa Försäkringskassan att hitta lösningar som kan vara folkligt förankrade. Det är de 51 förslagen. Det är en sidokonstruktion som inte har att göra med att hjälpa den enskilde. Det säger Kurt Kvarnström. Jag har hört på inläggen. Jag förstår inte. Kurt Kvarnström pratar om en sak, medan vi andra pratar om en annan sak. Detta är en konstruktion för att hjälpa Försäkringskassan, men det vi pratar om här är att hjälpa individen. Vi har kommit fram till att vi står bakom det här förslaget, eftersom det kommer att vara bättre för den enskilde individen om den ska få en rätts-säker process. För bedömningarna är för olika.

När det gäller att hjälpa individen är vi inne på Barbro Westerholms tankar. Då måste det vara mycket bredare, och det blir en lång debatt. Det kan jag lova.

Anf. 246 KURT KVARNSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jag tror vi har ett behov av att fördjupa oss ordentligt i de där frågorna. Med de 5 procenten när det gäller samverkansmedlen som vi satte av var tanken att de skulle användas just utifrån samverkan, just utifrån gruppen personer som kanske står allra längst från arbetsmarknaden, som har det allra svårast i vårt samhälle. Tydligen har inte Lars Gustafsson uppfattat att utrymmet inte ökar i det förslag som ni lägger, utan det minskar. Det blir bara 2 % kvar. Det finns inget utrymme i Dalarna och i många andra län att faktiskt fortsätta att bygga ut den samverkan som har varit så framgångsrik för många människor som har det svårt och har lång väg tillbaka.

Hur ska Lars Gustafsson göra för att förändra utrymmet för att faktiskt lösa de här svåra frågorna?

Anf. 247 LARS GUSTAFSSON (kd) replik:

Herr talman! I går försökte jag förklara att jag brinner för att försöka göra en förändring så att vi får flexibla lösningar och större ekonomiska ramar. De erfarenheter jag har från mitt fall var att det var arbetsförmedlingen som drog sig ur som gjorde att Försäkringskassan och de övriga huvudmännen lade av. Det var inte Försäkringskassans beslut. Det irriterar mig väldigt, för de satt ju på de verkliga resurserna. Vi måste våga se till den enskilde. Då tycker jag att vi ska ha breda lösningar. Vi är överens om att finansiell samordning är bra för den enskilde individen, och det har ju delvis med detta ärende att göra. Då måste vi våga låta dem på det lokala planet, i Avesta, i Laholm, Stenungsund och så vidare få lösa problemen med lite friare tyglar. Då får vi en bättre rehabilitering. Det är jag övertygad om. Våra resultat är utmärkt goda, inte så att de går att utvärdera eftersom det är flera penningpåsar, men för den enskilde individen var det en mycket bra satsning i vår kommun. Jag beklagar att besluten ledde till att vi inte kunde fortsätta.

Därmed önskar jag god jul till alla.

Anf. 248 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Herr talman! Jag tror att vi alla är medvetna om att försäkringsdelegationerna var en kompromiss, en jättekompromiss, när Försäkringskassan förstategades för två år sedan. Debatten här visar faktiskt det.

Försäkringsdelegationerna har haft tre huvuduppgifter. En var att skriva rapporten till regeringen en gång per år. Då skulle de ha medborgarögon och medborgaröron. Man skulle se till servicen, tillgängligheten, bemötandet, hur det fungerade i respektive län, och också hur effektivt Försäkringskassan bedrev sin verksamhet. Den andra huvuduppgiften var att utse socialförsäkringsnämnderna. Och så var det att besluta om samverkan inom rehabiliteringsområdet, den finansiella samordningen, och också bildandet av samordningsförbund.

Jag har inga synpunkter på avvecklingen av försäkringsdelegationerna, för de är en udda fågel, skulle jag vilja säga. Men jag har synpunkter på sättet att avveckla, hur det har gått till, med tanke på att försäkringsdelegationerna har ägnat hela 2006 åt att samla in uppgifter som man skulle ha i rapporter som man skulle skriva till regeringen i mars 2007. Jag tycker att det är en brist på respekt för de förtroendevalda i alla de försäkringsdelegationer som har funnits. Men framför allt tycker jag att det är en brist på respekt för alla dem som försäkringsdelegationerna har träffat under året. Det har varit pensionärsorganisationer, handikapporganisationer, patientorganisationer, arbetsmarknadens parter. Det har varit fack, Svenskt Näringsliv, företagare och många flera som har lämnat synpunkter till de olika försäkringsdelegationerna på hur servicen, tillgängligheten och bemötandet har varit. Jag tycker att de har ägnat tid och engagemang för att lämna de synpunkterna. Jag tycker att det är en bristande respekt för dem som har lagt sin tid på detta.

Jag tror att regeringen faktiskt kunde ha haft användning av försäkringsdelegationernas andra rapport som skulle ha kommit i mars. Nu blir det inte så eftersom de avvecklas i och med årsskiftet.

Herr talman! Jag vill hissa två varningsflaggor. Den första varningsflaggan gäller socialförsäkringsnämnderna. Alla vet nu att de ska avvecklas. Man har sagt att de som sitter nu får sitta till regeringen kommer med ett nytt förslag. Då kan man undra: Vad händer med något som är under avveckling? Hela tiden är det folk som avsäger sig sitt uppdrag i socialförsäkringsnämnderna. Vem vill ta ett uppdrag i något som man inte vet hur länge det ska pågå och som man vet ska avvecklas snart? Jag ser en fara i det. Snart blir socialförsäkringsnämnderna inte beslutsföra. De kommer inte att kunna fullgöra sina uppgifter som de ska göra. Det var den första varningsflaggan.

I dag har försäkringsdelegationerna utsett dem som ska representera Försäkringskassan i samordningsförbunden där fyra huvudmän samordnar sin verksamhet för medborgarnas bästa och för att ingen ska ramla mellan stolarna. Det är länsarbetsnämnden, Försäkringskassan, en kommun, en kommunal del eller flera kommuner, och ett landsting. Där har man utsett förtroendevalda, och det tycker jag har fungerat bra. Framför allt har dock försäkringsdelegationerna drivit på för att dessa samordningsförbund ska bildas. Man har sett var de har behövs, och man har kunnat gå till politikerna i den kommunen eller kommunalen och säga: Nu måste vi göra någonting.

Där har vi min varningsflagga nr 2: Vem ska i framtiden driva på för att samordningsförbunden kommer till stånd? Detta har alltså försäkringsdelegationernas politiker gjort. Jag är inte säker på att det är lika lätt för Försäkringskassans tjänstemän på central nivå att göra det lokalt på olika ställen i Sverige.

Herr talman! Det jag nu har sagt är inte okänt för socialförsäkringsministern. Det är inte heller okänt för socialförsäkringsutskottets ordförande. Det kommer alltså inte som någon överraskning.

Jag har inget yrkande.

Anf. 249 GUNNAR AXÉN (m) replik:

Herr talman! Jag har stor förståelse för det Marietta de Pourbaix-Lundin framför om att man skulle ha gett försäkringsdelegationerna en möjlighet att avsluta sitt arbete och skriva sina rapporter. Samtidigt vill jag säga att det finns exempel på försäkringsdelegationer som har passat på att avsluta sitt arbete före årsskiftet och levererat in sina rapporter.

Jag har här Örebro läns försäkringsdelegations rapport, som landade hos mig häromdagen. Det var intressant läsning. Man noterar ett dussin iakttagelser som man gjort under 2006. Det intressanta var dock kanske snarare att när jag läser dem konstaterar jag att detta är väl kända synpunkter som jag vet finns hos Försäkringskassans ledning och som jag vet att vi diskuterar i utskottet. Det finns förslag här som oppositionen har motionerat om för bara några månader sedan och som vi behandlar i betänkandet. Det finns synpunkter som jag mycket väl känner igen från ett studiebesök som jag så sent som i fredags gjorde på en försäkringskassa. Det är alltså egentligen ingenting nytt som framkommer.

Jag förstår som sagt att man kanske gärna skulle ha velat avsluta sitt arbete. Det är heller ingenting som har förhindrat försäkringsdelegationerna att i så fall göra det före årsskiftet. Än är det faktiskt några dagar kvar, dessutom.

Anf. 250 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m) replik:

Herr talman! Den uppgift jag har fått var att försäkringsdelegationerna fick veta att ingen egentligen var intresserad av deras rapporter. Därför tror jag att de flesta försäkringsdelegationer valde att inte lägga ned något arbete på att skriva dessa rapporter och ta ytterligare tid från både försäkringsdelegationens förtroendevalda och de tjänstemän som då eventuellt skulle behöva hjälpa till. De flesta skrev nog ingen rapport av det skälet.

Jag vidhåller fortfarande, herr talman, att jag tycker att man kan avveckla saker på ett snyggt sätt. Jag tycker kanske inte att detta var det snyggaste sättet. Att förlänga delegationernas mandat med tre månader hade inte varit så väldigt svårt.

De synpunkter som kom fram i förra omgången – jag tror att det var 52 synpunkter som man konkret kunde titta på – säger Försäkringskassan själv att man har stor användning för. Jag tror att man kan se trender i det som förs fram från de olika försäkringsdelegationerna och att man därför kan ha användning för detta när man ska göra förbättringar.

Sedan skulle ju rapporterna egentligen inte gå till Försäkringskassan utan till regeringen för att regeringen skulle se vad den kunde göra för att förbättra för de enskilda medborgarna.

Anf. 251 GUNNAR AXÉN (m) replik:
Herr talman! Jag vill bara upplysa om att den här rapporten har gått till regeringen, men den har också gått till oss i socialförsäkringsutskottet för kännedom.

Anf. 252 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m) replik:
Herr talman! Då vill jag avsluta med att läsa en limerick:

Försäkringsdelegationer med säte i olika län
gav sig åt service, tillgänglighet och bemötande hän.
Att vara medborgarens öga och öra
anses av en del arbetet kraftigt störa.
Huvudkontoret har ständigt sökt hjälp för migrän.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 21 december.)

11 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Propositioner

2006/07:33 Godkännande av utkast till rådets beslut om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II)

2006/07:34 Förenklat utmätningsförfarande

Framställningar

2006/07:RRS14 Riksrevisionens styrelses framställning angående finansförvaltningen i statliga fastighetsbolag

2006/07:RRS15 Riksrevisionens styrelses framställning angående den offentliga arbetsförmedlingen

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden

2006/07:AU4 Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen (förnyad behandling)

2006/07:AU5 Utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv (förnyad behandling)

12 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 20 december

2006/07:176 Polishögskola till Malmö

av Luciano Astudillo (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:177 ESS till Lund

av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:178 Möjligheten att förskriva antroposofiska läkemedel

av *Gunvor G Ericson* (mp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:179 Kvalitet i högre utbildning

av *Magdalena Streijffert* (s)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:180 Ändringar i gymnasieskolan

av *Magdalena Streijffert* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 januari 2007.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 20 december

2006/07:393 Utredning om jäv

av *Hans Hoff* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:394 Tillgången till djurapotek

av *Cecilia Widegren* (m)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:395 Djurapoteken

av *Cecilia Widegren* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:396 Pengar till energistöd

av *Ulf Holm* (mp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:397 Internationella åtgärder för att fördöma antisemitisk konferens i Iran

av *Annelie Enochson* (kd)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:398 Åtgärder mot historierevisionism och antisemitism

av *Annelie Enochson* (kd)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:399 Sydlänken

av *Carina Hägg* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:400 Indrivning av böter för utländska trafikanter

av *Hans Hoff* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:401 Nästa svensk i rymden

av *Cecilia Widegren* (m)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:402 Slutförvaring av kvicksilverhaltigt avfall

av *Ameer Sachet* (s)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:403 Tillgång till riskkapital

av *Ulf Holm* (mp)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:404 Jämställda löner

av *Ulf Holm* (mp)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:405 Etiska riktlinjer för EKN

av *Per Bolund* (mp)

till statsrådet Sten Tolgfors (m)

2006/07:406 Ersättningsarbeten på Gotland

av *Gunilla Wahlén* (v)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 januari 2007.

14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 20 december

2006/07:242 Språkkunskaper som konkurrensfördel

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:327 Nedläggningshotade myndigheter som bedriver forskning

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:330 Hivambassadörens arbete

av *Ewa Björling* (m)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:332 Film- och medieutbildning vid Högskolan Väst

av *Ingemar Vänerlov* (kd)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:333 Personal inom psykiatri

av *Margareta Cederfelt* (m)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:334 Organdonationer

av *Margareta Cederfelt* (m)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:335 Förnyat försök med en diplomatisk delegation till Väst-sahara

av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:336 Granskning av om åsiktsregistrering förekommer

av *Alice Åström* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:337 Regeringens katastrofberedskap

av *Cecilia Widegren* (m)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:338 Straffrabatt

av *Cecilia Wigström* i Göteborg (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:339 Införande av brottet grovt sexköp

av *Cecilia Wigström* i Göteborg (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:340 Utländska spelföretags annonsering i Sverige

av *Lars Wegendal* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:341 Konkurrensvillkor för inrikes färjetrafik

av *Rolf K Nilsson* (m)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:342 Tvärvillkorens jämställande

av *Cecilia Widegren* (m)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:343 Vaccinationsprogram mot pneumokocker för barn

av *Solveig Ternström* (c)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:344 FM Log

av *Leif Pettersson* (s)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:345 Sekretessen i migrationsdomstolarna

av *Kalle Larsson* (v)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:346 Ensamkommande flyktingbarn

av *Kalle Larsson* (v)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:347 Hivsmittades situation i Sverige

av *Ewa Björling* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:348 Organisationsstödet till RFSL

av *Ewa Björling* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:349 Glöd

av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:350 Transportstödet

av *Gunilla Tjernberg* (kd)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

- 2006/07:351 Vilseledande reklam**
av *Egon Frid* (v)
till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)
- 2006/07:352 Polisinsatser mot dopningsbrott**
av *Johan Pehrson* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)
- 2006/07:353 Jämställdheten i organisationer som får Sidastöd**
av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)
- 2006/07:354 Förintelsekonferens i Teheran**
av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
- 2006/07:355 Scientologernas lärosäten**
av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)
- 2006/07:356 Åtgärder för att minska koldioxidutsläppen**
av *Cecilia Wikström* i Uppsala (fp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)
- 2006/07:357 Skatteavdrag för yrkesfiskare**
av *Jan-Olof Larsson* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)
- 2006/07:358 Omhändertagande av våldsdrabbade kvinnor**
av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till socialminister Göran Hägglund (kd)
- 2006/07:359 Kvinnojourer inom biståndet**
av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)
- 2006/07:360 Ambassaden i Windhoek**
av *Carina Hägg* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
- 2006/07:361 Feminism inom utvecklingsbiståndet**
av *Carina Hägg* (s)
till statsrådet Gunilla Carlsson (m)
- 2006/07:362 Ambassaden i Nigeria**
av *Carina Hägg* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
- 2006/07:363 Arbetsplatslärande även i framtiden**
av *Cecilia Widegren* (m)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)
- 2006/07:364 Arbetsplatslärande även i framtiden**
av *Cecilia Widegren* (m)
till statsrådet Jan Björklund (fp)
- 2006/07:365 Regler för ersättningsetablering**
av *Finn Bengtsson* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)
- 2006/07:366 Lycksele tingsrätt**
av *Ulla Löfgren* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:367 Kommunernas rätt till ersättning vid naturkatastrofer
av *Nina Larsson* (fp)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:368 Skador vid extrema vädersituationer
av *Anita Brodén* (fp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:369 Översvämningar i Västsverige
av *Allan Widman* (fp)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:370 Djurapotekens ställning
av *Cecilia Widegren* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:371 Djurägares och veterinärers tillgång till djurapoteken
av *Cecilia Widegren* (m)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:372 Hot och våld i den svenska skolan
av *Lars-Ivar Ericson* (c)
till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:373 Vikten av dialektal dokumentation
av *Christer Engelhardt* (s)
till statsrådet Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:374 Terrorlistning
av *Johan Linander* (c)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:375 Sockerbetsodlingens framtid i Sverige och EU
av *Lennart Pettersson* (c)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:376 Infrastruktur för extrema väderleksförhållanden
av *Karin Svensson Smith* (mp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:377 Svenskt agerande vad gäller EU:s klimatmål för 2020
av *Tina Ehn* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:378 Nationell fördelningsplan för utsläppsrätter
av *Tina Ehn* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:379 Förmånsbeskattning av fri parkering
av *Jan R Andersson* (m)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:380 Sexualbrottslagen
av *Inger Davidson* (kd)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:381 Ändringar i pensionsöverenskommelsen
av *Berit Andnor* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

Prot. 2006/07:44
20 december

2006/07:382 Ändringar i pensionsöverenskommelsen

av *Berit Andnor* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:383 Skoterpolitik

av *Gunnar Sandberg* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:384 Adresser – en resurs för viktiga samhällsfunktioner

av *Solveig Zander* (c)
till statsrådet Mats Odell (kd)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 januari 2007.

15 § Kammaren åtskildes kl. 22.44.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till och med 5 § anf. 33 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med anf. 79 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med anf. 128,
av tredje vice talmannen därefter till och med 6 § anf. 155 (delvis),
av talmannen därefter till och med anf. 199 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 9 § anf. 215 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Hänvisning av ärenden till utskott samt beslut om förlängd motionstid.....	1
3 § Förnyad bordläggning.....	1
4 § Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete	1
Civilutskottets betänkande 2006/07:CU3	1
(Beslut fattades under 8 §.).....	1
5 § Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen	2
Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2006/07:AU3	2
Anf. 1 SVEN YNGVE PERSSON (m)	2
Anf. 2 PATRIK BJÖRCK (s).....	2
Anf. 3 JOSEFIN BRINK (v)	6
Anf. 4 ULF HOLM (mp).....	10
Anf. 5 TOMAS TOBÉ (m).....	13
Anf. 6 PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	16
Anf. 7 TOMAS TOBÉ (m) replik	17
Anf. 8 PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	17
Anf. 9 TOMAS TOBÉ (m) replik	18
Anf. 10 ULF HOLM (mp) replik.....	18
Anf. 11 TOMAS TOBÉ (m) replik.....	19
Anf. 12 ULF HOLM (mp) replik.....	19
Anf. 13 TOMAS TOBÉ (m) replik.....	19
Anf. 14 JOSEFIN BRINK (v) replik	20
Anf. 15 TOMAS TOBÉ (m) replik.....	20
Anf. 16 JOSEFIN BRINK (v) replik	20
Anf. 17 TOMAS TOBÉ (m) replik.....	21
Anf. 18 ANNIKA QARLSSON (c).....	21
Anf. 19 ULF HOLM (mp) replik.....	23
Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (c) replik	24
Anf. 21 ULF HOLM (mp) replik.....	24
Anf. 22 ANNIKA QARLSSON (c) replik	25
Anf. 23 PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	25
Anf. 24 ANNIKA QARLSSON (c) replik	26
Anf. 25 PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	26
Anf. 26 ANNIKA QARLSSON (c) replik	27
Anf. 27 HANS BACKMAN (fp).....	27
Anf. 28 ULF HOLM (mp) replik.....	30
Anf. 29 HANS BACKMAN (fp) replik	31
Anf. 30 ULF HOLM (mp) replik.....	31
Anf. 31 HANS BACKMAN (fp) replik	32
Anf. 32 JOSEFIN BRINK (v) replik	32
Anf. 33 HANS BACKMAN (fp) replik	33
Anf. 34 JOSEFIN BRINK (v) replik	33
Anf. 35 HANS BACKMAN (fp) replik	33

Anf. 36	PATRIK BJÖRCK (s) replik	34
Anf. 37	HANS BACKMAN (fp) replik	34
Anf. 38	PATRIK BJÖRCK (s) replik	34
Anf. 39	HANS BACKMAN (fp) replik	35
Anf. 40	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	35
Anf. 41	ULF HOLM (mp) replik	37
Anf. 42	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	38
Anf. 43	ULF HOLM (mp) replik	38
Anf. 44	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	39
Anf. 45	JOSEFIN BRINK (v) replik	39
Anf. 46	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	40
Anf. 47	JOSEFIN BRINK (v) replik	40
Anf. 48	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	41
Anf. 49	PATRIK BJÖRCK (s) replik	41
Anf. 50	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	41
Anf. 51	PATRIK BJÖRCK (s) replik	42
Anf. 52	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	42
Anf. 53	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m)	42
Anf. 54	JOSEFIN BRINK (v) replik	47
Anf. 55	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik	48
Anf. 56	JOSEFIN BRINK (v) replik	48
Anf. 57	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik	49
Anf. 58	ULF HOLM (mp) replik	49
Anf. 59	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik	50
Anf. 60	ULF HOLM (mp) replik	51
Anf. 61	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik	51
Anf. 62	PATRIK BJÖRCK (s) replik	51
Anf. 63	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik	52
Anf. 64	PATRIK BJÖRCK (s) replik	53
Anf. 65	Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m) replik	53
Anf. 66	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s)	54
Anf. 67	TOMAS TOBÉ (m) replik	56
Anf. 68	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	57
Anf. 69	TOMAS TOBÉ (m) replik	57
Anf. 70	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	57
Anf. 71	TORBJÖRN BJÖRLUND (v)	58
Anf. 72	ANNIKA QARLSSON (c) replik	60
Anf. 73	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	60
Anf. 74	ANNIKA QARLSSON (c) replik	61
Anf. 75	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	61
Anf. 76	JAN ERICSON (m)	62
Anf. 77	ULF HOLM (mp) replik	64
Anf. 78	JAN ERICSON (m) replik	64
Anf. 79	ULF HOLM (mp) replik	65
Anf. 80	JAN ERICSON (m) replik	65
Anf. 81	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	66
Anf. 82	JAN ERICSON (m) replik	66
Anf. 83	ANN-CHRISTIN AHLBERG (s) replik	67
Anf. 84	JAN ERICSON (m) replik	67

Anf. 85	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	67
Anf. 86	JAN ERICSON (m) replik.....	68
Anf. 87	TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik.....	68
Anf. 88	JAN ERICSON (m) replik.....	68
Anf. 89	AGNETA GILLE (s).....	69
Anf. 90	ANNIKA QARLSSON (c) replik	71
Anf. 91	AGNETA GILLE (s) replik.....	71
Anf. 92	ANNIKA QARLSSON (c) replik	72
Anf. 93	AGNETA GILLE (s) replik.....	73
Anf. 94	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	73
Anf. 95	AGNETA GILLE (s) replik.....	74
Anf. 96	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	74
Anf. 97	AGNETA GILLE (s) replik.....	74
Anf. 98	HANS BACKMAN (fp) replik	75
Anf. 99	AGNETA GILLE (s) replik.....	75
Anf. 100	HANS BACKMAN (fp) replik	76
Anf. 101	AGNETA GILLE (s) replik.....	76
Anf. 102	KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	77
Anf. 103	NIKOS PAPADOPOULOS (s)	78
Anf. 104	KRISTINA ZAKRISSON (s).....	80
Anf. 105	MAURICIO ROJAS (fp).....	81
Anf. 106	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	82
Anf. 107	MAURICIO ROJAS (fp) replik	82
Anf. 108	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	83
Anf. 109	MAURICIO ROJAS (fp) replik	83
Anf. 110	KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	84
Anf. 111	MAURICIO ROJAS (fp) replik	84
Anf. 112	KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	85
Anf. 113	MAURICIO ROJAS (fp) replik	85
Anf. 114	NIKOS PAPADOPOULOS (s) replik.....	86
Anf. 115	MAURICIO ROJAS (fp) replik	86
Anf. 116	NIKOS PAPADOPOULOS (s) replik.....	87
Anf. 117	MAURICIO ROJAS (fp) replik	87
Anf. 118	MICHAEL HAGBERG (s)	88
Anf. 119	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	89
Anf. 120	MICHAEL HAGBERG (s) replik	89
Anf. 121	TOMAS TOBÉ (m) replik.....	90
Anf. 122	MICHAEL HAGBERG (s) replik	90
Anf. 123	CARL B HAMILTON (fp)	90
Anf. 124	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	92
Anf. 125	CARL B HAMILTON (fp) replik	92
Anf. 126	PATRIK BJÖRCK (s) replik.....	92
Anf. 127	CARL B HAMILTON (fp) replik	93
Anf. 128	LARS JOHANSSON (s)	93
	(Beslut fattades under 8 §.).....	94
6 §	Arbetsmarknad och Arbetsliv	95
	Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2006/07:AU1	95
Anf. 129	ELISABETH SVANTESSON (m).....	95
Anf. 130	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	95

Anf. 131	JOSEFIN BRINK (v)	99
Anf. 132	ULF HOLM (mp)	103
Anf. 133	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m)	106
Anf. 134	JOSEFIN BRINK (v) replik	108
Anf. 135	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	109
Anf. 136	JOSEFIN BRINK (v) replik	109
Anf. 137	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	110
Anf. 138	ULF HOLM (mp) replik	110
Anf. 139	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	111
Anf. 140	ULF HOLM (mp) replik	111
Anf. 141	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	112
Anf. 142	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	112
Anf. 143	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	113
Anf. 144	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	113
Anf. 145	CATHARINA ELMSÄTER-SVÄRD (m) replik	114
Anf. 146	ANNIKA QARLSSON (c)	115
Anf. 147	JOSEFIN BRINK (v) replik	117
Anf. 148	ANNIKA QARLSSON (c) replik	117
Anf. 149	JOSEFIN BRINK (v) replik	118
Anf. 150	ANNIKA QARLSSON (c) replik	119
Anf. 151	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	119
Anf. 152	ANNIKA QARLSSON (c) replik	120
Anf. 153	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	121
Anf. 154	ANNIKA QARLSSON (c) replik	121
Anf. 155	EVA FLYBORG (fp)	122
Anf. 156	ULF HOLM (mp) replik	126
Anf. 157	EVA FLYBORG (fp) replik	127
Anf. 158	ULF HOLM (mp) replik	127
Anf. 159	EVA FLYBORG (fp) replik	128
Anf. 160	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	128
Anf. 161	EVA FLYBORG (fp) replik	129
Anf. 162	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	130
Anf. 163	EVA FLYBORG (fp) replik	130
Anf. 164	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	131
Anf. 165	JOSEFIN BRINK (v) replik	134
Anf. 166	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	134
Anf. 167	JOSEFIN BRINK (v) replik	135
Anf. 168	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	135
Anf. 169	ULF HOLM (mp) replik	135
Anf. 170	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	136
Anf. 171	ULF HOLM (mp) replik	136
Anf. 172	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	137
Anf. 173	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	137
Anf. 174	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	138
Anf. 175	SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	138
Anf. 176	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd) replik	139
Anf. 177	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	140
Anf. 178	ULF HOLM (mp) replik	143
Anf. 179	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	144

Anf. 180 ULF HOLM (mp) replik.....	144
Anf. 181 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	145
Anf. 182 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	146
Anf. 183 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	146
Anf. 184 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	147
Anf. 185 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	147
Anf. 186 JOSEFIN BRINK (v) replik	148
Anf. 187 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	149
Anf. 188 JOSEFIN BRINK (v) replik	149
Anf. 189 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	150
Anf. 190 LARS LILJA (s).....	150
Anf. 191 TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	153
Anf. 192 ANNA KÖNIG JERLMYR (m).....	155
Anf. 193 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	157
Anf. 194 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik	157
Anf. 195 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s) replik	158
Anf. 196 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik	158
Anf. 197 ULF HOLM (mp) replik.....	159
Anf. 198 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik	159
Anf. 199 ULF HOLM (mp) replik.....	159
Anf. 200 ANNA KÖNIG JERLMYR (m) replik	160
Anf. 201 SYLVIA LINDGREN (s).....	160
Anf. 202 KALLE LARSSON (v).....	162
Anf. 203 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	164
Anf. 204 KALLE LARSSON (v) replik.....	165
Anf. 205 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp) replik	165
Anf. 206 KALLE LARSSON (v) replik.....	166
Anf. 207 LUCIANO ASTUDILLO (s)	167
Anf. 208 MAURICIO ROJAS (fp).....	169
Anf. 209 LUCIANO ASTUDILLO (s) replik	170
Anf. 210 MAURICIO ROJAS (fp) replik	170
Anf. 211 LUCIANO ASTUDILLO (s) replik	171
Anf. 212 MAURICIO ROJAS (fp) replik	171
(Beslut fattades under 8 §.).....	172
7 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 19 december.....	172
CU1 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik.....	172
SfU1 Utgiftsområdena 10, 11 och 12 inom socialförsäkringsområdet.....	174
8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	177
CU3 Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete	177
AU3 Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen	177
AU1 Utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv.....	177
Kallelse till sammanträde.....	178
Ajournering.....	178
Återupptagna förhandlingar	178

9 § Energi	178
Näringsutskottets betänkande 2006/07:NU3	178
Anf. 213 MIKAEL OSCARSSON (kd).....	178
Anf. 214 BERIT HÖGMAN (s).....	179
Anf. 215 KENT PERSSON (v).....	181
Anf. 216 PER BOLUND (mp).....	183
Anf. 217 ANNE-MARIE PÅLSSON (m).....	186
Anf. 218 BERIT HÖGMAN (s) replik.....	188
Anf. 219 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik.....	188
Anf. 220 BERIT HÖGMAN (s) replik.....	189
Anf. 221 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik.....	189
Anf. 222 PER BOLUND (mp) replik.....	190
Anf. 223 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik.....	190
Anf. 224 PER BOLUND (mp) replik.....	191
Anf. 225 ANNE-MARIE PÅLSSON (m) replik.....	192
(Beslut skulle fattas den 21 december.).....	192
10 § Avveckling av försäkringsdelegationerna m.m.	192
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2006/07:SfU3	192
Anf. 226 KURT KVARNSTRÖM (s).....	192
Anf. 227 JAN LINDHOLM (mp)	195
Anf. 228 GUNNAR AXÉN (m).....	196
Anf. 229 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	198
Anf. 230 GUNNAR AXÉN (m) replik	198
Anf. 231 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	199
Anf. 232 GUNNAR AXÉN (m) replik	199
Anf. 233 SOLVEIG ZANDER (c).....	200
Anf. 234 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	200
Anf. 235 SOLVEIG ZANDER (c) replik.....	201
Anf. 236 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	201
Anf. 237 SOLVEIG ZANDER (c) replik.....	202
Anf. 238 BARBRO WESTERHOLM (fp).....	202
Anf. 239 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	203
Anf. 240 BARBRO WESTERHOLM (fp) replik	203
Anf. 241 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	203
Anf. 242 BARBRO WESTERHOLM (fp) replik	204
Anf. 243 LARS GUSTAFSSON (kd).....	204
Anf. 244 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	205
Anf. 245 LARS GUSTAFSSON (kd) replik.....	205
Anf. 246 KURT KVARNSTRÖM (s) replik	206
Anf. 247 LARS GUSTAFSSON (kd) replik.....	206
Anf. 248 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	207
Anf. 249 GUNNAR AXÉN (m) replik	208
Anf. 250 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m) replik	208
Anf. 251 GUNNAR AXÉN (m) replik	209
Anf. 252 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m) replik	209
(Beslut skulle fattas den 21 december.).....	209

11 § Bordläggning.....	209	Prot. 2006/07:44
12 § Anmälan om interpellationer.....	209	20 december
13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	210	<hr/>
14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	211	
15 § Kammaren åtskildes kl. 22.44.....	215	

Tryck: Elanders, Vällingby 2007